

ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ

ΑΜΕΤΑΝΟΗΤΟΥΣ ΑΜΑΡΤΩΛΟΥΣ

ΠΕΡΙ

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΘΕΟΝ,

ΥΠΟ

ΙΩΣΗΦ ΑΛΛΗΝΟΣ.

(Εκ τοῦ Ἀγγλικοῦ)

ἔκδοσις τρίτη ἐπιδιωρθωμένη.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,
ΤΥΠΟΙΣ ΛΑΚΩΝΙΑΣ

1878.

Αρ. Εισ 32327

6R VET. 00693

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Φ. Γ. Λιναρτζή
Ἀφίσταται εἰς τοὺς
νοσηλευμένους
ὡς ὁ Γ. Λιναρτζή
ὁ πατέρας
Φ. Γ. Λιναρτζή
Ἀθῆναι 1/1/78

ΔΟΡΕΑ

Κ. Διαφαντοσώτη

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

*Αριθμός Εισαγωγής: 32997

*Ημερ/νία Εισαγωγής: 22-11-78

*Ταξινόμικός Αριθμός: 200

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Θερμὴ πρὸς τοὺς ἁμαρτωλοὺς πρόσκλησις
νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὸν Θεόν.

ΑΓΑΠΗΤΟΙ, εὐχαρίσως ὁμολογῶ ἑμαυτὸν
χρεώστην πρὸς ὑμᾶς· καὶ ἐπειδὴ ἐπιθυμῶ νὰ
εὕρεθῶ καλὸς οἰκονόμος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Θεοῦ,
φροντίζω εἰς ἕκαστον νὰ δώσω τὴν ἰδίαν αὐ-
τοῦ μερίδα. Ἀλλὰ καθὼς τοῦ ἱατροῦ τὴν
μεγίστην ἐπιμέλειαν ἀπαιτοῦσιν ἑξαιρέτως ὅ-
σοι πάσχουσιν ἀσθένειαν ἀμφιβολωτάτην καὶ
ἐπικίνδυνον, καὶ καθὼς τοῦ πατρὸς τὸν οἴ-
κτον ἐπισύρει κατ' ἐξοχὴν τὸ τὰ λοίσθια πνέ-
ον τέκνον του, οὕτω καὶ αἱ ἀμετανόητοι ψυ-
χαὶ ἔχουσιν ἀνάγκην ἐνθέρμου μερίμνης καὶ
ἐτοίμης βοηθείας ἵνα ἀποσπασθῶσιν ὡς δαυλὸς
ἀπὸ τὴν φλόγα (Ἰούδ. 33). ὅθεν καὶ πρὸς
τούτους πρῶτον θέλω ἀποτείνειν τὸν λόγον.

Ἀλλὰ πόθεν νὰ λάβω τὰ ἐπιχειρήματά

μου ; Μὲ ποῖα μέσα νὰ τοὺς κερδήσω ; Εἴθε
νὰ ἤξευρα ! Ἦθελα γράψαι πρὸς αὐτοὺς μετὰ
δακρύων, μετὰ δακρύων ἤθελα ἐκφέρει πᾶν
ἐπιχείρημα· ἀντὶ μελάνης, ἤθελα ἐκκενώσει
τὸ αἷμα τῶν φλεβῶν μου· ἤθελα παρακαλέσει
αὐτοὺς γονυκλιτεῖ. "Ω, πόσον εὐγνώμων ἦθλας
εἶσθαι ἔάν κατεπεῖθοντο νὰ μετανοήσωσι καὶ
ἐπιστρέψωσι ! Πόσον καιρὸν ἐκοπίασα ὑπὲρ ὑ-
μῶν ! Προσάκεις ἠθέλησα νὰ σᾶς συνάξω ! Τοῦ-
το προσεύχομαι, καὶ τοῦτο μελετῶ ἤδη το-
σαῦτα ἔτη, ἵνα σᾶς φέρω εἰς τὸν Θεόν ! εἴθε νὰ
τὸ κατώρθωσα τώρα ! Ἀπαιτεῖτε ἀκόμῃ πα-
ρακλήσεις ;

Ἄλλ', ὦ Θεέ, πόσον εἶμαι ἀνίκανος πρὸς
τοῦτο τὸ ἔργον ! Φεῦ ! μὲ τί νὰ διαπεράσω
τάς λεπίδας τοῦ Λεοδιάθαν, ἢ νὰ κάμω τὴν
καρδίαν νὰ αἰσθανθῇ ὅτι εἶναι σκληρὰ ὡς ἡ
κάτω μυλόπετρα ;

Νὰ ὑπάγω νὰ λαλήσω πρὸς τὸν τάφον, καὶ
νὰ ἐλπίσω ὅτι οἱ νεκροὶ θέλουσι μὲ ὑπακού-
σει καὶ ἐξέλθει ; Νὰ ἐκφωνήσω λόγον εἰς
τοὺς βράχους ἢ νὰ δημηγορήσω πρὸς τὰ ὄρη,
καὶ νὰ φαντάζωμαι ὅτι ὕεω κινήσει αὐτὰ

δι' ἐπιχειρημάτων; Νὰ δώσω εἰς τοὺς τυφλοὺς βρασιν; Ἀπὸ καταβολῆς κόσμου δὲν ἠκούσθη ὅτι ἄνθρωπος ἥνοιξεν ὀφθαλμοὺς τυφλῶν· ἀλλὰ σὺ, Κύριε, δύνασαι νὰ διαπεράσῃς τὴν καρδίαν τοῦ ἁμαρτωλοῦ· ἐγὼ δύναμι νὰ τοξεύσω ἀπλῶς μόνον, ἀλλὰ σὺ διεύθυνον τὸ βέλος μεταξὺ τῶν ἀρθρώσεων τοῦ θώρακος, φόνευσον τὴν ἁμαρτίαν, καὶ σῶσον τὴν ψυχὴν τοῦ ἁμαρτωλοῦ, ὅστις ῥίπτει τὰ βλέμματά του ἐπὶ τὰς σελίδας ταύτας.

Δὲν ὑπάρχει ἄλλη εἴσοδος εἰς τὸν οὐρανόν, εἰμὴ διὰ τῆς στενῆς ὁδοῦ τῆς παλιγγενεσίας· ἀχωρὶς ἁγιασμόν ποτέ δὲν θέλετε ἰδεῖ τὸν Κύριον· » (Ἑβρ. ιβ'. 14)· δότε λοιπὸν ἑαυτοὺς εἰς τὸν Κύριον· ἐνασχολήθητε τώρα εἰς ζήτησιν αὐτοῦ· ἐγκαθιδρύσατε τὸν Κύριον Ἰησοῦν εἰς τὰς καρδίας σας· φιλεῖτε τὸν υἱὸν (Ψαλ. 6'. 12)· ἐγκολπώθητε τὴν προσφορὰν τοῦ ἐλέους· ἐγγίξατε τὸ σκῆπτρον αὐτοῦ καὶ ζήσατε· διότι, διατί νὰ ἀποθάνητε; Δὲν παρακαλῶ ὑπὲρ ἑμαυτοῦ, ἀλλ' ἐπιθυμῶ τὴν ἰδικὴν σας εὐδαιμονίαν. Τοῦτο εἶναι τὸ βραβεῖον, πρὸς τὸ ὁποῖον τρέχω. Ἡ ἐπιθυμία

τῆς ψυχῆς μου καὶ αἱ πρὸς τὸν Θεὸν δεήσεις μου ὑπὲρ ὑμῶν εἶναι διὰ τὴν σωτηρίαν σας. (Ῥωμ. I'. 1.)

Ποία μεγαλειτέρα χαρὰ εἰς ἱεροκήρυκα παρὰ τὸ ν' ἀκούσῃ ὅτι ψυχὰι ἐγεννήθησαν εἰς τὸν Χριστόν ;

Σὰς παρακαλῶ νὰ μὲ συγχωρήσητε νὰ ὁμιλήσω μὲ φιλικὴν ἀπλότητα καὶ ἐλευθερίαν πρὸς μέγα ὑμῶν συμφέρον. Δὲν ἔρχομαι πρὸς σᾶς ὡς ῥήτωρ. Οἱ λόγοι οὗτοι ἀποδύπνουσι τῶντι ὑπόθεσιν σπουδαιοτάτην, τὸ νὰ σᾶς πείσωσι νὰ σᾶς ἐπιστρέψωσι καὶ νὰ σᾶς σώσωσιν.

Ἐὰν ᾔθελα νὰ καθησυχάσω κλαῖον βρέφος, ἡδυνάμην νὰ τὸ ναναρίσω μὲ τερπνόν τινα ἦχον, καὶ νὰ τὸ κενήσω ὥστε ν' ἀποκοιμηθῇ· ἀλλ' ὅταν τὸ τέκνον πέσῃ εἰς τὸ πῦρ, οἱ γονεῖς μεταχειρίζονται τότε ἄλλον τρόπον· δὲν ἐπιχειροῦσι νὰ τὸ καταπραΰνωσι μὲ ἄσματα ἢ μὲ μικρόν τι παιγνίδιον.

Γνωρίζω ὅτι, ἐὰν δὲν δυνηθῶμεν νὰ σᾶς πείσωμεν, εἰσθε χαμένοι· ἐὰν δὲν συνηδέσητε νὰ «σηκωθῇτε καὶ νὰ ἐξέλθετε,» χάνεσθε διὰ

παντός· χωρίς ἐπιστροφῆς εἰς τὸν Θεόν, δὲν ὑπάρχει σωτηρία· ἀνάγκη ἢ νὰ μεταβάλλητε γνώμην, ἢ νὰ μένητε ἄθλιοι.

Τινὲς μὲν ἐξ ὑμῶν δὲν γνωρίζουσι τί ἐννοῶ μὲ τὴν λεξιν ἐπιστροφήν, καὶ εἰς μάτην ἤ-
θελα ἐπιχειρήσει νὰ τῆς καταπείσω εἰς πρᾶγ-
μα, τὸ ὁποῖον δὲν ἐννοοῦν· ὅθεν χάριν αὐτῶν
θέλω δεῖξει τί εἶναι ἐπιστροφή· ἄλ-
λοι δὲ τρέφουσι κρυφὰς ἐλπίδας ἐλέους, ἃν
καὶ διαμένωσιν ὁποῖοι καὶ πρότερον· καὶ πρὸς
τούτους θέλω δεῖξει τὴν ἀνάγκην τῆς ἐπι-
στροφῆς· ἄλλοι δὲ πιθανὸν νὰ σκληρύνωνται
διὰ ματαιίας φαντασίας, ὅτι ἐπεστράφησαν
ἤδη· εἰς τούτης πρέπει νὰ δεῖξω τὰ σημεῖα
τῶν μὴ ἐπιστραφέντων· ἄλλοι δὲ, ἐπειδὴ
δὲν αἰσθάνονται βλάβην, οὐδένα φοβοῦνται,
καὶ οὕτω κοιμῶνται ὡς ἐπὶ τῆς κορυφῆς
καταρτίου· εἰς τούτους θέλω δεῖξει τὴν
ἄθλιότητά τῶν μὴ ἐπιστραφέντων· ἄλλοι
δὲ πάλιν μένουσιν ἀκίνητοι, ἐπειδὴ δὲν βλέ-
πουν πῶς δύνανται νὰ ἐκφύγωσιν· εἰς τούτης
θέλω δεῖξει τὰ μέσα τῆς ἐπιστροφῆς.
Καὶ τέλος πρὸς ἀναζωπύρησιν ὅλων θέλω τε-

λειώσαι τὸν λόγον δεικνύων τὰ εἰς τὴν ἐπιστροφὴν κινουντα αἵτια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

*Τί δὲν εἶναι ἐπιστροφή, καὶ διόρθωσις
τῶν παρεξηγήσεων αὐτῆς.*

"Ὡς λατρεύουσιν οἱ τυφλοὶ Σαμαρεῖται ὅ,τι δὲν γνωρίζουσιν (Ἰωάν. δ'. 22). "Ὡς ἐπιγράφουσιν οἱ ἔθνικοι Ἀθηναῖοι εἰς τὸν βωμόν των «Τῷ ἀγνώστῳ Θεῷ» (Πράξ. ιζ'. 22). "Ὡς ἐγκωμιάζουσιν οἱ παπισταὶ τὴν ἀμάθειαν ὡς μητέρα τῆς εὐσεβείας. Οἱ γνωρίζοντες τὸν ὄργανισμὸν τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὴν φύσιν τῆς ἐνεργείας τῆς λογικῆς ψυχῆς, δὲν δύνανται νὰ μὴ γνωρίσωσιν, ὅτι ὁ νοῦς ἔχει τόσην μεγάλην ἐπιρροὴν εἰς τὴν ψυχὴν, ὥστε ὅστις θέλει νὰ ἐνεργῇ ἐλλόγως, πρέπει νὰ πασχίξῃ νὰ εἰσαγάγῃ φῶς εἰς αὐτόν. "Ὅθεν διὰ νὰ μὴ παρανοήσητε τοὺς λόγους μου, θέλω δει-

Ξει πρῶτον τί ἐννοῶ λέγων ἐπιστροφὴν, εἰς τὴν ὁποῖαν σᾶς παρακινῶ ἤδη.

Ἀληθῶς, φίλοι μου, ὁ διάβολος ἔπλασε πολλὰ κίβδηλα εἶδη ἐπιστροφῆς καὶ ἔξαπατᾷ τὸν μὲν διὰ τοῦτου, τὸν δὲ δι' ἐκείνου. Τοιαύτην δὲ πονηρίαν καὶ τοιαῦτα τεχνάσματα μεταχειρίζεται εἰς τὰς μυστηριώδεις αὐτοῦ ἀπάτας, ὥστε, εἰ δυνατόν, ἤθελεν ἔξαπατᾷσει καὶ αὐτοὺς τοὺς ἐκλεκτούς.

Ἵνα θεραπεύσω λοιπὸν τὸ ὀλέθριον λάθος τινῶν, εἴτινες στοχάζονται ὅτι ἤδη ἐπέστρεψαν, ἐνῶ δὲν ἐπέστρεψαν, καὶ νὰ ἀποσοβῇσω τὰς ἀνησυχίας καὶ τοὺς φόβους ἄλλων, οἵτινες νομίζουσιν ὅτι δὲν ἐπεστράφησαν, ἐνῶ ἐπεστράφησαν θέλω σᾶς δεῖξει τὴν φύσιν τῆς ἐπιστροφῆς, τί δηλονότι δὲν εἶναι ἐπιστροφὴ, καὶ τί εἶναι.

Θέλωμεν ἀρχίσει ἀποφατικῶς.

Ἡ ἐπιστροφή δὲν εἶναι τὸ νὰ φέρωμεν τὴν ἐπωνυμίαν τοῦ χριστιανοῦ. Ὁ χριστιανισμὸς εἶναι περισσώτερόν τι παρὰ ἀπλοῦν ὄνομα. Ἐὰν θέλωμεν νὰ ἀκούσωμεν τὸν Παῦλον, αὐδὲν εἶναι εἰς τοὺς λόγους, ἀλλ' εἰς τὴν δὲ-

ναμιν» (Α' Κορ. δ'. 20). Καὶ ὁμοῦς ὑπάρχουσι πολλοὶ, οἵτινες ὀνομάζουσι μὲν τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, δὲν ἀπέχουσιν ὁμοῦς ἀπὸ τὴν ἀδικίαν (Β' Τιμοθ. β'. 19). οἵτινες ὁμολογοῦσι μὲν ὅτι γνωρίζουσι τὸν Θεόν, μὲ τὰ ἔργα ὁμοῦς ἀρνοῦνται αὐτόν. (Τίτ. α'. 16). Καὶ θέλει δεχθῇ ὁ Θεὸς αὐτοὺς ὡς ἀληθῶς ἐπιστραφέντας; Τί! ἐπιστραφέντας ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν, ἐνῶ ἀκόμη ζῶσιν εἰς τὴν ἁμαρτίαν! Καὶ ὅχι μόνον ἀπλοῖ χριστιανοί, ἀλλὰ καὶ κήρυκες τοῦ Χριστοῦ καὶ θαυματουργοὶ ἀναγινώσκομεν ὅτι ἀπερῆφθησαν ὡς ἐργάται ἀνομίας (Ματθ. ζ'. 22, 23).

Ἡ ἐπιστροφή δὲν εἶναι τὸ βαπτίζεσθαι ἀπλῶς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ. Ὁ Ἀνανίας καὶ ἡ Σαπφείρα καὶ Σίμων ὁ Μάγος ἐβαπτίσθησαν ὡς καὶ οἱ ἄλλοι! Μὲ πόσῃν εὐκολίαν ἐνταῦθα σφάλλουσι πολλοὶ πλανῶντες καὶ πλανώμενοι, ὀνειρευόμενοι ὅτι χάρις ἀποτελεσματικὴ ἀναγκαίως συνδέεται μὲ τὴν ἐξωτερικὴν τελετὴν τοῦ βαπτίσματος, καὶ οὕτω νομίζοντες πάντα βεβαπτισμένον, ὡς ἀναγεγεννημένον ὅχι μόνον ἱεροτελεστι-

κῶς, ἀλλὰ καὶ πραγματικῶς καὶ κατ' ἀκρίβειαν! Ἐντεῦθεν τινὲς ἄνθρωποι φαντάζονται, ὅτι, ἀναγεννηθέντες ἤδη διὰ τοῦ βαπτίσματος, δὲν ἔχουσι πλέον ἀνάγκην ἄλλου τινὸς ἔργου.

Ἄλλ' ἐὰν τοῦτο εἶχεν οὕτω, τότε ὅλοι ὅσοι ἐβαπτίσθησαν πρέπει ἀναγκαίως καὶ νὰ σωθῶσιν· ἐπειδὴ ὁ Θεὸς ὑπεσχέθη νὰ συγχωρήσῃ καὶ νὰ σώσῃ τοὺς ἐπιστραφέντας καὶ ἀναγεννηθέντας (Πράξ. γ'. 19. Ματθ. ιθ'. 28).

Καὶ τῶνόντι ἐὰν ἡ ἐπιστροφή καὶ τὸ βάπτισμα ἦσαν τὸ αὐτὸ, τότε οἱ ἀποθνήσκοντες ἤθελον πράξει φρονίμως νὰ φέρωσι μεθ' ἑαυτῶν ἓν πιστοποιητικὸν, ὅτι ἐβαπτίσθησαν· καὶ τότε δεικνύοντες αὐτὸ, ἤθελον εὐρεῖ ἀναμφιδόλως ἐλευθέραν τὴν εἴσοδον εἰς τὸν οὐρανόν !

Ἐν ἐνὶ λόγῳ, ἐὰν δοξάζωμεν ὅτι πρὸς ἐπιστροφήν ἢ ἀναγέννησιν δὲν εἶναι ἀνάγκη ἄλλου εἰμὴ τοῦ βαπτίσματος, τότε ἀπ' εὐθείας ἀντιθαίνομεν πρὸς τὸ ῥητὸν (Ματθ. ζ'. 13, 14,) καθὼς καὶ πρὸς πλῆθος ἄλλων.

Διότι πρῶτον μὲν δὲν θέλομεν λέγει πλεόν, «Στενὴ εἶναι ἡ πύλη καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδός.» διότι, ἐὰν ὅλοι, ὅσοι ἐβαπτίσθησαν, ἦναι σωσμένοι, ἡ θύρα εἶναι καθ' ὑπερβολὴν πλατεῖα, καὶ εἰς τὸ ἐξῆς θέλομεν λέγει, «Πλατεῖα εἶναι ἡ πύλη καὶ εὐρύχωρος ἡ ὁδός, ἥτις φέρει εἰς τὴν ζωὴν.» Διότι, ἐὰν τοῦτο ἦναι ἀληθές, μυριάδες δύνανται νὰ εἰσέλθωσιν ὁμοῦ κατὰ μέτωπον, καὶ δὲν θέλομεν πλεόν διδάσκει ὅτι οἱ δίκαιοι μόλις σώζονται (Α' Πέτρ. δ'. 18) ἢ ὅτι ἦναι ἀνάγκη τόσον μεγάλης προσπάθειας διὰ νὰ ἀρπάξωμεν τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν (Ματθ. ια'. 12), ἢ ν' ἀγωνιζώμεθα νὰ εἰσέλθωμεν εἰς αὐτήν. Βεβαίως, ἐὰν ἡ ὁδός ἦναι τόσον εὐκόλος, ὅσον πολλοὶ στοχάζονται, τίποτε ἄλλο σχεδὸν δὲν εἶναι ἀναγκαῖον εἰς σωτηρίαν, παρὰ τὸ νὰ βαπτισθῶμεν καὶ νὰ φωνάζωμεν, Κύριε ἐλέησον δὲν ἔχομεν τότε ἀνάγκην νὰ ζητῶμεν, καὶ νὰ κρούωμεν καὶ νὰ ἀγωνιζώμεθα τοσοῦτον, ὅσον ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ ἀπαιτεῖ πρὸς σωτηρίαν.

Δεύτερον δέ, ἐὰν τοῦτο ἦναι ἀληθές δὲν

θέλομεν πλέον λέγει, «Ὀλίγοι εἶναι οἱ εὐρίσκοντες αὐτήν·» ἀλλὰ θέλομεν λέγει μᾶλλον, «Ὀλίγοι εἶναι οἱ ἀποτυγχάνοντες αὐτῆς·» δὲν θέλομεν λέγει πλέον, ὅτι ἐκ τῶν πολλῶν κλητῶν ὀλίγοι εἶναι οἱ ἐκλεκτοὶ (Ματθ. κβ'. 14), καὶ ὅτι ἐξ αὐτοῦ τοῦ ὀνομαζομένου Ἰσραὴλ μόνον κατάλειμμα θέλει σωθῆ ('Ρωμ. θ'. 27). Ἐὰν αὕτη ἡ διδασκαλία ἀληθεύῃ, δὲν θέλομεν πλέον λέγει μὲ τοὺς μαθητάς, «Ποῖος λοιπὸν ἐμπορεῖ νὰ σωθῇ;» ἀλλὰ κάλλιον, «Ποῖος δὲν θέλει σωθῇ;» Τότε ἐὰν ἄνθρωπός τις ἦναι βεβαπτισμένος, ὡς ἦναι καὶ πόρνος, καὶ ὑβριστής, καὶ πλεονέκτης, καὶ μέθυσος, θέλει ὅμως κληρονομήσει τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ! (Α' Κορινθ. ε'. 11. ς'. 9, 10).

Ἀλλὰ θέλουσι τινὲς ἀποκριθῆ, ὅτι οἱ τοιοῦτοι, ἂν καὶ ἔλαβον τὴν χάριν τῆς ἀναγεννήσεως εἰς τὸ βάπτισμα, ἐξέπεσαν ὅμως μετέπειτα εἰς τὴν ἁμαρτίαν, καὶ πρέπει νὰ ἀναγεννηθῶσι πάλιν, ἢ ἄλλως δὲν δύνανται νὰ σωθῶσιν.

Ἀποκρίνομαι πρῶτον, ὅτι ὑπάρχει ἀδιά-

σπαστος συνάφεια μεταξὺ τῆς ἀναγεννήσεως καὶ τῆς σωτηρίας, ὡς ἤδη ἀπεδείξαμεν, καὶ δεύτερον, ὅτι τότε ὁ ἄνθρωπος ἔπρεπε ν' ἀναγεννηθῇ ἐκ δευτέρου, ὅπερ εἶναι πρᾶγμα φανερώτατα παράλογον· καὶ διατί οἱ ἄνθρωποι νὰ μὴ γεννῶνται δις καὶ φυσικῶς, ὡς καὶ διὰ τῆς χάριτος; ἀλλὰ τρίτον, καὶ πρὸ πάντων, οὕτω λέγοντες, συνομολογεῖτε αὐτὸ τοῦτο, τὸ ὁποῖον ἐγὼ διΐσχυρίζομαι, ὅ,τι δηλαδή καὶ ἂν λαμβάνωσιν ἢ φαντάζωνται ὅτι λαμβάνουσιν εἰς τὸ βάπτισμα, ἐὰν μετὰ ταῦτα εὗρεθῶσιν εἰς παχυλὴν ἄγνοιαν τῆς ἀληθείας, ἢ βέβηλοι, ἢ ἔχοντες τὴν μόρφωσιν, χωρὶς τὴν δύναμιν τῆς εὐσεβείας, πρέπει νὰ ἀναγεννηθῶσιν, ἢ ἄλλως θὰ ἀποκλεισθῶσι τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ὥστε πρέπει νὰ ἔχωσί τι περισσότερον πρὸς ὑπεράσπισιν των παρὰ τὴν ἐκ τοῦ βαπτίσματος ἀναγέννησιν.

Κατὰ τοῦτο βλέπετε, ὅλοι συμφωνοῦσιν ὅτι, ὅ,τι καὶ ἂν λαμβάνωσιν ἀπὸ τὸ βάπτισμα, πολὺ ἢ ὀλίγον, ἐὰν οἱ ἄνθρωποι δὲν ᾔναι ἀληθῶς ἡγιασμένοι, πρέπει νὰ ἀνανεωθῶσι δι' ἐντελοῦς καὶ ἰσχυρᾶς μεταβολῆς, ἢ ἄλ-

λως δὲν δύνανται νὰ φύγωσιν ἀπὸ τὴν καταδίκην τῆς γεέννης· «μὴ πλανᾶσθε, ὁ Θεὸς δὲν ἐμπαίζεται.» (Γαλ. ς'. 7). Ὅποιονδήποτε καὶ ἂν ᾦναι τὸ βάπτισμά σας, ἢ ὅ,τι ἄλλο φαντάζεσθε, σᾶς λέγω ἐκ μέρους τοῦ ζῶντος Θεοῦ, ὅτι ἐάν τις ἐξ ὑμῶν δὲν προσεύχεται, ἢ ᾦναι ἀκάθαρτος, ἢ πονηρὸς, ἢ φιλάργυρος, ἢ ἄσωτος, ἢ περιπαίκτης, ἢ ἐραστὴς τῆς συναναστροφῆς τῶν πονηρῶν (Παροιμ. ιγ'. 20), ἐν ἐνὶ λόγῳ, ἐάν δὲν ᾦσθε χριστιανοὶ ἅγιοι, ἀκριβεῖς εἰς τὰ χρέη καὶ ἀπαρνηταὶ ἑαυτῶν, δὲν δύνασθε νὰ σωθῇτε. (Ἑβρ. ιβ'. 14. Ματθ. ιε'. 14). Ὁ Παῦλος πρὸ τῆς ἐπιστροφῆς του, κατὰ τὴν δικαιοσύνην, ἣ ὁποία εἶναι κατὰ τὸν νόμον, ἦτο ἄμεμπτος (Φιλ. γ'. 6). Ὁ Φαρισαῖος ἠδύναντο νὰ εἴπῃ, «Δὲν εἶμαι ἄρπαξ, μοιχὸς, ἄδικος κ. τ. λ., (Λουκ. ιη'. 11). Πρέπει νὰ ἔχῃς πλειότερόν τι ὅλων τούτων νὰ δείξης, ἢ ἄλλως, ὅπως καὶ ἂν δικαίωνης σεαυτὸν, ὁ Θεὸς θέλει σὲ καταδικάσει. Δὲν καταδικάζω τὴν ἠθικὴν, ἀλλὰ σὲ προτρέπω νὰ μὴ ἐπαναπαύῃσαι εἰς αὐτήν· ἡ εὐσέβεια περιλαμβάνει

τὴν ἡθικὴν, καθὼς ὁ χριστιανισμὸς τὴν φι-
λανθρωπίαν, καὶ ἡ χάρις τὸν ὀρθὸν λόγον·
ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ διαχωρίζωμεν τὰς πλά-
κας τοῦ Νόμου.

Εἶναι προσέτι φανερόν διὰ τοὺς ἀνθρώποις
ἐμποροῦν νὰ ἔχωσι μορφὴν εὐσεβείας χωρὶς
τὴν δύναμιν (Β' Τιμ. γ'. 5). Οἱ ἀνθρώποι
ἐμποροῦσι νὰ κάμνωσι μακρὰς προσευχὰς
(Ματθ. κγ'. 14) καὶ συχνὰς νηστείας (Λουκ.
ιγ'. 12) νὰ ἀκροῶνται εὐχαρίστως (Μάρκ.
τ'. 20) καὶ νὰ ἦναι πολὺ πρόθυμοι εἰς τὴν
λατρείαν τοῦ Θεοῦ, ἂν καὶ πολυτελῇ καὶ
δαπανηρᾷ (Ήσ. α'. 11), καὶ ὅμως νὰ ἦναι
ἀλλότριοι τῆς ἐπιστροφῆς. Κάτι περισσότε-
ρον χρειάζεται παρὰ τὸ νὰ ὑπάγωσιν εἰς τὴν
ἐκκλησίαν, νὰ δίδωσιν ἐλεημοσύνας καὶ νὰ
προσεύχωνται, διὰ ν' ἀποδείξωσιν ἑαυτοὺς
ἀληθῶς ἐπιστραφέντας. Δὲν ὑπάρχει ἐξωτε-
ρικὴ τελετὴ, τὴν ὁποίαν ὁ ὑποκριτὴς νὰ μὴ
ἐκτελῇ· μάλιστα καὶ «νὰ θρέψῃ με ὅλα
τὰ ὑπάρχοντά του τοὺς πτωχοὺς, καὶ νὰ
παραδώσῃ τὸ σῶμά του διὰ νὰ καῇ.» (Α'
Κορινθ. ιγ'. 3).

Ἡ ἐπιστροφή δὲν εἶναι ἀπλῆ τῆς διαφθό-
ρας καταδέσμευσις δι' ἀνατροφῆς, δι' ἄν-
θρωπίνων νόμων, ἢ διὰ τῆς δυνάμεως ἐπικει-
μένων θλίψεων. Εἶναι πολὺ σύνηθες καὶ
εὐκόλον λάθος τὸ νὰ ἐκλαμβάνῃ τις τὴν
ἐπιρροὴν τῆς ἀνατροφῆς ἀντὶ τῆς χάριτος·
ἀλλ' ἐὰν ἤρκει ἡ ἀνατροφή, τίς ἄνθρωπος
ἦτο καλλίτερος ἀπὸ τὸν Ἰωάν; Οὗτος, ἐνῷ
ἔζη ὁ Ἰωδὰς ὁ θεὸς του, ἦτο πολὺ πρόθυμος
εἰς τὴν λατρείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ κράξας αὐ-
τὸν τὸν παρήγγειλε νὰ ἐπισκευάσῃ τὸν οἶκον
τοῦ Κυρίου (Β Βασιλ. ιβ'. 27). Ἄλλ' ὅλα
ταῦτα δὲν ἦτο ἄλλο, εἰμὴ καλῆς ἀνατροφῆς
ἀποτέλεσμα· διότι ὅταν ὁ ἀγαθὸς παιδαγω-
γὸς του ἀπέθανε, τότε ἐφανερώθη ὅτι δὲν ἦτο
ἄλλο, εἰμὴ λύκος δεδεμένος, καὶ ἔπεσεν εἰς
τὴν εἰδωλολατρείαν· ἐν ἐνὶ λόγῳ ἡ ἐπιστροφή
δὲν συνίσταται εἰς τὸν φωτισμὸν, οὔτε εἰς τὴν
συνείδησιν τῆς ἁμαρτίας, οὔτε εἰς ἐπιπόλαιον
μεταβολὴν, ἢ μερικὴν μεταρρύθμισιν. Ὁ ἀπο-
στάτης ἐμπορεῖ νὰ ᾔναι ἄνθρωπος πεφωτισμέ-
νος (Ἑβρ. ζ'. 4), καὶ ὡς ὁ Φῆλιξ νὰ τρέμῃ
συναισθανόμενος τὰς ἁμαρτίας του (Πράξ.

κδ': 25), καὶ ὡς ὁ Ἡρώδης νὰ ποιῇ πολλὰ (Μάρκ. ζ': 20). ἄλλ' ἄλλο πρᾶγμα εἶναι τὸ νὰ τρέμῃ τις συναισθανόμενος τὰς ἁμαρτίας τῆς, καὶ ἄλλο τὸ νὰ σταυρωθῇ ἡ ἁμαρτία διὰ τῆς χάριτος, ἥτις φέρει τὴν ἐπιστροφὴν. Πολλοὶ, ἐπειδὴ ἡ συνειδήσις των συνεταράχθη ἕνεκα τῆς ἁμαρτίας, στοχάζονται καλὴν τὴν κατάστασίν των, ἀθλίως ἐκλαμβάνοντες τὴν ταραχὴν τῆς συνειδήσεώς των ὡς ἐπιστροφὴν. Οἱ τοιοῦτοι ἠδύναντο νὰ ἐκλάβωσι καὶ τὸν Καῖν ὡς ἐπιστραφέντα, ὅστις διέτρεχε τὸν κόσμον ὡς μαινόμενος ὑπὸ τῆς λύσσης ἐνόχου συνειδήσεως. Ἄλλοι στοχάζονται ὅτι ἐπειδὴ ἄφησαν τὰς ἀσώτους πράξεις των καὶ ἀπεσπᾶσθησαν ἀπὸ κακοῦς συντρόφους, ἢ ἰδιαιτέραν τινὰ κακὴν ἐπιθυμίαν, καὶ ἐπανῆλθον εἰς βίον ἐγκρατῆ καὶ εὐκοσμον, εἶναι τώρα πραγματικῶς ἐπεστραμμένοι, λησμονοῦντες ὅτι ὑπάρχει μεγίστη διαφορὰ μεταξὺ ἁγιασμοῦ καὶ εὐκοσμίας, καὶ ὅτι πολλοὶ ζητοῦσι νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, καὶ εἶναι ὅχι μακρὰν αὐτῆς, μάλιστα φθάνουσι σχεδὸν εἰς τὸν χριστιανισμόν,

καὶ ὅμως ἐπὶ τέλους ἀποτυγχάνουσιν. Ἐνῶς
 ἡ συνείδησις κρατεῖ τὴν μᾶστιγα ἐπ' αὐ-
 τῶν, πολλοὶ θέλουσι προσεύχεσθαι, ἀκροά-
 ζεσθαι, ἀναγινώσκει, καὶ ἀπέχει ἀπὸ τὰς
 θελκτικὰς ἁμαρτίας των· ἀλλ' ὅμα ὁ λέων
 ἀποκοιμηθῇ, πίπτουσι πάλιν εἰς τὰς προτέ-
 ρας των ἁμαρτίας. Τίνες ἦσαν εὐλαθέστεροί
 τῶν Ἰουδαίων, ὅτε ἡ χεὶρ τοῦ Θεοῦ ἦτο ἐπ'
 αὐτῶν; ἀλλ' ὅμα αἱ θλίψεις παρήρχοντο, εὐ-
 θὺς ἐλησμόνουν τὸν Θεόν. (Ψαλμ. σή. 11
 —35.) Ἐμπορεῖς νὰ ἀφήσης ὅκληράν τινα ἁ-
 μαρτίαν, καὶ νὰ ἐκφεύγῃς τοὺς παχυλοὺς μι-
 ασμοὺς τοῦ κόσμου, καὶ ὅμως εἰς ὅλα ταῦτα
 νὰ μὴ ἔχῃς μεταβεβλημένην τὴν σαρκικὴν σου
 φύσιν. Ἐμπορεῖ τις ἐκ τοῦ ἀκατεργάστου μο-
 λύβδου νὰ κατασκευάσῃ μορφὴν ἀνθρώπου,
 καὶ ὅμως εἶναι μόλυβδος. Οὕτω καὶ ἀνθρωπός
 τις δύναται νὰ διέλθῃ διαφόρους μορφώσεις
 ἀπὸ τὴν ἀμάθειαν εἰς τὴν μάθησιν, ἀπὸ τὴν
 βαρβαρότητα εἰς τὸν πολιτισμὸν, καὶ ἐντεῦ-
 θεν πάλιν εἰς μορφὴν τινα εὐσεβείας, καὶ ὅ-
 μως καθ' ὅλον τοῦτον τὸν καιρὸν νὰ μὴ ᾔ-
 ναι ἄλλο τι, εἰμὴ σαρκικὸς καὶ μὴ ἀναγε-

γεννημένος ἐνόσω ἡ φύσις του διαμένει ἀμετάβλητος.

Ἀκούσατε λοιπὸν, ἁμαρτωλοὶ, ἀκούσατέ, ἐὰν θέλητε νὰ ζήσητε. Διατί θέλετε ἰσχυρογνωμόνως νὰ ἀπατάτε ἑαυτοὺς, ἢ νὰ οἰκοδομῆτε τὰς ἐλπίδας σας ἐπὶ τῆς ἄμμου; Γνωρίζω ὅτι, ὅστις ἐπιχειρήσῃ νὰ σᾶς ἀφαιρέσῃ τὰς ἐλπίδας σας, θέλει ἀπαντήσῃ δυσκολίας. Τοῦτο δὲν ἡμπορεῖ παρὰ νὰ ἦναι δυσάρεστον εἰς σᾶς· καὶ βεβαίότατα δὲν εἶναι ἀρεστὸν οὐδὲ εἰς ἐμέ. Ἐπιχειρίζομαι τοῦτο ὡς χειρουργός, ὅταν μέλλῃ ν' ἀποκόψῃ σεσηπὸς τι μέλος τοῦ προσφιλεστάτου φίλου του, τὸ δοκοῦν εἶναι ἠναγκασμένος νὰ πράξῃ, ἂν καὶ μὲ τεθλιμμένην καρδίαν. Ἄλλ' ἐπιθυμῶ νὰ ἐννοήσητε τοῦτο, ὅτι ἐγὼ μόνον κρημνίζω ἐτοιμόρροπον οἶκον, ὅστις ἄλλως θέλει πέσει ταχέως ἀφ' ἑαυτοῦ, καὶ σᾶς θάψῃ εἰς τὰ ἐρείπιά του, διὰ νὰ τὸν ἀνοικοδομήσω ὡραῖον, δυνατὸν καὶ στερεὸν αἰωνίως. Ἡ ἐλπίς τοῦ ἀσεβοῦς θέλει χαθῇ (Παρ. ια'. 7.) καὶ δὲν εἶναι καλλίτερον, ὥ ἁμαρτωλὲ, νὰ καταπεισθῇς τώρα ἐν καιρῷ ἀπὸ τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ,

καὶ νὰ παραιτηθῇς ἀπὸ τὰς ψευδεῖς καὶ ἀπα-
τηλὰς ἐλπίδας σου, παρὰ νὰ ἀνοίξῃς τὸ ἄνατος
παραπολὺ ἀργὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς σου, καὶ νὰ
εὕρεθῇς εἰς τὴν κόλασιν πρὶν τὸ καταλάβῃς;
"Ἦθελα εἶσθαι ψευδὴς καὶ ἄπιστος ποιμὴν,
ἐὰν δὲν σᾶς ἔλεγον, ὅτι σεῖς, οἱ ὅποιοι ἔχετε
ᾠκοδομημένας τὰς ἐλπίδας ἐπὶ βάσεων ὅχι
καλλιτέρων παρὰ τὰς προειρημένας, εὗρίσκε-
σθε ἀκόμη εἰς τὰς ἁμαρτίας σας· ἡ συνεί-
δησίς σας ἂς ἀποκριθῇ. Τί ἔχετε νὰ εἴπητε
πρὸς ὑπεράσπισίν σας; Τάχα ὅτι φορεῖτε τὴν
σταλὴν τοῦ Χριστοῦ; ὅτι φέρετε τὸ νόμα αὐ-
τοῦ; ὅτι εἰσθε μέλη τῆς ὁρατῆς ἐκκλησίας;
ὅτι γνωρίζετε τὰ δόγματα τῆς θρησκείας; ὅτι
εἰσθε πεπολιτισμένοι; ὅτι ἐκτελεῖτε τὰ θρη-
σκευτικά σας χρέη; ὅτι εἰσθε δίκαιοι εἰς τὰς
συναλλαγὰς σας; ὅτι ἐταράχθη ἡ συνείδησίς
σας διὰ τὰς ἁμαρτίας σας; Ἐγὼ σᾶς λέγω,
ὥς ἀπὸ τοῦ Κυρίου, ὅτι τὰ δικαιολογήματα
ταῦτα ποτὲ δὲν θέλουσιν εἶσθαι παραδεκτὰ
εἰς τὸ βῆμα τοῦ Θεοῦ. Ὅλα ταῦτα ἂν καὶ
καλὰ καθ' ἑαυτὰ δὲν θέλουσιν, ἀποδείξει ὅτι
εἰσθε ἐπεστραμμένοι καὶ αὕτω δὲν θέλουσιν

ἄρکیέσει πρὸς σωτηρίαν σας. Προσέχετε καὶ φροντίζετε νὰ ἐπιστραφῆτε ταχέως καὶ ἐντελῶς. Σπουδάζετε τὰς ἰδίας σας καρδίας· μὴ ἀναπαύησθε πρὶν ὃ Θεὸς ἐκτελέσῃ ὅλως διόλου εἰς σᾶς τὸ ἔργον τοῦτο· διότι πρέπει ἑξαπάντος νὰ γείνητε ἄλλοι ἄνθρωποι, ἢ ἄλλως εἰσθε χαμένοι.

Ἄλλ' εἰάν τὰ χαρακτηριστικὰ ταῦτα δὲν ἦναι ἀρκοῦντα τεκμήρια ἐπιστροφῆς, τί νὰ εἶπω περὶ τοῦ ἀσεβοῦς ἀμαρτωλοῦ; Ἴσως οὗτος μόνις θέλει ρίψει τὰ βλέμματά του, ἢ δώσει ἀκρόασιν εἰς τὴν ὁμιλίαν ταύτην· ἀλλ' εἰάν ὑπάρχῃ τοιοῦτος ἀναγνώστης ἢ ἀκροατῆς, πρέπει νὰ μάθῃ παρὰ τοῦ Κυρίου, ὅτις ἐποίησεν αὐτὸν ὅτι εἶναι μακρὰν ἀπὸ τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

Ἀφοῦ δὲ ὁ ἄνθρωπος δυνατόν νὰ ἦναι δίκαιος εἰς τὰς συναλλαγὰς του, καὶ ὅμως νὰ μὴ δικαιωθῇ παρὰ τῷ Θεῷ, τί θέλεις γείνῃ λοιπὸν σὺ, ὦ ἄθλιε ἄνθρωπε, ὅστις ὑπὸ τῆς ἰδίας σου συνειδήσεως ἐλέγχεται ὅτι εἶσαι ψεύστης εἰς τὰς συναλλαγὰς σου, καὶ ψεύ-

στῆς εἰς τὸν λόγον σου, καὶ μεταχειρίζεσθαι
ὡς μέσον εὐπορίας ψευδῇ γλῶσσαν;

Ἄν οἱ ἄνθρωποι ἐμποροῦν νὰ φωτισθῶσι
καὶ νὰ φθάσωσιν εἰς τὴν ἐξωτερικὴν ἐκτέλε-
σιν τῶν θρησκευτικῶν χρεῶν, καὶ ὁμοῦ νὰ ὑ-
πάγωσιν εἰς τὴν ἀπώλειαν, διότι ἐπαναπαύ-
ονται εἰς αὐτὰ χωρὶς τῆς ἐπιστροφῆς, τί θέ-
λετε γεῖναι σεῖς, ὧ ἄθλια οἰκογένειαι, αἱ ὁ-
ποῖαι ζῆτε ὡς ἄθεοι εἰς τὸν κόσμον; καὶ
σεῖς, ὧ ἄθλιοι ἁμαρτωλοὶ, οἵτινες ποτὲ σχε-
δὸν δὲν συλλογίζεσθε τὸν Θεόν· οἵτινες εἰσθε
τόσον ἀμαθεῖς, ὥστε δὲν ἐμπορεῖτε, ἢ τόσον
ἀμελεῖς, ὥστε δὲν θέλετε νὰ προσευχηθῆτε;
Ὡ! μετανοήσατε καὶ ἐπιστρέψατε, ἐκκό-
ψατε τὰς ἁμαρτίας σας διὰ τῆς δικαιοσύνης
(Δαν. δ'. 27)· καταφύγετε εἰς τὸν Χριστόν,
διὰ νὰ σᾶς συγχωρήσῃ καὶ νὰ σᾶς ἀνακαι-
νίσῃ· ἀφιερῶθητε εἰς αὐτόν, διὰ νὰ περιπα-
τῆτε μετ' αὐτοῦ ἐν ἀγιωσύνῃ· διότι ἄλλως
ποτὲ δὲν θέλετε ἰδεῖ τὸν Θεόν· εἴθε νὰ ἐνδέ-
χεσθε τὰς νοουθεσίας τοῦ Θεοῦ! Ἐν ὀνόματι
αὐτοῦ ἔτι ἀπαξ σᾶς νοουθετῶ· ἐπιστρέψατε
ἀκούοντες τοὺς ἐλέγχους μου (Παροιμ. σ'. 23)

ἀφήσατε τὴν ἀφροσύνην, καὶ ζήσατε (Παροιμ. θ'. 6.) ἑστὲ σώφρονες, δίκαιοι καὶ εὐσεβεῖς. Καθαρίσατε τὰς χεῖράς σας, σεῖς, ὧ ἀμαρτωλοί· ἀγνίσατε τὰς καρδίας σας, σεῖς, ὧ δὲ γινώμοι, (Ἰακώβ. δ'. 8.) παύσατε νὰ κάμνητε κακὸν, μάθετε νὰ κάμνητε καλόν. (Ἠσαΐ. α'. 17.) Ἐὰν δὲ δὲν θέλητε, πρέπει νὰ ἀποθάνητε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Δεικνύον σχετικῶς τί εἶναι ἐπιστροφή.

Δὲν εἰμὸρῶ νὰ σᾶς ἀφήσω μὲ ὀφθαλμοὺς ἡμιανεωγμένους ὡς ἐκεῖνον, ὅστις ἔβλεπεν ἀνθρώπους ὡς δένδρα περιπατοῦντας (Μάρκ. η'. 24.). Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ εἶναι ὠφέλιμος εἰς διδασκαλίαν. ὡς καὶ εἰς ἔλεγχον· ὅθεν ἀφοῦ σᾶς διεδίδασα διὰ τῶν σκοπέλων καὶ τῶν βράχων τοσούτων ἐπικινδύνων λαθῶν, ἐπιθυμῶ νὰ σᾶς ὁδηγήσω τέλος εἰς τὸν λιμένα τῆς ἀληθείας.

Ἡ ἐπιστροφή λοιπὸν ἐν συντόμῳ συνίσταται εἰς τὴν παντελῇ μεταβολὴν τῆς τε καρδίας καὶ τῆς ζωῆς. Θέλω δὲ περιγράψει συντόμως τὴν φύσιν αὐτῆς καὶ τὰ αἷτια.

α) Τὸ ποιητικὸν αἷτιον τῆς ἐπιστροφῆς εἶναι τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, καὶ διὰ τοῦτο αὐτὴ καλεῖται «ὁ ἁγιασμὸς τοῦ Πνεύματος» (Α΄. Πέτρ. α. 2.), καὶ «ἀνακαίνισις τοῦ Ἀγίου Πνεύματος» (Τίτ. γ'. 5), μὴ ἀποκλειομένων ὁμῶς τῶν ἄλλων προσόντων τῆς Τριάδος· διότι ὁ Ἀπόστολος μᾶς διδάσκει νὰ «εὐλογῶμεν τὸν Πατέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅστις μᾶς ἀνεγέννησεν εἰς ἐλπίδα ζωσαν.» (Α΄. Πέτρ. α. 3.). Καὶ ὁ Χριστὸς λέγεται ὅτι δίδει μετάνοιαν εἰς τὸν Ἰσραὴλ, καὶ καλεῖται αἰώνιος πατήρ, καὶ ἡμεῖς σπέρμα του, καὶ παιδία, τὰ ὅποια ὁ Θεὸς ἔδωκεν εἰς αὐτόν. Τὸ ἔργον ὁμῶς τοῦτο κυρίως ἀποδίδεται εἰς τὸ Ἅγιον Πνεῦμα καὶ αὐτῷ λεγόμεθα, ὅτι «ἀναγεννώμεθα ἀπὸ τὸ Πνεῦμα.» Οὕτω λοιπὸν ἡ ἀναγέννησις εἶναι ἔργον τοῦ Θεοῦ· ἐγεννήθημεν ὄχι ἀπὸ θε-

λήματος σαρκὸς καὶ ἀπὸ τοῦ θελήματος ἀνδρός, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ('Ιωάν. α'. 13). 'Εάν ποτε θέλῃς νὰ ἐπιστρέψῃς σωτηριωδῶς, πρόπει ν' ἀποβάλλῃς πᾶσαν ἐλπίδα ὅτι θέλεις κατορθώσαι αὐτὸ ἐξ ἰδίας σου δυνάμεως. 'Η ἐπιστροφή εἶναι ἀνάστασις ἐκ νεκρῶν ('Εφ. β'. 1.) νέα κτίσις (Γαλ. ζ'. 15. 'Εφεσ. θ'. 10.), «ἔργον ἀπολύτε παντοδυναμίας» ('Εφ. α'. 19). 'Εὰν δὲν ἔχῃς τι πλεיותרον ἀφ' ὅ, τι λάβῃς διὰ τῆς πρώτης γεννήσεώς του, δηλαδή καλὴν φύσιν, ἡμέρον καὶ σῶφρον ἦθος, κτλ. εἶσαι ἀλλότριος τῆς ἀληθοῦς ἐπιστροφῆς· αὕτη εἶναι ἔργον ὑπερφυσικόν.

θ'.) Τὸ δραστικὸν αἶτιον τῆς ἐπιστροφῆς εἶναι ἐσωτερικόν ἢ ἐξωτερικόν. Τὸ μὲν ἐσωτερικόν εἶναι μόνον ἡ δωρεὰν διδομένη χάρις «ὅχι ἀπὸ τὰ ἔργα τῆς δικαιοσύνης, τὰ ὅποια ἐκάμεμεν, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ἔλεός του μᾶς ἔσωσε» ('Τίτ. γ'. 5.), καὶ «διὰ τῆς ἀνακαινίσεως τοῦ Ἀγίου Πνεύματος» «ἐξ ἰδίας θελήσεως μᾶς ἐγέννησε» ('Ιακωβ. α'. 18). 'Ημεῖς ἐκλέχθημεν καὶ ἐκλήθημεν εἰς ἁγιασμόν, καὶ οὐχὶ ἕνεκα ἁγιασμοῦ.

Ὁ Θεὸς δὲν εὐρίσκει εἰς τὸν ἄνθρωπον τίποτε διεγείρον τὴν ἀγάπην του, ἀλλ' ἱκανὰ διεγείροντα τὴν ἀποστροφὴν του. Βλέπον εἰς σεαυτὸν, ὦ χριστιανέ! Δὲν σέ βδελύττονται τὰ ἴδια ἐνδύματά σου; (Ψαλμ. 31.) Πῶς εἶναι λοιπὸν δυνατόν νὰ σέ ἀγαπᾷ ἡ ἀγιωσύνη καὶ ἡ καθαρότης; Ἐνστηθι εἰς τοῦτο, οὐρανέ! φρίξον, ὦ γῆ! Ποῖος δὲν πρέπει νὰ φωνάξῃ, χάρις, χάρις εἶναι! Ἀκούσατε καὶ ἐρυθριάσατε σεῖς τέκνα τοῦ Ὑψίστου, σεῖς οἱ ἀχάριστοι, διότι ἡ κατὰ δωρεάν χάρις δὲν ὑπάρχει πλέον εἰς τὰ στόματά σας, εἰς τοὺς λογισμοὺς σας· διότι δὲν δοξάζεται, δὲν θαυμάζεται, δὲν ἐπαινεῖται πλέον ὑπὸ τοιούτων ὁποῖοι σεῖς.

Ἦθελε στοχασθῇ τις ὅτι σεῖς δὲν ἔπρεπε νὰ κάμνητε ἄλλο εἰμὴ νὰ ὑμνῆτε καὶ νὰ θαυμάζητε τὸν Θεόν, ὅπουδῆποτε εἴσθε. «Πῶς ἐμπορεῖτε νὰ λησμονήσητε τοιαύτην χάριν, ἢ νὰ τὴν μνημοεύητε ἐπιτροχάδην καὶ κατὰ τύπον μόνον; Τί ἄλλο εἰμὴ χάρις ἠδύνατο νὰ κινήσῃ τὸν Θεόν νὰ σᾶς ἀγαπᾷ, ἐκτὸς ἐὰν ἠδύνατο νὰ κάμῃ τοῦτο ἡ ἔχθρα,

ἐκτὸς εἰάν ἡδύνατο νὰ κάμῃ τοῦτο ἡ ἀσχη-
μία; Πόσον περιπαθῶς ὁ Πέτρος ὑψώνει τὰς
χεῖρας λέγων, « Εὐλογημένος ὅς ἦναι ὁ Θεὸς
καὶ πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ, ὅστις
κατὰ τὸ πολὺ αὐτοῦ ἔλεος μᾶς ἀνεγέννησε »
(Α'. Πέτρ. α'. 3.). Μὲ πόσῃν εὐαισθησίᾳ ὁ
Παῦλος μεγαλύνει τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ εἰς
τοῦτο ! « Ὁ Θεὸς, ὁ ὁποῖος εἶναι πλούσιος
εἰς ἔλεος διὰ τὴν πολλὴν του ἀγάπην,
μὲ τὴν ὁποίαν ἡγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ἐνῶ ἡ-
μεθα νεκροὶ διὰ τὰ ἀμαρτήματα, ἐξωποίη-
σεν ἡμᾶς μετὰ τοῦ Χριστοῦ. Κατὰ χάριν
εἴσθε σεσωσμένοι. » (Εφεσ. β'. 4—5.).

Τὸ δὲ ἐξωτερικὸν αἶτιον εἶναι ἡ ἀξιωμα-
σθία καὶ ἡ μεσιτεία τοῦ εὐλογημένου Ἰησοῦ.
Οὗτος ἔλαβε χαρίσματα διὰ τοὺς ἀπειθεῖς,
καὶ δι' αὐτοῦ ὁ Θεὸς ἐνεργεῖ εἰς ἡμᾶς ὅ,τι
εἶναι εὐάρεστον ἐνώπιόν του. Δι' αὐτοῦ μᾶς
χορηγοῦνται ὅλαι αἱ πνευματικαὶ εὐλογίαι,
εἰς οὐράνια πράγματα.

Πᾶς ἐπεστραμμένος εἶναι καρπὸς τοῦ κό-
που Αὐτοῦ (Ἠσαΐ. νγ'. 11.) « Αὐτὸς ἔγεινεν
ἀγιασμὸς εἰς ἡμᾶς » (Α'. Κορινθ. α'. 30.) ἡ-

γίλασεν ἑαυτόν, (τουτέστι παρέδωκεν ἑαυτὸν εἰς θυσίαν) διὰ νὰ ἁγιασθῶμεν ἡμεῖς. «Εἴ-
μεθα ἁγιασμένοι διὰ τῆς προσφορᾶς τοῦ σώ-
ματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἁπαξ γενομένης.»
(Ἑβρ. ι. 10.).

Οὐδὲν ἄλλο, λοιπόν, ἰσχύει παρὰ τῷ Θεῷ
ὥστε νὰ μᾶς δώσῃ τὴν χάριν τῆς ἐπιστροφῆς
εἰμὴ ἡ ἀξιομισθία καὶ μεσιτεία τοῦ Χριστοῦ.
Εὰν ἦσαι νέα κτίσις, γνωρίζεις εἰς ποῖον χρε-
ωστεῖς τοῦτο· εἰς τὰς ἀγωνίας καὶ προσευχὰς
τοῦ Χριστοῦ. Καὶ ποῦ ἄλλοῦ ἔπρεπε νὰ ὑπά-
γῃς; Ἐάν τις εἰς τὸν κόσμον δύναται νὰ δεί-
ξῃ τὰ αὐτὰ πρὸς τὴν καρδίαν σου, ὅποια ὁ
Χριστὸς δύναται, ἅς τὰ δείξῃ. Σὲ ἰδιοποιεῖ-
ται ὁ Σατανᾶς; Σὲ κυνῇγεί ὁ κόσμος; Ζη-
τεῖ τὴν καρδίαν σου ἡ ἁμαρτία; Τί τάχα;
ταῦτα ἐσταυρώθησαν δι' ἐσέ; ὦ χριστιανέ,
ἀγάπα καὶ δούλευε τὸν Κύριον, ἐνόσω ὑπάρ-
χεις.

γ.) Τὸ ὄργανον τῆς ἐπιστροφῆς εἶναι
προσωπικὸν ἢ πραγματικόν· τὸ μὲν προσω-
πικὸν εἶναι οἱ λειτουργοί, οἱ κηρύττοντες τὸ
Εὐαγγέλιον. «Ἐγὼ σᾶς ἐγέννησα ἐν Χριστῷ,

λέγει ὁ Παῦλος, —διὰ τοῦ Εὐαγγελίου» (Α΄ Κορινθ. δ΄. 15.). Οἱ λειτουργοὶ τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἐκεῖνοι, οἵτινες στέλλονται ν' ἀνοίξωσι τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ἀνθρώπων, καὶ νὰ ἐπιστρέψωσιν αὐτῆς εἰς τὸν Θεόν. (Πράξ. κς'. 18.)

ὦ ἀχάριστε κόσμε, δὲν ἤξεύρεις τί πράττεις, καταδιώκων τοὺς ἀπεσταλμένους τοῦ Κυρίου! Οὗτοι εἶναι ἐκεῖνοι, τῶν ὁποίων τὰ ἔργον (ὑπὸ τὸν Χριστὸν) εἶναι ἡ σωτηρία ὑμῶν. Ποίους ὠνειδίσατε καὶ ἐβλάσφημήσατε; Κατὰ ποίων ὑψώσατε τὴν φωνὴν σας, καὶ ἐσηκώσατε ὑψηλὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς σας; Οὗτοι εἶναι οἱ δοῦλοι τοῦ ὑψίστου Θεοῦ, οἵτινες δεικνύουσιν εἰς ἐσᾶς τὴν ὁδὸν τῆς σωτηρίας, καὶ σεῖς οὕτως ἀνταμείβετε αὐτοὺς, ὥ μωροὶ καὶ ἀνόητοι! ὦ υἱοὶ τῆς ἀγνωμοσύνης, κατὰ τίνων ἐντροφᾶτε; Οὗτοι εἶναι τὰ ὄργανα τὰ ὅποια ὁ Θεὸς μεταχειρίζεται διὰ νὰ ἐπιστρέψῃ καὶ νὰ σώξῃ τοὺς ἁμαρτωλοὺς· καὶ σεῖς ἐξυβρίζετε τοὺς ἰατροὺς σας, καὶ ῥίπτετε εἰς τὴν θάλασσαν τοὺς πρωρεῖς σας. «Πάτερ συγχώρησον αὐτοὺς, διότι δὲν ἔξεύρουσι τί κάμνουσι.» (Λουκ. κγ'. 34.)

Τὸ δὲ πραγματικὸν ὄργανον εἶναι ὁ λόγος· ἐγεννήθημεν διὰ τοῦ λόγου τῆς ἀληθείας· οὗτος εἶναι ὁ φωτίζων τὸν ὀφθαλμὸν, ὁ ἐπιστρέφων τὴν ψυχὴν (Ψαλμ. ιθ'. 7, 8.), οὗτος εἶναι ὁ σοφίζων εἰς σωτηρίαν (Β' Τιμ. γ'. 15.), εἶναι ὁ ἄφθαρτος σπόρος, διὰ τοῦ ὁποίου ἀνεγεννήθημεν (Α' Πέτ. α'. 23.). Ἐὰν ἐλούσθημεν, διὰ τοῦ λόγου ἐλούσθημεν (Ἐφ. ε'. 26.). Ἐὰν ἡγιασθῇμεν, διὰ τῆς ἀληθείας ἡγιασθῇμεν (Ἰω. ιζ'. 17.)· ἐξ ἰδίας αὐτοῦ θελήσεως ἐγέννησεν ἡμᾶς διὰ τοῦ λόγου τῆς ἀληθείας.» (Ἰω. Α'. 18.).

ὦ σεῖς ἄγιοι, πόσον ἔπρεπε ν' ἀγαπᾶτε τὸν Λόγον! διότι διὰ τούτου ἐπεστράφητε. ὦ σεῖς ἁμαρτωλοὶ, πόσον ἔπρεπε νὰ ἐνασχολῆσθε εἰς τὸν Λόγον! διότι διὰ τούτου πρέπει νὰ ἐπιστραφῇτε. Σεῖς, οἵτινες ἠσθάνθητε τὴν ἀνακαινιστικὴν δυνάμιν του, περιποιεῖσθε αὐτόν, ἐνόσω ζῆτε· εὐγνωμονεῖτε πάντοτε δι' αὐτόν· περιδέσατε αὐτόν εἰς τὸν τράχηλόν σας, ἐγγράψατέ τον εἰς τὰς χεῖράς σας, ἐμβάλετέ τον εἰς τὸν κόλπον σας. Ὅταν περιπατῆτε, ἅς σας ὁδηγῇ· ὅταν κοι-

μάσθε, ὡς σὰς διαφυλάττη· ἔταν ἦσθε ἔξυ-
πνοι, ὡς συνδιαλέγεται μ' ἐσᾶς· λέγετε μετὰ
τοῦ Δαοίδ, «Εἰς τὸν αἰῶνα δὲν θέλω λησμο-
νήσει τὰς ἐντολάς σου· διότι μὲ αὐτὰς μὲ ἐ-
ζωοποίησας.» (Ψαλ. ριθ'. 93.). Σεῖς οἵτινες
δὲν εἴσθε ἐπεστραμμένοι, ἀναγινώσκετε τὸν
Λόγον μὲ ἐπιμέλειαν· συναθροίξεσθε ὅπου
κηρύττεται μὲ δύναμιν· προσεύχεσθε ἵνα τὸ
Ἅγιον Πνεῦμα συνοδεύῃ τὸν λόγον· προσεύ-
χεσθε, καὶ πρὶν ὑπάγητε εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ
λόγου, καὶ ἀφοῦ ἐπιστρέψῃτε πάλιν προσεύ-
χεσθε. Τὸ σπέρμα δὲν τελεσφορεῖ, ἐπειδὴ δὲν
ποτίζεται μὲ προσευχὰς καὶ δάκρυα, οὐδὲ
καλύπτεται ἀπὸ τὴν μελέτην.

δ.) Τὸ τελικὸν αἵτιον τῆς ἐπι-
στροφῆς εἶναι ἡ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἡ
δόξα τοῦ Θεοῦ· ἐκλέχθημεν διὰ τοῦ ἁγιασμοῦ
εἰς τὴν σωτηρίαν· ἐκαλέσθημεν διὰ νὰ δοξα-
σθῶμεν, ἀλλὰ κατ' ἐξοχὴν διὰ νὰ δοξασθῇ ὁ
Θεὸς, ὥστε ἡμεῖς «Ν' ἀναγγέλλωμεν τὰς ἀ-
ρετὰς αὐτοῦ,» (Α'. Πέτρ. β'. 9.) καὶ νὰ «καρ-
ποφορῶμεν εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν.» (Κολοσ. α.
10.) ὦ χριστιανέ, μὴ λησμονῆς τὸν σκοπὸν

τῆς κλίσεώς σου· « Ἄς λάμπῃ τὸ φῶς σου· »
(Ματθ. ε. 16·) ἄς καίῃ ἡ λαμπράς σου· οἱ
καρποὶ σου ἄς ᾗναι καλοὶ, καὶ πολλοὶ, καὶ
ἔγκαιροι· ἄς συνάδωσι τὰ βουλευμάτά σου μὲ
τὰ βουλευματα τοῦ Θεοῦ, ἵνα μεγαλυνθῇ
εἰς σέ.

ἐ) Ὁ ὅ πο κ ε ἰ μ ε ν ο ν τῆς ἐπιστροφῆς
εἶναι ὁ ἁμαρτωλὸς, καθ' ὅλα αὐτοῦ τὰ μέρη
καὶ τὰς δυνάμεις, σῶμα καὶ Πνεῦμα. Οἱ προ-
σελκυόμενοι πρὸς τὸν Χριστὸν ἢ ἐρχόμενοι εἰς
αὐτὸν διὰ πίστεως, εἶναι τὰ πρόδρατα αὐτοῦ,
« τὰ ὅποια ὁ Πατὴρ ἔδωκεν εἰς αὐτόν » (Ἰω.
ε. 37, 44.) Θέλεις νὰ ἐξεύρῃς ἂν ᾔσαι δεδο-
μένος εἰς τὸν Χριστόν; ἀποδείξον τὴν ἐπι-
στροφὴν σου, καὶ τότε μηδαμῶς ἀμφίβαλε
περὶ τῆς ἐκλογῆς σου· ἢ ἐὰν δὲν ἐμπορῇς
ν' ἀποδείξῃς αὐτήν, ἐπιχείρησον ἄμεσον καὶ
τελείαν ἐπιστροφήν. Ὅποιαιδέποτε καὶ ἂν
ᾔναι αἱ βουλαὶ τοῦ Θεοῦ (αἱ ὅποια εἶναι κρυ-
πταί,) εἶμαι βέβαιος ὅτι αἱ ἐντολαὶ του εἶναι
σαφεῖς.

Πόσον ἀνοήτως οἱ ἀποστάται ὁμιλοῦσι, λέ-
γοντες, Ἐὰν μὲν ἡμεῖς ἐκλελεγμένους, θέλω

σωθῇ ὅτι καὶ ἂν κάμω· ἐὰν δὲ ὅχι, θί
 κολασθῇ ὅτι καὶ ἂν κάμω. Διεστραμ
 ἁμαρτωλὲ ! ἀρχίζεις ἐκεῖθεν ὅπου ἔπρεπε
 τελειώσης ; Δὲν εἶναι ὁ λόγος ἔμπροσθέν σ
 Τί λέγει ; « Μετανοήσατε καὶ ἐπιστρέψα
 διὰ νὰ ἐξαλειφθῶσιν αἱ ἁμαρτίαι σας. » (Πρ
 γ'. 19.) « Ἐὰν θανατόνητε τὰς πράξεις τ
 σώματος, θέλετε ζήσει. » (Ῥωμ. ή. 13.) « Π
 στεύετε καὶ σωθῆτε. » (Πράξ. ις'. 31.) Τί σ
 φέστερον ; Μὴ κάθησαι πλέον νὰ φιλονεικ
 περὶ τῆς ἐκλογῆς σου, ἀλλ' ἄρχισον νὰ μ
 τανοήσης καὶ νὰ πιστεύσης· κραύγασον ε
 τὸν Θεὸν νὰ τὲ δώσῃ τὴν χάριν τῆς ἐπιστρε
 φῆς· ἀποκεκαλυμμένα πράγματα ἀνήκουσ
 εἰς σέ· εἰς ταῦτα καταγίνου· εἶναι δίκαιο
 καθὼς τις εἶπε καλῶς, οἱ μὴ θέλοντες ν
 τρέφονται μὲ τὴν λιτὴν τροφὴν τοῦ λόγου
 νὰ πνίγωνται μὲ τὰ κόκκαλα. Ὅποιαιδήπο
 εἶναι αἱ προθέσεις τοῦ Θεοῦ, εἶμαι βέβαι
 ὅτι αἱ ἐπαγγελίαι του εἶναι ἀληθεῖς· ὅπο
 αδήποτε εἶναι τὰ βουλεύματα τοῦ οὐρανοῦ
 εἶμαι βέβαιος ὅτι, ἐὰν μὲν μετανοήσω κα
 πιστεύσω, θέλω σωθῇ· ἐὰν δὲ δὲν μετανοήτ

θέλω καλασθῇ. Δὲν εἶναι λοιπὸν δμαλὸς δὲ δρόμος οὗτος ; καὶ δμως θέλεις ἀκόμη νὰ τρέχῃς εἰς τοὺς βράχους ;

Ἐπὶ λεπτομερέστερον· ἡ τῆς ἐπιστοφῆς αὕτη ἀλλαγὴ διέρχεται διὰ ΤΟΥ ΘΑΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ. Σαρκικὸς ἄνθρωπος δύναται νὰ ἔχῃ μόριά τινα καλῆς ἠθικῆς· ἀλλὰ ποτὲ δὲν εἶναι ἀγαθὸς καθ' ὁλοκληρίαν. Ἡ ἐπιστροφή δὲν εἶναι ἐπισκευὴ παλαιοῦ οἰκοδομήματος, ἀλλὰ κρημνίζει τὰ πάντα καὶ ἀνεγείρει οἰκοδομὴν νέαν. Δὲν συνίσταται εἰς τὸ νὰ βάλῃ τις ἐμβάλωμα ἀγισύνης, ἀλλ' εἰς τὸν ἀληθῶς ἐπεστραμμένον ἢ ἀγισύνη εἶναι ἐνυφασμένη εἰς ὅλας τὰς δυνάμεις, ἀρχὰς καὶ πράξεις αὐτοῦ· ὁ γνήσιος χριστιανὸς εἶναι ὅλως διόλου νέα οἰκοδομὴ ἀπὸ τῶν θεμελίων μέχρι τῆς κορυφῆς· εἶναι νέος ἄνθρωπος, νέα κτίσις, τὰ πάντα ἔγειναν νέα. Ἡ ἐπιστροφή εἶναι ἔργον βαθύ, ἔργον τῆς καρδίας· καθιστᾷ νέον ἄνθρωπον ἐν νέῳ κόσμῳ· διέρχεται τὸν ἄνθρωπον ὅλον κατὰ τὸν νοῦν, κατὰ τὰ μέλη, κατὰ τὰ κινήματα ὅλης τῆς ζωῆς.

Α'. Κατὰ τὸν νοῦν. Προξενεῖ γενικὴν ἐσωτερικὴν μεταβολήν.

Ι. Δίδει τοιαύτην ῥοπήν εἰς τὴν πλάστιγγα τῆς κρίσεως, ὥστε ὁ Θεὸς καὶ ἡ δόξα αὐτοῦ βαρύνειν περισσότερον παρ' ὅλα τὰ σαρκικά καὶ κοσμικά συμφέροντα· ἀνοίγει τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ νοῦς, καὶ κάμνει νὰ πείσῃ τὰ λείπια τῆς ἐξ ἀρχῆς ἀμαθείας αὐτοῦ, καὶ ἐπιστρέφει τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ σκοτόους εἰς φῶς. Ὁ ἄνθρωπος, ὅστις πρότερον δὲν ἔβλεπεν οὐδένα κίνδυνον εἰς τὴν κατάρασίν του, τώρα συμπεραίνει ἑαυτὸν ὡς χαμένον καὶ αἰωνίως ἡφανισμένον, (Πράξ. β'. 37) ἐὰν δὲν ἀνανεωθῇ διὰ τῆς δυνάμεως τῆς χάριτος· ἐκεῖνος, ὅστις πρότερον ἐνόμιζεν ὅτι ἦτο μικρὸν κακὸν ἢ ἁμαρτία, τώρα ἀρχίζει νὰ θεωρῇ αὐτὴν ὡς τὸ μέγιστον τῶν κακῶν· βλέπει τὴν ἀλογίαν, τὴν ἀδικίαν, τὴν δυσμορφίαν καὶ τὴν ῥυπαρότητα τῆς ἁμαρτίας, ὥστε φρίττει αὐτὴν, τὴν συγχαίνεται, τὴν φοβεῖται· φεύγει ἀπὸ αὐτὴν· βδελύσσεται δὲ καὶ ἑαυτὸν ἐξ αἰτίας αὐτῆς· ὅστις ἡδύνατο νὰ βλέπῃ μικρὰν μόνον ἁμαρτίαν εἰς ἑαυτὸν καὶ δὲν ἡδύνατο

νά εὖρη ὕλην ἐξομολογήσεως, τώρα βλέπει τὴν σαπρότητα τῆς καρδίας του, τὸν ἀπηλπισμένον καὶ βαθὺν μελυσμὸν τῆς ὅλης φύσεώς του, καὶ κράζει, Ἀκάθαρτος! ἀκάθαρτος! «Κύριε, ῥάντισάν με με ὕσσωπον, πλυνόν με ἐντελῶς, πλάσον εἰς ἐμέ καρδίαν καθαράν.» (Ψαλ. νά 1 — 10). Βλέπει ἑαυτὸν διόλου ῥυπαρὸν, διεφθαρμένον κατὰ τε τὴν ῥίζαν καὶ τὸ στέλεχος· ἐπιγράφει «ἀκάθαρτον» εἰς ὅλα τὰ μέρη, καὶ τὰς δυνάμεις καὶ τὰς πράξεις· ἀνακαλύπτει τὰς ἀκαθάρτους γωνίας, ἀγνώστους πρότερον εἰς αὐτὸν, καὶ βλέπει τὴν βλασφημίαν καὶ τὴν κλοπὴν καὶ τὸν φόνον καὶ τὴν μοιχείαν, τὰ ὅποια εἶναι εἰς τὴν καρδίαν του, ἅπερ ἠγνώνει πρότερον. Ἄλλοτε αὐδὲν ἔθλεπεν εἶδος, οὐδὲ κάλλος εἰς τὸν Χριστὸν, οὐδὲ ὡραιότητα, ὥστε νά τὸν ἐπιθυμῇ.» (Ἑσαΐ. νγ'. 2.) ἀλλὰ τώρα εὐρίσκει τὸν κεκρυμμένον θησαυρὸν, καὶ θέλει νά πωλήσῃ ὅλα, διὰ ν' ἀγοράσῃ τοῦτον τὸν ἀγρόν· ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ μαργαρίτης, τὸν ὅποιον ζητεῖ.

Τώρα, ἐκ τοῦ νέου φωτισμοῦ, ὁ ἄνθρωπος

ἔχει ἄλλον νοῦν, ἄλλην κρίσιν παρὰ πρότερον·
 τώρα ὁ Θεὸς εἶναι τὸ πᾶν εἰς αὐτόν· δὲν ἔχει
 οὐδέν· εἰς τὸν οὐρανὸν, οὔτε εἰς τὴν γῆν ὅ-
 μοιον αὐτοῦ· προτιμᾷ αὐτὸν ἀληθῶς ἀπὸ ὅλου
 τὸν κόσμον· ἡ εὐνοιά του εἶναι ἡ ζωὴ του ἡ
 λάμψις τοῦ προσώπου του εἶναι περισσότερον
 ἀπὸ σῖτον, ἢ οἶνον καὶ ἔλαιον. Ὁ ὑποκριτὴς
 δύναται νὰ δώσῃ γενικὴν τινα συγκατάθε-
 σιν εἰς τοῦτο, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι τὸ ἄκρον ἀ-
 γαθόν· ναὶ καὶ οἱ σοφώτεροι ἔθνηκοι (ὀλίγοι
 τινὲς ἐξ αὐτῶν) συνέπεσε νὰ γνωρίσωσι τοῦτο·
 ἀλλ' οὐδεὶς ὑποκριτὴς φθάνει εἰς τοιοῦτον
 βαθμὸν, ὥστε νὰ θεωρῇ τὸν Θεὸν ὡς τὸ πο-
 θεινότερον καὶ ἀρμοδιώτατον εἰς αὐτὸν ἀγα-
 θόν, καὶ ἐπομένως νὰ ἐπαναπαύηται εἰς αὐτόν.
 Τοῦ ἐπεστραμμένου ἡ φωνὴ εἶναι αὕτη, «Ὁ
 Κύριος εἶναι τὸ μερίδιόν μου, λέγει ἡ ψυχὴ μου.
 Ποῖον ἄλλον ἔχω εἰς τὸν οὐρανὸν παρὰ σέ ;
 καὶ ἐπὶ τῆς γῆς δὲν ποθῶ ἄλλον παρὰ σέ.
 ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ἡ δύναμις τῆς καρδίας μου
 καὶ τὸ μερίδιόν μου εἰς τὸν αἰῶνα.» (Ψαλ.
 σγ'. 25, 26.)

2. Τρέπει τὴν τάσιν τῆς ψυχῆς

καὶ ὡς πρὸς τὰ μέσα καὶ ὡς πρὸς τὸν σκο-
πὸν· οἱ σκοποὶ τῆς θελήσεως ἀλλοιοῦνται.
Τώρα ὁ ἄνθρωπος ἔχει νέα τέλη καὶ βου-
λεύματα· τώρα ἔχει τὸν Θεὸν πρῶτιστον
σκοπὸν, καὶ οὐδὲν ἄλλο ἐπιθυμεῖ, οὐδὲ συλ-
λογίζεται τόσον εἰς ὅλον τὸν κόσμον, ὅσον
πῶς ὁ Χριστὸς νὰ μεγαλυνθῇ ἐν αὐτῷ. Λο-
γίζεται εὐδαιμονέστερον ἑαυτὸν, ἢ νὰ δύνα-
το νὰ γείνη ἄξιος νὰ δουλεύῃ τὸν Χριστὸν,
καὶ νὰ φέρῃ δόξαν εἰς αὐτὸν, παρὰ ἢ νὰ ἀ-
πελάμβανεν ὅλα, ὅσα ἡ γῆ δύναται νὰ χο-
ρηγήσῃ· οὗτος εἶναι ὁ σκοπὸς, πρὸς τὸν ὅ-
ποῖον ἀποβλέπει, τὸ νὰ ᾔηται μέγα ἐν τῷ αἰῶ-
σμῳ τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ.

Ἀναγνώστα ! βλέπεις τοῦτο, καὶ δὲν ἐ-
ρωτᾷς ποτὲ σεαυτὸν, ἢν οὐ ἔχῃς οὕτως
στάσου ὀλίγον, καὶ συλλογίσου περὶ τῆς
μεγάλης ταύτης ὑποθέσεως.

Ἡ ἐκλογὴ ὡσαύτως μεταβάλλεται· ἐ-
πιστηρίζεται ἐπὶ τὸν Θεὸν ὡς τὴν μακαριότητά
του, καὶ ἐπὶ τὸν Χριστὸν καὶ τὴν ἀγιωσύνην
ὡς μέσα φέρονται αὐτὸν εἰς τὸν Θεόν· ἐκλέγει
τὸν Ἰησοῦν Κύριόν του. Δὲν ἀθεῖται ἀπλῶς

εἰς τὸν Χριστὸν ἀπὸ τὴν τρικυμίαν, οὐδὲ δέ-
χεται τὸν Χριστὸν ἀπλῶς δι' ἀνάγκην, ἀλλὰ
προσέρχεται ἐκουσίως. Δὲν ἐκλέγει τὸν Χρι-
στὸν ἕνεκα φόβου, διότι ταραττεται ἡ συνεί-
δησίς του, ἥ φοβεῖται τὸν θάνατον, καὶ ὡς
μόνον μέσον τοῦ νὰ ἀποφύγῃ τὴν κόλασιν,
ἀλλ' ἀποφασίζει ἐσκεμμένως, ὅτι ὁ Χριστὸς
εἶναι ἡ καλλιτέρα τοῦ ἐκλογῆ, καὶ ἤθελε προ-
τιμῆσαι νὰ ἔχῃ μᾶλλον αὐτὸν παρὰ ὅλα τὰ
ἀγαθὰ τοῦ κόσμου τούτου, καὶ ἂν ἠδύνατο
νὰ τὰ ἀπολαύῃ ἐνόσω ἤθελε (Φιλιπ. α', 23).

Πάλιν δὲ λαμβάνει ὡς ὁδὸν τοῦ τὴν ἀγίω-
σύνην· δὲν ὑπείκει ἀπὸ ἀπλῆς ἀνάγκης, ἀλλὰ
στέργει καὶ ἀγαπᾷ αὐτήν· «Ἐκλεξα τὸν
δρόμον τῶν προσταγμάτων σου.» Δέχεται
τὰς μαρτυρίας τοῦ Θεοῦ ὅχι ὡς δουλείαν του,
ἀλλ' ὡς κληρονομίαν του, κληρονομίαν μά-
λιστα αἰώνιον· λογίζεται αὐτὰς ὅχι ὡς βά-
ρος, ἀλλ' ὡς εὐδαιμονίαν του· ὅχι ὡς δεσμά
του, ἀλλ' ὡς παρηγορίας· ὅχι μόνον ὑποφέ-
ρει, ἀλλὰ σηκώνει προθύμως τὸν ζυγὸν τοῦ
Χριστοῦ· δὲν λαμβάνει τὴν ἀγίωσύνην ὡς ὁ
στόμαχος τὸ ἀηδὲς ποτὸν, τὸ ὁποῖον ὁ ἄν-

ἄνθρωπος περοτιμᾷ μᾶλλον νὰ πίνη παρὰ ν' ἀποθάνῃ· ἀλλ' ὥς ὁ πεινῶν τὴν νοστιμωτάτην τροφήν του. Κανέν μέρος τοῦ χρόνου δὲν παρέρχεται δι' αὐτὸν μὲ τόσῃν γλυκύτητι (ὅταν ἦναι κύριος ἑαυτοῦ,) ὅσον ἐκεῖνο, τὸ ὀποῖον δαπανᾷ εἰς ὑψηλὰ τεχνικὰς ἀσχολίας. Ταῦτα εἶναι καὶ ἡ τροφή καὶ τὸ στοιχεῖόν του, ἡ ἐπιθυμία τῶν ὀφθαλμῶν του, καὶ ἡ χαρὰ τῆς καρδίας του. Ἐρώτα τὴν συνείδησίν σου ἐνόσω προβαίνεις, ἐὰν σὺ ἦσαι ὁ ἄνθρωπος οὗτος. "Ω! εὐτυχὴς ἄνθρωπος, ἐὰν αὕτη ἦναι ἡ κατάστασίς σου! ἀλλὰ πρόσεχε νὰ ἦσαι ἀμερόληπτος εἰς τὴν κρίσιν σου.

3. Μετατρέπει τὸν βροῦν τῶν παθήσεων. Αὗται ῥέουν δι' ὄχετοῦ νέου· ὁ Χριστὸς εἶναι ἡ ἐλπίς αὐτοῦ. Τοῦτο εἶναι τὸ βραβεῖόν του. Ἐνταῦθα εἶναι ὁ ὀφθαλμός του, ἐνταῦθα εἶναι ἡ καρδιά του· εὐχαριστεῖται νὰ ῥίψῃ ὅλα εἰς τὴν θάλασσαν, ὥς ὁ κινδυνεύων ἔμπορος ἐν καιρῷ τρικυμίας, ἂν μόνον δύναται νὰ διασώσῃ τοῦτον τὸν πολύτιμον λίθον.

Ἡ πρώτη τοῦ ἐπιθυμία δὲν εἶναι ὁ χρυσός.

σός, ἀλλ' ἡ χάρις. Πεινᾷ αὐτήν· τὴν ζητεῖ
ὥς ἄργυρον· σκάπτει δι' αὐτήν, ὥς διακε-
κρυμμένον θησαυρόν· θέλει μᾶλλον νὰ ἔχη
τὴν χάριν, παρά νὰ ἦναι μέγας· προτιμᾷ
νὰ ἦναι ὁ ἀγιώτερος ἄνθρωπος τῆς γῆς, παρά
ὁ πλέον πεπαιδευμένος, ὁ πλέον περίφημος,
καὶ ὁ πλέον εὐτυχῆς εἰς τὰ ἀγαθὰ τοῦ κό-
σμου. Ἐνόσω ἦτο σαρκικὸς, ἔλεγεν, "Ω!
εἰάν εἶχα μεγάλην ὑπόληψιν, εἰάν ἐκυλιόμην
εἰς τὸν πλοῦτον, καὶ ἐκολύμβων εἰς τὰς ἡ-
δονάς· εἰάν τὰ χρέη μου ἦσαν πεπληρωμένα,
καὶ εἰάν εἶχα δι' ἑμαυτὸν καὶ τοὺς οἰκείους
μου ὅλα τὰ ἐπιτηδεῖα τοῦ βίου, τότε θὰ ἦμην
εὐδαίμων ἄνθρωπος! ἀλλὰ τώρα ἤχεϊ ἄλλος
ἦχος, ὦ!, λέγει ὁ ἐπεστραμένος, ἂν μόνον
κατεδαμάζοντο τὰ διεφθαρμένα πάθη μου,
ἂν εἶχα τοιοῦτον μέτρον χάριτος, τοιαύτην
κοινωνίαν μετὰ τοῦ Θεοῦ, καὶ πτωχὸς ἂν ἦμην
καὶ καταφρονημένος, δὲν θὰ μοι ἔμελλεν,
ἤθελα λογίζεσθαι ἑμαυτὸν ἄνθρωπον μακά-
ριον. Ἀναγνώστα, εἶναι αὕτη ἡ γλῶσσα τῆς
ψυχῆς σου;

Ἡ χάρις τοῦ μετὰβάλλεται· εὐ-

φραίνεται εἰς τὸν δρόμον τῶν μαρτυριῶν τοῦ Θεοῦ ὡς δι' ὅλα τὰ πλούτη. Ἡδύνεται εἰς τὸν νόμον τοῦ Κυρίου, ὅπου ἄλλοτε ὀλίγην ἠσθάνετο εὐαρέστησιν. Δὲν αἰσθάνεται ἄλλοῦ τόσῃν χαρὰν ὅσον εἰς τοὺς συλλογισμοὺς περὶ τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὴν ἀπόλαυσιν τῆς κοινωνίας αὐτοῦ, εἰς τὴν εὐημερίαν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ.

Αἱ φροντίδες τοῦ μεταβάλλοντα ὅλως διόλου. Ἦτο ποτὲ προσηλωμένος εἰς τὰ τοῦ κόσμου καὶ ὀλιγότατον μέρος τοῦ καιροῦ τοῦ ἔφθανε διὰ τὴν ψυχὴν του. Τώρα ὁμῶς κράζει, «Τί νὰ κάμω διὰ νὰ σωθῶ;» Ἡ μεγάλη του μέριμνα εἶναι νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ψυχὴν του. "Ω! πόσον ἤθελε σᾶς εὐλογεῖ, ἐὰν μόνον ἠδύνασθε νὰ τὸν ἀπαλλάξῃτε ἀπὸ τὴν περὶ τούτου ἀμφιβολίαν. Δὲν φοβεῖται ὁμῶς τόσον τὸ πάσχειν, ὅσον τὸ ἀμαρτάνειν· ἄλλοτε δὲν ἐφοβεῖτο ἄλλο τι τόσον, ὅσον τὴν στέρησιν τῆς περιουσίας ἢ τῆς ὑπολήψεώς του· οὐδὲν ἄλλο ἤχει τόσον φρικτὰ εἰς τὰ ὠτὰ του, ὅσον ὁ πόνος, ἡ πτωχία, ἡ ἀτιμία.

ἀλλὰ τώρα ταῦτα εἶναι μικρόν τι εἰς αὐ-
τὸν ὡς πρὸς τὴν ἀτίμασιν ἢ τὴν δυσαρέστη-
σιν τοῦ Θεοῦ. Μὲ ὁποῖαν περίσκεψιν περιπα-
τεῖ μήπως πέσῃ εἰς τινὰ παγίδα ! Πάντοτε
φοβεῖται τὸν ὀφθαλμὸν ἔχει προσηλωμένον
εἰς τὴν καρδίαν του, καὶ πάντοτε ἐπαγρυ-
πνεῖ μήπως καταληφθῇ ἀπὸ τὴν ἀμαρτίαν.
Ὁ συλλογισμὸς τοῦ νὰ χάσῃ τὴν εὐμένειαν
τοῦ Θεοῦ νεκρόναι τὴν καρδίαν του· τοῦτο
φοβεῖται ὡς τὴν μόνην του καταστροφὴν.
Κανὲν ἄλλο πρᾶγμα δὲν τὸν θλίβει τόσον,
ὅσον ὁ λογισμὸς περὶ ἀποχωρίσεως αὐτοῦ ἀπὸ
τὸν Χριστόν.

Ἡ ἀγάπη του τρέχει νέον δρόμον. Ἡ
ἀγάπη μου ἐσταυρώθη, λέγει ὁ Ἰγνάτιος,
τουτέστιν ὁ Χριστὸς μου· «Οὗτος εἶναι ὁ ἀγα-
πητός μου, λέγει ἡ νύμφη.» (Ἄσμ. ε'. 16).

Πόσον συχνὰ ὁ Αὐγουστῖνος ἐκχέει τὴν
ἀγάπην του πρὸς τὸν Χριστόν. «ὦ ! αἰώ-
νιος μακαριότης ! κτλ.» Δὲν δύναται νὰ εὕρῃ
ἐκφράσεις ἀρκετὰ γλυκείας. «Ἄς σέ ἴδω,
ὦ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν μου. Ἐλθέ, ὦ χαρά
τοῦ πνεύματός μου· ὅς σέ ἴδω, ὦ ζωὴ τῆς

ψυχῆς μου· ἐμφάνηθι εἰς ἐμέ, ὦ μεγίστη μου εὐφροσύνη, γλυκεῖά μου παρηγορία· ὦ θεέ μου, ζωή μου, καὶ ὅλη ἡ δόξα τῆς ψυχῆς μου· ὡς σέ εὕρω, ὦ ἐπιθυμία τῆς καρδίας μου· ὡς σέ κρατήσω, ὦ ἀγάπη τῆς ψυχῆς μου· ὡς σέ ἐναγκαλισθῶ, ὦ οὐράνιε νομφία· ὡς σέ ἀποκτήσω ! »

Αἱ θλίψεις τοῦ τώρα ἔχουσι νέαν ἔξοδον· ἡ θεά τῶν ἁμαρτιῶν τοῦ, ἡ θεά τοῦ ἐσταυρωμένου Χριστοῦ, αἱ ὁποῖαι μόλις ἠδύναντο ἄλλοτε νὰ τὸν κινήσωσι, τώρα πόσον συγκινοῦσι τὴν καρδίαν τοῦ !

Τὸ μῖσός τοῦ βράζει, ἡ ὀργή τοῦ ἐξάπτεται κατὰ τῆς ἁμαρτίας. Δὲν ὑπομένει ἑαυτὸν· καλεῖ ἑαυτὸν μωρὸν καὶ κτήνος, καὶ πᾶν ὀνειδιστικὸν ὄνομα στοχάζεται κατώτερον τῆς ἀξίας τοῦ, ὅταν ἡ ἀγανάκτησίς τοῦ ἐγείρηται κατὰ τῆς ἁμαρτίας (Ψαλ. 139. 22. Παροιμ. λ'. 2). "Ἄλλοτε μὲν ἠδύνατο νὰ εὕρισκῃ εἰς αὐτὴν μεγάλην ἡδονήν· τώρα δὲ ἀποστρέφεται καὶ τὸν λογισμὸν νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς αὐτήν.

Κοινωνεῖ λοιπὸν μετὴν ἰδίαν σου καρ-

δίαν, καὶ πρόσεχε εἰς τὸν γενικὸν ῥοῦν τῶν παθήσεών σου, ἐὰν τείνωσι πρὸς τὸν Θεὸν ἐν Χριστῷ πρὸ παντὸς ἄλλου ἀγαθοῦ. Τῶν ὄντι αἰφνίδιαι καὶ ἰσχυραὶ συγκινήσεις τῶν παθήσεων ἀπαντῶνται συχνὰ εἰς ὑποκριτάς, μάλιστα ἐὰν ἡ φυσικὴ ἰδιοσυγκρισία των ἦναι θερμὴ· ἐξ ἐναντίας δὲ καὶ αὐτῶν τῶν ἡγιασμένων αἱ παθήσεις ἐνίστε δὲν συγκινοῦνται ἐπαισθητῶς, ἐὰν ἡ φυσικὴ των διάθεσις ἦναι νωθρά, ξηρά καὶ ἀμβλεῖα. Τὸ μέγα δὲ ζήτημα εἶναι ἐὰν ἡ κρίσις καὶ ἡ θέλησις ἦναι σταθεραὶ ὑπὲρ τοῦ Θεοῦ πρὸ παντὸς ἄλλου ἀγαθοῦ πραγματικοῦ ἢ φαινομένου. Ἐὰν ἔχῃ οὕτω, καὶ ἐὰν αἱ παθήσεις ἀκολουθῶσιν εἰλικρινῶς τὴν ἐκλογὴν καὶ ὁδηγίαν αὐτῶν, ἂν καὶ ὅχι μὲ τόσην ζέσιν καὶ εὐαισθησίαν, ὅσον εἶναι εὐκταῖον, ἀναμφιβόλως ἡ μεταβολὴ εἶναι σωτήριος.

Β'. Κατὰ τὰ μέλη. Τὰ ἄλλοτε ὄργανα τῆς ἁμαρτίας γίνονται τῶρα σκεύη ἁγία τῆς ζωῆς βασιλείας τοῦ Χριστοῦ. Ἐκεῖνος, ὅστις πρότερον ἡτίμαζε τὸ σῶμά του, τῶρα φυλάττει τὸ σκεῦός του, μὲ ἁγιασμόν καὶ

τιμὴν, ἐγκράτειαν, σωφροσύνην καὶ νηφα-
λιότητα, καὶ ἀφιεροῖ αὐτὸ εἰς τὸν Κύριον.

Ὁ ὁ φ θ α λ μ ὁ ς, ὅστις ἦτό ποτε πλάνης,
ἀσελγῆς, ὑπερήφανος, πλεονέκτης, τώρα κα-
ταγίνεται, ὡς ὁ ὀφθαλμὸς τῆς Μαγδαληνῆς
Μαρίας, εἰς τὸ νὰ κλαίῃ τὰς ἁμαρτίας του,
εἰς τὸ νὰ θεωρῇ τὸν Θεὸν εἰς τὰ ποιήματά
του, εἰς τὸ ν' ἀναγινώσκη τὸν λόγον του, ἢ
εἰς τὸ νὰ ζητῇ ἀντικείμενα ἄξια ἐλέους, καὶ
εὐκαιρίας εἰς διακονίαν τοῦ Θεοῦ.

Τὸ ὦ τ ί ο ν, τὸ ὁποῖον ἄλλοτε ἦτο ἀνοι-
κτὸν πρὸς τὰς προσκλήσεις τοῦ Σατανᾶ,
τώρα εἶναι ἀνοικτὸν πρὸς τὸ κήρυγμα τοῦ
λόγου τοῦ Χριστοῦ, καὶ πρὸς τὴν διδασκα-
λίαν αὐτοῦ· λέγει, «Δάλησον, Κύριε, διότι
ὁ δοῦλός σου ἀκούει»· περιμένει τοὺς λόγους
του ὡς βροχὴν, καὶ νοστιμεύεται αὐτοὺς πε-
ρισσότερον ἀπὸ τὴν προσδιωρισμένην τροφὴν,
«περισσότερον ἀπὸ τὸ μέλι καὶ τὴν κηρή-
θραν» (Ψαλ. ιθ'. 10).

Ἡ κ ε φ α λ ῆ, ἥτις ἦτο ἄλλοτε ταμεῖον
κοσμικῶν σχεδίων, τώρα εἶναι πλήρης ἄλ-
λων πραγμάτων καὶ προσηλωμένη εἰς τὴν

μελέτην τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ, καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐπασχολεῖ τὴν κεφαλὴν του, ὅχι τόσον εἰς τὰ κέρδη, ὅσον εἰς τὰ καθήκοντά του. Οἱ δὲ λογισμοὶ καὶ αἱ φροντίδες, αἵτινες πληροῦσι τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, εἶναι κυρίως, πῶς νὰ εὐαρεστῇ εἰς τὸν Θεὸν καὶ νὰ ἀποφεύγῃ τὴν ἁμαρτίαν.

Ἡ καρδία του, ἥτις ἄλλοτε ἐπληροῦτο ἀπὸ βδελυρὰς ἐπιθυμίας, γίνεται τῶρα θυσιαστήριον θυμιάματος, ὅπου τὸ πῦρ τῆς θείας ἀγάπης πάντοτε διατηρεῖται καῖον, καὶ ὅθεν αἱ καθημεριναὶ θυσίαι προσευχῆς καὶ δοξολογίας, καὶ τὸ γλυκὺ θυμίαμα τῶν ἁγίων ἐπιθυμιῶν, ἐπιφωνήσεων καὶ ἱκεσιῶν, ἀδιακόπως ἀναβαίνουνσι.

Τὸ ρόμα γίνεται πηγὴ ζωῆς, ἡ γλῶσσά του ὡς ἐκλεκτὸς ἄργυρος, καὶ τὰ χεῖλη τοῦ τρέφουσι πολλούς· τῶρα τὸ ἅλας τῆς χάριτος ἔχει ἡρτυμένον τὸν λόγον του, τὴν διαφθορὰν κατηναλωμένην, (Κολ. δ'. β.), καὶ τὸ στόμα κεκαθαρμένον ἀπὸ τῆς αἰσχρολογίας, κοσμείας, κομπασμοῦ καὶ συκοφαντίας, τὰ ὅποια ἄλλοτε ἐξηρεῦγοντο ὡς φλό-

γες ἐκ τῆς γεέννης, ἥτις ἦτο εἰς τὴν κάρ-
 διαν. Ὁ λάρυγξ, ὅστις ἦτο ἄλλοτε τάφος
 ἀνεωγμένος, τώρα ἐκπέμπει τὴν γλυκεῖαν
 πνοὴν τῆς προσευχῆς καὶ τῶν ἁγίων ὁμιλιῶν,
 καὶ ὁ ἄνθρωπος ὁμιλεῖ μὲ ἄλλην γλῶσσαν,
 μὲ τὴν γλῶσσαν μάλιστα τῆς Χαναάν, καὶ
 ποτὲ δὲν εὐφραίνεται τόσον, ὅσον ὅταν ὁμιλῇ
 περὶ Θεοῦ καὶ Χριστοῦ καὶ τῶν πραγμάτων
 τοῦ ἄλλου κόσμου. Τὸ στόμα του ἀναδίδει
 σοφίαν, ἡ γλῶσσά του ἔγεινεν ἀργυρᾶ σάλ-
 πιγξ τῶν αἰνῶν τοῦ ποιητοῦ του, δόξα αὐτοῦ,
 καὶ τὸ ἄριστον μέλος, τὸ ὁποῖον ἔχει.

Κατὰ τοῦτο θέλετε εὐρεῖ τὸν ὑποκριτὴν
 ἐλεεινῶς ἐλλιπῇ. Ὅμιλεῖ ὡς ἄγγελος,
 ἀλλ' ἔχει ὀφθαλμὸν πλεονέκτην, ἢ τὸ κέρ-
 дос τῆς ἀδικίας εἰς τὴν χεῖρά του· ἢ εἰάν
 ἡ χεὶρ ἦναι καθαρὰ, ἡ καρδία του εἶναι
 πλήρης σαπρότητος, (Ματθ. κγ'. 27) πλή-
 ρης κοσμικῶν μεριμνῶν, ἀληθῆς κάμινος
 ἀσελγείας, ἐργαστήριον ὑπερηφανείας, κα-
 θέδρα τῆς κακίας. Ἐνδέχεται νὰ ἔχη, ὡς ἡ
 εἰκὼν τοῦ Ναβουχοδονόσορ, χρυτὴν κεφαλὴν,
 μεγάλας γνώσεις· ἀλλ' ἔχει πόδας πηλοῦ·

αἱ παθήσεις του εἶναι κοσμικαί· φρονεῖ τὰ ἐπίγεια, καὶ ἡ ὁδὸς του καὶ τὸ βᾶδισμά του εἶναι σαρκικά καὶ κτηνώδη.

Γ'. Κατὰ τὴν ζωὴν καὶ τὰ πράξεις. Ὁ νέος ἄνθρωπος λαμβάνει νέον δρόμον. «Τὸ πολίτευμά του εἶναι εἰς τὸν οὐρανόν.» (Φιλ. γ'. 20.) Ἄμα ὁ Χριστὸς τὸν καλέσῃ διὰ τῆς δραστικῆς χάριτός του ἀμέσως γίνεται ὁπαδὸς αὐτοῦ. Ὅταν ὁ Θεὸς δώσῃ τὴν νέαν καρδίαν καὶ γράψῃ τὸν νόμον του εἰς τὸν νοῦν αὐτοῦ, ἀμέσως περιπατεῖ εἰς τὰ διατάγματά του καὶ φυλάττει τὰς κρίσεις του.

Ἄν καὶ ἡ ἁμαρτία δύναται νὰ ἐνοικῇ εἰς αὐτὸν, ὀχληρὸς τφόντι καὶ ἄχαρις ἔνοικος, «δὲν ἔχει ὅμως πλέον ἐξουσίαν ἐπάνω του.» (Ῥωμ. ζ'. 14.) «ἔχει τὸν καρπὸν του εἰς ἁγιασμόν.» (Ῥωμ. ζ'. 22.) Καὶ ἂν καὶ κάμνῃ πολλὰ σφάλματα, ὁ νόμος ὅμως τῆς ζωῆς καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶναι ἐκεῖνο, εἰς τὸ ποῖον ἀποβλέπει ὡς ὑπόδειγμα καὶ ἔχει ἀνυπόκριτον σέβας πρὸς ὅλας τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ, ἐκπληρῶν ἐκ συνειδήσεως πᾶν χρέος. Καὶ

αὐταὶ δὲ αἱ ἀσθενεῖται, τὰς ὁποίας δὲν δύ-
 νηται, ν' ἀποφύγῃ ὅσον καὶ ἂν ἐπιθυμῇ τοῦτο,
 εἶναι βάρος τῆς ψυχῆς του, καὶ ὁμοιάζουσι
 μὲ κόνιν εἰς τὸν ὀφθαλμόν τοῦ ἀνθρώπου, ἥτις
 ἂν καὶ ὀλίγη, δὲν εἶναι ὅμως ὀλίγον ἐνοχλη-
 τικὴ. Ὡς ἄνθρωπε, ἀναγινώσκεις τοῦτο, καὶ
 ποτὲ δὲν στρέφεις εἰς τὴν ψυχὴν σου ἵνα ἐξε-
 τάσῃς αὐτήν; Ὁ εἰλικρινῶς ἐπεστραμμένος
 δὲν εἶναι ἄλλος μὲν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἄλ-
 λος δὲ εἰς τὸν οἶκον· δὲν εἶναι ἅγιος μὲν
 ἐν ὁσῶ προσεύχεται, ἀπατεῶν δὲ εἰς τὸ ἐρ-
 γαστήριόν του· δὲν ἀποδεκατίζει μὲν τὸ ἄνη-
 θον καὶ τὸ κίμινον, ἀμελεῖ δὲ τὸν ἔλεον καὶ
 τὴν κρίσιν, καὶ τὰ βαρύτερα τοῦ νόμου· δὲν
 ἐπαγγέλλεται μὲν τὴν εὐσέβειαν, ἀμελεῖ δὲ
 τὴν ἠθικὴν, ἀλλ' ἐπιστρέφει ἀπὸ ὅλης τὰς
 ἁμαρτίας του, καὶ τηρεῖ ὅλης τὰς ἐντολὰς
 τοῦ Θεοῦ, ἂν καὶ ὅχι ἐντελῶς, εἰμὴ μόνον
 κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν καὶ τὰς προσπάθειας,
 εἰλικρινῶς ὅμως, μὴ ἀφίνων ἑαυτὸν νὰ πα-
 ραδῇ μηδεμίαν. Τώρα ἡδύνηται εἰς τὸν λό-
 γον καὶ καταγίνεται εἰς τὴν προσευχὴν, καὶ
 ἀνοίγει τὴν χεῖρά του καὶ τὴν ψυχὴν εἰς τὸν

πεινῶντα· ἐκκόπτει τὰς ἀμαρτίας του διὰ τῆς δικαιοσύνης, καὶ τὰς ἀνομίας του με οἰκτιρμούς πενήτων,» (Δαν. δ'. 37) καὶ ἔχει συνείδησιν ἀγαθὴν, θέλων εἰς ὅλα τὰ πράγματα νὰ ζῇ δικαίως,» καὶ νὰ φυλάττῃ αὐτὴν ἀσκανδάλιστον, καὶ πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους.

Ἐδῶ πάλιν φαίνεται ἡ σαθρότης πολλῶν, οἵτινες θεωροῦσιν ἑαυτοὺς καλοὺς χριστιανούς· οὗτοι λαμβάνουσι τὸν νόμον ἐν μέρει, ἐκδεχόμενοι τὰ εὐτελῆ καὶ εὐκόλα καθήκοντα τῆς θρησκείας, μὴ ἐκπληροῦντες ὅμως τὸ ὅλον ἔργον αὐτῆς. Πιθανὸν μὲν νὰ τοὺς εὗρητε ἀληθεῖς εἰς τοὺς λόγους τῶν, ἀκριβεῖς εἰς τὰς συναλλαγὰς τῶν, ἀλλὰ δὲν γυμνάζονται εἰς τὴν εὐσέβειαν, καὶ εἶναι ἀλλότριοι τῆς ἐξετάσεως ἑαυτῶν καὶ τῆς διοικήσεως τῶν καρδιῶν τῶν. Τοὺς βλέπετε ἴσως τακτικῶς εἰς τὴν ἐκκλησίαν· ἀλλ' ἀκολουθήσατέ τους εἰς τὴν οἰκίαν τῶν, καὶ ἐκεῖ δὲν θέλετε τοὺς ἰδεῖ κοσμόφρονας· ἢ ἂν τύχῃ νὰ προσεύχωνται εἰς τὰς οἰκίας τῶν, ἀκολουθήσατέ τους εἰς τὰ ταμεῖά τῶν, καὶ

ἐκεῖ θέλετε τοὺς εὐρεῖ, ὅτι ὀλίγον προσέχουσιν εἰς τὰς ψυχὰς των· ἐνδέχεται εἰς ἄλλα μὲν νὰ φαίνωνται θρησκοί, ἀλλὰ δὲν χαλιναγωγοῦσι τὴν γλῶσσάν των, καὶ οὕτως «δλη ἡ θρησκεία αὐτῶν εἶναι ματαία.» (Ίάκωβ. α'. 26) ἴσως μὲν προσεύχονται καὶ καθ' ἑαυτοὺς καὶ μετὰ τῆς οἰκογενείας των· ἀλλ' ἀκολουθήσατέ τους εἰς τὰ ἐργαστήριά των, καὶ ἐκεῖ θέλετε τοὺς εὐρεῖ, ὅτι ἔχουσι τὴν ἔξιν νὰ ψεύδωνται, ἢ νὰ ἀπατῶσι μὲ σκεπαστὸν, καὶ, ὡς λέγεται, μὲ εὐγενικὸν τρόπον. Οὕτως ὁ ὑποκριτὴς δὲν εἶναι ἐντελὴς εἰς τὴν ὑπακοήν του.

ζ'. Τὰ π ρ ά γ μ α τ α, τὰ ὁ ποῖ α ἀφίνομεν, ὅταν ἐπιστρεφώμεθα, εἶναι ἡ ἁμαρτία, ὁ σατανᾶς, ὁ κόσμος, καὶ ἡ ἰδία ἡμῶν δικαιοσύνη.

1. Ἐπιστρεφόμεθα ἀπὸ τὴν ἁ μ α ρ τ ί α ν.
 Ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἐπιστραφῇ, πάντοτε εὐρίσκεται εἰς ἔχθραν μὲ τὴν ἁμαρτίαν, μάλιστα μὲ πᾶσαν ἁμαρτίαν, ἀλλὰ πρὸ πάντων μὲ τὰς ἰδίας αὐτοῦ ἁμαρτίας, καὶ κατ' ἐξοχὴν μὲ τὴν ἐπιστήθιον του ἁμαρτίαν. Ἡ

ἁμαρτία τώρα εἶναι τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀγανακτήσεώς του· αἱ ἁμαρτίαι του αὐξάνουσι τὰς θλίψεις του. Ἡ ἁμαρτία του τὸν κεντᾷ καὶ τὸν πληγώνει· τὴν αἰσθάνεται ὡς ἄκανθαν εἰς τὴν πλευράν του, ὡς κέντρον εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του· στεναῖζει καὶ ἀντιπαλαίει ὑπ' αὐτὴν, καὶ κράζει ὅχι κατὰ τύπον, ἀλλὰ περιπαθῶς, «Ταλαίπωρος ἄνθρωπος ἐγώ!» (Ῥωμ. ζ'. 34). Δὲν ὑποφέρει μὲ τόσῃν ἀνυπομονησίᾳ κανὼν ἄλλο βάρος, ὅσον τὴν ἁμαρτίαν του.

Ἐὰν ὁ Θεὸς ᾔθελεν ἀφήσει αὐτὸν νὰ ἐκλέξη, ᾔθελε προτιμήσει ὁποιανδήποτε θλίψιν, ἂν μόνον ἠδύνατο ἔτι νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν· τὴν αἰσθάνεται ὡς χαλίκια εἰς τὰ ὑποδήματά του, κεντῶσαν καὶ προξενούσαν πόνον εἰς αὐτὸν, ἐνῶ περιπατεῖ.

Πρὸ τῆς ἐπιστροφῆς εἶχε πολὺ σφαλερὰς ἰδέας περὶ ἁμαρτίας· περιέθαλπεν αὐτὴν εἰς τὸν κόλπον του, ὡς ὁ Οὐρίας περιέθαλπε τὸ ἄρνιον του· τὴν ἔτρεφε καὶ ἐμεγάλωνεν ὁμοῦ μὲ αὐτόν· ἔτρωγε τρόπον τινὰ ἀπὸ τὸν ἄρτον του, καὶ ἔπινεν ἀπὸ τὸ ποτήριόν του, καὶ ἐ-

χειμαῖτο εἰς τὸν κόλπον του, καὶ ἦτο εἰς αὐ-
τὸν ὡς θυγάτηρ. Ἄλλ' ὅταν ὁ Θεὸς ἀνοίξη
τοὺς ὀφθαλμοὺς του διὰ τῆς ἐπιστροφῆς, τὴν
ἀποβάλλει βδελυττόμενος ὡς ἤθελεν ἀπορρί-
ψει τις ἓνα βδελυρὸν φρῦνον, τὸν ὁποῖον εἰς
τὸ σκότος ἐκράτει σφιγκτὰ εἰς τὸν κόλπον
του νομίζων αὐτὸν ὡραῖον καὶ ἁθῶν πτηνόν.
Ὅταν ὁ ἄνθρωπος μεταβληθῇ σωτήριον με-
ταβολήν, εἶναι βαθέως πεπεισμένος ὅχι μόνον
περὶ τοῦ κινδύνου, ἀλλὰ καὶ περὶ τοῦ μολυ-
σμοῦ τῆς ἁμαρτίας. Καὶ πόσον ἐνθέρμως
προσεύχεται εἰς τὸν Θεὸν διὰ νὰ καθαρισθῇ!
Βδελύττεται ἑαυτὸν διὰ τὰς ἁμαρτίας του·
τρέχει εἰς τὸν Χριστὸν, καὶ ῥίπτεται εἰς τὴν
πηγὴν τὴν ἀνεωγμένην διὰ τὴν ἁμαρτίαν
καὶ διὰ τὴν ἀκαθαρσίαν. Ἐὰν πέσῃ, δὲν ἀ-
ναπαύεται μέχρις οὗ καταφύγῃ εἰς τὸν λό-
γον, καὶ λουσθῇ εἰς τὴν ἀκένωτον πηγὴν,
προσπαθῶν νὰ καθάρισῃ ἑαυτὸν ἀπὸ παντὸς
μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος.

Ὁ ἀληθῶς ἐπεστραμμένος καταφέρεται
ἐγκαρδίως ἐναντίον τῆς ἁμαρτίας, ἀντιπα-
λαίει καὶ πολεμεῖ αὐτήν· πολλάκις μὲν κα-

ταβιάλλεται, ἀλλὰ ποτὲ δὲν ἐνδίδει, οὐδὲ
 ταθέτει τὰ ὅπλα, ἐνόσω ἔχει πνοὴν εἰς
 σῶμα· οὐδεμίαν εἰρήνην θέλει κάμει
 αὐτήν, καὶ δὲν θέλει χαρίσει τὴν ζωὴν τ

Τοὺς μὲν ἄλλους ἐχθρούς του δύναται
 συγχωρῇ καὶ νὰ ἐλεῇ, καὶ νὰ προσεύχη
 ὑπὲρ αὐτῶν· πρὸς ταύτην ὁμῶς εἶναι ἀδιά
 λακτος, καὶ θέλει τὸν παντελῆ ἐξολοθρε
 μόν της· θηρεύει τρόπον τινὰ τὴν ζωὴν τ
 οἱ ὀφθαλμοὶ του δὲν θέλουσι λυπηθῇ αὐτῇ
 οὐδὲ ἡ χεὶρ του θέλει φεισθῇ αὐτῆς, καὶ ἡ
 αὐτὴ τοῦ ἦτο προσφιλέως, ὅσον ἡ δεξιὰ χε
 ἡ ὁ δεξιὸς ὀφθαλμός. "Ὡς ἦναι καὶ ἁμαρτία
 ἐπικερδὴς ὡς ἦναι καὶ ἡδονικωτάτη πρ
 τὴν φύσιν αὐτοῦ, ἡ καὶ τὸ ὑπεστήριγμα τῆς
 ὑπόληψεώς του μεταξὺ τῶν κοσμικῶν φίλων
 του, προτιμᾷ μᾶλλον νὰ ῥίψῃ τὸ κέρδος τοῦ
 εἰς τὴν κοπρίαν, νὰ ἴδῃ τὴν ὑπόληψίν του νὰ
 χάνηται, ἢ τὸ ἄνθος τῆς ἡδονῆς νὰ μαρα
 νηται εἰς τὴν χεῖρά του, παρὰ νὰ δοθῇ εἰς
 ὅποιανδήποτε γνωστὴν ἁμαρτίαν. Δὲν δίδ
 εἰς αὐτὴν οὐδεμίαν συγκατάβασιν, οὐδὲ τὴν
 ἀνέχεται ποσῶς. Ὅρμᾳ κατὰ τῆς ἁμαρτίας

κα. οπου καὶ ἂν τὴν ἀπαντήσῃ, καὶ τὴν ἀγριο-
 το. κυττάζει χαιρετῶν αὐτὴν μὲ τὸν ἄχαριν τοῦ-
 μέ. τον χαιρετισμόν· « Σὲ εὗρήκα, ἐχθρέ μου ; »

ης. Ἄναγνώστα, ἐνεργεῖ ἡ συνείδησίς σου ἐνῶ
 νὰ ἀναγινώσκεις ταῦτα; Ἐμελέτησας ταῦτα τὰ
 ται πράγματα εἰς τὴν καρδίαν σου; Ἡρεύνησας
 ἰλ. τὸ ἐσωτερικὸν βιβλίον, διὰ νὰ ἴδῃς ἔάν ταῦτα
 ευ. ἔχωσιν οὕτως; Ἐάν ὄχι, ἀνάγνωσον αὐτὰ
 ης. καὶ ἐκ δευτέρου, καὶ κάμε τὴν συνείδησίν
 ἡν, σου νὰ εἴπῃ, ἔάν ταῦτα οὕτως ἔχωσιν ἢ ὄχι.

ἂν Ἔσταύρωσας τὴν σάρκα σου μετὰ τῶν
 εἰρ. παθημάτων καὶ τῶν ἐπιθυμιῶν αὐτῆς; καὶ
 ἰα. ὄχι μόνον ὡμολόγησας, ἀλλὰ καὶ ἐγκατέλι-
 ὅς. πες τὰς ἁμαρτίας σου, πᾶσαν ἁμαρτίαν τῶν
 ης. ἐνθέρμων ἐπιθυμιῶν σου, πᾶσαν καθ' ἑξῆς
 ὡν. προβεβουλευμένην καὶ ἐθελούσιον ἁμαρτίαν
 ἡν. τοῦ βίου σου; Ἐάν ὄχι, δὲν εἶσαι λοιπὸν
 ἰ. εἰσέτι ἐπεστραμμένος. Δὲν σὲ ἐλέγχει ἡ συν-
 ἰ. εἶδησίς σου ἐνῶ ἀναγινώσκεις καὶ σὲ λέγει
 ἰ. ὅτι ζῆς εἰς ὁδὸν ψεύδους, ὠφελείας χάριν,
 ἡ. ὅτι μεταχειρίζεσαι ἀπάτην εἰς τὸ ἐπιτήδευ-
 ἡ. μά σου, ὅτι ζῆς εἰς κρυπτὴν ἀσέλγειαν;
 ἡ. Μὴ ἀπατᾷς λοιπὸν σεαυτὸν. « Εἶσαι εἰς χο-

λήν πικρίας καὶ εἰς σύνδεσμον ἀδικίας.»
(Πράξ. η'. 23).

Ἡ ἀχαλίνωτος γλῶσσά σου, ἡ πλήρωσις
τῶν ὀρέξεών σου, ἡ μετὰ κακῶν ἀνθρώπων
συναναστροφή, ἡ παραμέλησις τῆς προσευ-
χῆς, τῆς ἀναγνώσεως καὶ τῆς ἀκροάσεως
τοῦ λόγου δὲν μαρτυροῦσι ταῦτα ἐναντίον
σου λέγοντα, « Ἡμεῖς εἴμεθα ἔργα σου, καὶ
θέλομεν σὲ ἀκολουθεῖ ; » ἢ ἐὰν δὲν ᾔναι τοι-
αύτη ἀληθῶς ἡ κατάστασίς σου, ὁ ἐσωτε-
ρικός σύμβουλος δὲν σὲ λέγει ὅτι ὑπάρχει
τοιαύτη ἢ τοιαύτη ὁδός, τὴν ὅποιαν γνωρί-
ξεις ὅτι εἶναι κακὴ, καὶ ὅμως διὰ σαρκικόν
τινα σκοπὸν ἀνέχεσαι νὰ βαδίζῃς αὐτήν ;
ἂν οὕτως ἔχῃ τὸ πρᾶγμα δὲν εἶσαι ἀναγεν-
νημένος μέχρι τῆς σήμερον, καὶ πρέπει ἡ
νὰ μεταβληθῇς ἢ νὰ καταδικασθῇς.

2. Ἐπιστρεφόμεθα ἀπὸ τὸν Σ α τ α ν ᾱ ν.
Ἡ ἐπιστροφή δεσμεύει τὸν ἰσχυρὸν ἄνδρα,
διαρπάζει τὴν πανοπλίαν αὐτοῦ, ἀφαιρεῖ τὰ
ὑπάρχοντά του, τρέπει τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ
τὴν ἐξουσίαν τοῦ Σατανᾶ εἰς τὸν Θεόν. Πρό-
τερον μάλιστα ὁ διάβολος ἔκαμνε νεῦμα πρὸς

τὸν ἁμαρτωλὸν, προσκαλῶν αὐτὸν εἰς τὴν
 πονηράν του συναναστροφὴν, τὰ ἁμαρτωλά
 του παιγνίδια καὶ τὰς βδελυράς ἡδονάς, καὶ
 εὐθύς ἡκολούθει κατόπιν, καθὼς ὁ βοῦς
 ὑπάγει εἰς τὴν σφαγὴν, ἢ καθὼς ἡ ἔλαφος
 πηδᾷ εἰς τὸν βρόχον, ἢ καθὼς τὸ πτηνὸν
 σπεύδει εἰς τὴν παγίδα καὶ δὲν ἐξεύρει ὅτι
 αὕτη εἶναι ἐναντίον τῆς ζωῆς του. » (Πα-
 ραιμ. ζ'. 22. 23). Ἄμα ὁ Σατανᾶς τὸν
 ἐπρόσταξε νὰ ψευσθῇ, ἀμέσως τὸ ψεῦδος
 ἦτο ἐπὶ τῆς γλώσσης του. Ἄμα ὁ Σατανᾶς
 ἐπρόσφερε πρὸς αὐτὸν ἀσελγές τι ἀντικεί-
 μενον, ἀμέσως ἐκεντᾶτο ὑπὸ ἀκολάστου
 ἐπιθυμίας. Ἐὰν ὁ Σατανᾶς ἔλεγε, « Παῦσον
 τὴν κατ' οἶκον προσευχὴν καὶ ἀνάγνωσιν
 τῶν Γραφῶν, » σπανίως ἐτελοῦντο ἐκεῖ ταῦτα.
 Ἐὰν ὁ διάβολος ἔλεγεν, « Ἄφες αὐτὴν τὴν
 αὐστηρότητα καὶ ἀκρίθειαν εἰς τὰ τῆς θρη-
 σκαίας, » ἀπεμακρύνετο πολὺ ἀπ' αὐτῶν. Ἐὰν
 τὸν ἔλεγε, « Δὲν εἶναι ἀνάγκη τούτων τῶν ἐν
 τῷ κρυπτῷ προσευχῶν, » παρημέλει αὐτάς
 σχεδὸν πάντοτε. Ἀλλ' ἀφοῦ ἐπιστραφῇ, ὑπη-
 ρετεῖ ἄλλον κύριον, καὶ βαδίζει ἄλλην ὁδόν.

Πορεύεται καὶ ἔρχεται κατὰ τὰς προσταγὰς τοῦ Χριστοῦ. Ἐνδέχεται μὲν ἐνίοτε νὰ περιπλεχθῇ ὁ ποῦς αὐτοῦ εἰς τινὰ βρόχον τοῦ Σατανᾶ· ἀλλὰ δὲν θέλει πλέον μένει ἐκουσίως αἰχμάλωτος αὐτοῦ· ἐπαγρυπνεῖ κατὰ τῶν παγίδων καὶ τῶν δελεασμάτων τοῦ Σατανᾶ, καὶ προσπαθεῖ νὰ γνωρίσῃ τὰς ἐπινοίας αὐτοῦ· ὑποπτεύει πολὺ τὰς μηχανουργίας του, καὶ εἰς πᾶν ὅ,τι συμβαίνει φοβεῖται μὴ ὑποκρύπτηται κατ' αὐτοῦ σκοπός τις τοῦ Σατανᾶ. «Παλαίει πρὸς τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας» (Ἐφεσ. ς'. 12)· δέχεται τὸν ἄγγελον τοῦ Σατανᾶ, ὡς οἱ ἄνθρωποι τὸν ἄγγελον τοῦ θανάτου· ἔχει τὸν ὀφθαλμὸν του προσηλωμένον πρὸς τὸν ἐχθρόν του, καὶ ἐπαγρυπνεῖ ἐπὶ τῶν καθηκόντων του, φοβούμενος μήπως ὁ Σατανᾶς εἰσχωρήσῃ εἰς αὐτά.

3. Ἐπιστρεφόμεθα ἀπὸ τὸν Κόσμον. Πρὶν ὁ ἄνθρωπος λάβῃ πίστιν ζῶσαν, νικᾶται ὑπὸ τοῦ Κόσμου, ἢ προσκυνεῖ τὸν Μαρμωγᾶν, ἢ εἰδωλοποιεῖ τὴν ἑαυτοῦ ὑπόληψιν, ἢ εἶναι φιλήδονος μᾶλλον ἢ φιλόθεος. (Β. Τιμ. γ'. 4) ἐνταῦθα εἶναι ἡ ρίζα τῆς ἐκ τῆς πτώ-

μέως ἀθλιότητος τοῦ ἀνθρώπου· στρέφεται πρὸς τὸ κτίσμα, καὶ δίδει εἰς αὐτὸ ἐκείνην τὴν ὑπόληψιν καὶ ἐμπιστοσύνην καὶ ἀγάπην, τὰ ὁποῖα χρεωστοῦνται εἰς μόνον τὸν Θεόν.

Ὡ ἄθλιε ἄνθρωπε! Ὅποῖον δύσμορφον τέρας σὲ κατέστησεν ἡ ἁμαρτία. Ὁ μὲν Θεὸς σὲ ἔκαμεν ὀλίγον τι κατώτερον ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους, ἡ δὲ ἁμαρτία ὀλίγον τι ἀπὸ τοὺς διαβόλους, ὁ Κόσμος, ὅστις ἐκτίσθη διὰ νὰ σὲ δουλεύῃ, κατήντησε νὰ σὲ ἐξουσιάζῃ. Ἡ ἀπατηλὴ πόρνη σὲ ἐγοήτευσεν διὰ τῶν ἐπωδῶν της καὶ σὲ ἔκαμε νὰ τὴν προσκυνῇς καὶ νὰ τὴν λατρεύῃς.

Ἀλλ' ἡ χάρις, ἥτις ἐνεργεῖ τὴν ἐπιστροφήν, ἐπανορθώνει τὰ πάντα, καὶ τὸν μὲν Θεὸν θέτει εἰς τὸν θρόνον, τὸν δὲ κόσμον εἰς τὸ ὑποπόδιόν του· καὶ τὸν μὲν Χριστὸν εἰς τὴν καρδίαν, τὸν δὲ κόσμον ὑπὸ τοὺς πόδας. Οὕτω λέγει ὁ Παῦλος, «Ὁ κόσμος ἐσταυρώθη εἰς ἐμὲ καὶ ἐγὼ εἰς τὸν κόσμον» (Γαλ. 6. 14). Πρὸ τῆς ἀλλαγῆς ταύτης ὅλη ἡ κραυγὴ ἦτο, «Ποῖος θέλει μᾶς δεῖξει κο-

σμικρόν τι ἀγαθόν ; » ἀλλὰ τώρα δέετα
 α' Ὑψωσον ἐπάνω εἰς ἡμᾶς τὸ φῶς τοῦ πρι
 σώπου σου, Κύριε, » (Ψαλ. δ'. 9) καὶ ὁ
 λάβῃ τὸν σῖτον καὶ τὸν εἶνον ὅστις θέλει.
 Πρότερον ἢ ἡδονὴ καὶ ἡ εὐχαρίστησις τῆς
 καρδίας του ἦσαν εἰς τὸν κόσμον. Τότε
 ἄσμα ἦτον, α' Ω ψυχὴ, ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ
 ἡτοιμασμένα εἰς πολλοὺς χρόνους, ἀναπαύου
 φάγε, πίε, εὐφραίνου. » ἀλλὰ τώρα πάντα
 ταῦτα ἐμαράνθησαν, καὶ δὲν ἔχουσι καμ
 μίαν ὠραιότητα, ὥστε νὰ ἐπιθυμῇ αὐτὰ, καὶ
 συμφάλλει μετὰ τοῦ ἡδυφώνου ψαλμῶδε
 τοῦ Ἰσραὴλ, α' Ο Κύριος εἶναι ἡ μερίς τῆς
 κληρονομίας μου· τὸ μερίδιόν μου ἔπεσεν ἐν
 τόποις τερπνοῦς· ἔλαβα ὠραιότητα κληρο
 νομίαν. » (Ψαλ. ις'. 5, 6). Μακαρίζει ἑαυ
 τὸν καὶ καυχᾶται εἰς τὸν Θεόν. Οὐδὲν ἄλλο
 δύναται νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ· ἐπέγραψε με
 ταιότητα μὲν καὶ θλίψιν ἐπὶ πασῶν τοῦ
 κοσμικῶν ἀπολαύσεών του· ζημίαν δὲ καὶ
 σκύδαλα ἐπὶ πάντων τῶν ἀνθρωπίνων πλε
 νεκτημάτων. Τώρα ζητεῖ ζωὴν καὶ ἀθανά
 σίαν, ἐπιποθεῖ χάριν καὶ δόξαν, καὶ ἔχ

πρὸ ὀφθαλμῶν ἄφθαρτον στέφανον. Ἡ καρδία του ζητεῖ τὸν Κύριον. Πρῶτον ζητεῖ τὴν βασιλείαν τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ· καὶ ἡ θρησκεία δὲν εἶναι πλέον εἰς αὐτὸν ἔργον περίεργον, ἀλλ' ἡ κυρία φροντίς.

Πρότερον ἐξουσιάζετο ὑπὸ τοῦ κόσμου· ἔπραττε περισσότερα ὑπὲρ τοῦ κέρδους παρά ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας, καὶ περισσότερα ἵνα ἀρέσκη εἰς τὸν φίλον ἢ τὴν σάρκα του, παρά εἰς τὸν Θεόν, ὅστις τὸν ἔπλασε· παρημέλει τὸν Θεὸν ἕως νὰ δουλεύσῃ πρῶτον τὸν κόσμον, ἀλλὰ τώρα παραβλέπει τὰ πάντα χάριν αὐτοῦ· μισεῖ καὶ πατέρα, καὶ μητέρα, καὶ ζῶν, καὶ πᾶν ἄλλο παραβαλλόμενα πρὸς τὸν Χριστόν. Παῦσον λοιπὸν ὀλίγον καὶ σκέφθητι καθ' ἑαυτόν. Τοῦτο δὲν ἔχει μεγάλην σχέσιν καὶ πρὸς σέ; Δέγεις μὲν ὅτι εἶσαι ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ δὲν σέ ἐξουσιάζει ὁ κόσμος; Δὲν εὐρίσκεις πραγματικῶς μεγαλειτέραν ἡδονὴν καὶ εὐχαρίστησιν εἰς τὸν κόσμον παρά εἰς αὐτόν; Δὲν αἰσθάνεσαι πλειοτέραν ἀνάπαυσιν ὅταν τὰ τοῦ κόσμου γίνωνται κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν σου

καὶ περικυκλόνησαι ὑπὸ κοσμικῶν ἡδονῶν, παρ' ὅταν εἰσέρχῃσαι μόνος εἰς τὸ ταμεῖόν σου διὰ πρᾶσευχὴν καὶ μελέτην, ἢ ὅταν ἀκροάζῃσαι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ ἐκτελῇς τὰ τῆς λατρείας αὐτοῦ; Βεβαιότερα ἀπόδειξις τῆς ἀμετανοήτου καταστάσεως δὲν εἶναι παρὰ τὸ νὰ ἔχωμεν τὰ τοῦ κόσμου πρῶτιστον ἀντικείμενον τῶν ἡμετέρων διαλογισμῶν καὶ τῆς ἡμετέρας ἀγάπης καὶ ὑπολήψεως.

Ὁ ἀληθῶς ἐπεστραμμένος χριστιανὸς ἔχει τὸν Χριστὸν πρῶτον εἰς πάντα. Πόσον ἀγαπητὸν εἶναι τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ! Πόσον πολýτιμος ἡ εὐμένεια αὐτοῦ! Τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἐγκεχαραγμένον εἰς τὴν καρδίαν του (Γαλ. δ'. 19). Ἡ τιμὴ θεωρεῖται ὑπ' αὐτοῦ ὡς ἄνθρωπος, καὶ ὁ γέλως ὡς μωρία, καὶ ὁ Μαμμωνᾶς πίπτει ὡς ὁ Δαγὼν ἐνώπιον τῆς Κιβωτοῦ μὲ τὰς χεῖρας καὶ τὴν κεφαλὴν ἀποκεκομμένα καὶ κείμενα ἐπὶ τοῦ κατωρλίου, ὅταν ἅπαξ ἀποκαλυφθῇ πρὸς αὐτὸν σωτηριωδῶς ὁ Χριστός. Ἐδῶ εἶναι ὁ πολýτιμος μαργαρίτης διὰ τὸν ἀληθινόν.

ὥς μετανοημένον· ἰδοὺ ὁ θησαυρὸς, ἰδοὺ ἡ ἐλπίς του. Οὗτος εἶναι ἡ δόξα του, «ὁ ἀγαπητός μου εἶναι εἰς ἐμέ, καὶ ἐγὼ εἰς αὐτόν»· (Ἰσμ. 6'. 16). Εἶναι γλυκύτερον εἰς αὐτόν τὸ νὰ δυνηθῇ νὰ εἴπῃ, Ὁ Χριστὸς εἶναι ἰδικός μου, παρ' ἐὰν ἠδύνατο νὰ εἴπῃ, Τὸ βασίλειον εἶναι ἰδικόν μου, αἱ Ἰνδῖαι εἶναι ἰδικαί μου.

4. Ἐπιστρεφόμεθα ἀπὸ τὴν ἰδίαν ἡμῶν δικαιοσύνην. Πρὸ τῆς ἐπιστροφῆς ὁ ἄνθρωπος ζητεῖ νὰ καλύψῃ ἑαυτὸν μετὰ τὰ ἰδιά του σύκινα φύλλα, καὶ νὰ καταστήσῃ ἑαυτὸν ὑγιῇ διὰ τῶν ἰδίων του πράξεων· εἶναι διατεθειμένος νὰ ἐμπιστεύηται εἰς ἑαυτὸν, καὶ νὰ συστήσῃ τὴν ἰδίαν του δικαιοσύνην, καὶ νὰ ἐκλαμβάνῃ τὰ κίβδηλα νομίσματά του ὡς χρυσόν, καὶ νὰ μὴ ὑποτάσσῃται εἰς τὴν δικαιοσύνην τοῦ Θεοῦ. Ἀλλ' ἡ ἐπιστροφή μεταβάλλει τὸν νοῦν του. Ἰώρα ἀπορρίπτει τὰ ἀκάθαρτα ἐνδύματά του, καὶ, λογιζόμενος τὴν ἰδίαν του δικαιοσύνην ὡς ῥυπαρὸν ῥάκος, ἀπορρίπτει αὐτήν, ὡς ἤθελεν ἀπορρίψει τις τὰ κατεσχισμένα.

καὶ βδελυρὰ ἐνδύματα τοῦ ἐπαίτου. Τώρα εἶναι κεκυρμένῃ εἰς τὸν Χριστὸν, ὡς ἡ ῥίζα ἔγεινε πτωχὸς τῷ πνεύματι· μέμφεται κατοῦ δένδρου χώνεται εἰς τὴν γῆν διὰ νὰ στεκαδικάζει ἑαυτὸν, καὶ ὅλη του ἡ περιουσιότης καὶ νὰ τραφῇ. Πρῶτον ἡ περὶ τοῦ σία, κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ καταγραφὴν Χριστοῦ ἀγγελία ἦτο πρᾶγμα πεπαλαιω-ἐμπεριλαμβανέται εἰς ταῦτα, «Ταλαίπωρόν καὶ ἄνοστον· ἀλλὰ τώρα πόσον γλυρός καὶ ἐλεεινός, καὶ πτωχὸς καὶ τυφλός· εἶναι ὁ Χριστός! Ὁ Αὐγουστίνος δὲν καὶ γυμνός». (Ἀποκ. γ'. 17.) Βλέπει πληθύνοντα νὰ νοστιμευθῇ τὸν πρῶτον τόσον θος ἄνομων καὶ εἰς αὐτὰς τὰς ἱεράς τοῦ θαυμάζομενον ὑπ' αὐτοῦ Κικέρωνα, διότι πράξεις, καὶ καλεῖ τὴν ὁποίαν ἄλλοτε εἰδωδὲν εὑρίσκειν εἰς τὰ συγγράμματά του τὸ λοποῖσι δικαιοσύνην του ῥύπον μόνον καὶ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ! «ὦ γλυκύτατε, ἐρα-ζημίαν, καὶ δὲν ἤθελεν οὐδὲ διὰ μυρίουσμιώτατε, εὐμενέστατε, πολυτιμώτατε, πο-κόσμους νὰ εὑρεθῇ εἰς αὐτήν. Τώρα ἀρχίζεσθε, προσφιλέστατε, κάλλιστε! κτλ. ζει νὰ ἐκτιμᾷ μεγάλως τὴν δικαιοσύνην τοῦ Μελετ. Κεφ. λζ'.) καὶ ὅλα ταῦτα ἀπνευστί, Χριστοῦ. Βλέπει τὴν ἀνάγκην τοῦ Χριστοῦ ταν ὁμιλῇ περὶ τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἀποτε-εἰς πᾶν ἔργον διὰ νὰ δικαιώσῃ τὸν ἴδιον ἑαυτὸν πρὸς αὐτόν. Ἐν ἐνὶ λόγῳ ἡ φωνὴ τοῦ τόν του, καὶ νὰ ἀγιάσῃ τὴν ἐξωτερικὴν λαίπεστραμμένον εἶναι ὡς ἡ τοῦ μάρτυρος, τρεῖαν του· δὲν δύναται νὰ ζῇ χωρὶς αὐτοῦ. Οὐδεὶς, εἰμὴ ὁ Χριστός.»

δὲν δύναται νὰ προσεύχεται χωρὶς αὐτοῦ. Ζ') Τὸ ἀντικείμενον, πρὸς τὸ ὁποῖον Ὁ Χριστός πρέπει νὰ τὸν συνοδεύῃ, ἡ ἀλλήλουθενόμεθα ὅταν ἐπιστρέφωμεν, εἶναι ὁ λως δὲν δύναται νὰ ἔρχεται ἐνώπιον Θεοῦ Θεός, ὁ Πατὴρ, ὁ Υἱὸς καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦ-στηρίζεται ἐπὶ τοῦ Χριστοῦ καὶ οὕτω προσ-α, τὸν ὁποῖον ὁ ἀληθῶς μετανοημένος λο-κυνεῖ εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ του. Θεωρεῖται ὡς τὴν πανταρχὴ καὶ αἰώνιον μα-ἑαυτὸν ἀπολωλότα χωρὶς αὐτοῦ. Ἡ ζωὴ του αἰδιότητά του. Ποτὲ δὲν ἀγιάζεται ἀληθῶς

ὁ ἄνθρωπος, πρὶν ἢ καρδία του ἐν ἀληθείᾳ
προσηλωθῇ ὑπὲρ πᾶν ἄλλο πρᾶγμα εἰς τὸν
Θεὸν ὡς τὸ μερίδιόν του καὶ ἄκρον ἀγαθόν
του. Αἱ φυσικαὶ τῆς καρδίας τοῦ πιστοῦ
ἐπιφωνήσεις εἶναι αὗται· «Σὺ εἶσαι ἡ με-
μου»· «Εἰς τὸν Κύριον θέλει καυχᾶσθαι
ψυχὴ μου»· (Ψαλ. λδ'. 2.) «Ἡ ἐλπίς μου
κρέμαται ἀπὸ αὐτόν· αὐτὸς βέβαια εἶναι
πέτρα μου καὶ ἡ σωτηρία μου, ὑψηλὸν πα-
σύργιον μου. Εἰς τὸν Θεὸν εἶναι ἡ σωτηρία
μου καὶ ἡ δόξα μου· ἡ πέτρα τῆς δυνάμε-
μου, τὸ καταφύγιόν μου εἶναι εἰς τὸν Θεόν».

Ἦθελες τέλος νὰ πληροφορηθῇς ἂν ἐπ-
στρεψας ἢ ὄχι; Ἄς προσέχῃ λοιπὸν τὸ
ἡ ψυχὴ σου καὶ πάντα τὰ ἐντός σου.

Ἔκλεξας τὸν Θεὸν ὡς τὴν εὐδαιμονί-
σου; Ποῦ κεῖται ἡ εὐαρέστησις τῆς κα-
ρίας σου; Πόθεν εἰσέρχονται αἱ ἐκλεκτό-
ται ἀπολαύσεις σου; Ἐλα λοιπὸν καὶ σ-
κώσων τοὺς ὀφθαλμούς σου ὡς ὁ Ἀβραάμ,
καὶ θεώρησον πρὸς Ἄρκτον, καὶ Μεση-
τέριαν, καὶ Ἀνατολήν, καὶ Δύσιν, καὶ συ-
λογίσθητι, τί εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἐπα-
ύει.

εἰς τὴν γῆν ἢ εἰς τὸν οὐρανὸν ἢ εἰς τὴν γῆν
καὶ τὴν κατὰ τὴν γῆν εὐδαίμων; Ἐὰν ὁ θεὸς
τοῖς ἔδιδε τὴν ἐκλέξην, ὡς ἔδωκεν εἰς τὸν Σο-
λομώντα, ἢ ἂν σοὶ ἔλεγεν ὡς ὁ Ἀσουήρος
πρὸς τὴν Ἑσθήρ, «Ποία εἶναι ἡ αἵτησίς σου,
καὶ τί εἶναι τὸ ζήτημά σου, καὶ θέλει σέ
βοῇ;» τί ἤθελες ζητήσει; Ὑπαγε εἰς τοὺς
παράδεισους τῆς ἡδονῆς, καὶ σύναξον αὐ-
τόθεν ὅλα τὰ εὐώδη ἄνθη· ἤθελον ταῦτα σέ
εὐχαριστήσῃ; Ὑπαγε εἰς τοὺς θησαυροὺς
τοῦ Μαμμωνᾶ, καὶ ὑπόθες ὅτι ἡδύνασο τὴν
γῆν ἐκείθεν ὅσα ἤθελες. Ὑπαγε εἰς τοὺς
πύργους καὶ εἰς τὰ τρόπαια τῆς δόξης· ὁ-
ραῖόν σου φαίνεται τὸ νὰ ἦσαι περικλεῆς
ἄνθρωπος, καὶ τὸ νὰ ἔχῃς ὄνομα ὡς τὸ ὄνομα τῶν
μεγάλων ἀνδρῶν τῆς γῆς; Ἦθελε σοῦ ἀρέ-
σκει ὅποιονδήποτε τούτων ἢ ὅλα ὁμοῦ, καὶ
σὲ κάμνει νὰ λογίζῃσαι σεαυτὸν εὐδαίμονα;
Ἐὰν ἔχῃ οὕτω, τότε βεβαιότατα εἶσαι σαρ-
κικὸς καὶ ἀμετανόητος. Ἐὰν δὲ τούναντίον,
προχώρησον περαιτέρω βυθίσθητι εἰς τὰ θεῖα
πλεονεκτήματα, εἰς τοὺς θησαυροὺς τοῦ ἐ-
λέους, εἰς τὸν κρυφῶνα τῆς ἰσχύος αὐτοῦ,

εἰς τὰς ἀδύσους τῆς πανταρχείας τοῦ
 Ταῦτα δὲν εἶναι προσφύτερα εἰς ἐσὲ κα-
 εὐαρεστότερα; Λέγεις, «Καλὸν εἶναι καὶ
 ἡμεῖς ἐδῶ,» «ἐδῶ θέλω στήσει τὴν σκηπὴν
 μου, ἐδῶ θέλω ζήσει καὶ ἀποθάνει;» Θέ-
 λεις νὰ παραιτήσῃς ὅλον τὸν κόσμον μᾶλλον
 παρὰ τοῦτον; Τότε τὰ πάντα ἔχουσι καλῶς
 μεταξὺ σοῦ καὶ τοῦ Θεοῦ. Μακάριος εἶσαι
 ὦ ἄνθρωπε, μακάριος εἶσαι ὅτι ποτὲ ἐγεν-
 νήθης!

Ἐὰν ὁ Θεὸς δύναται νὰ σὲ κάμῃ μακά-
 ριον, μακάριος θέλεις γεῖναι· διότι ὡμολόγη-
 σας τὸν Κύριον ὅτι εἶναι Θεὸς σου. Λέγει
 καὶ σὺ πρὸς τὸν Χριστὸν ὡς ἐκεῖνος πρὸς
 ἡμᾶς, «Ὁ Πατὴρ σου θέλει εἶσθαι Πατὴρ
 μου καὶ ὁ Θεός σου Θεός μου;» Τοῦτο εἶ-
 ναι τὸ κύριον πρᾶγμα· ὁ σαθρὸς χριστιανὸς
 ποτὲ δὲν ἀναπαύεται εἰς τὸν Θεόν· ἀλλ' ὁ-
 ταν ἡ χάρις ἐνεργήσῃ εἰς τὴν καρδίαν τοῦ
 ἀνθρώπου, θεραπεύει τὴν ὀλεθρίαν τῆς πτώ-
 σεως ἀθλιότητα, στρέφουσα τὴν καρδίαν ἀπὸ
 τοῦ εἰδώλου τῆς πρὸς τὸν ζῶντα Θεόν. Τότε
 δὲ λέγει ἡ ψυχὴ «Κύριε εἰς ποῖον νὰ ὑπάγω

λόγους ζωῆς αἰωνίου ἔχεις·» ἐνταῦθα συγκεντρώνεται, ἐνταῦθα καθιδρύεται, ἐνταῦθα εὐρίσκει αὐτός τὴν εἴσοδον τοῦ οὐρανοῦ· εἰς τὸν Θεὸν βλέπει τὰ συμφέροντά του. Ὅταν ἀνακαλύψῃ τοῦτο, λέγει, «Ἐπίστρεψον, ψυχὴ μου, εἰς τὴν ἀνάπαυσίν σου, διότι ὁ Κύριος σὲ εὐηργέτησε·» καὶ εἶναι μάλιστα πρόθυμος νὰ ἐκφωνῇ τὸν ὕμνον τοῦ Συμεών· «Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου, δέσποτα, ἐν εἰρήνῃ·» καὶ λέγει, ὡς ὁ Ἰακώβ, ὅτε ἡ γηραιά του ψυχὴ ἀνεζωοποιήθη, ἐκ τῶν χαροποιῶν ἀγγελιωῶν, «Ἄρκεϊ.» Ὅταν βλέπῃ ὅτι ἔχει Θεόν, ὅστις ἔκαμε διαθήκην αἰώνιον μετ' αὐτοῦ, καὶ πρὸς τὸν ὅποιον δύναται νὰ ὑπάγῃ, τότε λέγει, «Τοῦτο εἶναι ὅλη ἡ σωτηρία μου καὶ ὅλη ἡ ἐπιθυμία». (Β'. Σαμ. κγ'. 5).

Τοιαύτη εἶναι ἡ κατάστασίς σου; ἡσθάνθης αὐτήν; Εὐλογημένος εἶσαι λοιπὸν τοῦ Κυρίου». Ὁ Θεὸς ἐνήργει εἰς σέ, κατέλαβε τὴν καρδίαν σου διὰ τῆς δυνάμεως τῆς χάριτος, ἢ ἄλλως ἦτο ἀδύνατον εἰς σέ νὰ κατορθώσῃς ποτὲ τοῦτο.

Ἔτι μᾶλλον εἰς τὴν ἐπιστ
φῆν

α'. ἐπιστρέφομεν πρὸς τὸν Χριστὸν
τὸν μόνον Μεσίτην μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθ
πων. (Α'. Τιμ. β'. 5.) Τὸ ἔργον αὐτοῦ εἶ
νὰ μᾶς φέρῃ εἰς τὸν Θεόν. (Α'. Πέτρ.
18.) Οὗτος εἶναι ἡ ὁδὸς πρὸς τὸν Πατέρα
(Ἰωάν. ιδ'. 6.) τὸ μόνον μέσον, διὰ τοῦ
ποίου δυνάμεθα νὰ σωθῶμεν, ἡ μὲν θύ
διὰ τῆς ὁποίας δυνάμεθα νὰ εἰσέλθωμεν
(Ἰωάν. ι'. 9). Ἡ ἐπιστροφή φέρει τὴν ψ
χὴν εἰς τὸν Χριστόν, διὰ νὰ δεχθῇ αὐτόν
τὸ μόνον μέσον τῆς ζωῆς, ὡς τὴν μόνην
δὸν, τὸ μόνον ὄνομα τὸ ὑπὸ τὸν οὐρανὸν δ
δομένον. (Πράξ. δ'. 12). Δὲν περιμένει σ
τηρίαν παρ' οὐδενὸς ἄλλου εἰμὴ παρ' αὐτο
ρίπτεται εἰς μόνον τὸν Χριστόν.

«Ἐνταῦθα» λέγει ὁ ἐπεστραμμένος ἅμα
τωλὸς, «θέλω ὑπάγει μὲ θάρρος καὶ
ἀπολεσθῶ, ὥς ἀπολεσθῶ· ἐὰν ἀποθάνω,
ἀποθάνω ἐνταῦθα. Ἀλλὰ, Κύριε, μὴ μὲ
φήσης νὰ ἀπολεσθῶ ὑπὸ τὸν ὀφθαλμὸν τ
ἐλέους σου· μὴ μὲ παρακαλῆς νὰ σὲ ἀφή

ἢ ν' ἀναχωρήσω ἀπὸ κατοπιν σου» (Ροῦθ
α'. 16). ἐνταῦθα θέλω παραμένει, καὶ ἐὰν
μὲ φονεύσης· «δὲν θέλω ἀναχωρήσει ἀπὸ τὴν
θύραν σου».

Οὕτως ἡ ἀθλία ψυχὴ παραδίδεται εἰς τὸν
Χριστὸν, καὶ ἀποφασιστικῶς προσκολλᾶται
εἰς αὐτόν. Πρὸ τῆς ἐπιστροφῆς ὁ ἄνθρωπος
τὸν μὲν Χριστὸν παρημέλει· ἐφρόντιζε δὲ
περὶ ἀγρῶν, φίλων, καὶ πραγματειῶν περισ-
σότερον, ἢ περὶ τοῦ Χριστοῦ. Τώρα ὅμως
ὁ Χριστὸς εἶναι δι' αὐτόν ὡς ἡ ἀναγκαία
του τροφή, ὁ ἐπιούσιος ἄρτος του, ἡ ζωὴ τῆς
καρδίας του, ἡ βακτηρία τῆς ζωῆς του. Ὁ
μέγας του πόθος εἶναι νὰ μεγαλυνθῇ ἐν
αὐτῷ ὁ Χριστός. Ἡ καρδιά του ἔλεγεν ἄλ-
λατε ὅ,τι ἄλλοι εἶπον πρὸς τὴν νύμφην, «Τί
διαφέρει ὁ ἀγαπητός σου ἀπὸ ἄλλον ;» (Ἰσμ.
ε'. 9.) Εὗρισκε περισσοτέραν ἡδονὴν εἰς τὴν
εὐθυμοῦσαν συντροφίαν του, τὰ πονηρὰ παι-
γνίδια, τὰς γηϊνους ἀπολαύσεις παρὰ εἰς τὸν
Χριστόν· ἐξελάμβανε τὴν εὐσέβειαν ὡς πλά-
σμα, καὶ τὴν περὶ ἐξόχων πνευματικῶν εὐ-
φροσυνῶν ὁμιλίαν ὡς μάταιον ὄνειρον· ἀλλὰ

τώρα δι' αὐτὸν ζῶν εἶναι ὁ Χριστός. Καταφρονεῖ πᾶν ὅ,τι πρότερον ἐλογίζετο ὡς πολύτιμον, διὰ τὸ ὑπερέχον τῆς γνώσεως τοῦ Χριστοῦ.

Πάντα τὰ τοῦ Χριστοῦ ἀποδέχεται ὁ ἄλλος ὡς ἐπεστραμμένος· ἀγαπᾷ ὅχι μόνον τὸ μισθόν, ἀλλὰ καὶ τὸ ἔργον τοῦ Χριστοῦ· ὅχι μόνον τὰ ὠφελήματα, ἀλλὰ καὶ τὸ φορτίον τοῦ Χριστοῦ· θέλει ὅχι μόνον νὰ ἀλωνίσῃ τὸν σῖτον, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐργάζεται ὑπὸ τὸ ζυγόν· ἀναδέχεται τὰς ἐντολάς τοῦ Χριστοῦ· μάλιστα δὲ καὶ τὸν σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ.

Ὁ σαθρὸς χριστιανὸς ἡμιτελῶς πράττει τὸ ἔργον τοῦ Χριστοῦ. Τὴν μὲν σωτηρίαν διὰ Χριστοῦ θέλει, ὅχι ὅμως τὸν ἀγιασμόν· θέλει τὰ προνόμια, ἀλλ' ὅχι τὸν Χριστόν· χωρίζει τὰ καθήκοντα ἀπὸ τῶν ὠφελημάτων τοῦ Χριστοῦ. Τοῦτο δὲ εἶναι πλάνη θεμελιώδης· ὅστις ἀγαπᾷ τὴν ζωὴν, ἃς προσέχῃ ἐνταῦθα· τοῦτο εἶναι ἀπάτη ὁλεθρία περὶ τῆς ὁποίας πολλάκις ἐνουθετήθητε, καὶ ὅμως οὐδεμία ἄλλη εἶναι κοινοτέρα. Ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὄνομα γλυκὺ, ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι αὐτὸν

ἀγαπῶσι τὸν Κύριον Ἰησοῦν ἐν ἀφθαρσίᾳ». Δὲν θέλουν νὰ ἔχωσιν αὐτὸν, ὡς ὁ Θεὸς προσφέρει, ἄρχοντα καὶ σωτῆρα· χωρίζουσιν δ,τι ὁ Θεὸς συνέζευξε, τὸν Βασιλέα καὶ τὸν Ἰερέα, καὶ δὲν θέλουν νὰ δεχθῶσι τὴν σωτηρίαν τοῦ Χριστοῦ, ὡς ὁ Θεὸς θέλει. Κάμνουσι δὲ τὸν χωρισμὸν οὕτω. Πᾶς ἄνθρωπος ἀπὸ μὲν τὰς θλίψεις θέλει νὰ σωθῇ, ἀπὸ δὲ τὴν ἀμαρτίαν δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ σωθῇ. Ἐπιθυμοῦν μὲν νὰ σώσωσι τὴν ζωὴν των, ἀλλὰ θέλουσιν ἐνταυτῷ νὰ διαφυλάξωσι καὶ τὰς παραλόγους ἐπιθυμίας των. Πολλοὶ δὲ πάλιν χωρίζουσιν οὕτως· εὐχαριστοῦνται μὲν νὰ καταστρέψωσι τινὰς τῶν ἁμαρτιῶν των, πλὴν δὲν δύνανται νὰ παραιτήσωσι τοὺς κόλπους τῆς Δαλιδαῆς, ἢ νὰ χωρισθῶσι τὴν ἀγαπητὴν των Ἡρωδιάδα· δὲν δύνανται νὰ γείνωσι σκληροὶ πρὸς τὸν δεξιὸν ὀφθαλμὸν ἢ τὴν δεξιὰν χεῖρά των· «ὁ Κύριος πρέπει νὰ γείνη ἔλεως πρὸς αὐτοὺς εἰς τὸ πρᾶγμα τοῦτο». (Β'. Βασιλ. ε'. 18.) "Ω! ἐνταῦθα νὰ ἦσθε πολὺ προσεκτικοί· τῶν ψυχῶν σας ἡ σωτηρία ἐξήρτηται ἀπὸ τοῦτο. Ὁ ἀληθῶς ἐπε-

στραμμένος δέχεται τὸν Χριστὸν ὁλόκληρον, καὶ τὸν δέχεται κατὰ πάντα, ἄνευ ἐξαιρέσεως, ἄνευ περιορισμοῦ· εὐχαριστεῖται νὰ ἔχῃ τὸν Χριστὸν με ὅποιασδήποτε συνθήκας· εὐχαριστεῖται νὰ δεσπόζῃται ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ, καθὼς καὶ νὰ λυτρωθῇ ἀπ' αὐτοῦ· λέγει ὡς ὁ Παῦλος, «Κύριε, τί νὰ κάμω;» ὅ,τι καὶ ἂν ἦναι, Κύριε. Στέλλει λευκὸν τὸν χάρτην εἰς τὸν Χριστὸν διὰ νὰ καταγράψῃ αὐτὸς ὅποιας θέλει συνθήκας.

β'. Ἐπιστρέφομεν εἰς τοὺς νόμους, τὰς διατάξεις καὶ τὰς ὁδοὺς τοῦ Χριστοῦ, ἡ καρδιά ἥτις ἀνθίστατο ποτὲ εἰς αὐτὰ καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ ὑποφέρῃ τὴν σκληρότητα τούτων τῶν δεσμῶν, τὴν αὐστηρότητα τούτων τῶν ὁδῶν, τώρα στέργει εἰς αὐτὰ, καὶ τὰ ἐκλέγει ὡς κανόνα της καὶ ὁδηγὸν διὰ παντός.

Τέσσαρα πράγματα παρατηρῶ ὅτι ὁ Θεὸς ἐνεργεῖ εἰς πάντα ἀληθῶς ἐπεστραμμένον, ὡς πρὸς τοὺς νόμους καὶ τὰς ὁδοὺς τοῦ Χριστοῦ, διὰ τῶν ὁποίων δύνασθε νὰ γνωρίσητε τὴν κατάστασίν σας, εἰάν ἦσθε πιστοὶ εἰς

τάς ἰδίας σας ψυχάς, καὶ ἐπομένως ἐξετά-
ξετε τὰς καρδίας σας καθόσον προβαίνετε·

1. Τὸ κριτικὸν φέρεται εἰς τὸ ἐγκρίνειν
καὶ ὑπογράφειν τοὺς νόμους καὶ τὰς ὁδοὺς
τοῦ Χριστοῦ ὡς δικαιοτάτα καὶ ἐλλογώτατα·
ἡ διάνοια φέρεται εἰς τὸ ἀγαπᾶν τὰς ὁδοὺς
τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐπομένως αἱ σαθεαὶ προλή-
ψεις, αἵτινες ἦσαν ποτὲ κατ' αὐτῶν ὡς πα-
ραλόγων καὶ ἀφορήτων, τώρα ἐξηλείφθησαν·
ὁ νοῦς ἀποδέχεται αὐτὰ ὅλα ὡς ἅγια, δί-
καια, καὶ ἀγαθά. (Ῥωμ. ζ'. 12.) Πόσον ὁ
Δαβὶδ ἐξίσταται εἰς τὰ πλεονεκτήματα τῶν
νόμων τοῦ Θεοῦ! πόσον ἐκτείνεται εἰς τοὺς
ἐπαίνους αὐτῶν, καὶ διὰ τὰς ἐμφύτους ιδιό-
τητάς των καὶ διὰ τὰ θαυμάσια ἀποτελέ-
σματά των! (Ψαλ. ιθ'. 8, 9, 10 κτλ.)

Διπλῆ εἶναι ἡ κρίσις τοῦ νοός· ἡ ἀπόλυ-
τος κρίσις εἶναι, ὅταν ὁ ἄνθρωπος στοχάζη-
ται καλλίστην τοιάνδε ἢ τοιάνδε ὁδὸν ἐν
γένει, ἀλλ' ὅχι δι' ἑαυτὸν ἢ εἰς τὰς παρού-
σας του περιστάσεις. Τώρα τοῦ εὐσεβοῦς
ἀνθρώπου ἡ κρίσις ὅχι μόνον ἡ ἀπόλυτος,
ἀλλὰ καὶ ἡ σχετικὴ εἶναι ὑπὲρ τῶν τοῦ Θεοῦ

ὁδῶν· στοχάζεται ταύτας ὅχι μόνον ὡς τὰ καλλίστας ἐν γένει, ἀλλὰ καλλίστας δι' ἑαυτόν· στοχάζεται τοὺς κανόνας τῆς εὐσεβείας ὅχι μόνον ὡς ὑποφερτοὺς, ἀλλὰ καὶ ὡς ἐπιθυμητοὺς, ἐπιθυμητοτέρους μάλιστα παρὰ χρυσίον, καθαρὸν χρυσίον, καὶ μάλιστα πολὺ καθαρὸν χρυσίον.

Ἡ κρίσις τοῦ ἀπεφάσισεν ἐντελῶς ὅτι εἶναι προτιμότερον νὰ ᾔηται ἅγιος· ὅτι εἶναι προτιμότερον νὰ ᾔηται ἀκριβοῦς εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων του· ὅτι αὕτη εἶναι καὶ καθ' ἑαυτὴν ἐκλεκτοτέρα ὁδὸς, καὶ ὅτι εἶναι δι' αὐτόν ἡ σοφωτάτη, ἡ λογικωτάτη καὶ ἡ ποθεινοτάτη ἐκλογή. Ἄκουσον τοῦ εὐσεβοῦς τὴν κρίσιν· «Γνωρίζω, Κύριε, ὅτι αἱ κρίσεις σου εἶναι δικαιοσύνη· ἠγάπησα τὰ προστάγματά σου ὑπὲρ τὸ χρυσίον, καὶ ὑπὲρ τὸ χρυσίον τὸ καθαρὸν· ἐγνώρισα δὲ ὁρθὰς ὅλας τὰς ἐντολάς σου περὶ παντὸς πράγματος, καὶ ἐμίσησα πᾶσαν ὁδὸν ψεύδους». Παρατήρει· ἀποδέχεται πάντα ὅσα ὁ Θεὸς ἀπαιτεῖ, καὶ ἀποδοκιμάζει πάντα ὅσα αὐτὸς ἀπαγ εἰσφέρει. «Δίκαιαι,

Κύριε, καὶ εὐθεῖαι αἱ κρίσεις σου· αἱ μαρτυρίαι σου, τὰς ὁποίας διέταξας, εἶναι δίκαιαι καὶ πολὺ πισταί. Τὸ κεφάλαιον τοῦ λόγου σου εἶναι ἡ ἀλήθεια, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα διαμένουν ὅλαι αἱ κρίσεις τῆς δικαιοσύνης σου». (Ψαλ. ριθ'. 160.) Ἰδὲ πόσον προθύμως καὶ ἐντελῶς ἀποδέχεται διακηρύττει τὴν συγκατάθεσίν του εἰς αὐτὰς κατὰ πάντα καὶ καθ' ἕκαστον τῶν εἰς αὐτὰ περιεχομένων.

2. Ἡ ἐπιθυμία τῆς καρδίας του εἶναι νὰ γνωρίσῃ τὸ ὅλον θέλημα τοῦ Χριστοῦ. Δὲν θέλει νὰ ἦναι εἰς ἄγνοιαν μηδὲ μιᾶς ἁμαρτίας, μηδὲ ἐνὸς καθήκοντος· ἡ μὲν φυσικὴ καὶ ἔνθερμος φωνὴ τῆς ἡγιασμένης καρδίας εἶναι· Κύριε, ἐὰν ὑπάρχῃ ἀδικία εἰς ἐμέ, ἀνακάλυψον αὐτήν· ὅ,τι δὲν γνωρίζω, δίδαξόν με· καὶ ἐὰν ἔπραξα ἀδικίαν, δὲν θέλω τὴν πράξει πλέον. Ὁ δὲ σαθρὸς χρίστιανὸς εἶναι ἐκουσίως ἀμαθής· δὲν ἀγαπᾷ νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ φῶς, θέλει νὰ ἔχῃ τοιάνδε ἢ τοιάνδε ἁμαρτίαν, καὶ διὰ τοῦτο ἀποστρέφεται νὰ γνωρίσῃ αὐτήν ὅτι εἶναι ἁμαρτία, καὶ δὲν

θέλει νὰ ἀφήσῃ νὰ εἰσέλθῃ τὸ φῶς δι' ἐκεῖ-
νης τῆς θυρίδος. Ἡ δὲ κεχαριτωμένη καρ-
δία θέλει νὰ γνωρίσῃ καθ' ἑλπὴν τὴν ἔκτα-
σιν τὸν νόμον τοῦ ποιητοῦ τῆς· δέχεται μετ'
χαρᾶς τὸν λόγον, ὅστις τὴν πληροφορεῖ πε-
ρὶ οἰουδὴποτε καθήκοντος τὸ ὁποῖον δὲν ἐγνώ-
ριζεν, ἢ περὶ τοῦ ὁποίου δὲν ἐφρόντιζε πρό-
τερον, ἢ ὅστις ἀνακαλύπτει ἁμαρτίαν τινὴν
κεκρυμμένην πρότερον.

3. Ἡ ἐλευθέρα καὶ ἀποφασιστικὴ ἐκλογὴ
τῆς θελήσεώς του εἶναι ὑπὲρ τῶν ἐδῶ
τοῦ Χριστοῦ, καὶ ταύτας προτιμᾷ περισ-
σότερον ἀπὸ ὅλας τὰς ἡδονὰς τῆς ἁμαρτίας
καὶ τὰς κοσμικὰς εὐτυχίας. Ἡ συγκατάθε-
σις του δὲν δίδεται ἐκ δεινότητος τινὸς θλι-
ψεως, οὐδὲ εἶναι αἰφνίδιος μόνον καὶ κατε-
σπευσμένη ἢ ἀπόφασις του· ἀλλ' ἐσκεμμέ-
νως ἀποφασίζει καὶ ἐλευθέρως ἐκλέγει·
μὲν σὰρξ θέλει τῶντι ἀποστατεῖ, ἀλλὰ τὸ
ὑπερισχόν μέρος τῆς θελήσεώς του εἶναι
ὑπὲρ τῶν νόμων τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς κυβε-
ρήσεως αὐτοῦ, ὥστε ἀναδέχεται αὐτὰ ὡς
ὡς κόπον καὶ φορτίον, ἀλλ' ὡς εὐδαιμονίαν.

Ἐνῷ δὲ μὴ ἡγωνισμένος περιπατεῖ εἰς τὰς
ὁδοὺς τοῦ Χριστοῦ ὡς μετ' ἀλύσεις καὶ δεσμά,
οὗτος περιπατεῖ ἐκεῖ ἐκ καρδίας, καὶ λογί-
ζεται τοὺς νόμους τοῦ Χριστοῦ ἐλευθερίαν.
Εὐφραίνεται εἰς τὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς
ἀγιότητος, καὶ ἔχει ἀχώριστον τοῦτο τὸ χα-
ρακτηριστικόν, ὅτι ἐπρωτίμα (ἐὰν ἐδίδετο
εἰς αὐτὸν νὰ κάμῃ ἐκλογὴν) μᾶλλον αὐστη-
ρὸν καὶ ἅγιον βίον, παρὰ τὴν εὐδαιμονεστά-
την καὶ ἀνθηροτάτην κοσμικὴν ζωὴν χωρὶς
εὐτελείας. «Ὁμοῦ μὲ τὸν Σαοὺλ ὑπῆγεν
ἐκεῖ τάγμα πολεμιστῶν, τῶν ὁποίων τὰς
καρδίας εἶχε διαθέσει ὁ Κύριος.» (Α'. Σαμ.
Ι'. 26.) Ὅταν ὁ Θεὸς διαθέσῃ τὰς καρδίας
τῶν ἐκλεκτῶν του, οὗτοι ἀμέσως ἀκολου-
θεῖσι τὸν Χριστὸν, καὶ ἂν καὶ ἐλκόμενοι,
τρέχουσιν ἐλευθέρως κατόπιν αὐτοῦ, καὶ
ἐκουσίως ἀφιερώνονται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν
τοῦ Κυρίου, ζητοῦντες αὐτὸν μετ' ὅλον τὸν
πόθον τῆς καρδίας των. Καὶ ὁ φόβος δὲ χρη-
σιμεύει· ἀλλ' οὗτος δὲν εἶναι τὸ κύριον ἐλα-
τήριον τῆς κινήσεως τῆς ἡγιασμένης καρ-
δίας. Ὁ Χριστὸς δὲν κατακρατεῖ διὰ τῆς

βίας τοὺς ὑπηκόους του, ἀλλ' εἶναι βασιλεὺς
λαοῦ αὐτοπροαιρέτου. Οὗτοι διὰ τῆς χάρι-
τος αὐτοῦ ἀφιερώνονται ἐθελουσίως εἰς τὴν
ὑπηρεσίαν αὐτοῦ· αὐτοπροαιρέτως ὑπηρετοῦ-
σιν, ὅχι ὡς δοῦλοι, ἀλλ' ὡς υἱοὶ ἢ σύζυγοι
κινούμενοι ἀπὸ ἀγάπην εὐπειθοῦς διανοίας.
Ἐν ἐνὶ λόγῳ οἱ νόμοι τοῦ Χριστοῦ εἶναι τοῦ
ἐπεστραμμένου ἀνθρώπου ἡ ἀγάπη, ἡ εὐφρο-
σύνη καὶ ἡ διηνεκὴς μελέτη.

4. Ὁ δρόμος αὐτοῦ ἀπευθύνεται πρὸς τὴν
φύλαξιν τῶν προσταγμάτων τοῦ Θεοῦ. Ἐ-
καθημερινὴ φροντίς τῆς ζωῆς του εἶναι νὰ
περιπατῇ μετὰ τὸν Θεόν. Ζητεῖ μεγάλα πράγ-
ματα, ἔχει γενναίους σκοποὺς, ἂν καὶ δὲ
τοὺς κατορθώνῃ ὅλους· δὲν ἀποβλέπει εἰς
ἄλλο εἰμὴ εἰς τὴν τελειότητα. Ταύτην ἐπι-
θυμεῖ, ταύτην διώκει· δὲν ἐπαναπαύεται εἰς
οὐδέν· βαθμὸν χάριτος, ἕως οὗ ἀπελευθερω-
θῇ ἐντελῶς ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν, καὶ λάβῃ
τελείαν ἀγιότητα.

Ἐνταῦθα ἡ σαθρότης τοῦ ὑποκριτοῦ δὲ-
ναι νὰ ἀνακαλυφθῇ· οὗτος ἐπιθυμεῖ τὴν
ἀγιωσύνην (καθὼς τις εἶπε καλῶς) μόνον ὡς

ἤνευραν πρὸς τὸν οὐρανὸν, καὶ ζητεῖ ἐνθέρ-
μως νὰ μάθῃ ποῖον εἶναι τὸ ἐλάχιστον αὐτῆς
ποσὸν, τὸ ἀναγκαῖον εἰς αὐτὸν διὰ νὰ φθάσῃ
εἰς τὸν σκοπὸν· καὶ ἂν δύναται νὰ τὸν φέρῃ
εἰς τὸν οὐρανὸν, τοῦτο εἶναι τὸ μόνον περὶ
τοῦ ὁποῖου φροντίζει. Ἄλλ' ὁ ἀληθῶς ἐπε-
στραμμένος ἐπιθυμεῖ τὴν ἀγιωσύνην, χάριν
τῆς ἀγιωσύνης καὶ ὄχι μόνον χάριν τοῦ οὐ-
ρανοῦ. Δὲν ἤθελεν εὐχαριστηθῇ εἰς ὅσον ἦτον
ἱκανὸν νὰ τὸν σώσῃ ἀπὸ τὴν κόλασιν, ἀλλ'
ἐπιθυμεῖ τὸν ὑψιστον βαθμὸν αὐτῆς. Ἐπι-
θυμίαι ὅμως ἀπλῶς δὲν ἀρκοῦσι. Ποῖαι εἶ-
ναι αἱ ὁδοί σου καὶ αἱ πράξεις σου; Ἡ
ἀγιωσύνη εἶναι τὸ πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον διώ-
κεις; καὶ ἡ εὐσέβεια ἡ ἐνασχόλησίς σου;
Ἐὰν ὄχι, δὲν ἔφθασες ἀκόμη εἰς τὴν ἀληθῆ
ἐπιστροφὴν.

Ἐφαρμογή.

Αὕτη τάχα, τὴν ὁποίαν περιεγράψαμεν,
εἶναι ἡ ἐπιστροφή, ἡ ἀπολύτως ἀναγκαία
πρὸς σωτηρίαν; Γνώριξε λοιπὸν ὅτι στενὴ

εἶναι ἡ πύλη καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδὸς ἡ φέ-
ρουσα εἰς τὴν ζωὴν· ὅτι ὀλίγοι μόνοι εὐρί-
σκουσιν αὐτήν· ὅτι εἶναι ἀνάγκη θείας δι-
νάμεως διὰ τὴν ἐπιστραφῆ σωτηριωδῶς
ἁμαρτωλὸς πρὸς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν.

Πάλιν δὲ παραινέσαι, ὦ ἄνθρωπε, καὶ
στρέψης εἰς σεαυτὸν καὶ τὴν ἐρωτήσῃς,
λέγει ἡ συνειδήσίς σου ; Τάχα δὲν ἀρχίζεις
τὴν κατηγορίαν ; Δὲν σὲ διαπερᾷ μετὰ ὀδύνας
ἐνῶ προχωρεῖς ; Αὕτη εἶναι ἡ κρίσις σου
αὕτη ἡ ἐκλογή σου, καὶ αὗται αἱ ὁδοὶ σου
τὰς ὁποίας περιεγράψαμεν ; Ἐὰν οὕτως ἔχῃ
καλῶς. Ἀλλὰ δὲν σὲ καταδικάζει ἡ καρ-
διά σου, καὶ δὲν σὲ λέγει ὅτι ζῇς εἰς τοὺς
ἀνδρες ἢ τοιάνδε ἁμαρτίαν τοῦναντίον τῇ
συνειδήσεώς σου ; Δὲν σὲ λέγει ὅτι βαδίζει
εἰς τοιάνδε ἢ τοιάνδε μυστικὴν ὁδὸν ἀνομίας
τὴν ὁποίαν ἐπιθυμεῖς νὰ ἀκολουθήσῃς· ἢ ἀ-
μελεῖς τοιόνδε ἢ τοιόνδε καθῆκον, περὶ τοῦ
ὁποίου ἀδιαφορεῖς ; Δὲν σὲ φέρει ποτὲ ἡ συν-
ειδήσίς σου εἰς τὸ ταμεῖόν σου, καὶ σὲ ἐπι-
πλήττει, διότι σπανίως προσεύχεσαι καὶ σπα-
νίως ἀναγινώσκεις τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ἐκεῖ

Δέν σέ φέρει εἰς τὴν οἰκογένειάν σου καὶ σέ δεικνύει τὴν παρὰ τοῦ Θεοῦ δοθεῖσαν εἰς σέ παρακαταθήκην καὶ τὰς ψυχὰς τῶν τέκνων καὶ τῶν δούλων σου, αἵτινες ὑπὸ σοῦ παραμελοῦνται ἐκεῖ; Δέν σέ διευθύνει εἰς τὸ ἔργαστήριον ἢ τὸ ἐμπόριόν σου, καὶ σέ ἐπιπλήττει περὶ ἀδικίας τινὸς ἐκεῖ; Δέν σέ φέρει εἰς τὸ καπηλεῖον ἢ εἰς τὰ καταφύγια τῆς ἀργίας, καὶ σέ ἐλέγχει διὰ τὰς κακὰς συναναστροφάς, τὰς ὁποίας ἔχεις ἐκεῖ, διὰ τὸν πολῦτιμον καιρὸν, τὸν ὁποῖον κακῶς ἐξοδεύεις ἐκεῖ, διὰ τὰ τάλαντα, τὰ ὁποῖα κατασπαταλᾷς ἐκεῖ, διὰ τὰ παιγνίδια καὶ τὴν οἰνοποσίαν, κτλ.; Δέν σέ φέρει εἰς τὸν ἰδιαιτέρὸν σου θάλαμον, καὶ σοὶ ἀναγινώσκει ἐκεῖ τὴν καταδίκην σου;

ὦ συνείδησις! ἐκτέλει τὸ καθήκόν σου· ἐν ὀνόματι τοῦ ζῶντος Θεοῦ σέ προστάζω ἐκπλήρωσον τὸ ἔργον σου· σύλλαβε τοῦτον τὸν ἁμαρτωλὸν, πέσε κατεπάνω του, κράτησέ τον, ἔκβαλέ τον ἀπὸ τὴν ἀπάτην. Τί! θέλεις νὰ κολακεύῃς καὶ νὰ καθησυχάζῃς αὐτόν, ἐνῶ ἔῃ εἰς τὰς ἀμαρτίας του; Ἐξού-

πνησον, ὦ συνείδησις ! τί κοιμᾶσαι ; Τί
δὲν ἔχεις ποτὲ ἔλεγχον εἰς τὸ στόμα σου
Τί ! ν' ἀποθάνῃ αὕτη ἡ ψυχὴ, παραμελοῦσα
τὸν Θεὸν καὶ τὴν αἰωνιότητα, καὶ σὺ δὲ
διόλου νὰ σιωπᾷς ; Τί ! νὰ ἐξακολουθῇ ἀκό-
μη τὰς παρανομίας της, καὶ ὅμως νὰ ἔχῃ
εἰρήνην ! "Ω ! ἐγέρθητι καὶ κάμε τὸ ἔργον
σου. Ὁ ἐσωτερικὸς σου κύριος ἅς ὁμιλήσῃ
φωναίᾳ δυνατὰ, καὶ μὴ φείδου· ὕψωσον τὴν
φωνήν σου ὡς σάλπιγξ· ἅς μὴ ζητηθῇ τὸ
αἷμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἀπὸ τὰς χειρὰς σου

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Ἀνάγκη τῆς ἐπιστροφῆς.

Πιθανὸν ὅτι εἰσθε ἔτοιμοι νὰ εἴπητε, Τί
σημαίνει ὁ θόρυβος οὗτος ; καὶ θαυμάζετε
ἴσως διατί σᾶς ἀκολουθῶ μὲ τόσῃ σπουδῇ
κωδωνίζων εἰς τὰ ὦτά σας τὸ αὐτὸ μάθημα
ὅτι πρέπει νὰ μετανοήσητε καὶ νὰ ἐπιστρέ-
ψητε. Ἀλλὰ πρέπει νὰ σᾶς εἴπω ὥς ἡ Ῥοὴ

πρὸς τὴν Νωεμίν· «Μὴ μὲ παρακαλῆς νὰ
σὲ ἀφήσω, ν' ἀναχωρήσω ἀπὸ κατόπιν σου»·
(Ῥοῦθ α'. 16.) ἐὰν ᾔτο πρᾶγμα ἀδιάφορον,
καὶ ἠδύνασθε νὰ σωθῆτε ὅπως εὐρίσκεσθε,
μετὰ χαρᾶς ἤθελα σᾶς ἀφήσει ἡσύχους·
ἀλλὰ δὲν ἠθέλετε νὰ φροντίζω διὰ σᾶς, ἐνῶ
σᾶς βλέπω κινδυνεύοντας ν' ἀπολεσθῆτε;
Ζῇ Κύριος, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου εὐρίσκομαι,
τὴν ἐλαχίστην ἐλπίδα δὲν ἔχω νὰ ἴδω τινὰ
ἐξ ὑμῶν εἰς τὸν Οὐρανόν, ἐὰν δὲν ἐπιστρέ-
ψητε· εἶμαι ὅλως διόλου ἀπηλπισμένος περὶ
τῆς σωτηρίας σας, ἐὰν δὲν καταπεισθῆτε νὰ
ἐπιστρέψητε καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν, καὶ νὰ
παραδώσητε ἑαυτοὺς εἰς τὸν Θεὸν ἐν ἀγίω-
σύνῃ καὶ καινότητι τῆς ζωῆς. Εἶπεν ὁ Θεός·
«Ἐὰν ὁ ἄνθρωπος δὲν ἀναγεννηθῇ, δὲν δύ-
ναται νὰ ἴδῃ τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ»
(Ἰωάν. γ'. 3.) καὶ ὁμῶς θαυμάζετε, διατί
οἱ ἱερεῖς σας τόσον ἐνθέρμως ἀγωνίζονται
ὕπὲρ ὑμῶν; Μὴ παραξενεύησθε ὅτι ἐγὼ σᾶς
προτρέπω μὲ τόσην ζέσιν εἰς τὴν ἀγιότητα,
καὶ ποθῶ νὰ εἶδω εἰς ὑμᾶς τοῦ Θεοῦ τὴν
εἰκόνα. Οὐδεὶς οὔτε εἰσῆλθεν, οὔτε θέλει

εἰσέλθει εἰς τὸν Οὐρανὸν δι' ἄλλης
ὁδοῦ, εἰμὴ διὰ ταύτης. Ἡ ἤδη περιγρα-
φὴ ἐπιστροφῆς δὲν εἶναι ἀπόκτημα ἐξόχων
χριστιανῶν, ἀλλὰ πᾶσα ψυχὴ σεσω-
σμένη διέρχεται ταύτην τὴν ἀλλαγὴν.

Εὐγενὴς τις Ῥωμαῖος, ὅστις ἔσπευ-
ρων σῖτον εἰς τὴν πόλιν πᾶσχουσιν τὰ
τῆς πείνης, οἱ δὲ ναῦται διὰ τὸ ἀκατα-
τον τοῦ καιροῦ δὲν ἤθελον νὰ πλεύσωσι
πεν, Ἀνάγκη εἶναι νὰ πλεύσωμεν, νι-
σωμεν δὲν εἶναι ἀνάγκη. Τί δὲ λογί-
ζεσθαι ἀναγκαῖον; Ὁ ἄρτος σου εἶναι ἀναγκαι-
ὸν; Ἡ ἀναπνοή σου εἶναι ἀναγκαία; Αἱ
ἐπιστροφὴ σου εἶναι πολὺ ἀναγκαῖον.
Τρόντι τοῦτο εἶναι τὸ μόνον ἀναγκαῖον.

Ἡ περιουσία σου δὲν εἶναι ἀναγκαῖον
πορεῖς νὰ πωλήσῃς ὅλα διὰ τὸν πολὺ
μαργαρίτην καὶ ὅμως νὰ ἔχῃς κέρδος
τῆς ἀγορᾶς ταύτης. Ἡ ζωὴ σου δὲν
εἶναι ἀναγκαία· ἐμπορεῖς ν' ἀπολέσῃς αὐτήν
καὶ τοῦ Χριστοῦ μὲ ἀπειρον ὄφελος· ἡ
ληψίς σου δὲν εἶναι ἀναγκαῖον· ἐμπορεῖς
ὀνειδισθῆς διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ

τινὸς ὅμως νὰ ᾔσαι εὐδαίμων καὶ μάλιστα πολὺ
 ἀφείσθαι εὐδαιμονέστερος ὀνειδιζόμενος παρὰ ἀπολαύων
 τινὸς ὑπόληψιν· ἀλλ' ἡ ἐπιστροφή σου εἶναι ἀναγ-
 οσμένη καὶ αἰά· ἡ σωτηρία σου ἐξήρτηται ἀπὸ αὐτήν·
 καὶ δὲν εἶναι ἀναγκαῖον εἰς τοσοῦτον οὐσιώ-
 δε φέδῃ ὑπόθεσιν νὰ ᾔσαι περισκεμμένος; Ἀπὸ
 αὐτοῦ τοῦτο ἐξήρτηται ἡ αἰώνιος ζωὴ ἢ ἡ αἰώνιος
 ἀστυαπόλειά σου.

ν, εἰς ἄλλ' ἔτι εἰδικώτερον θέλω δείξει τὴν ἀ-
 νὰ ζῆναι τῆς ἐπιστροφῆς διὰ πέντε πραγμά-
 τισσάτων, διότι,

αἰός Α'. Ἄνευ ταύτης ἡ ὑπαρξίς σου εἶναι
 λυπηρὰ. Δὲν εἶναι λυπηρὸν νὰ μὴ ἀξίξης
 οὔτε τιποτέ, νὰ ᾔσαι ἄχθος ἀρούρης, μυρμηκία ἢ
 ἰόν. χοιρὰς εἰς τὸ σῶμα τοῦ παντός; Τοιοῦτος
 ἀ' ἐμείσαι, πρὶν ἐπιστρέψης· διότι τοιοῦτος ὢν,
 οὐτιμὸς δὲν ἐμπορεῖς νὰ ἐκπληρώσῃς τὸν σκοπὸν τῆς
 οὐς ἐνυπάρξέως σου. Δὲν ὑπάρχεις καὶ δὲν ἐπλά-
 νησθης διὰ τὴν εὐαρέστησιν τοῦ Θεοῦ; Δὲν σέ
 ν ἔνεκα μὲν ὁ Θεὸς δι' ἑαυτόν; Εἶσαι ἄνθρωπος,
 ὑπὸ καὶ ἔχεις λογικόν; Σκέφθητι λοιπὸν διατί
 ἰς νὰ καὶ πόθεν εἶναι ἡ ὑπαρξίς σου. Θεώρησον τὸ
 ν, καὶ ἔργον τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ σῶμά σου, καὶ ἐρώ-

τησον σεαυτὸν· διὰ ποῖον τέλος ὠκοδόμησεν
ὁ Θεὸς τὴν οἰκοδομὴν ταύτην; Θεώρησον τὴν
εὐγενεῖς δυνάμεις τῆς οὐρανόθεν γεννημένης
ψυχῆς σου· πρὸς ποῖον τέλος ὁ Θεὸς ἐδῶκεν
τὰ πλεονεκτήματα ταῦτα; Διὰ ν' ἀρέσῃς
μόνον εἰς σεαυτὸν καὶ νὰ εὐχαριστῇς τὰς
σὴν στήσεις σου; "Ἐστειλεν ὁ Θεὸς τοὺς ἀνθρώ-
πους ὡς τὰς χελιδόνας εἰς τὸν κόσμον μόνον
ἵνα συναῖξωσιν ὀλίγα ξυλάρια καὶ λάσπας
καὶ νὰ κτίσωσι τὰς φωλεάς των, καὶ νὰ
ἀναθρέψωσι τοὺς νεοσσούς των καὶ ἔπειτα
ν' ἀναχωρήσωσι; Καὶ αὐτοὶ οἱ ἐθνικοὶ ἐδῶκεν
νῆθησαν νὰ ἐννοήσωσι περισσότερον ἀπὸ τῆς
Ἐπλάσθης τόσον φοβερώς καὶ θαυμασίως
καὶ ὅμως δὲν συλλογίζεσθαι καθ' ἑαυτὸν
βεβαίως ἔγινε τοῦτο δι' εὐγενῆ τινα καὶ
ψηλὸν σκοπόν;

ὦ ἄνθρωπε, ἐνπασχόλησον ὀλίγον τὸ λογισ-
κόν σου· δὲν εἶναι λυπηρὸν νὰ ἐγερθῇ τοιαύτη
τῇ ὡραία οἰκοδομῇ εἰς μάτην; εἰς μάτην
ὑπάρχεις, ἐὰν δὲν ὑπάρχῃς διὰ τὸν Θεόν· καὶ
λίτερον ἦτο νὰ μὴ ὑπάρχῃς ἐὰν δὲν ὑπάρχῃς
δι' αὐτόν· θέλεις νὰ ἐκπληρώσῃς τὸν σκοπόν;

δι' ὅν ἐπλάσθης; πρέπει νὰ μετανοήσῃς καὶ νὰ ἐπιστρέψῃς· ἄνευ τούτου δὲν ὑπάρχεις διὰ κανένα σκοπὸν, ἢ μᾶλλον ὑπάρχεις διὰ κακὸν σκοπὸν.

Δὲν ὑπάρχεις διὰ κανένα σκοπὸν. Ὁ ἄνθρωπος ὁ μὴ ἐπεστραμμένος ὁμοιάζει μὲ ὠραῖον ὄργανον, τοῦ ὁποίου πᾶσα χορδὴ εἶναι διερῶρηγμένη ἢ ἀσύμφωνος. Τὸ Πνεῦμα τοῦ ζῶντος Θεοῦ εἶναι ἀνάγκη νὰ τὸ διορθώσῃ καὶ νὰ τὸ βάλλῃ εἰς ἀρμονίαν διὰ τῆς χάριτος τῆς ἀναγεννήσεως καὶ ἐναρμονίως νὰ τὸ κινῇ διὰ τῆς δυνάμεως καὶ ἐνεργείας τῆς χάριτος· διότι ἄλλως αἱ δεήσεις σου θέλουν ὁμοιάζει μὲ ἀλαλαγμοὺς, καὶ οὕτως αἱ ἐκτεροπραξίαι σου δὲν θέλουν ἔχει καμμίαν μελωδίαν εἰς τὰ ὦτα τοῦ Παναγίου Θεοῦ. Ὅλοι αἱ σωματικαὶ καὶ ψυχικαὶ σου δυνάμεις εἶναι τόσον διεφθαρμένοι ὅταν εὕρισκῃσαι εἰς τὴν φυσικὴν σου κατάστασιν, ὥστε, εἰάν δὲν καθαρισθῇς ἀπὸ τῶν νεκρῶν ἔργων δὲν δύνασαι νὰ δουλεύῃς τὸν ζῶντα Θεόν.

Ὁ μὴ ἡγιασμένος ἄνθρωπος δὲν δύναται νὰ ἐργάζεται τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ.

1. Δέν ἔχει καμμίαν ἐπιτηδεϊότητα φαική ! Δέν ἔχει δύναμιν· εἶναι δὲ μάλιστα αὐτό· εἶναι ὅλως διόλου ἀνεπιτήδειος εἰς νεκρὸς εἰς τὴν ἀμαρτίαν. ἔργον καθὼς καὶ εἰς τὸν λόγον τῆς δικαιοσύνης. Ὑπάρχουσι μεγάλα μυστήρια, τὰς αἰσθητικὰς τῶν ὁδῶν τοῦ Θεοῦ· δέν τὰς εἰς τὴν πράξιν, ὅσον καὶ εἰς τὰς ἀρχὰς γνωρίζει, οὐδὲ φροντίζει νὰ τὰς μάθῃ· δέν εὐσεβεῖας. Ὁ μὴ ἀναγεννημένος δέν γνωστὰς γνωρίζει, οὐδὲ θέλει νὰ τὰς ἐννοήσῃ. ζεῖ αὐτὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τοῦ οὐρανοῦ. 4. Δέν ἔχει τὰ ἀπαιτούμενα ὄργανα, οὐνοῦ. Καθὼς δέν δύναται τις νὰ περιμέτρησιν ὕλην δι' αὐτό. Καθὼς ὁ ἄνθρωπος δέν ἀνάγνωσιν ἀπὸ ἄνθρωπον, ὅστις ποτὲ δύναται νὰ γλύψῃ μάρμαρα ἄνευ ἐργαλείων, ἐδιδάχθη τὸ ἀλφάβητον, ἢ καλὴν μουσικὴν νὰ ζωγραφίσῃ ἄνευ χρωμάτων ἢ ὀργάνων, ἀπὸ ἄνθρωπον, ὅστις ποτὲ δέν ἐπίασεν ἢ νὰ κτίσῃ χωρὶς ὕλην, οὕτω δέν δύναται νὰ τὴν χειρὰ τοῦ μουσικῶν ὄργανον, οὕτω ἐκτελέσῃ καὶ εὐπρόσδεκτόν τι ἔργον ἄνευ δύναται νὰ περιμένῃ καὶ ἀπὸ ἄνθρωπον, ἐκτὸς χάριτος τοῦ Πνεύματος, ἥτις εἶναι καὶ τὴν φυσικὴν του ἐπιμένοντα κατάστασιν ὕλη καὶ τὸ ὄργανον τοῦ ἔργου. Αἱ ἐλεηλατρεῖαν εὐάρεστον τῷ Θεῷ. μυστῆρια δέν εἶναι Θεοῦ ὑπηρεσία, ἀλλὰ κε-

Πρέπει προλαβόντως νὰ διδαχθῇ παρὰ τὴν ἐκδοξίαν, ἐάν δέν προσέρχονται ἀπὸ τῆς θείας Θεοῦ· νὰ διδαχθῇ νὰ προσεύχεται· νὰ διδάσκηται. Τί εἶναι ἡ προσευχὴ τῶν χειλέων χθῆ νὰ ὠφελῇται ἀπὸ τὴν διδασκαλίαν· νὰ δάνῃ τῆς εἰς τὴν καρδίαν χάριτος, εἰμὴ διδαχθῇ νὰ περιπατῇ· διότι ἄλλως θέλει ἐκτῶμα ἄνευ ζωῆς ; Τί εἶναι ὅλαι αἱ ἐξομολογήσεις ἡμῶν, ἐάν δέν ᾔναι ἔργα εὐσεβοῦς ὁλοκλήρως καὶ ἀνυποκρίτου μετανόας ; Τί αἱ πόσων ἀσθενῆς εἶναι ἡ καρδιά του ! ταχέως κατεστῆσιν ἡμῶν, ἐάν δέν διεγείρωνται ἀπὸ ἀγίας ἀποκάμνει. Ὅποιον βάρος δι' αὐτὸν ἡ Κυνήριος καὶ πίστεως εἰς τὰ θεῖα προσόν-

2. Δέν ἔχει δύναμιν νὰ ἐργάζεται αὐτὸν ὁ Θεός· καὶ ἀνυποκρίτου μετανόας ; Τί αἱ πόσων ἀσθενῆς εἶναι ἡ καρδιά του ! ταχέως κατεστῆσιν ἡμῶν, ἐάν δέν διεγείρωνται ἀπὸ ἀγίας ἀποκάμνει. Ὅποιον βάρος δι' αὐτὸν ἡ Κυνήριος καὶ πίστεως εἰς τὰ θεῖα προσόν-

τα καὶ ἐπαγγελίας; Τί οἱ ὕμνοι καὶ αἱ εὐχαριστίαι μας, ἂν δὲν πηγάζωσιν ἐκ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀγίας εὐγνωμοσύνης, καὶ ἐγκαρδίου αἰσθήσεως τῶν εὐεργεσιῶν τοῦ Θεοῦ; Ὡστε καθὼς ὁ ἄνθρωπος δὲν δύναται νὰ περιμένῃ ὁμιλίαν ἀπὸ τὰ δένδρα ἢ κίνησιν ἀπὸ τοὺς νεκροὺς, οὕτω δὲν δύναται νὰ περιμένῃ καὶ ἀπὸ τοὺς ἀμετανοήτους ἔργον τι ἅγιον καὶ εὐπρόσδεκτον εἰς τὸν Θεόν. Ὅταν τὸ δένδρον ᾗναι κακόν, πῶς δύναται ὁ καρπὸς του νὰ ᾗναι ἀγαθός;

Περιπλέον χωρὶς ἐπιστροφῆς ζῇ ὁ ἄνθρωπος πρὸς κακὸν σκοπόν. Ἡ μὴ ἐπιστραμμένη ψυχὴ εἶναι κλωβίον ἀκαθάρτων πτηνῶν· τάφος πλήρης φθορᾶς καὶ σαπρίας. Ὡ φρικτὴ κατάστασις! Δὲν βλέπεις ἀκόμη ὅτι ἡ μεταβολὴ εἶναι ἀναγκαία; Δὲν ἤθελε λυπηθῇ τις βλέπων ἱερὰ χρυσᾶ σκεύη τοῦ ναοῦ τοῦ Θεοῦ, - μεταβαλλόμενα εἰς ποτήρια μέθης καὶ κραιπάλης, καὶ μολυνόμενα εἰς τὴν λατρείαν τῶν εἰδώλων; Ἐδδελύσσοντο οἱ Ἰουδαῖοι τοσοῦτον τὴν εἰκόνα τοῦ χοίρου, τὴν ὁποίαν ἔστησεν ὁ Ἀντίοχος ἔμπροσθεν

τῆς εἰσόδου τοῦ ναοῦ; Πόσῳ λοιπὸν βδελυ-
ρώτερον ἤθελεν εἶσθαι νὰ μεταβληθῇ ὁ ναὸς
αὐτὸς εἰς ἱπποστάσιον ἢ συφεὸν, καὶ τὸ
«ἅγιον τῶν ἁγίων» νὰ γείνη ὡς ὁ οἶκος τοῦ
Βάαλ! Αὕτη εἶναι ἡ ἀληθὴς κατάστασις
τοῦ μὴ ἀναγεννημένου· ὅλα σου τὰ μέλη
μεταβάλλονται εἰς ὄργανα ἀδικίας, εἰς ὑ-
πηρέτας τοῦ Σατανᾶ, καὶ τὰ ἐνδόμυχα τῆς
καρδίας σου εἰς δοχεῖον ἀκαθαρσίας. Ἐμ-
πορεῖς νὰ ἴδῃς τὰ ἐντὸς ἐκ τῶν ἐξερχομένων·
«διότι ἀπὸ τῆς καρδίας ἐξέρχονται διαλογι-
σμοὶ πονηροὶ, φόνοι, μοιχεῖαι, πορνεῖαι, κλο-
παὶ, ψευδομαρτυρίαι, βλασφημίαι κτλ». Τὸ
μέλαν τοῦτο στίφος δεικνύει τὴν ἐντὸς ὑπάρ-
χουσαν γέενναν.

Ὁ κατάχρησις ἀφόρητος! Οὐρανογέννη-
τος ψυχὴ νὰ ἦναι τεταπεινωμένη εἰς τὰς
βδελυρωτάτας ἐργασίας! ἡ δόξα τῶν κτι-
σμάτων τοῦ Θεοῦ, τὸ κορυφαῖον τῶν ποιημά-
των τοῦ Θεοῦ, ὁ Κύριος τοῦ κόσμου τούτου
νὰ συντρώγῃ ξυλοκέρατα ὡς ἄσωτος μετὰ
τῶν χοίρων! Ἦθελεν εἶσθαι τόσον οἰκτρὸν,
ἐὰν ἔθλεπέ τις ἐκείνους, οἱ ὅποιοι ἔτρωγον

τρυφερὰ φαγητὰ νὰ κοίτωνται εἰς τοὺς δρόμους ἤφρατισμένοι· καὶ τοὺς ἐνδόξους υἱοὺς τῆς Σιών, τοὺς ἐκτιμωμένους ὡς τὸ καθαρόν χρυσίον, νὰ λογίζονται ὡς ἀγγεῖα πτήλινα, καὶ τοὺς ἀνατεθραμμένους εἰς τὴν πορφύραν νὰ ἐναγκαλίζονται κοπρίαν; (Θρην. δ'. 2—5). Δέν εἶναι δὲ πολὺ φοβερώτερον νὰ βλέπῃ τις τὸ μόνον ὄν, τὸ μὲ ἀθανασίαν κεκοσμημένον εἰς τοῦτον τὸν κόσμον καὶ φέρον τὴν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ, νὰ καθίσταται σκεῦος, ὅπου δὲν ὑπάρχει καμμία ἡδύτης, καὶ νὰ χρησιμεύῃ εἰς τὰς εὐτελεστάτας χρήσεις; Ὡ ἀφόρητος περιφρόνησις! Καλῆτερον ἦτο νὰ καταθραυσθῇ εἰς μυρία θραύσματα, παρὰ νὰ διαμένῃς εἰς τοσοῦτον χαμερπῇ κατὰστασιν.

Β'. Ὅχι μόνον ὁ ἄνθρωπος, ἀλλὰ καὶ ὅλη ἡ ὁρατὴ κτίσις εἶναι ματαία ἄνευ ἐπιστροφῆς. Ὁ Θεὸς ἐποίησεν ὅλα τὰ ὁρατὰ ποιήματα εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εἰς τὴν γῆν πρὸς χρῆσιν τοῦ ἀνθρώπου· καὶ μόνος ὁ ἄνθρωπος εἶναι διερμηνεὺς ὅλων τῶν ἄλλων. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι εἰς τὸ πᾶν ὡς ἡ γλῶσσα

εἰς τὸ σῶμα, ἥτις ὁμιλεῖ ὑπὲρ ὅλων τῶν με-
λῶν. Ἰὰ ἄλλα κτίσματα δὲν δύνανται νὰ
ὑμνῶσι τὸν ποιητὴν των, εἰμὴ μόνον δι' ἁ-
φώνων σημείων καὶ νύξεων πρὸς τὸν ἄνθρω-
πον, ἵνα λαλήσῃ ὑπὲρ αὐτῶν. Ὁ ἄνθρωπος
εἶναι τρόπον τινὰ ὁ ἀρχιερεὺς τῆς κτίσεως
τοῦ Θεοῦ, διὰ νὰ προσφέρῃ θυσίαν αἰνῶν τῷ
Θεῷ ἐκ μέρους ὅλων τῶν ἄλλων κτισμάτων.
Κύριος ὁ Θεὸς περιμένει φόρον ὕμνου παρὰ
πάντων τῶν ἔργων του. Πάντα λοιπὸν τὰ
λοιπὰ κτίσματα φέρουσι τὸν φόρον των εἰς
τὸν ἄνθρωπον, καὶ ἀποδίδουσιν αὐτὸν διὰ
τῆς χειρὸς ἐκείνου. Οὕτω λοιπὸν, ἐὰν ἄν-
θρωπὸς τις ᾔηται ψεύστης, ἄπιστος καὶ ἰδιο-
τελής, ὁ Θεὸς ἀποστερεῖται τὰ πάντα, καὶ
δὲν ἀπολαύει τὴν προσήκουσαν δόξαν παρὰ
τῶν ἔργων του.

Ὅποῖος φρικτὸς συλλογισμὸς ! Νὰ κτίσῃ
ὁ Θεὸς τοιοῦτον κόσμον ὡς τὸν παρόντα, καὶ
νὰ μεταχειρισθῇ ἐπ' αὐτοῦ τοιαύτην ἄπει-
ρον δύναμιν, καὶ σοφίαν, καὶ ἀγαθότητα,
καὶ ὅλα ταῦτα εἰς μάτην, καὶ τέλος πάν-
των ὁ ἄνθρωπος νὰ φθάσῃ εἰς τοσαύτην ἀνο-

μίαν, ὥστε ν' ἀρπάσῃ ἀπ' αὐτὸν τὴν δόξαν
 ὄλων τούτων. Ὡ, συλλογίσου τὸ πρᾶγμα
 τοῦτο ! Ἐνόςω δὲν εἶσαι ἐπεστραμμένος ὄλων
 τῶν κτισμάτων τὰ ἔργα εἶναι εἰς μάτην
 διὰ σέ· ἡ τροφή σέ τρέφει εἰς μάτην·
 ἡ ἥλιος πέμπει ἐπὶ σέ τὸ φῶς τοῦ εἰς μάτην
 οἱ ἀστέρες, οἵτινες περιοδεύοντες σέ ὑπηρε-
 τοῦσι διὰ τῆς ἰσχυρᾶς, ἂν καὶ μὴ φανερᾶς
 ἐπιρροῆς των, σέ ὑπηρετοῦσιν εἰς μάτην· τὰ
 ἐνδύματά σου σέ ζεσταίνουσιν εἰς μάτην· τὰ
 ζῶόν σου σέ δουλεύει εἰς μάτην· ἐν ἐνὶ λόγῳ
 οἱ ἀκάματοι κόποι ὅλης τῆς κτίσεως εἶναι
 (ὡς πρὸς σέ) εἰς μάτην. Τὸ ἔργον ὄλων τῶν
 κτισμάτων, τὰ ὅποια σέ δουλεύουσι, καὶ πα-
 ραχωροῦσιν εἰς σέ τὴν δυνάμιν των, ὥστε
 διὰ ταύτης νὰ ὑπηρετῇς τὸν ποιητὴν των
 εἶναι ὅλον εἰς μάτην. Ἐκ τούτου ὅλη
 κτίσις στενάζει (Ῥωμ. η'. 22.) ὑπὸ τὴν κα-
 τὰχρησιν τῶν μὴ ἡγιασμένων ἀνθρώπων, οἱ
 ὅποιοι διαστρέφουσιν ὅλα τὰ πράγματα εἰς
 ἐκπλήρωσιν τῶν ἐπιθυμιῶν των, καὶ τοῦτο
 ἐναντίον παντάπασιν αὐτοῦ τοῦ σκοποῦ τῆς
 ὑπάρξεώς των.

Γ'. "Ανευ ταύτης ἡ θρησκεία σου
εἶναι εἰς μάτην· ὅλαι αἱ θρησκευτικαὶ πρά-
ξεις σου δὲν θέλουσι σὲ φέρει οὐδεμίαν ἀφέ-
λειαν· διότι δὲν ἐμποροῦσι μήτε νὰ ἀρέσω-
σιν εἰς τὸν Θεόν, μήτε νὰ σώσωσι τὴν ψυχὴν
σου, τὰ ὁποῖα ταῦτα εἶναι αὐτὸς ὁ σκοπὸς
τῆς θρησκείας. Ὅσονδήποτε καὶ ἂν ᾔῃαι
εὐλογοφανῇ τὰ ἔργα σου, ὁ Θεὸς ὅμως δὲν
ἀρέσκεται εἰς αὐτά! Δὲν εἶναι φοβερὰ ἡ
κατάστασις τοῦ ἀνθρώπου ἐκεῖνου, τοῦ ὁ-
ποίου καὶ αἱ θυσίαι εἶναι ὡς τόσοι φόνοι,
καὶ αἱ προσευχαὶ ὡς πνοὴ βδελυρίας; Πολ-
λοὶ, συναισθανόμενοι τὰς ἁμαρτίας των, στο-
χάζονται ὅτι θέλουσιν ἐπιχειρίσει τὴν διόρ-
θωσίν των, καὶ ὅτι ὀλίγαι τινὲς προσευχαὶ
καὶ ἐλεημοσύναι θέλουσι θεραπεύσει πάλιν
τὰ πάντα. Ἄλλὰ φεῦ! ἀδελφοί! ἐνόσω αἱ
καρδίαι σας διαμένουσι μὴ ἡγιασμένοι, αἱ
πράξεις σας αὗται δὲν θέλουσι σᾶς χρησι-
μεύσει. Πόσον ἀκριβὴς εἰς τὰ τοιαῦτα ἦτο
ὁ Ἰησοῦς! καὶ ὅμως ὅλα αὐτὰ ἀπεβλήθησαν,
διότι ἡ καρδιά του δὲν ἦτο εὐθεῖα. Πόσον
ἄμεμπτος ἦτο ὁ Παῦλος! καὶ ὅμως πρὶν

ἐπιστρέφῃ, ὅλα ταῦτα δὲν ἦσαν ἄλλο εἶμῃ
ζημία. Οἱ ἄνθρωποι νομίζουν ὅτι πρῶτ-
τουσί μέγα τι, ἐὰν ἔρχονται εἰς τὴν ἐκ-
κλησίαν τοῦ Θεοῦ· καὶ εἶναι ἔτοιμοι νὰ θέ-
σωσι τοῦτο εἰς λογαριασμὸν αὐτοῦ καὶ νὰ τὸν
σημειώνωσιν ὡς ὀφειλέτην ποσοῦ τοσούτου,
ἐν ᾧ μὴ ὄντων ἡγιασμένων, αἱ πράξεις αὐ-
τῶν δὲν δύνανται νὰ ᾖναι εὐπρόσδεκται.

ὦ ψυχὴ ! μὴ φρονεῖς, ὅταν αἱ ἁμαρτίαι
σου σὲ διώκωσιν, ὅτι μικρά τις προσευχὴ
καὶ μεταρρύθμισις τῶν ὁδῶν σου θέλει ἐξι-
λεώσῃ τὸν Θεόν. Πρέπει νὰ κάμῃς ἀρχὴν
ἀπὸ τὴν καρδίαν σου. Ἐὰν αὕτη δὲν ἀνα-
καινισθῇ, δὲν δύνασαι νὰ ἀρέσκῃς εἰς τὸν
Θεὸν περισσότερο, παρ' ὅσον ἤθελεν ἀρέσκει
εἰς σὲ ἄνθρωπος, ὅστις ἀφ' οὗ σὲ προσέβαλε
καθ' ὑπερβολὴν, ἤθελε σὲ προσφέρει ἀηδέ-
τι πρᾶγμα διὰ νὰ σὲ ἐξιλεώσῃ, ἢ πεσὼν εἰς
τὸν βόρβορον, ἤθελε νομίσῃ ὅτι μὲ τὰ ρυπα-
ρὰ ἐναγκαλίσματά του ἤθελεν ἀποκτήσῃ
πάλιν τὴν εὐνοιάν σου.

Εἶναι μεγάλη ἀθλιότης νὰ ἐργάζεται τι
εἰς τὸ πῦρ. Οἱ ποιηταὶ δὲν ἐδυνήθησαν νὰ

ἐπινοήσωσι δεινότεραν κόλασιν διὰ τὸν Σίσυφον παρὰ τὸ νὰ ὠθῇ διὰ παντὸς παμμεγέθη λίθον πρὸς λόφον, ἔπειτα πάλιν νὰ κατακυλίηται ὀπίσω ὁ λίθος, καὶ αὐτὸς νὰ ἐπαναλαμβάνῃ τὸν αὐτὸν ἀγῶνα. Ὁ Θεὸς ἀπειλεῖ ὥς τὴν μεγίστην τῶν ἐπιγείων τιμωριῶν του, τὸ νὰ κτίζῃ τις καὶ νὰ μὴ κατοικῇ, νὰ φυτεύῃ καὶ νὰ μὴ συνάξῃ, καὶ οἱ κόποι του νὰ τρώγονται ὑπὸ ξένων. Εἶναι πόσον μεγάλη ἀθλιότης νὰ χάνωμεν τοὺς κοινούς ἡμῶν κόπους, νὰ σπείρωμεν εἰς μάτην, καὶ νὰ κτίζωμεν εἰς μάτην; πόσω μᾶλλον λοιπὸν νὰ χάνωμεν τοὺς κόπους ἡμῶν εἰς τὴν θρησκείαν, νὰ προσευχώμεθα καὶ νὰ ἀκροαζώμεθα καὶ νὰ νηστεύωμεν εἰς μάτην ! Οὗτος εἶναι ἀφανισμὸς καὶ αἰώνιος ζημία. Μὴ ἀπατᾶσαι· ἐὰν ἐπιμείνης εἰς τὴν ἀμαρτωλὴν κατάστασίν σου, ὁ Θεὸς θέλει κρύπτει τοὺς ὀφθαλμούς σου, καὶ ὅταν ἐξαπλόνης τὰς χεῖράς σου καὶ ὅταν πληθύνῃς τὰς δεήσεις σου, δὲν θέλει εἰσακούσει. (Ἡσαΐας α'. 15.) Ἐὰν ἄνθρωπος ἄνευ ἐπιδεξιότητος ἐπιχειρήσας ἔργον τι δι' ἡμᾶς, τὸ διαφθεῖρη,

ρη, δλίγας εὐχαριστίας ἀποδίδομεν εἰς αὐ-
τόν, ἂν καὶ κατέβαλε πολλοὺς κόπους Ὁ
Θεὸς θέλει νὰ λατρεύηται κατὰ τὸν προσή-
κοντα τρόπον. Ἐὰν ὁ ὑπηρέτης ἐκτελέσῃ
ἔργον τι ἰδικόν μας, ἀλλ' ὅπως διόλου ἐναν-
τίον τῆς διαταγῆς ἡμῶν, θέλει μᾶλλον ἐπι-
πληχθῇ παρὰ ἐπαινεθῇ. Τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ
πρέπει νὰ τελεσθῇ κατὰ τὸ θέλημα τοῦ
Θεοῦ, ἢ ἄλλως δὲν εὐαρεστεῖται· καὶ τοῦτο
δὲν δύναται νὰ γείνη, εἰμὴ μόνον μετὰ καρ-
δίας ἀγίας.

Α'. Ἄνευ ἀληθοῦς ἐπιστροφῆς αἱ ἐλπίδες
σου εἶναι εἰς μάτην, ἡ ἐλπίς τοῦ ὑποκριτοῦ
θέλει ἀπωλεσθῇ. «Ὁ Κύριος ἀπέβαλε τὰς
ἐλπίδας σου».

1. Ἡ ἐλπίς τῆς παρηγορίας ἐν-
ταῦθα εἶναι εἰς μάτην. Ἡ ἐπιστροφή δὲν
εἶναι ἀναγκαῖα μόνον διὰ τὴν ἀσφάλειαν,
ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν παρηγορίαν τῆς κατα-
στάσεώς σας· ἄνευ ταύτης «δὲν θέλετε γνω-
ρίσει εἰρήνην». Χωρὶς τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ,
δὲν δύνασθε νὰ ἔχητε «τὴν παρηγορίαν τοῦ
Ἀγίου Πνεύματος». Ὁ Θεὸς ἀγγέλλει εἰ-

ρήνην μόνον εἰς τὸν λαόν του καὶ τοὺς ἀ-
γίους του. Ἐὰν ἔχητε ψευδῇ εἰρήνην ἐπιμέ-
νοντες εἰς τὰς ἁμαρτίας σας, δὲν τὴν ἔχετε
ἐκ τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ καὶ διὰ τοῦτο ἐμ-
πορεῖτε νὰ συμπεραίνητε τὴν πηγὴν αὐτῆς.
Ἡ ἁμαρτία εἶναι ἀληθὴς ἀσθένεια, ἡ κα-
κίστη μάλιστα τῶν ἀσθενειῶν· εἶναι λέπρα
εἰς τὴν κεφαλὴν, εἶναι λοιμὸς τῆς καρδίας,
εἶναι σαπρία τῶν ὀστέων· διαπερᾷ, πληγό-
ναι, καταθλίβει, βασανίζει. Ὅποιαν εὐαρέ-
σκειαν δύναται τις νὰ ἔχη, ὅταν τὰ νοσή-
ματά των ᾔηται εἰς τὴν ἀκμὴν των, ἢ τὰ
ὀστᾶ του ἐξηθρωμένα· τοιαύτην ἐμπορεῖ νὰ
ἔχη καὶ ὅταν ἐπιμένῃ εἰς τὰς ἁμαρτίας του.

Ω ἄθλιε ἄνθρωπε, ὅστις δὲν δύνασαι νὰ
ἔχῃς καμμίαν ἀνακούφισιν εἰς τὴν κατά-
στασιν ταύτην, εἰμὴ τὴν προερχομένην ἐκ
τοῦ θανατηφόρου τῆς νόσου σου! Ἀκούετε
τὸν ταλαίπωρον ἀσθενῆ λέγοντα ἐπὶ τῆς πα-
ραφορᾶς του ὅτι εἶναι καλὰ, ἐν ᾧ βλέπετε
τὸν θάνατον εἰς τὸ πρόσωπόν του· θέλει νὰ
ἐγερθῇ καὶ ν' ἀρχίσῃ τὸ ἔργον του, ἐν ᾧ
δὲν εἶναι ἴσως εἰμὴ ἓν μόνον βῆμα μακρὰν

τοῦ τάφου. Οἱ μὴ ἡγιασμένοι δὲν βλέπουσιν
πολλάκις νὰ ὑπάρχῃ κἀνὲν κακόν· στοχάζ-
ονται ἑαυτοὺς ὑγιεῖς, καὶ δὲν προσκαλοῦ-
σιν ἰατρὸν· ἀλλὰ τοῦτο δεικνύει μόνον τὸ
κίνδυνον τῆς καταστάσεώς των.

Ἡ ἀμαρτία φυσικὰ ἐπιφέρει ἀσθενείαν
καὶ ταραχὰς εἰς τὴν ψυχὴν. Ὅποια ἀδιάκο-
πος τρικυμία ὑπάρχει εἰς ψυχὴν δυσηρεστη-
μένην! Ὅποιον καταδιβρώσκον δεινὸν εἶναι
αἱ ὑπερβολικαὶ μέριμναι! Τί ἄλλο εἶναι
ἢ ὀργὴ εἰμὴ ἀληθῆς θέρμη τοῦ νοός; Τί
εἶναι αἱ ἐπιθυμίαι, εἰμὴ πῦρ εἰς τὰ ὀστέα;
Τί εἶναι ἡ ὑπερηφανία εἰμὴ θανατηφόρος ὕ-
δρωψ; ἢ ἡ φιλαργυρία, εἰμὴ ἀκόρεστος καὶ
ἀφόρητος δίψα; ἢ ἡ κακία καὶ ὁ φθόνος,
εἰμὴ δηλητήριο ἀὐτῆς τῆς καρδίας; Ἡ
πνευματικὴ ἀργία εἶναι τὸ ἔλκος τοῦ νοός·
καὶ ἡ κατὰ φαντασίαν ἀσφάλεια τοῦ σαρ-
κικοῦ, εἶναι θανάσιμος ληθαργία· καὶ πῶς
δύναται νὰ ἔχῃ ἐκείνη ἡ ψυχὴ ἀνάπαυ-
σιν ἀληθῆ, ἥτις κυριεύεται ὑπὸ τοσούτου
πλήθους ἀσθενειῶν; Ἀλλ' ἡ ἐνεργοῦσα χά-
ρις θεραπεύει, καὶ οὕτω καθησυχάζει τὸν

αὐτὸν, καὶ παρασκευάζει τὴν ψυχὴν εἰς ἀπό-
 λυσιν σταθερᾶς, ἀκλονήτου καὶ ἀθανάτου
 εἰρήνης. «Εἰρήνην πολλὴν ἔχουσιν οἱ ἀγα-
 πῶντες τὸν νόμον σου, καὶ εἰς αὐτοὺς δὲν
 εἶναι κανὲν πρόσκομμα». Αἱ ὁδοὶ τῆς σο-
 φίας παρέχουσιν ἡδονὴν καὶ εἰρήνην· ὁ Δα-
 βὶδ εἶχεν ἀπείρως μεγαλητέραν εὐχαρίστη-
 σιν εἰς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, παρὰ εἰς ὅλας
 τὰς ἡδονὰς τῆς αὐλῆς του. Ἡ συνείδησις
δὲν ἐμπορεῖ ἀληθῶς νὰ ἔχῃ εἰρήνην, εἰμὴ
ἔταν καθαρισθῇ καλῶς. Κατηραμένη εἶναι
 ἡ εἰρήνη ἐκείνη, ἥτις διατηρεῖται εἰς τὴν
 ἑδὸν τῆς ἁμαρτίας. Δύο εἶδη εἰρήνης πρέ-
 πει νὰ φοβῇται τις περισσότερον ἀπὸ ὅλας
 τὰς θλίψεις τοῦ κόσμου, εἰρήνην μετὰ τῆς
 ἁμαρτίας, καὶ εἰρήνην ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ.

2. Αἱ περὶ μ ε λ λ ο ὕ σ η ς σ ω τ η ρ ί α ς
 ἐλπίδες σου εἶναι εἰς μάτην, χειρότερον μά-
 λιστα παρὰ εἰς μάτην, ὑβριστικώταται πρὸς
 τὸν Θεὸν καὶ βλαβερώταται πρὸς σεαυτὸν,
 εἰς ταύτην τὴν ἐλπίδα εἶναι θάνατος, ἀπό-
 νοια καὶ βλασφημία.

(α') Εἶναι θάνατος εἰς αὐτήν. Ἡ ἐλπίς

σου θέλει ἐκριζωθῇ ἀπὸ τὰς σκηνάς σου.
Θεὸς θέλει ἀνασπάσει αὐτὴν ῥίζας καὶ κ
δους· αὐτὴ θέλει σὲ φέρει εἰς τὸν βασι
τῶν φόβων (τὸν θάνατον). Καὶ ἐὰν ἐπια
ριχθῇς ἐπὶ ταύτης τῆς οἰκοδομῆς, αὕτη
μως δὲν θέλει σταθῇ, ἀλλὰ θέλει ἀποβῇ
σαθρὸν κτίριον, τὸ ὁποῖον καταπλακόνει
ἐμπιστευόμενον εἰς αὐτό.

(β') Εἶναι ἀπόνεια εἰς αὐτήν. «Ποῦ ε
ἡ ἐλπίς τοῦ ὑποκριτοῦ, ὅταν ὁ Θεὸς ἀπο
τὴν ψυχὴν του;» (Ψαλμ. 8.) Τότε πα
αἰωνίως ἡ ἐλπίς σου. Τῶντι τοῦ δικαίου
ἐλπίς ἔχει τέλος· πλὴν τὸ τέλος τοῦτο
εἶναι εἰς ἀπώλειαν, ἀλλὰ εἰς τελειότη
Τούτου μὲν ἡ ἐλπίς τελειώνει εἰς ἀπόλα
χαρᾶς· ἐκεῖνου δὲ, εἰς ἀποτυχίαν καὶ
ψιν. Ὁ μὲν εὐσεβὴς ἐμπορεῖ νὰ εἴπῃ εἰς
ὄραν τοῦ θανάτου του, «Τετέλεσται
δὲ ἀσεβῆς, «Ἀπώλλυται»· καὶ νὰ θρηνοῖ
ἀληθῶς ἑαυτόν, ὅπως ὁ Ψαλμ. 8 εἰς ἄλλας τ
στάσεις. «Ποῦ εἶναι τὴν ἡ ἐλπίς με
«Μὲ ἠφάνησεν ἀπὸ κάθε μέρος, καὶ ἐχό
καὶ ἐξερρίζωσε τὴν ἐλπίδα μου ὡς δένδρ

υ, ὁ (Ἰωβ ιζ'. 15. ιθ'. 10.) «Ὁ δὲ δίκαιος καὶ
 εἰς τὸν θάνατόν του ἔχει ἐλπίδα». (Παροιμ.
 ιλέα' ιδ'. 32.) Ὅταν ἡ φύσις ἀποθνήσκη, αἱ ἐλ-
 πίδες σου ζῶσιν. Ὅταν τὸ σῶμά του ἐξα-
 σθενῇ, αἱ ἐλπίδες του ἀκμάζουσιν· ἡ ἐλπίς
 ἡ ὡς του εἶναι ἐλπίς ζῶσα· ἀλλὰ τοῦ ἄλλου εἶναι
 ἐλπίς ψυχορῥαγοῦσα, μάλιστα κολάζουσα καὶ
 φέρουσα τὴν ψυχὴν εἰς ὄλεθρον. «Ὅταν ὁ
 εἶναι ἀσεβὴς ἄνθρωπος ἀποθνήσκη, ἡ ἐλπίς του
 οὐκ ἀφ' ἑαυτοῦ χάνεται· χάνεται δὲ καὶ ἡ προσδοκία τῶν
 αὐτοῦ ἀνόμων». (Παροιμ. ια'. 7.) «θέλει κοπῇ καὶ
 τοῦ ἡθέλει ἀποθῇ ὡς τὸ ὕψος τῆς ἀράχνης»,
 οὐ δὲν (Ἰωβ η'. 14.) τὸ ὅποιον ὑφαίνεται ἀπὸ τῶν
 ἰδίων τῆς σπλάγχχνων· ἀλλὰ τότε ἔρχεται ὁ
 θάνατος καὶ καταστρέφει τὰ πάντα, καὶ
 οὕτω καταστρέφεται διὰ παντός ἡ ἐλπίς του,
 καὶ τὴν εἰς τὴν ὁποῖαν ἐνεπιστεύθη· διότι τῶν ἀσε-
 βῶν οἱ ὀφθαλμοὶ θέλουσι μαρανθῇ, καὶ ἡ
 ἐλπίς των θέλει εἶσθαι νὰ ἐκπνεύσωσιν. (Ἰωβ
 ια'. 20.)
 Οἱ ἀσεβεῖς εἶναι ἐστηριγμένοι ἐπὶ τῆς σαρ-
 κινῆς ἐλπίδος των, καὶ δὲν θέλουσι ν' ἀπο-
 σπασθῶσιν ἀπὸ αὐτῆν· τὴν κρατοῦσι στερεά

καὶ δὲν θέλουσι νὰ τὴν ἀφήσωσιν· ὁ θάνατος ὅμως θέλει τὴν ἀποσπάσει ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν. "Αν ἡμεῖς δὲν ἐμπορῶμεν νὰ τοῦ ἐκβάλωμεν ἀπὸ τὴν ἀπάτην, ὁ θάνατος ὅμως καὶ ἡ κρίσις θέλουσι πράξει τοῦτο. "Οταν ὁ θάνατος ἐμπήξῃ τὸ βέλος του εἰς τὸ ἥπαρ σου, θέλει καταστρέψῃ τὴν ψυχὴν σου ὅμως καὶ τὰς ἐλπίδας σου. Οἱ ἀσθεεῖς ἔχουσιν ἐλπίδας εἰς ταύτην μόνον τὴν ζωὴν, καὶ διὰ τοῦτο εἶναι ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους οἱ ἀσθενέστεροι. "Οταν ὁ θάνατος ἔλθῃ, ῥίπτει αὐτοὺς εἰς ἐκπληκτικὴν ἄβυσσον τῆς αἰωνίης ἀπελπισίας.

3. Βλασφημία ὑπάρχει εἰς αὐτήν. Τὸ ἐλπίζωμεν σωτηρίαν, ἐν ᾧ διαμένομεν ἀμαρτανόητοι, εἶναι τὸ αὐτὸ ὡς νὰ ἐλπίζωμεν ν' ἀποδείξωμεν τὸν Θεὸν ψεύστην. Σὰς εἶπε ὅτι, ἂν καὶ πανελεήμων καὶ πανεύσπλαγχνος, δὲν θέλει ὅμως σὰς σώσει, ἐὰν ἐπιμνηστεύῃς εἰς τὴν ἄγνοιαν, ἢ εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς ἀδικίας· ἐν ἐνὶ λόγῳ σὰς εἶπεν ὅτι, ὅποιος δὴποτε εἰσθε καὶ ὅ,τι δὴποτε καὶ ἂν πράττειτε, τίποτε δὲν θέλει ἰσχύσει πρὸς σωτηρίαν.

πεν σας, ἔάν δὲν γείνητε νέα κτίσις. Τὸ δὲ
εἰπώμεν ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ἐλεήμων, καὶ
ἐλπίζομεν χωρὶς ἐπιστροφῆς ὅτι θέλει μᾶς
ώσκει, εἶναι τὸ αὐτὸ ὡς νὰ ἐλέγομεν, ἐλ-
πίζομεν ὅτι ὁ Θεὸς δὲν θέλει κάμει ὡς λέ-
γει. Δὲν πρέπει νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι μεταξὺ
τῶν ἰδιοτήτων τοῦ Θεοῦ ὑπάρχει ἀντίφασις.
Θεὸς ἀπεφάσισε νὰ δοξάσῃ τὸ ἔλεός του,
ἀλλ' οὐχὶ μὲ βλάβην τῆς ἀληθείας του, ὡς ὁ
σεβὴς ἀμαρτωλὸς θέλει εὐρεῖ τοῦτο πρὸς
αἰώνιον λύπην του.

Ἐν σ τ α σ ι ς. Ἀλλ' ἡμεῖς ἐλπίζομεν εἰς
τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν, ἐμπιστευόμεθα καθ' ὅλα
εἰς τὸν Θεόν· καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἀμφισβόλλο-
μεν ὅτι θέλομεν σωθῆ.

Ἀ π ό κ ρ ι σ ι ς α'. Ἡ ἐλπίς αὕτη δὲν
εἶναι ἐλπίς εἰς τὸν Χριστὸν, ἀλλὰ κατὰ τοῦ
Χριστοῦ. Τὸ νὰ ἴδωμεν τὴν βασιλείαν τοῦ
Θεοῦ χωρὶς νὰ ἀναγεννηθῶμεν, τὸ νὰ ἐλπί-
ζωμεν νὰ εὕρωμεν αἰώνιον ζωὴν εἰς τὴν πλα-
τεῖαν ὁδόν, εἶναι τὸ ἴδιον ὡς νὰ ἐλπίζωμεν
ὅτι ὁ Χριστὸς θέλει δευχθῆ ψευδῆς προφη-
τίας. Τοῦ Δαβὶδ ἡ φωνὴ εἶναι, α' Ἐλπίζω εἰς

τὸν λόγον σου· ἀλλ' ἡ ἀνωτέρω ἐλπίς μοι εἶναι ἐναντίον τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ. Δεῖξέ μοι μίαν ῥῆσιν τοῦ Χριστοῦ εἰς τὴν ὅποια στηρίζεται ἡ ἐλπίς σου νὰ σωθῇς εὐρισκόμενος ἐν τῇ ἀγνοίᾳ, ἡ βεβήλως ἀμελῶν τὴν λατρείαν τοῦ αὐτοῦ, καὶ ποτὲ δὲν θέλω προπαθήσει νὰ διασείσω τὴν ἐμπιστοσύνην σου.

β'. Ὁ Θεὸς μὲ ἀποστροφὴν ἀπορρίπτει τὴν ἐλπίδα ταύτην. Οἱ κατακρινόμενοι ὑπὸ τοῦ προφήτου ἐξηκολούθουν τὰς ἀμαρτίων, ἐπαναπαύονται ὁμοῦ λέγει ἡ γραφὴ εἰς τὸν Κύριον. (Μιχαίας γ'. 11). Ὁ Θεὸς δὲν ὑποφέρει νὰ γείνη ὑποστήριγμα τῶν ἀμαρτίαις ζώντων· ὁ Θεὸς ἀπέρριψε τὰς ἀλαζόνας ἐκείνους ἀμαρτωλοὺς, οἵτινες ἐξηκολούθουν τὰς ἀμαρτίας των, ἐμπιστευόμενοι εἰς τὸν Θεὸν τοῦ Ἰσραὴλ, ὡς ὁ ἄνθρωπος ἀποβάλλει τὰς προσκεκολλημένας εἰς τὸ ἔσθον δυνάμει του ἀκάνθας.

γ'. Ἄν ἡ ἐλπίς σου ἀξίζῃ τι, θέλει καθαρῶς ἀπὸ τὰς ἀμαρτίας σου. (Ἰωάν. 3.) ἀλλ' ἐπικατάρατος ἡ ἐλπίς ἐκείνη, ἥτις

ἐνθαρρύνει τοὺς ἀνθρώπους νὰ ζῶσιν εἰς τὰς ἁμαρτίας.

Ἑνστασις. Θέλετε νὰ ἀπελπισθῶμεν;

Ἀπόκρισις. Πρέπει νὰ ἀπελπισθῇτε, ὅτι θέλετε ἐλθεῖ ποτὲ εἰς τὸν οὐρανὸν ὅποιοι εἴσθε, δηλαδή ἐνόςῳ δὲν ἐπιστρέψητε. Πρέπει νὰ ἀπελπισθῇτε, ὅτι θέλετε ἰδεῖ ποτὲ τὸ πρόσωπον τοῦ Θεοῦ, χωρὶς ἁγιωσύνης. Ἀλλὰ δὲν πρέπει διόλου νὰ ἀπελπισθῇτε, ὅτι θέλετε εὐρεῖ ἔλεος διὰ τελείας μετανοίας καὶ ἐπιστροφῆς· οὐδὲ πρέπει νὰ ἀπελπισθῇτε ὅτι θέλετε ἀπολαύσει μετάνοιαν καὶ ἐπιστροφήν, ἂν μεταχειρισθῇτε τὰ μέσα τὰ ὅποια διώρισεν ὁ Θεός.

Ε'. Ἄνευ ἐπιστροφῆς ὅλα ὅσα ὁ Χριστὸς ἔκαμε καὶ ὑπέφερε, θέλουσιν εἶσθαι (ὡς πρὸς σᾶς) εἰς μάτην· τουτέστι δὲν θέλουσι κατ'οὐδένα τρόπον σᾶς χρησιμεύσει πρὸς σωτηρίαν. Πολλοὶ ὡς σταθεράν βάσιν τῶν ἐλπίδων των προτείνουν, ὅτι ὁ Χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτωλῶν· ἀλλὰ πρέπει νὰ σὲ εἶπω ὅτι ὁ Χριστὸς ποτὲ δὲν ἀπέθανε διὰ νὰ σώσῃ ἁμαρτωλοὺς μὴ μετανοήσαντας, καὶ μὴ

ἐπιστρέψαντας. Θεολόγος τις περίφημος, ἐξ-
τάζων κατ' ἰδίαν τὴν κατάστασιν τῶν ψυ-
χῶν ἐσυνείθιζε νὰ ἐρωτᾷ τὰ δύο ταῦτα· 1.
Τί ἔκαμεν ὁ Χριστὸς ὑπὲρ ἡμῶν; 2. Τί ἐ-
νήργησεν ἐν ἡμῖν ὁ Χριστός; Ἄνευ τῆς ἐ-
πιρροῆς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος πρὸς ἀνακαι-
νισμὸν ἡμῶν, δὲν μᾶς ὠφελεῖ σωτηριωδῶς ἡ
ἀπολύτρωσις τοῦ Χριστοῦ. Σᾶς λέγω ἐκ μέ-
ρους τοῦ Κυρίου, ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ Χριστὸς
δὲν δύναται νὰ σᾶς σώσῃ, ἐὰν ἐπιμένητε ἐν
τῇ κατάστασιν ταύτῃ.

Πρῶτον. Τοῦτο ἤθελεν εἶσθαι ἐναντίον
τῆς πιστότητός του. Ὁ Μεσίτης εἶναι δοῦ-
λος τοῦ Πατρὸς, δεικνύει τὴν παρ' αὐτοῦ ἀ-
ποστολὴν του, ἐνεργεῖ ἐν ὀνόματι αὐτοῦ καὶ
δεικνύει τὴν ἐντολὴν αὐτοῦ πρὸς δικαίωσιν
του· καὶ ὁ Θεὸς παρέδωκεν ὅλα τὰ πράγμα-
τα εἰς αὐτόν, ἐνεπιστεύθη τὴν δόξαν του καὶ
τὴν σωτηρίαν τῶν ἐκλεκτῶν του εἰς αὐτόν.
Ὅθεν ὁ Χριστὸς δίδει λόγον εἰς τὸν πατέρα
του καὶ περὶ τῶν δύο τούτων πραγμάτων τῶν
εἰς αὐτόν ἐμπιστευθέντων, πρὶν ἀφήσῃ τὸν
κόσμον. Ὁ Χριστὸς δὲν ἤθελε πράττει παν

καταπασιν ἐναντίον τῆς δόξης τοῦ Πατρὸς του καὶ τῆς μεγίστης ἐμπιστοσύνης του, εἰάν ἔστωζε τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὰς ἁμαρτίας των εὐρισκομένους· διότι οὕτω πράττων ἤθελεν ἀνατρέψει ὅλας τὰς βουλὰς αὐτοῦ, καὶ παραβιάσει ὅλας τὰς ιδιότητάς του..

(1) "Ἦθελεν ἀνατρέψει ὅλας τὰς βουλὰς του. Τούτων ἡ τάξις εἶναι νὰ γίνηται ἡ σωτηρία τῶν ἀνθρώπων διὰ τοῦ ἁγιασμοῦ. "Ἐκλεξεν αὐτοὺς διὰ νὰ ἁγιασθῶσιν· οὗτοι ἐξελέχθησαν διὰ νὰ συγχωρηθῶσι καὶ νὰ ζήσωσι διὰ τοῦ ἁγιασμοῦ. 'Εὰν δύνασαι ν' ἀθετήσης τὸν νόμον τῆς ἀμεταβλήτου βουλῆς τοῦ Θεοῦ, ἢ νὰ διαφθείρῃς ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον ὁ Πατὴρ ἐσφράγισεν, ὥστε ν' ἀντιπράττῃ ἀπ' εὐθείας εἰς τὰς βουλὰς αὐτοῦ, τότε, καὶ ὅχι ἄλλως, ἐμπορεῖς ν' ἀπολύσης τὸν οὐρανὸν εἰς ταύτην τὴν κατάστασιν. Τὸ νὰ ἐλπίζῃς νὰ σὲ σώσῃ ὁ Χριστὸς, ἐνόσω δὲν μετανοεῖς, εἶναι τὸ αὐτὸ ὡς νὰ ἐλπίζῃς, ὅτι ὁ Χριστὸς θέλει φανῇ ἁπλῆς εἰς ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ὁ Θεὸς τῷ ἐνεπιστεύθη. Ποτὲ δὲν ἔσωσεν, οὐδὲ θέλει ποτὲ σώσει ψυχὴν ἄλλην, εἰμὴ τὴν ὁποίαν

ὁ Πατὴρ τὸν ἔδωκεν, ἐκλέξας καὶ ἐλκύσας αὐτὴν πρὸς αὐτὸν διὰ δραστηκῆς κλήσεως. Βεβαιωθῆτε ὅτι ὁ Χριστὸς δὲν θέλει σώσει κανένα μὲ τρόπον ἐναντίον τῆς θελήσεως τοῦ Πατρὸς του.

(2) Τὸ νὰ σώζῃ ἀνθρώπους ὄντας ἐν ταῖς ἁμαρτίαις των ἤθελε παραβιάσει ὅλας τὰς ιδιότητας αὐτοῦ.

(α.) Τὴν δικαιοσύνην του· διότι ἡ δικαιοσύνη τῆς κρίσεως τοῦ Θεοῦ συνίσταται εἰς τὸ ἀποδίδειν πρὸς ἕκαστον κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ. Ἐὰν δὲ οἱ ἄνθρωποι σπείρωσιν εἰς τὴν σάρκα καὶ ὅμως ἐκ τοῦ Πνεύματος θε-ρίσωσιν αἰώνιον ζωὴν, ποῦ μένει τότε ἡ δόξα τῆς θείας δικαιοσύνης, ἀφοῦ οὕτως ἤθελεν ἀνταμειφθῆ ὁ καιρὸς κατὰ τὰ ἔργα τοῦ δικαίου ;

(β'.) Τὴν ἁγιωσύνην του. Ἐὰν ὁ Θεὸς ὄχι μόνον ἔσωζεν ἁμαρτωλοὺς, ἀλλὰ καὶ ἔσωζεν αὐτοὺς εἰς τὰς ἁμαρτίας των εὗρισκομένους, ἡ καθαρωτάτη καὶ αὐστηροτάτη ἁγιωσύνη του ἤθελε καθ' ὑπερβολὴν ἀμαυρωθῆ. Οἱ ἀσεβεῖς εἰς τὰ ὅμματα τῆς ἀγιό-

τητος τοῦ Θεοῦ εἶναι καθ' ὑπερβολὴν ἀχρεῖοι καὶ μισητοί." Πθέλεν εἰσθαι ὑπερβολικὴ πα-
ραβίασις τῆς ἀπειρου καθαρότητος τῆς θείας
φύσεως τὸ νὰ κατοικῶσι τοιοῦτοι μετ' αὐ-
τοῦ· «δὲν ἐμποροῦν νὰ σταθῶσιν εἰς τὴν κρί-
σιν του· δὲν ἐμποροῦν νὰ ὑποφέρωσι τὴν πα-
ρουσίαν του». Ἐάν ὁ Δαβὶδ δὲν ὑπέφερε τοι-
ούτους, εἰς τὸν οἶκόν του, μὴδὲ ἐνώπιόν του,
ἐμποροῦμεν νὰ στοχασθῶμεν, ἔτι ὁ Θεὸς θέλει
τοὺς ὑποφέρει ; "Ἄν ἐδέχετο τοὺς ἀνθρώπους
τοιούτους ὅποιοι εἶναι ἀπὸ τὸν βόρβορον τῆς
ἁμαρτίας εἰς τὴν δόξαν τοῦ οὐρανοῦ, ὁ κό-
σμος ἤθελε πιστεύσει ὅτι ὁ Θεὸς δὲν ἦτο
τόσον μακρὰν ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν, οὐδὲ εἶχε
τοσαύτην ἀπαρέσκειναν πρὸς αὐτήν, ὅσην λέ-
γεται ὅτι ἔχει· ἤθελον εἰσθαι ἑτοιμοὶ νὰ συμ-
περάνωσιν ὅτι ὁ Θεὸς ἦτον δλωρ διόλου τοι-
οῦτός τις, ὅποιοι καὶ αὐτοὶ, καθὼς τινες τῶν
ἀρχαίων ἀσεβῶς ἐσυμπέρανον ἐξ αὐτῆς τῆς
μακροθυμίας τοῦ Θεοῦ.

(γ'.) Τὴν ἀλήθειάν του. Διότι ὁ Θεὸς διε-
κήρυξεν ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ ὅτι «Ἐάν τις εἶπη
ὅτι θέλει ἔχει εἰρήνην, ἐνῶ περιπατεῖ εἰς τὴν

ἀποπλάνησιν τῆς καρδίας του, ἡ ὀργὴ τοῦ Κυρίου θέλει ἐξαφθῇ ἐναντίον τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου· (Δευτερ. κθ'. 19, 21.) ὅτι μόνοι οἱ ἐξομολογούμενοι καὶ παραιτοῦντες τὰς ἁμαρτίας των θέλουσιν ἐλεηθῆν· (Παροιμ. κη'. 13.) ὅτι «ἐκεῖνοι οἵτινες θέλουσιν ἀναβῆ εἰς τὸ ὄρος τοῦ Κυρίου, πρέπει νὰ ᾔναι ἁθῶι τὰς χεῖρας καὶ καθαροὶ τὴν καρδίαν» (Ψαλ. κδ'. 3, 4.) Δεύτερον. κθ. 19, 20. Παροιμ. κη'. 13. Ποῦ ἤθελεν εἰσθαι ἡ ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ, ἐὰν μολαταῦτα ἤθελε σώσει τοὺς ἀνθρώπους ἄνευ τῆς ἐπιστροφῆς; Ὡς ἀνόητε ἁμαρτωλὲ, ὅστις τολμᾷ νὰ ἐλπίζῃς ὅτι ὁ Χριστὸς θέλει κάμει ψεύστην τὸν Πατέρα του, καὶ ἀκυρώσει τὸν λόγον του διὰ νὰ σώσῃ σέ!

(δ'.) Τὴν σοφίαν του. Διότι οὕτως ἤθελε δαπανήσῃ ματαίως τὰ ἐκλεκτότερα ἐλέη του εἰς ἐκείνους, οἱ ὅποιοι δὲν ἤθελον νὰ τὰ ἐκτιμῶσι, καὶ εἰς τοὺς ὁποίους κατ' οὐδένα τρόπον δὲν ἀρμόζουσι.

Δὲν ἤθελον νὰ τὰ ἐκτιμῶσιν. Ὁ ἀσεβὴς ἁμαρτωλὸς ὀλίγον μόνον ἐκτιμᾷ τὴν μεγά-

λὴν σωτηρίαν τοῦ Θεοῦ. Δὲν αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην τοῦ Χριστοῦ, καθὼς ὁ ὑγιὴς δὲν αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην τοῦ ἱατροῦ. Δὲν τιμᾷ οὔτε τὸ βάλσαμον αὐτοῦ, οὔτε τὴν θεραπείαν αὐτοῦ, ἀλλὰ καταπατεῖ τὸ αἷμα αὐτοῦ. "Ἡ-θελε δὲ εἶσθαι ἴδιον σοφίας νὰ δώσῃ βιαίως συγχώρησιν καὶ ζωὴν εἰς ἐκείνους, οἱ ὅποιοι δὲν ἤθελον ἀποδόσει εὐχαριστίας; Θέλει ὁ Πάνσοφος Θεὸς (ἐνῶ ἀπηγόρευσεν εἰς ἡμᾶς τοῦτο) ῥίψει τὰ ἅγια εἰς τοὺς σκύλους, καὶ τοὺς μαργαρίτας του εἰς χοίρους, οἱ ὅποιοι ἤθελον τρόπον τινὰ γραφῇ καὶ τὸν διασπαράξει; Τοῦτο ἤθελε κάμει τὸ ἔλεος τρώντι καταφρονητόν. Ἡ σοφία ἀπαιτεῖ ὥστε νὰ διδῇται ἡ ζωὴ μὲ τρόπον ἀρμόδιον πρὸς τὴν τιμὴν τοῦ Θεοῦ, καὶ ὁ Θεὸς νὰ προνοῇ ὑπὲρ τῆς ἐξασφαλίσεως τῆς ἰδίας του δόξης καθὼς καὶ ὑπὲρ τῆς εὐδαιμονίας τοῦ ἀνθρώπου. "Ἡ-θελε φέρει ἀτιμίαν εἰς τὸν Θεὸν τὸ νὰ δώσῃ τὸν ἐκλεκτότερόν του πλοῦτον εἰς ἐκείνους, οἵτινες εὐρίσκουσι μεγαλητέραν εὐχαρίστησιν εἰς τὰς σαρκικὰς ἐπιθυμίας των, παρὰ εἰς τὰς οὐρανίους ἡδονάς· ὁ Θεὸς ἤθελε χά-

σει τὸν αἶνον καὶ τὴν δόξαν τῆς χάριτός του, ἔὰν ᾗθελε τὴν δαπανήσει ματαίως εἰς ἐκείνους, οἵτινες ὄχι μόνον ἦσαν ἀνάξιοι ταύτης, ἀλλὰ δὲν ᾗθελεν καὶ νὰ τὴν δεχθῶσι.

Ὡσαύτως, τὰ ἐλέη τοῦ Θεοῦ κατ' οὐδένα τρόπον δὲν προσαρμόζονται εἰς τοὺς ἀμετανοήτους. Ἡ θεία σοφία ἐνεδηλώθη εἰς τὴν προσαρμογὴν τῶν πραγμάτων πρὸς ἄλληλα, τῶν μέσων πρὸς τὸν σκοπὸν, τοῦ ἀντικειμένου πρὸς τὴν αἰσθητικὴν δύναμιν, τὴν ποιότητα τοῦ δώρου πρὸς τὴν ἱκανότητα τοῦ λαμβάνοντος. Ὅθεν, ἔὰν ὁ Χριστὸς ἀνύψονεν εἰς τὸν οὐρανὸν τὸν μὴ ἀναγεγεννημένον ἁμαρτωλὸν οὗτος δὲν ᾗθελεν εὐχαριστεῖσθαι ἐκεῖ περισσότερον παρ' ὅσον ἔν κτήνος εὐρισκόμενον μέσα εἰς ὠραῖον δωμάτιον, ἢ εἰς τὴν συναναστροφὴν πεπαιδευμένων ἀνδρῶν· τὸ ὅποιον ἐξ ἐναντίας ἐπρόκρινε πολλῷ μᾶλλον νὰ βόσκη μὲ τὰ ὅμοια κτήνη. Φεῦ! Τί ᾗθελε κάμει ὁ ἀσεβὴς εἰς τὸν οὐρανόν; Δὲν ᾗθελεν εὐχαριστεῖσθαι αὐτοῦ, διότι τίποτε δὲν εἶναι ἀρμόδιον πρὸς αὐτόν· ᾗθελεν εἶσθαι παντάπασιν ἔξω τοῦ στοιχείου του, ἰχθὺς

ἔξω τοῦ ὕδατος. Ἡ συναναστροφή δὲν εἶναι πρὸς αὐτὸν ἄρμοδια· ποίαν κοινωνίαν ἔχει τὸ σκότος μὲ τὸ φῶς; ἡ φθορὰ μὲ τὴν τελειότητα; ἡ ἀκαθαρσία καὶ ἡ σαπρία μὲ τὴν δόξαν καὶ τὴν ἀθανασίαν;

Ἡ ἐνασχόλησις δὲν εἶναι ἄρμοδια πρὸς αὐτόν· ἡ θεία τοῦ οὐρανοῦ μελωδία δὲν εἶναι ἄρμοδια πρὸς τὸ ὀτίον του. Ἐμπορεῖς νὰ θέλῃς τὸ ζῶόν σου διὰ τῆς μουσικῆς; ἡ θέλεις τάχα δώσει εἰς αὐτὸν μουσικὸν ὄργανον διὰ ν' ἀποτελέσῃ δι' αὐτοῦ μελωδίαν, ἡ νὰ κρατήσῃ τὸν χρόνον εἰς ἁρμονικὸν τινα μουσικὸν χορὸν; Ἡ καὶ ἐπιτηδειότης ἐὰν εἶχεν, ἐπειδὴ ὅμως δὲν εἶχε θέλησιν, δὲν ἠδύνατο πάλιν νὰ εὕρῃ ἡδονὴν εἰς αὐτό. Στρώσον τὴν τράπεζαν μὲ τὰ ἐκλεκτότερα φαγητὰ ἔμπροσθεν τοῦ νοσοῦντος καὶ μὴ ἔχοντος ὄρεξιν, καὶ θέλεις προξενήσῃ εἰς αὐτὸν ἀηδίαν. Φεῦ! Ἐὰν ὁ ἄθλιος ἄνθρωπος λέγῃ περὶ τοῦ Σαββάτου, ἦτοι ἡμέρας τῆς ἀναπαύσεως, ὅποιον βάρος εἶναι αὕτη, πόσον ἄθλιον ἦλε νομίζει ἑαυτὸν, διατρίβων εἰς αἰῶνιον Σαββατισμὸν;

(ε΄.) Τὸ ἀναλλοίωτον αὐτοῦ, ἢ ἄλλως τὸ πάνσοφον ἢ παντοδύναμον αὐτοῦ. Διότι τοῦτο ἐθεσπίσθη εἰς τὸ συμβούλιον τοῦ οὐρανοῦ, καὶ εἶναι ἐγγεγραμμένον εἰς τὰ διατάγματα τῆς ἄνω αὐλῆς ὅτι «Κάνεις πλὴν τῶν καθαρῶν τὴν καρδίαν δὲν θέλει ἰδεῖ ποτὲ τὸν Θεόν». Τοῦτο ἀπεταμιεύθη εἰς αὐτὸν, καὶ κεῖται ἐσφραγισμένον μεταξὺ τῶν θησαυρῶν του. Ἐὰν λοιπὸν ὁ Χριστὸς φέρῃ τινὰς εἰς τὸν οὐρανὸν ἀμετανοήτους ὄντας, ἢ πρέπει νὰ τοὺς ἐμβιδάσῃ ἐκεῖ, μὴ εἰδότος τοῦ Πατρὸς, καὶ τότε ποῦ τὸ πάνσοφον αὐτοῦ, ἢ ἐναντίον τῆς θελήσεως αὐτοῦ, καὶ τότε πάλιν ποῦ ἡ παντοδυναμία αὐτοῦ; ἢ πρέπει νὰ μεταβάλῃ τὴν γνώμην αὐτοῦ, καὶ τότε ποῦ μένει τὸ ἀναλλοίωτον αὐτοῦ;

Ἄμαρτωλὲ, δὲν θέλεις νὰ παραιτήσῃς τὴν ματαίαν ἐλπίδα σου ὅτι θέλεις σωθῇ εἰς τοιαύτην ὦν κατάστασιν; Ὁ Βιλδὰδ λέγει, «Διὰ σέ ἡ γῆ θέλει ἐγκαταλειφθῇ; καὶ οἱ βράχοι θέλουν μετακινήθῃ ἀπὸ τὸν τόπον των;» (Ίώβ ιη΄. 4.) Δὲν ἐμπορῶ λοιπὸν ἐγὼ πολὺ δικαιότερον νὰ εἴπω εἰς σέ οὕτω· Διὰ

σέ οἱ νόμοι τοῦ οὐρανοῦ θέλουν καταστροφῇ, καὶ ἀνατραπῇ τὰ αἰώνια θεμέλια ; Διὰ σέ θέλει ἐξορύξει ὁ Χριστὸς τὸν ὀφθαλμὸν τῆς πανσοφίας τοῦ Πατρὸς του, ἥ βραχύνει τὸν βραχίονα τῆς αἰωνίου δυνάμεώς του ; Διὰ σέ θέλει παραβιασθῇ ἡ θεία δικαιοσύνη ; ἡ διὰ σέ ἡ λαμπρότης τῆς ἀγιωσύνης του θέλει ἀμαυρωθῇ ; Ὡ! πόσον εἶναι ἀδύνατος, παράλογος καὶ βλάσφημος τοιαύτη ἐλπίς ! Τὸ νὰ νομίζης, ὅτι ὁ Χριστὸς θέλει σέ σώσει ποτὲ εἰς ταύτην τὴν κατάστασιν κείμενον, εἶναι τὸ αὐτὸ, ὡς νὰ κάμῃς τὸν Σωτῆρα νὰ γείνῃ ἁμαρτωλὸς, καὶ νὰ ἀδικήσῃ τὴν ἄπειρον Μεγαλειότητα περισσότερον ἀφ' ὅσον ὅλοι οἱ κακοὶ ἐπὶ τῆς γῆς, ἢ οἱ διάβολοι εἰς τὴν γέενναν ἠδίκησάν ποτε αὐτήν, ἢ ἠδύναντό ποτε νὰ τὴν ἀδικήσωσι· καὶ ὅμως δὲν θέλεις ν' ἀπορρίψῃς τοιαύτην βλάσφημον ἐλπίδα ;

Δεύτερον. Ἐναντίον τοῦ λόγου αὐτοῦ. Δὲν ἔχομεν ἀνάγκην νὰ εἴπωμεν « Ποῖος θέλει ἀναβῇ εἰς τὸν οὐρανὸν, τουτέστι διὰ νὰ καταβιδιάσῃ τὸν Χριστόν· ἢ τίς θέλει καταβῇ εἰς τὴν ᾅδυσσον ; ὁ λόγος εἶναι ἐγγύς

σου». (Ῥωμ. ι'. 6—8.) Συμφωνοῦμεν ὅτι ὁ Χριστὸς θέλει παύσει τὴν φιλονεικίαν ; Ἀκούσατε λοιπὸν τοὺς ἰδίους λόγους αὐτοῦ. «Ἐὰν δὲν στραφῇτε δὲν θέλετε ἐμβῆ εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν». (Ματθ. ιη'. 3.) «Πρέπει ν' ἀναγεννηθῇτε». (Ἰωάν. γ'. 7.) (Ἐὰν δὲν σὲ νίψω ἐγὼ, δὲν ἔχεις μέρος μετ' ἐμοῦ». (Ἰωάν. ιγ'. 8.) «Μετανοήσατε ἢ χαθῇτε». Εἰς μόνος λόγος τοῦ Χριστοῦ, ἤθελε στοχασθῇ τις, ὅτι ἤρκει· ἀλλὰ πόσον συχνὰ καὶ σπουδαίως ἐπαναλαμβάνει τό αὐτό ! Βέβαια βέβαια, ἀνίσως καὶ κἀνεὶς δὲν γεννηθῇ ἄνωθεν, δὲν ἐμπορεῖ νὰ ἴδῃ τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ». (Ἰωάν. γ'. 3.)

Καὶ μάλιστα ὅχι μόνον λέγει ἀπλῶς, ἀλλὰ καὶ ἀποδεικνύει τὴν ἀνάγκην τῆς ἀναγεννήσεως· τουτέστι διὰ τῆς σαρκικότητος καὶ ἁμαρτωλότητος τοῦ ἀνθρώπου ἐκ τῆς πρώτης γεννήσεώς του, ἐξ αἰτίας τῶν ὁποίων ὁ ἄνθρωπος εἶναι τόσο ἀνάξιος τοῦ οὐρανοῦ, ὅσον καὶ ἔν κτηνός εἶναι ἀνάξιον νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὸν βασιλικὸν οἶκον. Καὶ θέλεις ἀκόμη νὰ ἐπιμένῃς εἰς τὸ τελητηρὸν θάρρος

σου κατ' εὐθείαν ἐναντίον τῶν λόγων τοῦ Χριστοῦ; Θέλει πράξει ὅλως διόλου ἐναντίον τῶν νόμων τῆς βασιλείας του, ἐναντίον τῶν κανόνων τῆς κρίσεώς του, ἐὰν σέ σώσῃ ὄντα εἰς ταύτην τὴν κατάστασιν.

Ἰ ρ ί τ ο ν. Ἐναντίον τοῦ ὅρκου αὐτοῦ. Αὐτὸς ὕψωσε τὴν χειρὰ του εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ὤμοσεν ὅτι οἱ μένοντες εἰς τὴν ἀπιστίαν καὶ μὴ γνωρίζοντες τὰς ὁδοὺς των (δηλαδὴ ἀγνοοῦντες αὐτὰς ἢ ἀπειθοῦντες εἰς αὐτὰς) δὲν θέλουσιν ἐμβῆ εἰς τὴν ἀνάπαυσιν αὐτοῦ. Καὶ δὲν θέλεις νὰ πιστεύσῃς ἀκόμη, ὦ ἀμαρτωλὲ, ὅτι λαλεῖ σπουδαῶν; Δύνασαι νὰ ἐλπίσῃς ὅτι θέλει γείνει ἐπίορκος διὰ χάριν σου; Ἡ διαθήκη τῆς χάριτος ἐπεκυρώθη δι' ὅρκου, καὶ ἐσφραγίσθη δι' αἵματος· ἀλλ' ὅλα πρέπει νὰ ματαιωθῶσι, καὶ ἄλλη ἐδὼς πρὸς τὸν οὐρανὸν ν' ἀνακαλυφθῇ διὰ νὰ ἐμπορέσῃς σὺ νὰ σωθῇς, ζῶν καὶ ἀποθνήσκων χωρὶς ἀγιασμόν. Ὁ Θεὸς διεπραγματεύθη ἀμετατρέπτως μετὰ τῶν ἀνθρώπων, καὶ συγκατετέθη ὅσον ἐσυγχώρει ἢ τιμὴ του. Οἱ ἄνθρωποι δὲν δύνανται νὰ σωθῶσιν ἐνόσω εἰ-

ναι ἀμετανόητοι, ἐκτὸς ἐὰν ἡδύνατο νὰ γείνη ἄλλη διαθήκη, καὶ τὸ ὅλον σύστημα τοῦ Εὐαγγελίου (τὸ ὁποῖον ἐγκατεστάθη αἰῶνιον μὲ τοιαῦτα φρικτὰ συμβάντα) ὅλως διόλου νὰ ἀλλοιωθῇ. Καὶ δὲν εἶναι παράφρονες ὅσοι ἐλπίζουσι νὰ σωθῶσι τοιοῦτοι ὄντες;

Τέταρτον. Ἐναντίον τῆς τιμῆς αὐτοῦ. Ὁ Θεὸς θέλει δείξει τὴν ἀγάπην του πρὸς τὸν ἁμαρτωλὸν τοιουτοτρόπως, ὥστε συγχρόνως νὰ δείξῃ καὶ τὸ μῖσός του κατὰ τῆς ἁμαρτίας διὰ τοῦτο, ὅστις ὀνομάζει τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ, πρέπει νὰ σταθῇ μακρὰν τῆς ἀδικίας καὶ νὰ ἀπαρνηθῇ πᾶσαν ἀσέβειαν· καὶ ὅστις ἔχει ἐλπίδα ζωῆς διὰ τοῦ Χριστοῦ πρέπει νὰ καθάρισῃ ἑαυτὸν, καθὼς αὐτὸς εἶναι καθαρὸς, ἀλλέως ὁ Χριστὸς ἤθελε νομισθῇ ὅτι εἶναι ὑπὲρ τῆς ἁμαρτίας. Ὁ Κύριος Ἰησοῦς ἐπιθυμεῖ, ὥστε ὅλος ὁ κόσμος νὰ γνωρίσῃ, ὅτι, ἂν καὶ συγχωρῇ τὴν ἁμαρτίαν, δὲν τὴν προστατεύει ὁμοῦς. Ἐὰν ὁ Δαβὶδ λέγῃ· «Ἀπομακρύνθητε ἀπὸ ἐμὲ ὅλοι σεις οἱ ἐργάται τῆς ἀνομίας», (Ψαλ. ς'. β.) καὶ κλείῃ τὰς θύρας ἐναντίον των,

(Ψαλ. ρα'. 7.) δὲν πρέπει πολλῶ μᾶλλον
νὰ προσμένωσι τοῦτο οἱ τοιοῦτοι ἀπὸ τὴν
ἀγιότητα τοῦ Χριστοῦ;

Πέμπτον. Ἐναντίον τῶν ἔργων αὐτοῦ.
«Ὁ Θεὸς ὑπερύψωσεν αὐτὸν νὰ ᾔῃαι ἄρχων
καὶ σωτὴρ». Ἦθελε δὲ οὗτος πράξει ἐναν-
τίον καὶ τῶν δύο τούτων χαρακτήρων, ἐὰν
ἔσωζε τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὰς ἀμαρτίας των.
Εἶναι ἔργον τοῦ Βασιλέως νὰ ᾔῃαι «φόβος
τῶν κακοποιῶν, καὶ ἐπαινέτης τῶν ἀγαθοεργ-
γῶν»· εἶναι «διάκονος Θεοῦ, ἐκδικητῆς εἰς
ὀργὴν κατὰ τοῦ πράττοντος τὸ κακόν». (Ῥωμ.
ιγ'. 3. 4. Α'. Πέτρ. θ'. 14). Ἐὰν λοιπὸν ὁ
Χριστὸς ἔκαμνε χάριν πρὸς τοὺς ἀσεβεῖς,
(διαμένοντας εἰς τὴν ἀσέβειάν των), καὶ ἐδέ-
χετο νὰ συμβασιλεύωσι μεθ' ἑαυτοῦ ἐκείνους,
οἵτινες δὲν ᾔθελον νὰ βασιλεύῃ αὐτὸς ἐπ' αὐ-
τῶν, ᾔθελε πράξει ὅλως διόλου ἐναντίον τοῦ
ἔργου του· διότι αὐτὸς βασιλεύει, διὰ τὴν
θέσιν τοὺς ἐχθρούς του ὑπὸ τοὺς πόδας του»
ἐὰν δὲν ἐγκολπόνετο αὐτοὺς, ᾔθελε ματαιώ-
σει τὸν σκοπὸν τῆς βασιλικῆς του δυνάμεως.
Τοῦ Χριστοῦ ἔργον εἶναι ὡς βασιλέως νὰ

καθυποτάττη τὰς καρδίας, καὶ νὰ θανα-
τώη τὰς κακὰς ἐπιθυμίας τῶν ἐκλεκτῶν
του. Ποῖος βασιλεὺς ἤθελε δεχθῇ φανεροῦς
ἀντάρτας εἰς τὴν αὐλήν του; Τί ἄλλο ἤθε-
λεν εἶσθαι τοῦτο εἰμὴ νὰ προδώσῃ ζωὴν, βα-
σιλείαν, κυβέρνησιν καὶ τὰ πάντα ὁμοῦ;
Ἐὰν ὁ Χριστὸς ἦναι βασιλεὺς, πρέπει νὰ
λαμβάνῃ τιμὴν, σέβας, καὶ ὑποταγὴν. Ἐὰν
ἔσωζε τοὺς ἀνθρώπους διαμένοντας μὲ τὴν
φυσικὴν των ἔχθραν, τοῦτο ἤθελεν ἀμαυρώ-
σει τὴν ἀξιοπρέπειάν του, καταστρέψει τὴν
ἐξουσίαν του, φέρει καταφρόνησιν εἰς τὴν
Κυβέρνησίν του, καὶ πωλήσει διὰ μηδὲν τὰ
μὲ μεγάλην τιμὴν ἀποκτηθέντα δικαιώμα-
τά του.

Πάλιν καθὼς ὁ Χριστὸς δὲν ἤθελεν εἶσθαι
Ἄρχων, οὕτως οὐδὲ Σωτὴρ, ἐὰν ἔπραττε
τοῦτο· διότι ἡ σωτηρία αὐτοῦ εἶναι πνευμα-
τική. Καλεῖται Ἰησοῦς, διότι «σώζει τὸν
λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν».
(Ματθ. α'. 21.) Ὡστε ἐὰν ἤθελε τοὺς σώ-
σει εἰς τὰς ἁμαρτίας των κειμένους, δὲν
ἤθελεν εἶσθαι οὔτε Κύριος οὔτε Ἰησοῦς. Σώ-

ζων τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὴν τιμωρίαν καὶ ὄχι ἀπὸ τὴν δύναμιν τῆς ἁμαρτίας, ἤθελε κάμει ἡμιτελὲς τὸ ἔργον, καὶ δὲν ἤθελεν εἶσθαι ἐντελῶς Σωτήρ. Τὸ ἔργον αὐτοῦ ὡς Λυτρωτοῦ εἶναι «ν' ἀποδιώξῃ τὰς ἀσεβείας ἀπὸ τὸν Ἰακώβ». (Ῥωμ. ια'. 26.) «Ἐστάλη νὰ εὐλογῇ τοὺς ἀνθρώπους ἀποστρέφων αὐτοὺς ἀπὸ τὰς πονηρίας των». (Πράξ, γ'. 26). «Νὰ δώσῃ τέλος εἰς τὴν ἁμαρτίαν», ὥστε ἤθελε καταστρέψει τὰ σχέδιά του, καὶ ἐξουδενώσει τὸ ἔργον του, ἐὰν ἔσωζε τοὺς ἀνθρώπους διαμένοντας ἀμετανοήτους.

Ἐγέρθητι λοιπὸν ! Τί κοιμᾶσαι σύ ; Ἐξύπνησον, ὦ ἀμέριμνε ἁμαρτωλέ ! μήπως καταναλωθῇς διαμένων εἰς τὰς ἀνομίας σου· λέγε ὡς οἱ λεπροὶ, «Ἐὰν καθήμεθα ἐδῶ, θέλομεν ἀποθάνει». (Β'. Βασ. ζ'. 3). Τῶντι ὅσον εἶναι βέβαιον ὅτι τώρα εἶσαι ἐκτὸς τῆς κολάσεως, τόσον εἶναι βέβαιον ὅτι θέλεις εἶσθαι ἐντὸς ὀλίγου ἐκεῖ, ἐὰν δὲν μετανοήσῃς καὶ ἐπιστρέψῃς. Δὲν ὑπάρχει ἄλλη παρὰ ταύτην τὴν θύραν, δι' ἧς δύνασαι νὰ ἐκφύγῃς. Ἐγέρθητι λοιπὸν, ὦ ὀκνηρὲ, καὶ

ἀποτίναξον τὰς προφάσεις σου. Ἔως πότε θέλεις κοιμᾶσθαι καὶ συμπλέκει τὰς χεῖράς σου εἰς τὸν ὕπνον; Θέλεις νὰ κεῖσαι εἰς τὸ μέσον τῆς θαλάσσης, ἢ νὰ κοιμᾶσαι εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ καταρτίου; Δὲν ὑπάρχει θεραπεία· ἀλλὰ πρέπει ἢ νὰ ἐπιστρέψῃς ἢ νὰ καῇς. Πρέπει ἐξ ἀποφάσεως νὰ μεταβάλῃς τὴν κατάστασίν σου, ἐκτὸς ἐὰν ἀπεφάσιςες ν' ἀναμένης τὰ χεῖριστα, καὶ νὰ ἀντιπαλαίῃς κατὰ τοῦ Παντοκράτορος. Ἐὰν ἀγαπᾷς τὴν ζωὴν σου, ὦ ἄνθρωπε, σηκώθητι καὶ ἔξελθε. Μοὶ φαίνεται ὅτι βλέπω τὸν Κύριον Ἰησοῦν βάλλοντα ἐπὶ σὲ ἐλεήμονας χεῖρας ἀγίας βίας· μοὶ φαίνεται ὅτι κάμνει ὡς οἱ ἄγγελοι πρὸς τὸν Δῶτ, «Τότε ἐβίαζον οἱ ἄγγελοι τὸν Δῶτ, λέγοντες· Σηκώθητι, διὰ νὰ μὴ συναπολεσθῇς. Καὶ ἐπειδὴ ἡργοπόρει, οἱ ἄνδρες ἐπίασαν τὴν χεῖρα αὐτοῦ, ἐπειδὴ τὸν ἐσπλαγχνίσθη ὁ Κύριος, καὶ ἐξέβαλον αὐτόν, καὶ τὸν ἔφερον ἔξω τῆς πόλεως, καὶ εἶπον. Τάχυνε διὰ τὴν ζωὴν σου, μὴ σταθῇς καθ' ὅλον τὸ περίχωρον· σπεῦ-

σον εἰς τὸ ὅρος διὰ νὰ μὴ χαθῆς». (Γεν. ιθ'. 15 — 17).

ὦ! πόσον ἐθελούσιος θέλει εἶσθαι ἡ καταστροφή σου, ἐὰν σκληρύνῃς σεαυτὸν καὶ ἐμμείνῃς εἰσέτι εἰς τὴν ἀμαρτωλὴν κατάστασίν σου! Ἀλλὰ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν δύναται νὰ εἴπῃ ὅτι δὲν ἔλαβεν ἀρκοῦσαν νοουθεσίαν. Μοι φαίνεται ὅμως ὅτι δὲν ἐμπορῶ νὰ σὲ ἀφήσω εἰς τοιαύτην κατάστασιν· διότι δὲν εὐχαριστοῦμαι νὰ σωθῇ μόνον ἡ ἰδική μου ψυχὴ. Τί! πρέπει νὰ ἀναχωρήσω χωρὶς νὰ κατορθώσω τὸν σκοπὸν τῆς ἀποστολῆς μου; Κανεὶς ἀπὸ σᾶς δὲν θέλει σηκωθῇ καὶ με ἀκολουθήσει; Εἰς τὸν αἶρα τάχα ἐλάλουν ἔως τώρα; τὴν κωφὴν ἀσπίδα ἐγοήτευον; ἢ τὸν μηδέποτε ἡσυχάζοντα ὠκεανὸν κατεπραῦνον με ἐπιχειρήματα; Πρὸς δένδρα καὶ βράχους ὁμιλῶ, ἢ πρὸς ἀνθρώπους; πρὸς τάφους καὶ μνημεῖα τῶν νεκρῶν, ἢ πρὸς ζῶντας; Ἐὰν ᾔσθε ἄνθρωποι, καὶ ὄχι ἀναίσθητοι κορμοὶ, σταθῆτε καὶ συλλογίσθητε ποῦ τρέχετε. Ἐὰν ἔχητε λογικὸν καὶ νοῦν ἀνθρώπων, μὴ τολμήσητε νὰ τρέξητε εἰς τὰς φλόγας, καὶ νὰ

αέσητε εἰς τὴν γέενναν μὲ ἀνοικτοὺς ὀφθαλμοὺς, ἀλλὰ σκέφθητε καθ' ἑαυτοὺς, καὶ ἀρχίσατε σπουδαίως τὸ ἔργον τῆς μετανοίας. Τί! ἄνθρωποι εἰσθε, καὶ ὅμως τρέχετε εἰς τὸν λάκκον, ὅπου καὶ αὐτὰ τὰ ζῶα δὲν ἐμπορεῖ τις νὰ βιάσῃ νὰ πέσωσι! Τί! λογικὸν ἔχετε, καὶ ὅμως παίζετε μὲ τὸν θάνατον καὶ μὲ τὴν γέενναν, καὶ τὴν ἐκδίκησιν τοῦ Παντοκράτορος! Δὲν διακρίνονται οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ τὰ κτήνη κυρίως κατὰ τὸ προβλεπτικόν, τοῦ ὁποίου αὐτὰ στερούμενα δὲν φροντίζουν διόλου περὶ τῶν μελλόντων; καὶ σεῖς ἀφοῦ ἐνούσητήθητε, δὲν θέλετε σπεύσει νὰ ἀποφύγητε τὰ αἰώνια βάσανα; Ὡ! δείχθητε ἄνθρωποι, καὶ τὸ λογικὸν ἄς ὑπερισχύσῃ.

Εἶναι εὐλογον ἄρα γε νὰ ἐναντιόνησθε πρὸς τὸν Κύριον τὸν Πειητὴν σας; ἢ νὰ σκληρύνησθε ἐναντίον τοῦ λόγου αὐτοῦ, (Ἰωθ θ'. 4.) ὥς νὰ ἐστοχάζεσθε ὅτι ὁ Ἰσχυρὸς τοῦ Ἰσραὴλ ἤθελε ψευσθῇ; Εἶναι εὐλογον ἄρα τὸ μὲ νοῦν πεπροικισμένον κτίσμα νὰ χάσῃ αὐτὸν τὸν σκοπὸν τῆς ζωῆς του, καὶ μάλιστα νὰ ζῇ ἐναντιούμενον εἰς αὐτόν; Εἶναι

ἔλλογον ἄρά γε, ὥστε τὸ μένον ὄν, τὸ ὁποῖον ὁ Θεὸς παρήγαγεν εἰς τὸν κόσμον ἱκανὸν νὰ γνωρίσῃ τὴν βουλήν του καὶ νὰ τὸν δοξάξῃ, νὰ ξῇ εἰς ἄγνοιαν τοῦ Ποιητοῦ του, καὶ νὰ κατασταίνηται ἄχρηστον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν αὐτοῦ, καὶ μάλιστα νὰ φέρῃται κατ' αὐτοῦ καὶ νὰ ἀνθίσταται πρὸς τὸν Πλάστην του ; « Ἀκούσατε, ὦ οὐρανοί, καὶ δὸς ἀκρόασιν, ὦ γῆ »· καὶ ἅς κρίνωσι τὰ ἀναίσθητα κτίσματα, ἐὰν ᾗναι ἔλλογον, ὥστε ὁ ἄνθρωπος τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς ἔθρεψε καὶ ὕψωσε, νὰ ἀποστατήσῃ ἀπὸ αὐτόν ! (Ἡσ. α'. 2.) Κρίνατε καθ' ἑαυτούς. Εἶναι ἔλλογον ἔργον ν' ἀντιπραταχθῶσι βᾶτοι καὶ ἄκανθαι εἰς μάχην κατὰ τοῦ καταναλίσκοντος πυρός ; ἢ τὸ ὄστρακον τῆς γῆς ν' ἀντιμάχεται μὲ τὸν Ποιητὴν του ; (Ἡσ. με'. 9.) Θέλετε εἰπεῖ, Δέν εἶναι ἔλλογον. Ἐὰν δὲ εἶπητε οὕτω, τότε βέβαια ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ λογικοῦ σας ὅλως διόλου ἐσβέσθη. Καὶ ἐὰν τοῦτο δέν ᾗναι ἔλλογον, τότε δέν εἶναι ἔλλογον οὐδέ τὸ νὰ διαμένητε εἰς τὴν κατάστασιν, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκεσθε, ἀλλὰ τὸ ἐλλογώτατον πάντων

εἶναι νὰ ἐπιστρέψῃτε ἀμέσως καὶ νὰ μετανοήσῃτε.

Τί νὰ εἶπω ; Ὅλας μου τὰς δυνάμεις ἠμπόρουν νὰ καταδαπανήσω εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην. Εἴθε νὰ ἐδίδετε ἀκρόασιν εἰς ἐμέ ! εἴθε νὰ ἤρχιζετε τὴν νῦν ὁδόν ! « Δὲν θέλετε καθαρισθῆ ; Ἔως πότε ἀκόμῃ ; » (Ιερ. ιγ'. 27.) Δὲν θέλετε καθίσει καὶ σκεφθῇ τὸ προειρημένον ἐπιχείρημα, καὶ ἐξετάσει ἐὰν δὲν ᾔναι καλλίτερον νὰ ἐπιστρέψῃτε ; Ἐλθετε ἅς διαλεχθῶμεν ὁμοῦ. Εἶναι καλὸν νὰ μείνητε ἐδῶ ; θέλετε νὰ μένητε ἕως οὔ ἢ πλημμύρα σᾶς πλακώσῃ ; Εἶναι καλὸν νὰ δοκιμάσῃτε ἐὰν ὁ Θεὸς θέλῃ ἐκτελέσει τὸν λόγον τοῦ ἢ ὄχι, καὶ νὰ σκληρύνῃσθε μὲ τὴν φαντασίαν, ὅτι τὰ πάντα καλῶς ἔχουσιν, ἐνόςῳ διαμένετε ἀμετανόητοι ; Οὐαί ! εἰς τοιοῦτους ἁμαρτωλοὺς ! Πρέπει ν' ἀπολεσθῶσιν εἰς τὸ τέλος σωρηδόν ; Ποῖα μέσα νὰ μεταχειρισθῶ πρὸς αὐτοὺς τὰ ὅποια δὲν ἐδοκίμασα ; « Τί θέλω κάμει διὰ τὴν θυγατέρα τοῦ λαοῦ μου ; » Ὡ Κύριε Θεέ, βοήθει. Φεῦ ! πρέπει νὰ τοὺς ἀφήσω

οὕτως ; Ἐὰν οὗτοι δὲν θέλωσι νὰ μὲ ἀκού-
σωσιν, ἄκουσόν μου σὺ Κύριε. Εἴθε νὰ ζή-
σωσιν ἀκόμη ἔμπροσθέν σου. Κύριε σῶσον
αὐτούς· διότι ἄλλως χάνονται. Ἡ καρδιά
μου ἤθελε κατατήκεσθαι, ἐὰν ἤθελα ἰδεῖ
τάς οἰκίας των καιομένας, ἐνῷ αὐτοὶ ἐκοι-
μῶντο ἡσύχως εἰς τὰς κλίνας των· καὶ δὲν
θέλει κινηθῇ ἡ ψυχὴ μου ἐντός μου, ἐνῷ
βλέπω αὐτοὺς πίπτοντας εἰς ἀτελεύτητον
ἀπώλειαν; Κύριε, εὐσπλαγχνίσθητι καὶ σῶσον
αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ πῦρ. Ἄς ἐνεργήσῃ ἡ θεία
σου δύναμις, καὶ τὸ ἔργον ἐκτελεῖται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Σημεῖα τῶν ἀμετανοήτων.

Ἐνόσω ἱστάμεθα μακρὰν καὶ περιοριζό-
μεθα εἰς γενικότητος, ὀλίγον καρπὸν πρέπει
νὰ περιμένωμεν· ἢ διὰ τῶν χειρῶν συμπλοκὴ
εἶναι, ἥτις φέρει ἀποτέλεσμα. Ἐνόσω ὁ προ-
φήτης ἐδίδασκε τὸν Δαβὶδ μακρόθεν διὰ πα-

ραβδολικῶν μηνύσεων, δὲν τὸν ἐξύπνιζε, καὶ ἤναγκάσθη νὰ ἔλθῃ πλησιέστερα πρὸς αὐτὸν καὶ νὰ τὸν εἴπῃ σαφῶς· «Σὺ εἶσαι ὁ ἄνθρωπος». Ὅλιγοὶ θέλουσιν ἄρνηθῇ διὰ λέξεων τὴν ἀνάγκην τῆς παλιγγενεσίας, ἔχουσιν ὅμως τὸ ἀπατηλὸν ἐκεῖνο θάρρος, ὅτι δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ φροντίσωσι τώρα περὶ τούτου. Καὶ ἐπειδὴ αἰσθάνονται ἑαυτοὺς ἐλευθέρους τῆς παχυλῆς ἐκείνης ὑποκρίσεως, ἥτις ἀναδέχεται τὴν ὀρησκείαν ὡς ἔνδυμα μόνον διὰ νὰ ἐξαπατᾷ τοὺς ἄλλους καὶ νὰ καλύπτῃ πονηροὺς σκοποὺς, εἶναι πεπεισμένοι περὶ τῆς εἰλικρινείας των, καὶ δὲν ὑποπτεύουσι τὴν κρυφιωτέραν ἐκείνην ὑπόκρισιν, (ὅπου κεῖται ὁ μεγαλήτερος κίνδυνος) διὰ τῆς ὁποίας ὁ ἄνθρωπος ἐξαπατᾷ τὴν ἰδίαν του ψυχὴν. Ἀλλ' ἡ ἀπατηλὴ τοῦ ἀνθρώπου καρδιά εἶναι τοσοῦτον πανοῦργος, καὶ ἡ αὐταπάτη τόσον ἐπικρατοῦσα, καὶ τόσον θανατηφόρος νόσος, ὥστε δὲν γνωρίζω ποῖον τῶν δύο εἶναι τὸ μεγαλήτερον, ἡ δυσκολία ἢ ἡ ἀνάγκη τοῦ νὰ τοὺς ἐκβάλω ἀπὸ τὴν ἀπάτην; Οὐαὶ εἰς τοὺς ἀμετανοή-

τους ! Πρέπει ν' ἀπαλλαχθῶσιν ἀπὸ τὴν ἀ-
πάτην ἢ ν' ἀπολεσθῶσιν· ἀλλὰ πῶς νὰ κα-
τορθωθῇ τοῦτο ; Βοήθησον, ὦ παντέφορον
φῶς, καὶ ὁ πανόπτης σου ὀφθαλμὸς ὥς ἀνα-
καλύψῃ τὸ σαθρὸν θεμέλιον τοῦ ἀπατῶντος
ἑαυτὸν, καὶ φέρε με, ὦ Κύριε Θεέ, ὡς τὸν
προφήτην, εἰς τὸ κρυπτόν οἶκημα τῶν εἰκό-
νων, καὶ διόρυξον τὸν ταῖχον τῶν καρδιῶν
τῶν ἁμαρτωλῶν, καὶ ἀνακάλυψον τὰ κε-
κρυμμένα βδελύγματα, τὰ ὅποια ἐνεδρεύου-
σιν ἀφανῇ εἰς τὸ σκότος. (Ἰεζ. η'. 12.) "Ω !
ἀπόστειλον τὸν ἄγγελόν σου ἔμπροσθεν ἐμοῦ,
ὥς ποτε ἔμπροσθεν τοῦ Πέτρου, ν' ἀνοίξῃ
τὰς διαφόρους φυλακὰς τῶν καρδιῶν των,
καὶ νὰ κάμῃ ὥστε καὶ αὐταὶ αἱ σιδηραῖ πύ-
λαι νὰ ἀνοίξωσιν αὐτομάτως. (Πράξ. ιβ'. 6
— 10.) Καὶ καθὼς τοῦ Ἰωνάθαν οἱ ὀφθαλ-
μοὶ, ἅμα ἐγεύθη τὸ μέλι, εὐθὺς ἐφωτίσθη-
σαν, (Α'. Σαμ. ιδ'. 17.) οὕτω κάμε, ὦ Κύ-
ριε, ὥστε, ὅταν οἱ ἄθλιοι ἐξηπατημένοι ἁ-
μαρτωλοὶ, ὑπὲρ τῶν ὁποίων ἀγωνίζομαι, ῥί-
ψωσι τὸ βλέμμα των εἰς τούτους τοὺς εἰχους
εἰ νόες των νὰ φωτισθῶσι, καὶ αἱ συνειδήσεις

των νὰ καταπεισθῶσι καὶ νὰ ἐξυπνήσωσι, καὶ διὰ νὰ δυνηθῶσι νὰ ἴδωσι μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς των, νὰ ἀκούωσι μὲ τὰ ὠτία των καὶ νὰ ἐπιστρέψωσι διὰ νὰ θεραπεύσῃς αὐτούς.

Πρὶν προχωρήσωμεν εἰς τὴν ἀνακάλυψιν ταύτην, πρέπει νὰ προείπωμεν ὅτι, εἶναι βεβαιότατον, ὅτι οἱ ἄνθρωποι ἐνδέχεται νὰ ἔχωσι πλήρη πεποίθησιν, ὅτι ἡ καρδία καὶ ἡ κατάστασις των ἔχουσι καλῶς, καὶ ὁμῶς νὰ ἦναι σαθραί. "Ἀκουσον ἐκεῖνον, ὅστις εἶναι αὕτῃ ἡ ἀλήθεια, ὃ ὁποῖος ἀποδεικνύει εἰς τὴν περίστασιν τῆς Λαοδικείας, ὅτι οἱ ἄνθρωποι δύνανται νὰ ἦναι ταλαίπωροι, καὶ ἑλεεινοί, καὶ τυφλοί, καὶ πτωχοί, καὶ γυμνοί καὶ ὁμῶς νὰ μὴ γνωρίζωσι τοῦτο, καὶ μάλιστα νὰ ἦναι πεπεισμένοι, ὅτι εἶναι πλούσιοι καὶ προχωρημένοι εἰς τὴν χάριν. ('Αποκάλ. γ'. 17.) «Εἶναι γενεὰ καθαρὰ εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς της, καὶ ὁμῶς δὲν εἶναι πλυμένη ἀπὸ τὴν ἀκαθαρσίαν της». (Παροιμ. λ'. 12.) Ποῖος ἦτο περισσότερον ἀπὸ τὸν Παῦλον πεπεισμένος περὶ τῆς καλῆς καταστάσεώς του πρὶν ἐπιστρέψῃ; (Ῥωμ. ζ'. 9.) Οὕτως ἀθλίως

εἶναι ἡπατημένοι, ὅσοι ἐκλαμβάνουσι ζωηράν
πεποίθησιν ὡς ἱκανὴν ἀπόδειξιν τῆς καλῆς τῶν
καταστάσεως. Οἱ μὴ ἔχοντες καλλιτέραν
ἄλλην ἀπόδειξιν τοῦ ὅτι εἶναι ἐπεσραμμένοι,
εἰ μὴ μόνον τὴν ἰσχυρὰν πεποίθησιν περὶ τοῦ-
του, βεβαίως εἶναι εἰσέτι ξένοι τῆς ἐπιστροφῆς.

Ἄλλὰ διὰ τὸ ἐλθὼν ἔτι ἐγγύτερον. Ὅτι ἐρρέθη περὶ τῶν ὁπαδῶν τοῦ ἀντιχρίστου, (Ἀποκάλ. ιγ'. 15, 17.) τοῦτο συμβαίνει καὶ ἐνταῦθα. Τινὲς μὲν τῶν ἀμετανοήτων φέρουσι τὰ χαράγματα τῶν εἰς τὸ μέτωπον φανερώτερα· τινὲς δὲ εἰς τὰς χεῖρας κρυψώ-
τερα. Ὁ Ἀπόστολος ἀπαριθμεῖ τινὰς, κατὰ τῶν ὁποίων ὁ ἴδιος γράφει ἀπόφασιν θανά-
του· καθὼς π. χ. φαίνεται εἰς τοὺς φρικτοὺς
τούτους καταλόγους, πρὸς τοὺς ὁποίους πα-
ρακαλῶ νὰ δώσητε ὅλην σας τὴν προσοχήν.
«Διότι τοῦτο γνωρίζετε ὅτι οὐδεὶς πόρνος, ἢ
ἀκάθαρτος, ἢ πλεονέκτης, ὅστις εἶναι εἰδω-
λολάτρης, δὲν ἔχει κληρονομίαν εἰς τὴν βα-
σιλείαν τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ Θεοῦ. Ἄς μὴ
σᾶς ἀπατᾷ κανεὶς με ματαίους λόγους· διότι
ἐξ αἰτίας τούτων ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ

ἐπάνω εἰς τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας». (Ἐφεσ. ε'. 5. 6.) «Τῶν δειλῶν δὲ καὶ ἀπίστων καὶ ἐβδελυγμένων, καὶ φονέων, καὶ πόρνων, καὶ φαρμακέων, καὶ εἰδωλολατρῶν, καὶ ὄλων τῶν ψευστῶν τὸ μέρος εἶναι εἰς τὴν λίμνην τὴν καιομένην μετὰ πυρὸς καὶ θεῖον, τὸ ὁποῖον εἶναι δεύτερος θάνατος». (Ἀποκάλ. κα'. 8.) «Δὲν γνωρίζετε ὅτι οἱ ἄδικοι δὲν θέλουσι κληρονομήσει τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ; Μὴ πλανᾶσθε· οὔτε πόρνοι, οὔτε εἰδωλολάτραι, οὔτε μοιχοί, οὔτε μαλακί, οὔτε ἀρσενικοῖται, οὔτε κλέπται, οὔτε πλεονέκται, οὔτε μέθυσοι, οὔτε λοῖδοροι, οὔτε ἄρπαγες θέλουσι κληρονομήσει βασιλείαν Θεοῦ». (Α'. Κορινθ. ζ'. 9. 10.) Ἀλλοίμονον εἰς ἐκείνους τῶν ὁποίων τὸ ὄνομα εἶναι γεγραμμένον εἰς τοῦτον τὸν κατάλογον! Οἱ τοιοῦτοι δύνανται νὰ γνωρίσωσι βεβαίως ὡς νὰ τοὺς ἔλεγεν ὁ Θεὸς ἀπὸ οὐρανοῦ, ὅτι δὲν εἶναι ἡγιασμένοι, καὶ ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ σωθῶσιν εἰς ταύτην κατάστασιν.

Ὑπάρχουσι λοιπὸν ταῦτα τὰ διάφορα εἶδη τῶν ἁμαρτωλῶν, οἱ ὁποῖοι, χωρὶς ἀντιλογίας,

δέν εἶναι ἐπεστραμμένοι, οὗτοι φέρουσι τὰ χαράγματα τῶν ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτῶν.

1. Οἱ ἀκάθαρτοι. Οὗτοι πάντοτε μεταξὺ τῶν ἐρίφων συναριθμοῦνται, καὶ τὸ ὄνομα αὐτῶν εἶναι γεγραμμένον εἰς ὄλους τοὺς προμνησθέντας καταλόγους.

2. Οἱ πλεονέκται. Οὗτοι πάντοτε στιγματίζονται ὡς εἰδωλολάτραι, καὶ ἐναντίον τούτων ὀνομαστί αἱ πύλαι τῆς βασιλείας εἶναι κεκλεισμένοι.

3. Οἱ μέθυσοι. Ὅχι μόνον ὅσοι διὰ τῆς μέθης γίνονται ἔξω φρενῶν, ἀλλὰ προσέτι, καὶ μάλιστα πρὸ πάντων, ὅσοι εἶναι δυνατοὶ νὰ πίνωσι καυστικὰ ποτά. Ὁ Κύριος πληροῖ τὸ στόμα του ἀπὸ ταλανισμοῦς ἐναντίον τούτων, καὶ κηρύττει ὅτι δέν ἔχουσι κληρονομίαν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. (Ἑσ. Ε'. 11. 12. 22. Γαλ. Ε'. 21.)

4. Ψεῦσται. Ὁ Θεός, ὅστις δέν δύναται νὰ ψευσθῇ, τοὺς εἶπεν, ὅτι δέν ὑπάρχει τόπος δι' αὐτοὺς εἰς τὴν βασιλείαν του, καμμία εἴσοδος εἰς τὸ ὅρος του· ἀλλ' ἡ μερίς των εἶναι μέ τὸν πατέρα τοῦ ψεύδους, τοῦ

ὁποίου εἶναι τέκνα, εἰς τὴν λίμνην τὴν καιομένην. (Ἀποκάλ. κα'. 8. 27.)

5. Οἱ ὁμνῦντες. Τὸ τέλος τούτων, ἔάν δέν μετανοήσωσι βαθέως καὶ ταχέως, εἶναι ταχεῖα καταστροφή, καὶ βεβαιοτάτη, καὶ ἀναπόφευκτος καταδίκη. (Ἰακ. ε'. 12.)

6. Οἱ λοῖδοροι καὶ κατάλαλοι, οἵτινες ἀγαπῶσι νὰ ὀνειδίζωσι τὸν πλησίον των, καὶ νὰ ἀμαυρώσωσιν ὅσον τὸν δυνατὸν τὴν ὑπόληψιν αὐτοῦ, ἢ ἄλλως νὰ τὸν πληγώσωσι κρυφίως. (Ψαλ. ιε'. 1. 3).

7. Κλέπται, ἄρπαγες, καταδυνάσται, οἵτινες καταθλίβουσι τοὺς πτωχοὺς, ἢ πλεονεκτοῦσι τοὺς ἀδελφούς των, ὅταν εὕρισκωσιν εὐκαιρίαν. Οὗτοι πρέπει νὰ γνωρίζωσιν ὅτι ὁ Θεὸς «εἶναι ὁ ἐκδικητὴς ὅλων τῶν τοιούτων». Ἀκούσατε, σεῖς, ὧ ψεῦσται, κλέπται καὶ ἄσωτοι ὑπηρέται! Ἀκούσατε, σεῖς, ὧ ἀπατεῶνες ἔμποροι! ἀκούσατε τὴν καθ' ὑμῶν ἀπόφασιν. Ὁ Θεὸς θέλει βεβαίως κλείσει τὴν θύραν τοῦ ἐναντίον σας, καὶ μεταβάλλει τοὺς θησαυροὺς τῆς ἀδικίας σας εἰς θησαυροὺς ὀργῆς, καὶ κάμνει τὸν κακῶς

ἀποκτηθέντα ἄργυρον καὶ χρυσὸν νὰ σᾶς
βασανίζῃ ὡς πεπυρωμένον μέταλλον εἰς τὰ
ἐντόσθιά σας.

8. Ὅλοι ὅσοι συνήθως ζῶσιν εἰς τὴν ἀσε-
βῇ ἀμέλειαν τῆς λατρείας τοῦ Θεοῦ, ὅσοι
δὲν ἀκούουσι τὸν λόγον αὐτοῦ, ὅσοι δὲν ἐπι-
καλοῦνται τὸ ὄνομά του, ὅσοι δὲν προσεύ-
χονται ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ὅσοι δὲν φροντί-
ζουσιν οὔτε περὶ τῶν ἰδίων, οὔτε περὶ τῶν
ψυχῶν τῶν οἰκογενειῶν των, ἀλλὰ ζῶσιν εἰς
τὸν κόσμον ὡς ἄθεοι.

9. Οἱ συχνάζοντες καὶ ἀγαπῶντες μα-
ταίαν συναναστροφὴν. Ὁ Θεὸς ἐκήρυξεν ὅτι
θέλει εἰσθαι ὁ ἐξολοθρευτὴς ὅλων τῶν τοιού-
των, καὶ ὅτι δὲν θέλουσιν εἰσέλθει ποτὲ εἰς
τὸ ὄρος τῆς ἀναπαύσεως αὐτοῦ. (Παροιμ.
θ'. 5. καὶ ιγ'. 20.)

10. Χλευασταὶ τῆς εὐσεβείας, οἵτινες
ἐμπαίζουσι τὴν κατὰ τὸ εὐαγγέλιον σῶφρο-
να διαγωγὴν, καὶ περιγελῶσι τοὺς ἀπεσταλ-
μένους καὶ τοὺς ἐπιμελεῖς δούλους τοῦ Κυ-
ρίου, καὶ τὸ ἱερὸν των ἐπάγγελμα, καὶ γε-
λῶσι τὴν ἀσθένειαν καὶ τὰ ἐλαττώματα τῶν

ἐπαγγελλομένων τὴν εὐσέβειαν. Ἀκούσατε
σεῖς, ᾧ καταφρονηταί, ἀκούσατε τὴν καθ'
ὑμῶν φοδερὰν ἀπόφασιν ! (Παροιμ. ιθ'. 29.
γ'. 34.)

Ἄμαρτωλὲ, σκέφθητι ἐπιμελῶς, ἐὰν εὐ-
ρίσκησαι ἢ ὅχι εἰς τινὰ τῶν τάξεων τούτων·
διότι ἐὰν εὐρίσκησαι, εἶσαι εἰς χολὴν πι-
κρίας καὶ σύνδεσμον ἀδικίας· (Πράξ. ἡ.
23.) διότι ὅλοι οὗτοι φέρουσι βεβαίως τὰ χα-
ράγματα τῶν ἐπὶ τοῦ μετώπου των, καὶ εἶ-
ναι ἀναμφιβόλως υἱοὶ τοῦ θανάτου. Καὶ ἂν
ἔχη οὕτως, ὁ Θεὸς νὰ ἐλέησῃ τὸν ἄθλιον
λαόν μας ! Ὡ πόσος μικρὸς ἀριθμὸς θέλει
μείνει, ὅταν τὰ δέκα ταῦτα εἶδη τῶν ἀν-
θρώπων ἀποκλεισθῶσιν ! Εἴθε ὁ Θεὸς νὰ σᾶς
δείξῃ τὸν κίνδυνόν σας, καὶ νὰ σᾶς ἀναγκάσῃ
νὰ κράξῃτε, Κύριε ἐλέησον ἡμᾶς.

Ἄδελφοί, ποῖα εἶναι τὰ μέσα, δι' ὧν τρέ-
φετε τὴν πεποίθησίν σας περὶ τῆς καλῆς σας
καταστάσεως, ἐνῶ ὁ Θεὸς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
διακηρύττεται ἐναντίον σας καὶ σᾶς κατα-
δικάζει; Ἐπεθύμουν νὰ συνδιαλεχθῶ μὲ σᾶς
ὡς ὁ Θεὸς ποτε μὲ τὴν Ἱερουσαλήμ· «Πῶς

ἐμπορεῖς νὰ εἶπης, δὲν ἐμιάνηθην ; Ἰδὲ τὸν δρόμον σου εἰς τὴν φάραγγα· γνώρισον τί ἔκαμες». (Ἱερ. β'. 23)

Ἄνθρωπε, δὲν γνωρίζει ἡ συνείδησίς σου τὰ τεχνάσματα τῆς ἀπάτης σου, τὰς κρυφίας ἀμαρτίας σου, τὴν ὁποίαν βαδίζεις δὸν τοῦ ψεύδους ;

Δὲν εἶναι μάλιστα οἱ φίλοι σου, ἡ οἰκογένειά σου, οἱ γείτονές σου μάρτυρες τῆς ἀσεβοῦς σου ἀμελείας καὶ λατρείας τῷ Θεῷ, τῶν φιλαργύρων πράξεών σου, τῆς φθονερᾶς καὶ πονηρᾶς διαγωγῆς σου ; Δὲν ἐμποροῦν νὰ δακτυλοδεικτῶσιν ἐσέ, ἐνῶ περιπατεῖς, λέγοντες, Ἰδοὺ εἷς ἄσωτος χαρτοπαίκτης· ἰδοὺ εἷς μέγυστος Νάβαλ, σύντροφος κακούργων· ἰδοὺ εἷς λοίδορος, ἡ χλευαστής, ἡ ἀκόλαστος ; Ἀγαπητοί, ὁ Θεὸς ἔγραψεν, ὡς μὲ ἀκτῖνα τοῦ ἡλίου, εἰς τὸ βιβλίον, κατὰ τὸ ὅποιον πρέπει νὰ κριθῇτε, ὅτι ταῦτα δὲν εἶναι τὰ χαρακτηριστικὰ τῶν τέκνων του, καὶ ὅτι κάνεις τοιοῦτος (ἐκτὸς ἐὰν ἀναγεννηθῇ διὰ τῆς χάριτος) δὲν θέλει ἀποφύγει ποτὲ τὴν καταδίκην τῆς γεέννης.

Εἶθε οἱ τοιοῦτοι νὰ κατεπειθόντο τώρα νὰ μετανοήσωσι καὶ νὰ ἐπιστρέψωσιν ἀπὸ ἑλᾶς τὰς ἀνομίας, ἢ ἄλλως ἡ ἀδικία θέλει εἶσθαι ὁ ἀφανισμός των. (Ίεζεκ. ιη'. 30.) Φεῦ ! ἄθλιοι σκληροκάρδιοι ἁμαρτωλοί ! Πρέπει νὰ σᾶς ἀφήσω τέλος πάντων ὅπου εἰσθε ; Ὅμως πρέπει νὰ γνωρίζητε ὅτι ἐνουθετήθητε· καὶ ὅτι εἶμαι ἁθῶς τοῦ αἵματος σας· καὶ ἐάν τε ἀκούσωσιν, ἐάν τε ἀπειθήσωσιν, ἐγὼ θέλω ἀφήσει τὰς ῥήσεις ταύτας τῆς θείας Γραφῆς εἰς αὐτοὺς, αἵτινες θέλουσιν ἀποβῆ ἢ κεραυνοὶ νὰ τοὺς ἐξυπνίσωσιν, ἢ πεπύρωμένα σιδηρά νὰ τοὺς σκληρύνωσιν. «Ὁ Θεὸς ἐξάπαντος θέλει συντρίψει τὴν κεφαλὴν τῶν ἐχθρῶν του, καὶ τὴν τριχωμένην κορυφὴν ἐκείνου, ὁ ὁποῖος περιπατεῖ ἀδικακόπως εἰς τὰς ἁμαρτίας του». (Ψαλ. ξη'. 21.) «Ὁ ἄνθρωπος ὅστις συχνὰ ἐλεγχόμενος σκληρύνει τὸν τράχηλον, ἐξαίφνης θέλει ἀφανισθῆ χωρὶς ἴασιν». (Παροιμ. κθ'. 1.) Ἐπειδὴ ἐγὼ ἔκραζον, καὶ σεῖς δὲν ὑπηκούετε, ἐξέτεινα τὴν χεῖρά μου, καὶ κἀνεῖς δὲν ἐπρόσεχε, κτλ. Ἐγὼ θέλω ἐπιγε-

λάσει εἰς τὸν ὄλεθρόν σας, ὅταν ἡ καταστροφή σας ἐφορμήσῃ ὡς ἀνεμοστρόβιλος». (Παροιμ. α'. 24—27.)

Καὶ τῶρα φαντάζομαι, ὅτι πολλοὶ θέλουσιν ἀρχίζειν νὰ μακαρίζωσιν ἑαυτοὺς, καὶ στοχάζονται ὅτι τὰ πάντα καλῶς ἔχουσιν, ἐπειδὴ δὲν εἶναι μεμολυσμένοι ἀπὸ ταῦτα τὰ παχυλώτερα ἁμαρτήματα· ἀλλὰ πρέπει νὰ σᾶς εἶπω ὅτι ὑπάρχει ἕν ἄλλο εἶδος ἀμετανότητων, οἵτινες δὲν φέρουσι τὰ χαράγματα τῶν ἐπὶ τοῦ μετώπου των, ἀλλὰ κρυφώτερον καὶ μᾶλλον κεκαλυμμένως. Οὗτοι πολλάκις ἀπατῶσιν ἑαυτοὺς καὶ τοὺς ἄλλους, καὶ νομίζονται καλοὶ χριστιανοί, ἐνῶ εἶναι σαθεροὶ εἰς τὴν καρδίαν. Πολλοὶ ζῶσιν ἀγνώριστοι, ἕως οὔ ὁ θάνατος καὶ ἡ κρίσις φέρωσι τὰ πάντα εἰς τὸ φῶς. Οὗτοι οἱ ἑαυτοὺς ἀπατῶντες φαίνονται, ὅτι φθάνουσιν ἕως καὶ εἰς αὐτὰς τὰς πύλας τοῦ οὐρανοῦ μετὰ θάρρους ὅτι θέλουσιν εἰσθαι δεκτοί, καὶ ὁμῶς ἀποδιώκονται τέλος ἐκεῖθεν. Σᾶς παρακαλῶ, νὰ ἐγχαράξῃτε βαθέως εἰς τὴν καρδίαν σας, καὶ σταθερῶς νὰ κατέχητε τὸν ἐξεγερτικὸν

τοῦτον λογισμὸν, ὅτι πάμπολλοι ἀποτυγχάνουσιν ἐξ αἰτίας κρυφῆς τινος ἁμαρτίας. ἥτις εἶναι ὄχι μόνον ἀπὸ τῶν ἄλλων κεκρυμμένους, ἀλλὰ δι' ἑλλειψιν παρατηρήσεως τῆς καρδίας των καὶ ἀπὸ αὐτῶν τοῦ ἰδίου. Ὁ ἄνθρωπος ἐμπορεῖ νὰ ᾔηται ἐλεύθερος ἀπὸ προφανεῖς μολυσμοὺς, καὶ ὁμῶς νὰ ἀποθάνῃ τέλος πάντων ὑπὸ τῆς θανατηφόρου χειρὸς ἀπαρατηρήτου τινὸς ἀνομίας· καὶ τοιαῦται εἶναι αἱ ἐξῆς δώδεκα κεκρυμμένα ἁμαρτίαι, ἕνεκα τῶν ὁποίων αἱ ψυχαὶ σωρηδὸν καταβαίνουν εἰς τὰ δωμάτια τοῦ αἰωνίου θανάτου. Περὶ τούτων πρέπει νὰ ἐρευνᾶτε μετὰ προσοχῆς, καὶ νὰ τὰς θεωρῆτε ὅπου τὰς ἀπαντᾶτε ὡς μέλανα σημεῖα, ἀποδεικνύοντα κατάστασιν ἄχαριν καὶ ἀμετανόητον· καὶ καθὼς ἀγαπᾶτε τὰς ψυχὰς σας, ἀναγινώσκετε αὐτὰς ἐπιμελῶς μὲ ἀγίαν ὑποψίαν, μήπως σεῖς οἱ ἴδιοι ἦσθε οἱ ἄνθρωποι περὶ τῶν ὁποίων γίνεται λόγος.

1. Παχυλὴ ἐκούσιος ἄγνοια.
 "ὦ! πόσας ἀθλίας ψυχὰς ἡ ἁμαρτία αὕτη φανεύει εἰς τὸ σκότος, (Ψσ. δ'. 6.) ἐνῶ στο-

χάζονται βεβαίως, ὅτι ἔχουσιν ἀγαθὰς καρ-
 διας καὶ εἶναι εἰς τὴν εὐθεϊαν ὁδὸν τὴν πρὸς
 τὸν οὐρανόν. Αὕτη εἶναι ὁ φρονεὺς, ὅστις ἀ-
 ποστέλλει εἰς τὸν ἄδην σιωπηλῶς μυριάδας,
 ὅτι δὲν ὑποπτεύουσι τίποτε, οὐδὲ βλέπousι
 τὴν χειρα, ἣτις ἐξολοθρεύει αὐτάς. Θέλετε
 γνωρίσει, ὁποιασδήποτε δικαιολογίας καὶ ἂν
 προτείνητε ὑπὲρ τῆς ἀγνοίας, ὅτι εἶναι ψυ-
 χόλεθρον κακόν. (Ἦσ. κζ'. 11. Β'. Θεσσαλ.
 α'. 8. Β'. Κορινθ. δ'. 3.) Δὲν ἤθελε λυπήσει
 τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου ἡ τρομερὰ καὶ ἐ-
 λεινὴ ἐκείνη θέα ὅτε οἱ ἄθλιοι διαμαρτυροῦ-
 μενοι ἐκλείσθησαν πάμπολλοι ὁμοῦ εἰς ἓνα
 σαῦλον, καὶ ἤρχετο ὁ δῆμιος μὲ τὰς ἀπανθρώ-
 πους του χειρας θερμὰς ἀπὸ ἀνθρώπινον αἷμα,
 καὶ τοὺς ἔφερεν ἓνα ἓνα μὲ δεδεμένους ὀφθαλ-
 μοὺς εἰς τὴν καταδίκην, ὅπου ἔσφαζε μέγα
 πλήθος αὐτῶν ἓνα κατόπιν τοῦ ἄλλου, μὲ
 ψυχρὸν αἷμα; Ἀλλὰ πόσον ὀξυτέραν θλί-
 ψιν ἠθέλετε αἰσθανθῆ, εἰάν ἀναλογισθῆτε τὸ
 πλήθος ἐκεῖνο τῶν χριστιανῶν, τοὺς ὁποίους
 ἡ ἀγνοια καταστρέφει ἐν κρυπτῷ, καὶ ὁδη-
 γεῖ μὲ δεδεμένους ὀφθαλμοὺς εἰς τὴν σφαγὴν!

Πρόσεχε νὰ μὴ ἦναι τοιαύτη ἡ κατάστασίς σου. Μὴ ὑπερασπίζεσαι τὴν ἄγνοιαν· ἐὰν φείδεσαι τῆς ἁμαρτίας ταύτης, γινώριζε ὅτι καὶ αὕτη δὲν θέλει φεισθῇ σοῦ· καὶ θέλει ὁ ἄνθρωπος νὰ φυλάττῃ φονέα εἰς τὸν κόλπον του;

2. Κρυπταὶ ἐπιφυλάξεις ὅταν τις ἀποδέχῃται τὸν Χριστόν. Τὸ νὰ ἀφήσωμεν ὅλα διὰ τὸν Χριστόν, καὶ νὰ μισησωμεν πατέρα καὶ μητέρα καὶ αὐτὴν μάλιστα τὴν ἰδίαν μας ζωὴν δι' αὐτόν, (Λουκ. ιδ'. 26.) «οὗτος εἶναι σκληρὸς λόγος». Τινὲς μὲν θέλουσι κάμει πολλὰ, ἀλλὰ δὲν θέλουσιν ἔχει τὴν θρησκείαν, ἥτις θέλει τοὺς σώσει· ποτὲ δὲν ἀφιερώνονται ἐντελῶς εἰς τὸν Χριστόν, οὐδὲ παραδίδονται ἐντελῶς εἰς αὐτόν· θέλουσι νὰ ἔχωσιν ἕνα γλυκεῖαν εἰς αὐτοὺς ἁμαρτίαν, δὲν ἔχουσι σκοπὸν νὰ βλάψωσιν ἑαυτοὺς, ἔχουσι κρυπτὰς ἐπιφυλάξεις ὑπὲρ ζωῆς, ἐλευθερίας ἢ περιουσίας. Πολλοὶ δέχονται τὸν Χριστόν οὕτω, καὶ ποτὲ δὲν θεωροῦσι τὰς περὶ αὐταπαρνήσεως ἀπαιτήσεις του, οὐδὲ λογίζονται τὴν δαπάνην· καὶ

τοῦτο τὰ θεμελιῶδες ἐλάττωμα βλάπτει τὸ πᾶν, καὶ κρυφίως τοὺς ἐξολοθρεύει διὰ παντός. (Λουκ. ιδ'. 28—33.)

3. Μόρφωσις εὐσεβείας πρὸς τὴν θρησκείαν ἄνευ τῆς οὐσίας αὐτῆς. Πολλοὶ ἐπαναπαύονται εἰς τὰ ἐξωτερικά τῆς θρησκείας καὶ εἰς τὴν ἐξωτερικὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἱερῶν τελετῶν. Καὶ τοῦτο συχνάκις ἀπατᾷ τοὺς ἀνθρώπους, καὶ βεβαιότερον ἀφανίζει αὐτοὺς παρὰ τὴν φανεράν ἀσέβειαν, καθὼς συνέβη εἰς τὸν Φαρισαῖον. Ἀκροῶνται, νηστεύουσι, προσεύχονται, καὶ δίδουσιν ἐλεημοσύνας, καὶ διὰ τοῦτο δὲν πιστεύουσιν, ὅτι ἡ κατάστασις των εἶναι κακὴ· ἀναπαυόμενοι δὲ ἐπὶ τῶν πεπραγμένων των, καὶ ἐστερημένοι τοῦ ἔργου τῆς καρδίας, καὶ τῆς ἐσωτερικῆς δυνάμεως, καὶ τῆς ζωτικότητος τῆς θρησκείας, πίπτουσι τέλος εἰς τὰς φλόγας ἐξ αἰτίας τῶν κολακευτικῶν ἐλπίδων, καὶ τῆς θαρραλέας πεποιθήσεώς των, ὅτι εἶναι εἰς τὴν εὐθεϊαν ὁδὸν πρὸς τὸν οὐρανόν. Ὡ φοβερά περιστάσις! ἡ θρησκεία τοῦ ἀνθρώπου νὰ χρησιμεύῃ μόνον

εἰς τὸ νὰ σκληρύνῃ αὐτόν, καὶ πραγματικῶς νὰ ἀποπλανᾷ καὶ νὰ ἀπατᾷ τὴν ἰδίαν του ψυχὴν!

6. Ψευδεῖς σκοποὶ εἰς τὰ ἱερὰ καθήκοντα. Ἐκ τούτου προῆλθεν ὁ ὀλεθρὸς τῶν Φαρισαίων. "Ω! πόσαι τάλαιπωροὶ ψυχαὶ ἐξολοθρεύονται ἕνεκα τούτου, καὶ πίπτουσιν εἰς τὴν γέενναν πρὶν ἐννοήσωσι τὸ λάθος των! Ὁ ἄνθρωπος ἐκτελεῖ τὰ καλὰ ἔργα, καὶ μὲ τοῦτο νομίζει ὅτι τὰ πάντα καλῶς ἔχουσιν· ἀλλὰ δὲν ἐννοεῖ ὅτι εἰς ὅλα ταῦτα κινεῖται μόνον ὑπὸ σαρκικῶν αἰτιῶν. Εἶναι ἀληθέστατον ὅτι καὶ εἰς τὸν ἀληθῶς ἡγιασμένον παρεισδύουσι πολλάκις σαρκικοὶ σκοποί· ἀλλ' ὁμῶς οὗτοι εἶναι εἰς αὐτόν μίσους ἀντικείμενα καὶ τῆς ταπεινώσεως αἷτια· ποτὲ δὲ δὲν ὑπερισχύουσι καθ' ἑξῆς, οὐδὲ κατακυριεύουσιν αὐτόν. Ὄταν τὸ κυριωδέστατον αἷτιον, τὸ ὁποῖον κάμνει τὸν ἄνθρωπον νὰ ἐκτελῇ συνήθως τὰ θρησκευτικὰ καθήκοντα, ᾗναι σαρκικός τις σκοπός, ὥς διὰ νὰ καθησυχάσῃ τὴν συνείδησίν του, γ' ἀπολαύσῃ τὴν ὑπόληψιν ὅτι εἶναι εὐσεβής,

νὰ φανῇ εἰς τοὺς ἀνθρώπους, νὰ ἐπιδείξῃ τὰ χαρίσματά του καὶ τὴν προκοπὴν του, ν' ἀποφύγῃ τὸ ὄνειδος, ὅτι εἶναι βέβηλος καὶ ἄηρησκος, ἢ τὰ παρόμοια, τοῦτο φανερόναι σαθρὰν καρδίαν. Ὡ χριστιανέ, ἐὰν θέλῃς νὰ μὴ ὑποπέσῃς εἰς αὐταπάτην, πρόσεχε νὰ μὴ ἀποθλέπῃς μόνον εἰς τὰς πράξεις σου, ἀλλὰ μετὰ τούτων, καὶ μάλιστα πρὸ πάντων εἰς τοὺς σκοποὺς σου.

5. Ἐμπιστοσύνη εἰς τὴν ἰδίαν των δικαιοσύνην. Τοῦτο εἶναι ψυχόληθρον κακόν. Ὅταν οἱ ἄνθρωποι ἐμπιστεύονται εἰς τὴν ἰδίαν των δικαιοσύνην, τρώντι ἀποθάλλουσι τὴν τοῦ Χριστοῦ. Ἀγαπητοί, πρέπει νὰ προσέχητε πανταχόθεν, διότι ὅχι μόνον αἱ ἁμαρτωλαὶ πράξεις, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐμπιστοσύνη εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων σας δύναται νὰ σᾶς ἀφανίσῃ· πιθανόν νὰ μὴ ἐσυλλογίσθητέ ποτε περὶ τούτου. Ἀλλὰ βεβαίως ὁ ἄνθρωπος δύναται νὰ καθῇ καὶ ἀπὸ τὴν κατὰ τὸ φαινόμενον δικαιοσύνην του, καὶ τὰς νομιζομένας χάριτας, καθὼς καὶ ἀπὸ τᾶς παχυλᾶς ἁμαρτίας, καὶ

τοῦτο συμβαίνει, ὅταν ὁ ἄνθρωπος θαρρῇ εἰς ταῦτα ὡς δικαίωσίν του ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, εἰς ἱκανοποίησιν τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ καὶ ἐξιλέωσιν τῆς ὀργῆς του, εἰς ἀπόλαυσιν τῆς εὐμενείας αὐτοῦ καὶ συγχωρήσεως, διότι οὕτως ἀπεβάλλει τὸν Χριστὸν, καὶ ἀντ' αὐτοῦ λαμβάνει τῶν καθηκόντων του τὴν ἐκπλήρωσιν, καὶ τὰς χάριτάς του ὡς Σωτῆρα. Φυλάττεσθε ἀπὸ τοῦτο, ὦ χριστιανοί, ἐνασχολεῖσθε πολὺ εἰς τὰς τελετάς· ἀλλ' αὕτη ἡ μία ἀποθνήσκουσα μυῖα κάμνει ὅλον τὸ μῦρον τοῦ μυρεψοῦ νὰ βρωμήσῃ. (Ἐκκλ. ι'. 1.) Καὶ ὅταν πράξῃτε τὰ πάντα καὶ τὰ κάλλιστα, πάλιν μὴ ἐμπιστεύσῃτε εἰς ἑαυτοὺς, ἀλλὰ προστρέχετε εἰς τὸν Χριστόν· λογίζεσθε τὴν ἰδίαν σας δικαιοσύνην μόνον ὡς ῥυπαρὰ ῥάκη. (Πρὸς Φίλιπ. γ'. Ἡσαΐας ξδ'. 6.)

6. Κρυφὴ ἔχθρα κατὰ τῆς αὐσηρότητος τῆς θρησκείας. Πολλοὶ χρηστοθήεις ἄνθρωποι, ἀκριβεῖς εἰς τὰ τυπικὰ χρέη των, πικρῶς ἐχθρεύονται τὴν αὐστηρότητα καὶ τὸν ζῆλον εἰς τὰ τῆς θρη-

σκείας, καὶ μισοῦσι τὴν ζωτικότητα καὶ τὴν δύναμιν αὐτῆς. Δὲν ἀγαπῶσι τὴν ζέσιν ταύτην, οὐδὲ ὑποφέρουσι νὰ γίνηται τόσος θόρυθος περὶ τῆς θρησκείας· καταδικάζουσι τὴν αὐστηρότητα τῆς θρησκείας ὡς ἰδιοτροπίαν, καὶ ἄκρατον ζῆλον· καὶ καὶ' αὐτοὺς ὁ ζωηρὸς ἱεροκῆρυξ, ἢ ὁ ζωηρὸς χριστιανὸς εἶναι μόνον ἐνθουσιαστής. Οἱ ἄνθρωποι δὲν ἀγαπῶσι τὴν ἀγιωσύνην ὡς ἀγιωσύνην, (διότι τότε ἤθελον ἀγαπᾶ εἰς ἄκρον τὴν ἀγιωσύνην,) καὶ διὰ τοῦτο εἶναι ἀναμφιβόλως σαθεοὶ εἰς τὴν καρδίαν, ὅσον καὶ φρονῶσι καλῶς περὶ ἑαυτῶν.

7. Ἡ ἐπαναπαύσις εἰς βαθμόν τινα εὐσεβείας. Ὅταν ἔχῃσι τοσαύτην εὐσέβειαν ὅση θέλει τοὺς σώσει (ὡς αὐτοὶ ὑποθέτουσι,) τότε δὲν βλέπουσι περαιτέρω, καὶ οὕτως ἀποδεικνύονται ἐλλειπεῖς ἀληθοῦς χάριτος, ἥτις φέρει τοὺς ἀνθρώπους νὰ ἐπιθυμήσωσι καὶ τὴν τελειότητα. (Φιλιπ. Γ'. 13. Παροιμ. δ'. 18.)

8. Ἡ κυριεύουσα ἀγάπη τοῦ κόσμου. Τοῦτο εἶναι φανερόν σημεῖον καρ-

δίας μὴ ἡγιασμένης. «Ἐάν τις ἀγαπᾷ τὸν κόσμον οὐκ ἔστιν ἡ ἀγάπη τοῦ Πατρὸς ἐν αὐτῷ». (1 Ἰωάν. β'. 15.) Ἀλλὰ πόσον ἡ ἁμαρτία αὕτη κρύπτεται πολλάκις ὑπὸ τὸ ὥραϊον κάλυμμα τοῦ κατ' ἐπιφάνειαν χριστιανισμοῦ ! Τῶντι τοιαύτῃ ἰσχύς ἀπάτης ὑπάρχει εἰς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην, ὥστε πολλάκις ὅταν πᾶς ἄλλος δύναται νὰ βλέπῃ κοσμικότητα, καὶ πλεονεξίαν τοῦ ἀνθρώπου, οὗτος δὲν δύναται νὰ τὰ ἴδῃ, ἀλλὰ μεταχειρίζεται τόσους χρωματισμοὺς, δικαιολογίας, καὶ προφάσεις εἰς ὑπεράσπισιν τοῦ πρὸς τὰ κοσμικὰ πόθου του, ὥστε τυφλώνει τοὺς ἰδίους του ὀφθαλμοὺς, καὶ χάνεται εἰς τὴν αὐταπάτην του. Πόσοι λεγόμενοι χριστιανοὶ ἀγαπῶσι πολὺ περισσότερον τὸν κόσμον παρὰ τὸν Χριστὸν, «οἵτινες φρονοῦσι τὰ ἐπίγεια», καὶ ἔνεκα τούτου εἶναι προφανέστατα σαρκικοί, καὶ πιθανὴ ἡ καταστροφὴ των ! Ἀλλ' ὅμως, ἐὰν ἐρωτήσης τούτους τοὺς ἀνθρώπους, θέλουσι σοὶ εἰπεῖ θαρρῶς, ὅτι προτιμῶσι τὸν Χριστὸν ὑπὲρ πᾶν ἄλλο· διότι δὲν βλέπουσι τὰ γήϊνα φρονήματά των, διότι

δὲν παρατηροῦσιν ἀκριβῶς τὰς ἐνεργείας τῶν καρδιῶν των. Ἐὰν προσεκτικῶς ἐξέταζον, ἤθελον εὐρεῖ ταχέως, ὅτι ἡ μεγαλητέρα των εὐχαρίστησις εὐρίσκεται εἰς τὸν κόσμον τοῦτον, καὶ ὅτι ἡ μεγίστη των φροντίς καὶ κυριωτέρα προσπάθεια εἶναι νὰ ἀποκτήτῃσι καὶ ἐξασφαλίσωσι τὰ τοῦ κόσμου, τὰ ὅποια εἶναι βέβαια σημεῖα ἀμετανοήτου ἀμαρτωλοῦ. Εἴθε οἱ ὀνομαζόμενοι χριστιανοὶ νὰ προσέχωσι καλῶς διὰ νὰ μὴ ἀπολεσθῶσιν ἀπὸ τὴν χεῖρα τῆς ἀπαρατηρήτου ταύτης ἀμαρτίας. Οἱ ἄνθρωποι δυνατὸν ν' ἀπομακρυνθῶσι, καὶ πολλάκις ἀπομακρύνονται ἀπὸ τὸν Χριστὸν, ἐπίσης ὑπὸ τῆς ἀμέτρου ἀγάπης τῶν νομίμων ἀπολαύσεων, καθὼς καὶ ὑπὸ τῶν παρανομωτάτων πράξεων.

9. Ἐπικρατοῦσα κακία καὶ φθόρος ἐναντίον τῶν ὑβριζόντων καὶ βλαπτόντων αὐτούς. "Ὡ! πόσοι φαινόμενοι εὐσεβεῖς εἶναι μνησίκακοι, ἀποδίδοντες κακὸν ἀντὶ κακοῦ, ἐπιθυμοῦντες ἐκδίκησιν, εὐχόμενοι κακὸν πρὸς τοὺς ἀδικήσαντας αὐτούς, καὶ τοῦτο ἀπ' εὐθείας

έναντίον τοῦ κανόνος τοῦ Εὐαγγελίου, τοῦ παραδείγματος τοῦ Χριστοῦ, καὶ τῆς φύσεως τοῦ Θεοῦ! Ἀναμφιδόλως, ὅπου τὸ κακὸν τοῦτο διαφυλάττεται, βράζον εἰς τὴν καρδίαν καὶ δὲν μισεῖται οὐδὲ καταπαλαίεται, οὐδὲ νεκρόνεται, ἀλλὰ συνήθως ὑπερσχύει, ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος εἶναι εἰς αὐτὴν τὴν χολὴν τῆς πικρίας καὶ εἰς κατάστασιν θανάτου. (Ματθ. ιη'. 32—35. Α'. Ἰωάν. γ'. 14. 15.)

Ἀναγνώστα, δὲν ὑπάρχει εἰς σέ κανὲν τούτων; Εἰς κάμμίαν τῶν προειρημένων τάξεων δὲν εὐρίσκεται! ὦ! ἐρεῦνα, καὶ πάλιν ἐρεῦνα. Σπουδαίως ἐξέταξε τὴν καρδίαν σου. Ἀλλοίμονον εἰς σέ, ἐάν, ὁμολογῶν τὸν χριστιανισμόν, εὐρίσκεσαι ὑπὸ τὴν δύναμιν τῆς ἀγνοίας, βεβυθισμένος εἰς τοὺς τύπους τῆς θρησκείας, καταποντισμένος εἰς τὰ γήϊνα φρονήματα, πεφαρμακευμένος ἀπὸ τὴν κακίαν, ἐπηρμένος ἀπὸ τὴν ἰδέαν τῆς ἰδίας σου δικαιοσύνης, ἔχων τὴν ζύμην τῆς ὑποκρισίας καὶ σαρκικὰ τέλη εἰς τὴν λατρείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ πικρίαν κατὰ τῶν αὐστηρῶν

καθηκόντων τῆς εὐσεβείας· ἡ ἀνακάλυψις αὕτη ἤθελεν εἶσθαι λυπηρὰ ἀπόδειξις, ὅτι βλῆ ἡ θρησκεία σου εἶναι ματαία. Ἀλλ' ὡς προχωρήσω.

10. Ἀδάμαστος ὑπερηφάνεια.

Ὅταν οἱ ἄνθρωποι ἀγαπῶσι τῶν ἀνθρώπων μᾶλλον τὸν ἔπαινον παρὰ τὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἔχωσι προσηλωμένην τὴν καρδίαν των εἰς τὴν τιμὴν καὶ τὰς εὐφημίας τῶν ἀνθρώπων, εἶναι βεβαιότατον ὅτι εὐρίσκονται ἔτι εἰς τὰς ἁμαρτίας των, καὶ εἶναι ξένοι τῆς ἀληθοῦς ἐπιστροφῆς· ὅταν οἱ ἄνθρωποι δὲν βλέπωσι τὴν ὑπερηφάνειαν τῶν καρδιῶν των, οὐδὲ παρὰ πονῶνται, οὐδὲ στενάζωσι δι' αὐτήν, εἶναι σημεῖον, ὅτι εἶναι νεκροὶ εἰς τὴν ἁμαρτίαν. Ὡ! πόσον κρυφίως αὕτη ἡ ἁμαρτία ζῇ καὶ βασιλεύει εἰς καρδίας πολλῶν, καὶ οὗτοι δὲν τὸ γνωρίζουσιν, ἀλλ' εἶναι ἀλλότριοι ἑαυτῶν. (Ἰωάν. θ'. 40.)

11. Ἡ ἐπικρατοῦσα ἀγάπη τῆς ἡδονῆς. Αὕτη εἶναι μέλαν σημεῖον. Ὅταν οἱ ἄνθρωποι δίδωσιν εἰς τὴν σάρκα τὴν ἐλευθερίαν, τὴν ὁποίαν ἐπιποθεῖ, καὶ ἀδρῶς τρέφωσι

καὶ εὐαρεστῶσιν αὐτήν, καὶ δὲν τῇ ἀπαρνῶν-
ται τίποτε, οὐδὲ τὴν περιστέλλωσιν· ὅταν ἡ
μεγίστη των ἡδονὴ ἦναι νὰ ἐκπληρῶσι τὰς
ὀρέξεις των, καὶ νὰ εὐχαριστῶσι τὰς αἰσθή-
σεις των, ὅσον εὐσεβεῖς καὶ ἄν φαίνωνται, τὰ
πάντα εἶναι σαθρά. Ζωὴ ἀρέσκουσα εἰς τὴν
σάρκα δὲν δύναται ν' ἀρέσῃ εἰς τὸν Θεόν.
«Ἐκεῖνοι, οἵτινες εἶναι τοῦ Χριστοῦ, ἐσταύ-
ρωσαν τὴν σάρκα», καὶ φροντίζουν νὰ τὴν
ἔχωσιν ὑποτεταγμένην ὡς ἐχθρόν των. (Γαλ.
ε'. 24. Α'. Κορ. θ'. 25 — 27.)

12. Σαρκικὴ ἀσφάλεια, ἥτοι νο-
μιζομένη ἀλλ' ἀθεμελίωτος ἐμπιστοσύνη, ὅτι
ἡ κατάστασις των εἶναι ἤδη καλὴ. Πολλοὶ
κράζουσιν εἰρήνη καὶ ἀσφάλεια, ἐνῶ αἰφνίδιος
ὄλεθρος ἐπέρχεται ἐπ' αὐτούς. Τοῦτο ἐκράτει
τὰς μωρὰς παρθένας κοιμωμένας, ἐνῶ ἔ-
πρεπε νὰ ἐργάζωνται, τὰς ἐκράτει εἰς τὴν
κλίνην των, ἐνῶ ἔπρεπε νὰ ἦναι εἰς τὴν ἀγο-
ράν. Δὲν ἐνόησαν ὅτι εἶχον ἔλλειψιν ἐλαίου,
ἕως οὗ ὁ νυμφίος ἦλθε· καὶ ἐνῶ ὑπῆγαινον
νὰ ἀγοράσωσιν, ἡ θύρα ἐκλείσθη. Ὡ! εἴθε
αἱ μωραὶ αὗται παρθένοι νὰ μὴ εἶχον μιμη-

τάς ! Ποῦ εἶναι ὁ τόπος, παῦ εἶναι μάλιστα ἡ οἰκία, ὅπου αὐταὶ δὲν κατοικοῦσιν ; Οἱ ἄνθρωποι λέγουσι νὰ τρέφωσιν, ἐπὶ σαθροτάτων μάλιστα βάσεων, ἐλπίδας, ὅτι ἡ κατάστασις των εἶναι καλὴ· καὶ οὕτω δὲν φροντίζουσι περὶ μεταβολῆς, καὶ ἐξ αἰτίας τούτων χάνονται εἰς τὰς ἁμαρτίας των. Εἰσθε ἐν εἰρήνῃ ; Δείξατε ἐπὶ ποίων βάσεων στηρίζεται ἡ εἰρήνη σας. Ἡ εἰρήνη σας αὕτη εἶναι ἡ τῆς γραφῆς ; Δύνασαι νὰ δείξης τὰ διακριτικὰ σημεῖα τοῦ ἀληθοῦς πιστοῦ ; Δύνασαι νὰ ἀποδείξης ὅτι ἔχεις τι περισσότερον ἀφ' ὅ,τι εἶχόν ποτε οἱ ὑποκριταί ; Ἐὰν ὅχι, φοβοῦ τὴν εἰρήνην ταύτην περισσότερον παρ' ὅποιανδήποτε ταραχὴν· καὶ γνώριζε δτι σαρκικὴ εἰρήνη πολλάκις ἀποβαίνει ὁ θανασιμώτατος ἐχθρὸς τῆς ψυχῆς, καὶ ἐνῶ μεδιᾷ καὶ φιλεῖ καὶ ὁμιλεῖ χαριέντως, θανατηφόρως κτυπᾷ τρόπον τινα « ὑπὸ τὴν πέμπτην πλευράν ».

Νομίζω, ὅτι ἀκούω ἤδη τοὺς ἀναγνώστας μου κρᾶζοντας ὡς οἱ μαθηταί· « Ποῖος λοιπὸν δύναται νὰ σωθῇ ; » (Ματθ. ιθ'. 25.)

Λάβατε ἐκ τῶν ἡμετέρων ἐκκλησιῶν πρῶτον μὲν ὄλους ὅσοι εὐρίσκονται εἰς τὰς δέκα ἐκείνας τάξεις τῶν βεθῆλων· ἔπειτα δὲ ὄλους ὅσοι εὐρίσκονται εἰς τὰ δώδεκα ταῦτα εἶδη τῶν κειρυμμένων καὶ αὐταπατήτων ὑποκριτῶν, καὶ εἰπέτε μοι, ἂν δὲν ᾦναι μικρὸν ὑπόλοιπον οἱ μέλλοντες νὰ σωθῶσι. Πόσον ὀλίγα θέλουν εἶσθαι τὰ ὑπολειφθησόμενα πρόβατα, ὅταν ὅλοι ἐκεῖνοι χωρισθῶσι καὶ τεθῶσι μετὰ τῶν ἐρίφων; Ἐγὼ βέβαια δὲν ἐλπίζω νὰ ἴδω εἰς τὸν οὐρανὸν οὐδένα τῶν πολυαρίθμων ἀκροατῶν μου, οἵτινες εὐρίσκονται μετὰ τῶν τούτων τῶν προμνησθέντων εἴκοσι δύο εἰδῶν, ἐκτὸς ἂν διὰ τελείας ἐπιστροφῆς μεταβληθῇ ἡ κατάστασις των.

Καὶ τώρα, ὦ συνείδησις, ἐκτέλεσον τὸ καθήκόν σου· ὁμίλει δυνατὰ πρὸς ἐκεῖνον, ὅστις ἀκούει ἢ ἀναγινώσκει τοὺς λόγους τούτους· ἂν εὐρῆς ὅποιονδήποτε τούτων τῶν σημείων ἐπάνω αὐτοῦ, πρέπει νὰ τὸν κηρύξῃς ὀλοτελῶς ἀκάθαρτον. Μὴ ψεύδῃσαι, μὴ εἴπῃς εἰρήνην εἰς ἐκεῖνον, εἰς τὸν ὅποιον ὁ Θεὸς δὲν λέγει οὐδεμίαν εἰρήνην· ἅς μὴ σέ

δωροδοκίῃ σαρκικῇ ἐπιθυμίᾳ, μηδὲ ἅς σὲ
 τυφλώσῃ φιλαυτία, μηδὲ σαρκικὴ τις πρό-
 ληψις. Σὲ κλητεύω εἰς τὸ δικαστήριον τοῦ
 οὐρανοῦ νὰ ἔλθῃς καὶ νὰ μαρτυρήσῃς. Ἐπει-
 δὴ ἂν δὲν ἀποκριθῇς τὴν ἀλήθειαν, ἔχεις νὰ
 κινδυνεύσῃς· δὸς ἀληθῆ ἔκθεσιν τῆς κατα-
 στάσεως τοῦ ἀναγιγνώσκοντος τὸ βιβλίον τοῦ-
 το. Συνείδησις, θέλεις ὅπως διόλου σιωπήσῃς
 εἰς καιρὸν τοιοῦτον, ὅποῖος ὁ παρών; Σὲ ὀρ-
 κίζω εἰς τὸν ζῶντα Θεὸν νὰ εἴπῃς τὴν ἀλή-
 θειαν· εἶναι ἐπεστραμμένος ὁ ἄνθρωπος οὗ-
 τος ἢ ὄχι; Πράττει τινὰ ἀδικίαν ἢ ὄχι; Ἀ-
 γαπᾷ τάχα ἀληθῶς, ἀρέσκει, τιμᾷ καὶ ἡ-
 δύνεται εἰς τὸν Θεὸν ὑπὲρ πάν ἄλλο ἢ ὄχι;
 Ἐλθέ, διάλυσον τοῦτο. Ἔως πότε αὕτη ἡ ψυ-
 χὴ θέλει ζῆ εἰς ἀβεβαιότητος; Ὡ συνείδη-
 σις, εἰπέ τὴν ἀπόφασίν σου· εἶναι ὁ ἄνθρω-
 πος οὗτος νέα κτίσις, ἢ ὄχι; Πῶς τὸν εὐρί-
 σκεις; ἔγεινεν εἰς αὐτὸν τελεία καὶ με-
 γάλῃ ἀλλαγῇ ἢ ὄχι; Πότε, ποῦ, ἢ ποῖα
 τὰ μέσα, δι' ὧν ἡ ἐντελής αὕτη ἀλλαγὴ,
 ἥτοι παλιγγενεσία, ἐντηργήθη εἰς τὴν ψυχὴν
 αὐτοῦ; Ὁμίλει, συνείδησις, ἢ ἐὰν δὲν ἐμπο-

ρῆς νὰ εἴπῃς τὸν καιρὸν καὶ τὸν τόπον, δύ-
 νασαι τοῦλάχιστον νὰ ἀποδείξῃς ἐκ τῶν Γρα-
 φῶν, ὅτι τὸ ἔργον τοῦτο ἔγεινεν; Ἀπέβαλεν
 ὁ ἄνθρωπος οὗτος τὰς ψευδεῖς του βάσεις,
 τὰς ψευδεῖς του ἐλπίδας, καὶ τὴν ψευδῇ εἰ-
 ρήνην, εἰς τὰ ὁποῖα εἶχε ποτε τὸ θάρρος του;
 Συνηθάνθη βαθέως τὰς ἁμαρτίας καὶ τὴν
 ὀλεθρίαν κατάστασίν του; Ἐπαυσεν ἀπὸ τὸ
 νὰ θαρρῇ εἰς τὴν ἰδίαν του δικαιοσύνην, καὶ
 παρήτησε τὰς ἁμαρτίας του διὰ νὰ παρα-
 δοθῇ ὀλοτελῶς εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν; Ἢ
 δὲν τὸν εὕρισκεις μέχρι τῆς σήμερον ὑπὸ τὴν
 δύναμιν τῆς ἀγνοίας καὶ εἰς τὸν βόρβορον
 τοῦ κόσμου; Δὲν εὔρες ἐπάνω του τὰ κέρδη
 τῆς ἀδικίας; Δὲν τὸν εὕρισκεις ξένον εἰς
 τὴν προσευχὴν, παραμελητὴν τοῦ λόγου τοῦ
 Θεοῦ, ἐραστὴν δὲ τοῦ παρόντος κόσμου;
 Δὲν τὸν πιάνεις ἐνίοτε εἰς ψεῦδος; Δὲν
 εὕρισκεις τὴν καρδίαν του ζέουσιν ἀπὸ
 κακίαν, ἢ φλεγομένην ἀπὸ ἀσέλγειαν, ἢ ξιώ-
 κουσαν τὰ κέρδη τῆς πλεονεξίας; Ὅμιλει
 σαφῶς περὶ πάντων τῶν εἰρημένων. Δύνασαι
 νὰ ἀθωώσῃς τὸν ἄνδρα τοῦτον ἢ τὴν γυναῖκα

ταύτην, ὥς μὴ εὕρισκομένους εἰς τὰς εἰκοσιδύο προδιαγραφείσας τάξεις; Ἐὰν ὁ ἄνθρωπος εὕρεθῃ εἰς τινὰ ἐξ αὐτῶν, βάλε τον κατὰ μέρος, ἢ μερὶς αὐτοῦ δὲν εἶναι μετὰ τῶν ἁγίων, πρέπει νὰ ἐπιστρέψῃ καὶ νὰ γείνη νέα κτίσις, εἰδεμένη, δὲν δύναται νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

Ἀγαπητοί, μὴ γίνεσθε προδόται ἑαυτῶν, μὴ ἀπατάτε τὰς ἰδίας σας καρδίας, μηδὲ καταστρέφητε ὑμᾶς αὐτοὺς δι' ἐκουσίας ἀπιτυφλώσεως. Συστήσατε κριτήριον ἐντὸς τοῦ ἰδίου σας στήθους φέρετε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν συνείδησιν ὁμοῦ. «Εἰς τὸν νόμον καὶ εἰς τὴν μαρτυρίαν». (Ἡσαΐας η' 50.) Ἀκουσον τί ἀποφασίζει ὁ λόγος περὶ τῆς καταστάσεώς σας. Ὡ! ἀκολουθήσατε τὴν ἐξέτασιν, ἕως οὗ εὔρητε τὴν ἀληθῆ κατὰστασιν σας. Ἐὰν ἐνταῦθα κάμητε λάθος, χάνεσθε. Βαὶ τοιαύτη εἶναι ἡ προδοσία τῆς καρδίας, ἡ πανουργία τοῦ πειράζοντος, καὶ ἡ ἀπάτη τῆς ἁμαρτίας· τὰ ὅποια συνομνύουσιν ὅλα διὰ νὰ κολακεύωσι καὶ νὰ ἐξαπατῶσι τὴν ἀθλίαν ψυχὴν· καὶ πρὸς τοῦτοις

τόσον κοινὸν καὶ εὐκόλον εἶναι τὸ νὰ λανθάνῃ τις, ὥστε εἶναι σχεδὸν βέβαιον, ὅτι θέλεις ἀπατηθῆ, ἐὰν δὲν ᾔῃται ἄγρυπνος καὶ ἐπιμελὴς καὶ ἀμερόληπτος, ὅταν ἐξετάζῃς τὴν πνευματικὴν σου κατάστασιν. Ἐπιμελοῦ λοιπὸν τὸ ἔργον σου, ἐρεῦνα κατὰ βάθος, ἐξετάζε μὲ τὸ φῶς εἰς τὰς χεῖρας, σταθμίζε σεαυτὸν εἰς τὴν πλάστιγγα, καὶ παράβαλε σεαυτὸν πρὸς τὰ σταθμὰ τοῦ ἁγιοσπηρίου· δοκίμαζε μὲ τὴν Λυδίαν λίθον τὸ νόμισμά σου.

Ὁ Σατανᾶς εἶναι ἐντελέστατος εἰς τὴν ἀπάτην, ζωγραφίζει ζωηρότατα, εἶναι ἄριστος εἰς τὴν τέχνην, τὰ πάντα μιμεῖται· ὅποιανδὴ ποτε ἀρετὴν ἐπιθυμήσῃς, οὗτος εἶναι ἐπιδεξιώτατος νὰ σοῦ πλάσῃ μίαν κίβδηλον φαινομένην κατὰ πάντα ὅμοίαν μὲ τὴν ἀληθινήν. Προτέχετε καλῶς· μὴ ἐμπιστεύσθε τόσον πολὺ εἰς τὰς ἰδίας σας καρδίας· ὑπάγετε πρὸς τὸν Θεὸν διὰ νὰ σᾶς ἐρευνήσῃ, καὶ ἐξετάσῃ καὶ δοκιμάσῃ τοὺς νεφροὺς σας. Ἐὰν δέ, ἀφοῦ πράξῃς ὅλα ταῦτα, εὐρίσκεισαι εἰσέτι εἰς ἀπορίαν, ἄνοιξον τὴν καρδίαν

σου εὐλικρινῶς πρὸς εὐσεβῇ τινα καὶ πιστὸν
ὕπηρετόν τοῦ Χριστοῦ ἢ πρὸς εὐσεβῇ τινα
φίλον. Μὴ ἀναπαυθῆς πρὶν πληρέστατα βε-
βαιωθῆς περὶ τῆς αἰωνίου σου μακαριότητος.
«Ὡ ἐταστὰ τῶν καρδιῶν, ἀνέγειρε καὶ βοήθει
ταύτην τὴν ψυχὴν εἰς τὴν ἐξέτασιν αὐτῆς».

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

Ἡ ἀθλιότης τῶν ἀσεβῶν.

Τόσον φρικώδης εἶναι ἡ κατάστασις παν-
τὸς ἀσεβοῦς, ὥστ' ἐστοχαζόμεν ἔνιοτε ὅτι,
ἂν ἐδυνάμην καὶ νῦν καταπείσω μόνον τοὺς
ἀνθρώπους, ὅτι δὲν εἶναι εἰσέτι ἀναγεγεννη-
μένοι, ὑπὲρ τὸ ἡμῖς τοῦ ἔργου ἠθέλην εἰ-
σθαι τετελεσμένον. Ἀλλ' εὐρίσκω μὲ λυπη-
ρὰν πείραν, ὅτι τοιοῦτον πνεῦμα νωθρότητος
καὶ νυσταγμοῦ κατέχει τοὺς ἀσεβεῖς, ὥστε,
ἂν καὶ ᾔηναι πεπεισμένοι ὅτι εἰσέτι δὲν εἶναι
μετανοημένοι, πολλάκις ὁμῶς κάθονται ἀ-
μέριμνοι καὶ ἥσυχoi, καὶ διὰ τῆς ἀγάπης

καὶ σαρκικῆς ἡδονῆς, ἥ διὰ τῆς σπουδῆς τῶν κοσμικῶν ἀσχολιῶν, ἥ διὰ τοῦ θορύβου καὶ τῶν κραυγῶν τῶν ἐπιγείων φροντίδων, κακῶν ἐπιθυμιῶν καὶ παθήσεων, ἡ φωνὴ τῆς συνειδήσεως πνίγεται, καὶ οἱ ἄνθρωποι περιορίζονται μόνον εἰς ψυχράς τινας ἐπιθυμίας καὶ γενικοὺς σκοποὺς μετανόιας καὶ ἐπανορθώσεως. Εἶναι λοιπὸν πολὺ ἀναγκαῖον ὅχι μόνον νὰ καταπείσω τοὺς ἀνθρώπους, ὅτι δὲν εἶναι ἐπεστραμμένοι, ἀλλὰ καὶ νὰ προσπαθήσω νὰ τοὺς φέρω ὡσαύτως καὶ εἰς συναίσθησιν τῆς φρικτῆς ἀθλιότητος τῆς καταστάσεώς των.

Ἄλλ' ἀπ' ἀρχῆς ἤδη εὐρίσκομαι εἰς ἀπορίαν. Ποία γλῶσσα δύναται νὰ περιγράψῃ πρὸς αὐτοὺς ἀρκούντως τὴν ἀθλιότητά των ἐκτὸς ἐκείνου τοῦ πλουσίου, ὅστις εὐρίσκετο εἰς τὰς φλόγας ἐκείνας; (Λουκ. ις'. 24.) Ποῖος κάλαμος δύναται νὰ περιγράψῃ τὴν ἀθλιότητα ἐκείνων, οἵτινες εἶναι ἄθεοι εἰς τὸν κόσμον; Τοῦτο δὲν δύναται νὰ γείνη ἐντελῶς, ἐκτὸς ἐὰν γνωρίζωμεν τὸν ἄπειρον ὠκεανὸν τῆς μακαριότητος, ἥτις εὐρίσκεται

ἐντελῶς ἐν Θεῷ, καὶ ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἡ ἁμαρτία κλείει τοὺς ἀνθρώπους. «Ποῖος καταλαμβάνει, λέγει ὁ Μωϋσῆς, τὴν δύναμιν τῆς ὀργῆς σου;» (Ψαλ. ψ'. 11.) Καὶ πῶς νὰ διηγηθῶ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον δὲν καταλαμβάνω; Τόσον ὁμῶς καταλαμβάνομεν ὅσον ἤρκει, ἤθελε νομίσῃ τις νὰ διασεύσῃ τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου ἐκεῖνου, ὅστις ἔχει καὶ τὸν ἐλάχιστον βαθμὸν τῆς πνευματικῆς ζωῆς καὶ αἰσθήσεως.

Ἄλλ' ἡ ἔτι μεγαλητέρα δυσκολία εἶναι, ὅτι εἶμαι ἠναγκασμένος νὰ ὁμιλῶ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ἐστερημένους τὴν πνευματικὴν αἰσθητικότητα. Φεῦ! δὲν εἶναι οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον τῆς ἀθλιότητος τοῦ ἀνθρώπου τοῦτο, τὸ ὅτι εἶναι νεκρὸς, παντάπασι νεκρὸς, εἰς παραπτώματα καὶ τὰς ἁμαρτίας. (Ἐφεσ. β'. 1.)

Ἐὰν ἡδυνάμην νὰ βάλω ὑπ' ὄψιν τὸν παράδεισον ἢ νὰ παρατηρήσω τὴν βασιλείαν τοῦ οὐρανοῦ τόσον καλὰ, ὅσον ὁ Διάβολος ἔδειξε τὰς βασιλείας τοῦ κόσμου καὶ δλὴν τὴν δόξαν αὐτῶν πρὸς τὸν Σωτῆρα ἡμῶν, ἡ

ἐὰν ἡδυνάμην νὰ ἐκκαλύψω τὸ πρόσωπον
 τῆς καταναλισκούσης ἀδύσσου τοῦ Γοφέτ,
 καθ' ὅλας τὰς φρίκας αὐτῆς, καὶ ν' ἀνοίξω
 τὰς πύλας τῆς καταχθονίου καμίνου, φεῦ!
 αὐτὸς δὲν ἔχει διόλου ὀφθαλμοὺς νὰ τὰ ἴδῃ.
 Ἐὰν ἡδυνάμην νὰ ζωγραφίσω τὰς καλλονὰς
 τῆς ἀγιωσύνης ἢ τὴν δόξαν τοῦ εὐαγγελίου,
 ἢ ἐὰν ἡδυνάμην νὰ ἐκθέσω εἰς θεὸν τὴν δια-
 βολικωτάτην ἀσχημίαν καὶ ἀχρεϊότητα τῆς
 ἀμαρτίας, αὐτὸς δὲν ἐμπορεῖ νὰ κρίνῃ διό-
 λου περισσότερον περὶ τῆς ἐρασμιότητος καὶ
 τῆς καλλονῆς τοῦ ἐνός, οὐδὲ περὶ τῆς ρυπα-
 ρότητος καὶ βδελυρίας τοῦ ἄλλου, παρ' ὅσον
 ὁ τυφλὸς περὶ χρωμάτων. Εἶναι ἀπηλλο-
 τριωμένος ἀπὸ τὴν ζωὴν τοῦ Θεοῦ διὰ τῆς
 ἐνυπαρχούσης αὐτῷ ἀγνοίας, τῆς προερχο-
 μένης ἐκ τῆς τυφλότητος τῆς καρδίας του.
 Οὔτε γνωρίζει, οὔτε δύναται νὰ γνωρίσῃ τὰ
 τοῦ Θεοῦ, διότι ταῦτα πνευματικῶς ἀνα-
 κρίνονται. (Α'. Κορινθ. β'. 14) Οἱ ὀφθαλ-
 μοί του δὲν δύνανται σωτηριωδῶς ν' ἀνοι-
 χθῶσιν εἰμὴ μόνον διὰ τῆς χάριτος. Εἶναι
 τέκνον τοῦ σκότους καὶ περιπατεῖ εἰς τὸ

σκότος· μάλιστα καὶ τὸ φῶς, τὸ ὁποῖον εἶναι εἰς αὐτόν, εἶναι σκότος. Νὰ σημάνω νεκρικὰ τὸν κώδωνα τοῦ θανάτου του, ἢ νὰ ἀναγνώσω τὴν καταδίκην του, ἢ νὰ σαλπίσω εἰς τὰ ὦτά του τὴν τρομερὰν σάλπιγγα τῶν κρίσεων τοῦ Θεοῦ, ἥτις ἤθελέ τις νομίσει ὅτι ἦτον ἱκανὴ νὰ κάμῃ καὶ τὰ δύο του ὦτα νὰ ἡχώσι, καὶ νὰ τὸν φέρῃ εἰς τὴν ἔκπληξιν τοῦ Βαλτάζαρ, ὥστε καὶ αὐτὸ τὸ πρόσωπόν του ν' ἄλλοιωθῇ, καὶ οἱ σύνδεσμοι τῆς θώρακος του νὰ διαλυθῶσι, καὶ τὰ γόνατά του νὰ συγκρούωνται; (Δαν. ε'. 6.) Φεῦ! δὲν με ἐννοεῖ, δὲν ἔχει ὦτα νὰ ἀκούσῃ. * Ἡ νὰ καλέσω τὰς θυγατέρας τοῦ ἄσματος, διὰ νὰ ψάλλωσι τὴν ᾠδὴν τοῦ Μωϋσέως καὶ τοῦ Ἀμνοῦ; Ἀλλὰ καὶ πάλιν δὲν θέλει κινηθῇ. Νὰ γοητεύσω αὐτόν με τὸν χαροποιὸν ἦχον, καὶ τὸ τερπνὸν ᾄσμα, καὶ τὰς χαρμοσύνας ἀγγελίας τοῦ εὐαγγελίου, με τὰς γλυκυτάτας καὶ ἐλκυστικωτάτας προσκλήσεις, παραμυθίας, καὶ ἀναψυχικὰ τῶν θείων ἐπαγγελιῶν, τοσούτων μεγάλων καὶ πολυτίμων; Ἀλλὰ ταῦτα δὲν θέλουσι τὸν διαθέσει σω-

τηριωδῶς, ἐκτὸς ἐὰν ἡδυνάμην νὰ τῷ δώσω καὶ ὧτα, καθὼς τῷ φέρω καὶ ἀγγελίας.

Τί νὰ κάμω λοιπόν; Νὰ τῷ ἐκκαλύψω τὴν λίμνην, ἥτις κτείνει μὲ πῦρ καὶ θεῖον; ἢ νὰ ἀνοίξω τὸ ἀλάσαστρον τοῦ πολυτιμωτάτου μύρου, τὸ ὁποῖον πληροῖ ὅλον τὸν οἶκον τοῦ παντὸς μὲ τὴν εὐωδίαν του, καὶ νὰ ἐλπίσω ὅτι ἡ ὁσμὴ τοῦ χρίσματος τοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ τοῦ ἐνδύματός του θέλουν τὸν προσελκύσει; Φεῦ! οἱ νεκροὶ εἰς τὴν ἀμαρτίαν ὁμοιάζουσι τὰ ἄφωνα εἰδῶλα· στόμα ἔχουσιν, ἀλλὰ δὲν ὁμιλοῦσιν· ὀφθαλμοὺς ἔχουσιν, ἀλλὰ δὲν βλέπουσιν· ὦτα ἔχουσιν, ἀλλὰ δὲν ἀκούουσι· ῥῖνας ἔχουσιν, ἀλλὰ δὲν ὀσφραίνονται· χεῖρας ἔχουσιν, ἀλλὰ δὲν ψηλαφῶσι, πόδας ἔχουσιν, ἀλλὰ δὲν περιπατοῦσιν· οὐδὲ ὁμιλοῦσι μὲ τὸν λάρυγγά των. Εἶναι ἄμοιροι πνευματικῆς αἰσθήσεως καὶ κινήσεως. Ἀλλ' ὥς δοκιμάσω τὴν αἴσθησιν, ἥτις μᾶς ἀφίνει ἡ τελευταία, καὶ ὥς σύρω ἔξω τὴν μάχαιραν τοῦ λόγου. Πλὴν ἂν καὶ λαμβάνω τὰ βέλη μου ἐκ τῆς φαρέτρας τοῦ Θεοῦ, καὶ τὰ διευθύνω εἰς τὴν καρδίαν δὲν αἰσθάνεται

ὁμῶς· διότι πῶς νὰ αἰσθανθῇ ἀναίσθητον ὄν ; ὥστε καὶ ἂν ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ μένῃ εἰς αὐτόν, καὶ τὸ παμμέγεθες ἄχθος τοσούτων χιλιάδων ἁμαρτιῶν, τρέχει ὁμῶς ἄνω καὶ κάτω τόσον ἐλαφρὸς ὥς νὰ μὴ εἶχε τίποτε. Ἐν ἐνὶ λόγῳ φέρει νεκρὰν ψυχὴν εἰς ζῶν σῶμα, καὶ ἡ σὰρξ αὐτοῦ εἶναι μόνον κινουμένη νεκρική θήκη διεφθαρμένου νοσὸς δις ἀποθανόντος. (Ἰουδ. 12.) Διὰ ποίας λοιπὸν ὁδοῦ νὰ ἔλθω πρὸς ἀθλίους ἀνθρώπους, με τοὺς ὁποίους ἔχω νὰ κάμω ; Τίς θέλει μαλακύνει τὴν λιθίνην καρδίαν ; ἢ τίς θέλει κάμει τὸ ἄψυχον πτώμα νὰ αἰσθανθῇ καὶ νὰ κινήθῃ ; Ὁ Θεὸς, ὅστις δύναται ἀπὸ « πέτρας νὰ ἐγείρῃ τέκνα εἰς τὸν Ἀβραάμ » ὅστις ἐγείρει τοὺς νεκροὺς, « καὶ διαλύει τὰ ὄρη, καὶ ἐκβάλλει νερὸν ἀπὸ τὸν πυρίτιν », ὅστις ἀγαπᾷ νὰ ἐργάζεταιται σύμφωνα πρὸς τὴν ἑαυτοῦ φύσιν, ἐπέκεινα τῶν ἐλπίδων καὶ τῆς πιστεως τοῦ ἀνθρώπου, ὅστις κατοικίζει τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ἀπὸ ξηρὰ ὄσπᾳ· οὗτος εἶναι ἱκανὸς νὰ κάμῃ τοῦτο. Ὅθεν « κλίνω τὰ γόνατά μου εἰς τὸν ὑψιστον Θεόν », καὶ, καθὼς

ὁ Σωτὴρ ἡμῶν προσηύχετο εἰς τὸν τάφον τοῦ Λαζάρου, καὶ ἡ Σουναμίτις ἔτρεχε πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ τοῦ νεκροῦ τέκνου της, οὕτω καὶ ὁ θρηγῶν ἱερεὺς σας γονατίζει περίξ τοῦ τάφου σας, καὶ σᾶς φέρει μετὰς ἀγκάλας τῆς προσευχῆς πρὸς τὸν Θεόν, εἰς τὸν ὁποῖον ἡ βοήθειά σας εὐρίσκεται.

ὦ σὺ, παντοδύναμε Ἰεσοῦ, ὅστις ἐργάζεσαι καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ σὲ ἐμποδίσῃ ! ὅστις ἔχεις τὰς κλεῖς τοῦ θανάτου καὶ τοῦ αἵδου ! ἐλέησον τὰς νεκρὰς ψυχὰς, αἵτινες κεῖνται ἐδῶ τεθαμμέναι, καὶ ἀποκύλισον τὸν λίθον, καὶ εἰπέ ὡς πρὸς τὸ νεκρὸν σῶμα τοῦ Λαζάρου, « Ἐκθα ἔξω ». Φύτισον τὸ σκότος τοῦτο, ὃ ἀπρόσιτον φῶς, καὶ ἡ οὐράνιος αὐγὴ, ἧς ἐπισκεφθῇ τὰς σκοτεινὰς χώρας τῶν νεκρῶν, πρὸς τοὺς ὁποίους ὁμιλῶ· διότι σὺ δύνασαι νὰ ἀνοίξῃς τὸν ὀφθαλμὸν, τὸν ὁπεῖον ὁ θάνατος αὐτὸς ἐκλείσει· σὺ ὅστις ἔπλασας τὸ ὥτίον, δύνασαι νὰ ἐπανορθώσῃς τὴν ἀκοήν· εἰπέ πρὸς ταῦτα τὰ ὦτα, « Ἐφραθά », καὶ θέλουσιν ἀνοιχθῇ. Δὲς ὀφθαλμοὺς νὰ ἴδωσι τὰ πλεονεκτήματά σου· γεῦσιν, ἥτις δύνα-

ται νὰ νοστιμευθῇ τὴν γλυκύτητά σου· ὁ-
σφρησιν, ἥτις ἡδύνηται εἰς τὴν εὐωδίαν τοῦ
μύρου σου· αἰσθησιν ἥτις διακρίνει τὸ προ-
νόμιον τῆς εὐνοίας σου, τὸ βάρος τῆς ὀργῆς
σου, τὸ ἀφόρητον ἄχθος τῆς μὴ συγκεχωρη-
μένης ἁμαρτίας· καὶ δὸς εἰς τὸν δοῦλόν σου
διαταγὴν νὰ προφητεύῃ εἰς ξηρὰ ὅστ᾽, καὶ
κάμε τὰ ἀποτελέσματα τῆς προφητείας ταύ-
της νὰ ἦναι ὡς καὶ τὰ τοῦ προφήτου σου,
ὅταν ἐπροφήτευσεν εἰς τὴν κοιλάδα τῶν ξη-
ρῶν ὅστέω, καὶ ἔγεινε ζῶν στρατεύμα σφό-
δρα μέγα. α' Ἡ χεὶρ τοῦ Κυρίου ἐστάθη ἐπάνω
μου, καὶ ὁ Κύριος μὲ ἔφερεν ἔξω διὰ πνεύ-
ματος, καὶ μὲ ἔθεσεν εἰς τὸ μέσον πεδιάδος,
ἥτις ἦτο πλήρης ἀπὸ ὅστ᾽, καὶ εἶπεν εἰς ἐμέ,
προφήτευσε ἐπάνω εἰς τὰ ὅστ᾽ ταῦτα, καὶ
εἶπέ εἰς αὐτὰ, τὰ ὅστ᾽ τὰ ξηρὰ, ἀκούσατε
τὸν λόγον τοῦ Κυρίου. Οὕτω λέγει Κύριος ὁ
Θεὸς εἰς τὰ ὅστ᾽ ταῦτα, Ἴδού ἐγὼ θέλω
ἐμβάλλει εἰς σᾶς πνεῦμα ζωῆς, καὶ θέλετε
ἀναζήσει. Καὶ θέλω βάλλει ἐπάνω σας νεῦρα,
καὶ ἀναγάγει σάρκα ἐπάνω σας, καὶ ἐκτεί-
νει δέρμα ἐπάνω σας, καὶ θέλω ἐμβάλλει

πνεῦμα εἰς σᾶς, καὶ θέλετε ἀναζήσει, καὶ γνωρίσει ὅτι ἐγὼ εἶμαι ὁ Κύριος. Καὶ ἐπροφήτευσα, ὡς ἐπροστάχθην· καθὼς ἐπροφήτευσα, ἔγεινεν ἦχος· καὶ ἰδοὺ σεισμός· καὶ τὰ ὅστ᾽ συνῆλθον ὁμοῦ ὁστοῦν ὁμοῦ μετὸ ὁστοῦν αὐτοῦ. Καὶ ὅτε εἶδα, ἰδοὺ ! νεῦρα καὶ σάρκες ἀνεφύησαν ἐπάνω εἰς αὐτὰ καὶ δέρμα περιεσκεπάσεν αὐτά· πνεῦμα ὅμως δὲν ἦτον εἰς αὐτά. Τότε εἶπεν εἰς ἐμέ, Προφήτευσε εἰς τὸ πνεῦμα· προφήτευσε, υἱὲ ἀνθρώπου, καὶ εἶπὲ εἰς τὸ πνεῦμα, Οὕτω λέγει Κύριος ὁ Θεός. Ἐλθέ πνεῦμα ἀπὸ τοῦς τέσσαρας ἀνέμους, καὶ ἐμφύσησε ἐπάνω εἰς τοῦς νεκροὺς τούτους, καὶ ὥς ἀναζήσωσι. Καὶ ἐπροφήτευσα ὡς ἐπροστάχθην· καὶ τὸ πνεῦμα εἰσῆλθεν εἰς αὐτοὺς, καὶ ἀνέζησαν καὶ ἐστάθησαν ἐπάνω εἰς τοῦς πόδας των, στράτευμα μέγα σφόδρα, σφόδρα». (Ἰεζεκ. λζ'. 1 — 10.)

Ἀλλὰ πρέπει νὰ προχωρήσω, διὰ νὰ ἐξηγήσω ὅσον δύναμαι τὴν ἀθλιότητα ἐκείνην, τὴν ὁποίαν, ὁμολογῶ, οὐδεμία γλῶσσα δύναται νὰ ἐξηγήσῃ καὶ οὐδεμία καρδιά δύναται

ἀρκούντως νὰ κατανοήσῃ. Γνώριζε λοιπὸν,
ὅτι ἐνόσφ δὲν εἶσαι ἐπεστραμμένος,

1. Ὁ ἄπειρος Θεὸς εἶναι ἐναντίον σου.

Δὲν εἶναι μικρὸν μέρος τῆς ἀθλιότητός σου
τὸ νὰ ᾔῃσαι ἄθεος. Πῶς τρέχει ὁ Μιχαίας ὁ-
πισθεν τῶν υἱῶν τοῦ Δὲν κρᾶζων, «Ἐπή-
ρετε τοὺς Θεοὺς μου, καὶ τί μένει εἰς ἐμέ
πλέον;» (Κριτ. ιη'. 24.) Ὡ, ὁποίους θρή-
νους λοιπὸν πρέπει νὰ θρηνῇς σὺ ὅστις εἶσαι
χωρὶς Θεὸν, ὅστις δὲν δύνασαι νὰ ἔχῃς οὐ-
δεμίαν δικαίαν ἀντιποίησιν ἐπ' αὐτοῦ; Πό-
σον εἶναι θλιβερὸς ὁ θρήνων τοῦ Σαούλ εἰς
τὰς τελευταίας στιγμὰς του, «Οἱ Φιλισταῖοι
πολεμοῦσιν ἐναντίον μου, καὶ ὁ Θεὸς ἀπεμα-
κρύνθη ἀπ' ἐμέ!» (Α'. Σαμ. κη'. 1.) Ἀ-
μαρτωλοὶ, τί θέλετε κάμει τὴν ἡμέραν τῆς
ἐπισκέψεώς σας; Ποῦ θέλετε καταφύγει διὰ
βοήθειαν; Ποῦ θέλετε ἀφήσει τὴν δόξαν σας;
Τί θέλετε κάμει, ὅταν οἱ Φιλισταῖοι πολε-
μῶσιν ἐναντίον σας; ὅταν ὁ κόσμος σᾶς ἀ-
φήσῃ αἰωνίως; ὅταν ἀναγκασθῇτε ν' ἀπο-
χωρισθῇτε διὰ παντὸς τοὺς φίλους σας, τὰς
οἰκίας σας, καὶ τὰς γαίας σας; Τί θέλετε

καί μιν τότε, λέγω, σείς, οἵτινες δὲν ἔχετε Θεόν, πρὸς τὸν ὁποῖον νὰ καταφύγητε ; Θέλετε ἐπικαλεσθῇ αὐτόν ; Θέλετε τὸν κράξει διὰ βοήθειαν ; Φεῦ ! αὐτὸς δὲν θέλει σᾶς ἀναγνωρίσει ὡς ἰδίους. Δὲν θέλει ποσῶς ἐπιθλέψει εἰς ἐσᾶς, ἀλλὰ θέλει σᾶς ἀποπέμψει λέγων, « Ποτὲ δὲν σᾶς ἐγνώρισα· φύγετε ἀπὸ ἐμὲ οἱ ἐργάται τῆς ἀνομίας ». (Ματθ. 23) Οἱ γνωρίζοντες τί εἶναι τὸ νὰ ἔχη τις τὸν Θεὸν καταφύγιόν του, τὸν Θεὸν ζωὴν του, γνωρίζουσιν ὀλίγον, ὁποῖα φρικτὴ ἀθλιότης εἶναι τὸ νὰ ζῇ τις ἄνευ Θεοῦ. Τοῦτο ἔκαμεν εὐσεβῇ τινα νὰ φωνάζῃ, « τὸν Θεὸν ὃς ἔχω, ἢ οὐδέν. » ὅς γνωρίζω αὐτόν καὶ τὸ θέλημα του, καὶ τί τὸν εὐαρεστεί, καὶ πῶς θέλω δυνηθῇ νὰ ἀπολαύσω αὐτόν· ἢ εἴθε νὰ μὴ ἐλάβδανά ποτε νῦν νὰ ἐννοῶ τίποτε ! Ἀλλὰ σὺ ὅχι μόνον ζῇς ἄνευ Θεοῦ, ἀλλ' ὁ Θεὸς εἶναι ἐναντίον σου. ὦ ! ἐὰν ὁ Θεὸς ᾔθελε νὰ μείνῃ οὐδέτερος, καὶ ἂν δὲν ἀνεγνώριζε μηδ' ἐβοήθει τὸν ἁγίον ἀμαρτωλόν, ἢ κατὰστασίς του δὲν ᾔειλεν εἶσθαι τοσοῦτον ἐλθρινή· καὶ ἐὰν ὁ Θεὸς ᾔθελε παρα-

δώσει τὸ ἄθλιον κτίσμα του εἰς τὴν θέλη-
σιν τῶν ἐχθρῶν διὰ νὰ πράξωσι τὰ χεῖριστα
ἐπ' αὐτό· καὶ ἂν ᾔθελε τὸ παραδώσει εἰς
τοὺς βασανιστάς, ὥστε οἱ διάβολοι νὰ τὸ κα-
τασπαράττωσι καὶ νὰ τὸ βασανίζωσι μὲ τὴν
μεγίστην δύναμιν των καὶ δεξιότητα, πάλιν
δὲν ᾔθελεν εἰσθαι τοῦτο τόσον φρικῶδες.
'Αλλ' ὁ Θεὸς αὐτὸς θέλει ἀντιπαραταχθῆ
κατὰ τοῦ ἁμαρτωλοῦ· καὶ πιστεύσατε ὅτι
εἶναι αφοδερόν τὸ ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας Θεοῦ
ζῶντος». (Ἑβρ. ι'. 31.) Δὲν ὑπάρχει φίλος
ὅμοιος μὲ αὐτὸν, οὐδὲ ἐχθρὸς ὅμοιος μὲ αὐ-
τόν. Ὅσον ὁ οὐρανὸς εἶναι ὑπεράνω τῆς γῆς,
καὶ ἡ παντοδυναμία ὑπεράνω τῆς ἀδυναμίας,
τοσοῦτον εἶναι χειρότερον τὸ ἐμπεσεῖν εἰς χεῖ-
ρας Θεοῦ ζῶντος, παρὰ εἰς τοὺς ὄνυχας ἄρ-
κτων καὶ τῶν λεόντων μάλιστα τῶν ἐριννύων
ἢ τῶν διαβόλων. Ὁ Θεὸς αὐτὸς θέλει εἰσθαι
ὁ βασανιστὴς σου· ἡ καταστροφή σου θέλει
προέλθει ἀπὸ τὴν παρουσίαν τοῦ Κυρίου. «Ὁ
Τοφὲθ εἶναι βαθὺς καὶ πλατὺς, ἡ πυρὰ αὐ-
τοῦ εἶναι πῦρ καὶ ξύλα πολλὰ, ἡ πνοὴ τοῦ
Κυρίου ὡς ῥεῦμα θείου, θέλει ἐξάψει αὐ-

τήν». (Ήσαϊας λ'. 33.) «Ἐὰν ὁ Θεὸς ᾗναι κατὰ σοῦ θέλει εἶσθαι ὑπὲρ σοῦ, ἔαν ἄνθρωπος πρὸς ἄνθρωπον ἁμαρτήσῃ, ὁ κριτὴς θέλει τὸν κρίνει· ἀλλ' ἔαν τις ἀσεβήσῃ εἰς τὸν Κύριον, τίς θέλει ἱκετεύσει ὑπὲρ αὐτοῦ;» (Α'. Σαμ. θ'. 25.) «Σὺ εἶσαι φοβερός, σὺ καὶ τίς δύναται νὰ σταθῇ ἔμπροσθέν σου, ὅταν ἐξάπτηται ἡ ὀργή σου;» (Ψαλ. ος'. 7.) Τίς ἢ τί θέλει σέ ἐλευθερώσει ἀπὸ τὰς χεῖράς σου; Ὁ Μαμμωνᾶς; ἅΤὰ πλούτη δὲν ὠφελοῦσιν εἰς τὴν ἡμέραν τῆς ὀργῆς». (Παροιμ. ια'. 4.) Οἱ βασιλεῖς ἢ οἱ πολεμισταί; Ὁχι, «θέλουνσι κράζει εἰς τὰ ὄρη καὶ εἰς τὰς πέτρας, Πέσατε ἐφ' ἡμᾶς καὶ κρύψατε ἡμᾶς ἀπὸ πρόσωπον τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου, καὶ ἀπὸ τὴν ὀργὴν τοῦ ἁρνίου· διότι ἤλθεν ἡ ἡμέρα ἡ μεγάλη τῆς ὀργῆς αὐτοῦ, καὶ τίς δύναται νὰ σταθῇ;» (Ἀποκ. ζ'. 16. 17.)

Ἄμαρτωλέ! Μοὶ φαίνεται ὅτι ὡς ξίφος ἤθελε διαπεράσει τὴν καρδίαν σου τοῦτο, τὸ νὰ γνωρίζῃς ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ἐχθρὸς σου. Ὡ, ποῦ θέλεις ὑπάγει; ποῦ θέλεις καταφύγει;

Δὲν ὑπάρχει ἐλπίς διὰ σέ, ἐάν δὲν ἀποθέτῃς τὰ ὅπλα σου, καὶ αἰτήσῃς συγχώρησιν, καὶ λάθῃς τὸν Χριστὸν ὡς φίλον καὶ διαλλακτὴν σου. Ἐάν δὲν ὑπῆρχεν ἡ ἐλπίς αὕτη, ἡδύνασο νὰ ὑπάγῃς εἰς ὀλολύζουσάν τινα ἔρημον, καὶ αὐτοῦ νὰ κατατήκησαι εἰς θλίψιν, καὶ νὰ μαίνῃσαι ἀπὸ ἀγωνίαν καρδίας καὶ φρικώδη ἀπελπισίαν. Ἀλλ' ὁ Χριστὸς δύναται νὰ σ' ἐλεήσῃ, μάλιστα δὲ σέ προσφέρει ἔλεος, διὰ νὰ ἐμπορῇς νὰ ἔχῃς τὸν Θεὸν περισσότερον ὑπὲρ σοῦ, παρ' ὅσον τώρα εἶναι κατὰ σοῦ. Ἀλλ' ἐάν δὲν θέλῃς νὰ παραιτήσῃς τὰς ἀμαρτίας σου, καὶ νὰ στρεφῇς ὅλως διόλου εἰς τὸν Θεὸν δι' ἀληθοῦς μετανόιας, ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ μένει εἰς σέ, καὶ αὐτὸς διακηρύττεται ἐναντίον σου ὡς εἶναι γεγραμμένον εἰς τὸν προφήτην, «Διὰ τοῦτο, οὕτω λέγει Κύριος ὁ Θεός, Ἴδου ἐγὼ, ἐγὼ εἶμαι ἐναντίον σου!» (Ἐζεκ. ε. 8.)

1) Τὸ πρόσωπόν του εἶναι ἐναντίον σου. «Τὸ πρόσωπον τοῦ Κυρίου εἶναι ἐναντίον εἰς ἐκείνους, οἱ ὅποιοι πράττουν κακὸν διὰ νὰ ἀφανίσῃ ἀπὸ τὴν γῆν τὸ μνημόσυνόν των.»

(Ψαλμ. λδ'. 16.) Οὐαὶ εἰς ἐκείνους, ἐναντίον τῶν ὁποίων ὁ Θεὸς θέλει στήσει τὸ πρόσωπόν του! Ὅτε μόνον εἶδε τὸ στράτευμα τῶν Αἰγυπτίων, πόσον φρικταὶ ἦσαν αἱ συνέπειαι! «Θέλω στήσει τὸ πρόσωπόν μου ἐναντίον εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐκείνον, καὶ θέλω κάμει αὐτὸν σημεῖον καὶ παροιμίαν, καὶ θέλω ἐκκόψει αὐτὸν ἀπὸ μέσον τοῦ λαοῦ μου, καὶ θέλετε γνωρίσει ὅτι ἐγὼ εἶμαι ὁ Κύριος.» (Ἰεζεκ. ιδ'. 8.)

2) Ἡ καρδία του εἶναι ἐναντίον σου. Μισεῖ ὅλους τοὺς ἐργάτας τῆς ἀνομίας. Ἄνθρωπε δὲν τρέμει ἡ καρδία σου, ὅταν συλλογίζηται ὅτι εἶσαι ἀντικείμενον τοῦ μίσους τοῦ Θεοῦ; «Καὶ ἂν ὁ Μωϋσῆς καὶ ὁ Σαμουὴλ ἐστέκοντο ἐνώπιόν μου, ἡ ψυχὴ μου δὲν ἤθελεν εὐνοήσῃ πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον· ἀποδιώξῃ αὐτοὺς ἀπ' ἐμπροσθέν μου.» (Ἰερ. ιέ. 1.) «Ἡ ψυχὴ μου ἐβαρύνθη αὐτοὺς, διότι καὶ ἡ ψυχὴ αὐτῶν ἀπεστράφη ἐμέ. (Ζαχαρ. ια. 8.)

3) Ἡ χεὶρ του εἶναι ἐναντίον σου· ὅλαι αἱ ἰδιότητές του εἶναι ἐναντίον σου. Ἡ δι-

καιοσύνη αὐτοῦ εἶναι ὡς ῥομφαία φλογίνη
 γυμνωμένη ἐναντίον σου. « Ἐὰν ἀκονήσω τὴν
 ἀστραπηφόρον μάχαιράν μου, καὶ ἡ χεὶρ μου
 πιάσῃ κρίσιν, θέλω κάμει ἐκδίκησιν εἰς τοὺς
 ἐχθροὺς μου, καὶ θέλω ἀνταποδώσει εἰς τοὺς
 μισοῦντάς με· θέλω μεθύσει τὰ βέλη μου ἀ-
 πὸ αἵμα, κτλ. (Δευτ. λβ'. 41.)

Ὅσον ἀκριβὴς εἶναι ἡ δικαιοσύνη, ὥστε
 κατ' οὐδένα τρόπον δὲν θέλει ἀθωώσει τὸν ἔ-
 νοχον· ὁ Θεὸς δὲν θέλει σὲ ἀπολύσει, δὲν θέ-
 λει σὲ θεωρεῖ ἀθῶον, ἀλλὰ θέλει ἀπαιτεῖ ὅ-
 λον τὸ χρέος ἀπὸ σὲ τὸν ἴδιον, ἐκτὸς ἐὰν ἔχῃς
 κατὰ τὰς Γραφὰς μερίδας εἰς τὸν Χριστὸν
 καὶ τὴν λύτρωσιν αὐτοῦ. Ὅταν ὁ φωτισμέ-
 νος ἁμαρτωλὸς ἀποβλέψῃ πρὸς τὴν δικαιο-
 σύνην, καὶ ἴδῃ τὴν στάθμην, εἰς τὴν ὁποίαν
 πρέπει νὰ σταθμισθῇ, καὶ τὴν μάχαιραν διὰ
 τῆς ὁποίας πρέπει νὰ θανατωθῇ, αἰσθάνεται
 σεισμὸν εἰς τὸ στῆθος του. Ἀλλ' ὁ Σατανᾶς
 κρατεῖ ταῦτα μακρὰν τῆς ὁψεως, καὶ κατα-
 πείθει τὴν ψυχὴν (ἐνόσω δύναται) ὅτι ὁ Κύ-
 ριος συνίσταται ὁλος ἐξ ἐλέους, καὶ οὕτως
 ἀποκοιμίζει αὐτὴν εἰς τὴν ἁμαρτίαν. Ἡ θεία

δικαιοσύνη εἶναι ἀκριβής· πρέπει νὰ λάβῃ ἱκανοποίησιν μέχρι τοῦ ἐσχάτου λεπτοῦ· ἀναγγέλλει «θυμὸν καὶ ὀργήν, θλίψιν καὶ στενοχωρίαν πρὸς πᾶσαν ψυχὴν ἀνθρώπου τοῦ κατεργαζομένου τὸ κακόν». (Ρωμ, β'. 8, 9.) Καταρᾶται πάντα, ὅστις δὲν ἐμμένει εἰς πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου ὥστε νὰ κάμῃ αὐτά». (Γαλάτ. γ'. 10.) Ἡ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν μὴ συγχωρηθέντα ἁμαρτωλὸν, ὅστις συναισθάνεται τὴν ἐνοχλήν του, εἶναι φρικωδεστέρα παρ' ὅσον ἡ θέα δανειστοῦ πρὸς τὸν χρεωκοπήσαντα ὀφειλέτην, ἢ ἡ θέα δικαστοῦ καὶ δικαστηρίου πρὸς τὸν ληστήν, ἢ ἡ τῶν σιδηρῶν ἀλύσων καὶ τῆς λαιμητόμου πρὸς τὸν ἐνοχον φονέα. Ὅταν ἡ δίκη ᾔναι περὶ ζωῆς ἢ θανάτου, τί τρομερὸν πρᾶγμα εἶναι πρὸς τὸν ἄθλιον ἁμαρτωλόν! Δέσατέ τον πόδας καὶ χεῖρας, καὶ ῥίψατέ τον εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ θέλει εἶσθαι ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ τρυγμὸς τῶν ὀδόντων». (Ματθ. κδ'. 3) «Πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ εἰς τὸν κατήραμένον εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον». (Ματθ. κέ. 41.) Αὕτη εἶναι ἡ

φρικτὴ ἀπόφασις, τὴν ὁποίαν ἡ δικαιοσύνη ἐκφωνεῖ. Ἀμαρτωλὲ, διὰ τῆς αὐστηρᾶς ταύτης δικαιοσύνης πρέπει νὰ δικασθῇς, καὶ βεβαίως, ἔτι ὁ Θεὸς, ταύτην τὴν θανατηφόρον ἀπόφασιν πρέπει ν' ἀκούσῃς, ἐὰν δὲν μετανόησῃς καὶ ἐπιστρέψῃς.

Ἡ ἀγιωσύνη τοῦ Θεοῦ εἶναι ἐναντίον σου· οὐ μόνον εἶναι ὠργισμένος κατὰ σοῦ, (οὕτω δύναται νὰ ᾔηται καὶ πρὸς τὰ τέκνα του,) ἀλλ' ἔχει καὶ σταθεράν, ἐρριζωμένην, καὶ διηνεκῇ δυσαρέσκειαν ἐναντίον σου. Ἡ φύσις τοῦ Θεοῦ εἶναι ἀπείρως ἐναντία πρὸς τὴν ἀμαρτίαν, καὶ διὰ τοῦτο δὲν δύναται νὰ εὐαρεστηῇται ἀπὸ τὸν ἀμαρτωλὸν, ὄντα ἐκτὸς τοῦ Χριστοῦ. Ὡ, ποία ἀθλιότης εἶναι αὕτη, τὸ νὰ ᾔηται τις ἐκτὸς τῆς εὐνοίας τοῦ Θεοῦ, καὶ μάλιστα ὑπὸ τὸ μῖσος αὐτοῦ ἐκείνου τοῦ Θεοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον ὅσον εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀποθέσῃ τὴν ἑαυτοῦ φύσιν καὶ νὰ παύσῃ τοῦ νὰ ᾔηται Θεὸς, τόσον εἶναι ἀδύνατον καὶ νὰ ᾔηται ἐναντίος σου, καὶ νὰ μὴ σὲ ἀποστρέφῃται, ἐὰν δὲν μεταβληθῇς καὶ ἀναβωθῇς. Ὡ ἀμαρτωλὲ, πῶς τολμᾷς νὰ συλ-

λογίζησαι περὶ τοῦ λαμπροῦ καὶ φωτοδόλου
 ἡλίου τῆς καθαρότητος, ἥ περὶ τῶν καλλωνῶν
 τῆς δόξης καὶ τῆς ἐν Θεῷ ἁγιωσύνης; «Οἱ
 ἀστέρες δὲν εἶναι καθαροὶ ἐνώπιον αὐτοῦ».
 (Ψαλ. κδ'. 5.) « Συγκαταβαίνει διὰ νὰ ἐπι-
 βλέπῃ τὰ εἰς τὸν οὐρανόν». (Ψαλ. ριγ'. 6.)
 ὦ φωτεινοὶ καὶ σπινθηροβολοῦντες ὀφθαλμοὶ
 αὐτοῦ! Τί βλέπουσιν εἰς σέ; καὶ δὲν ἔχεις
 μερίδιον εἰς τὸν Χριστόν, ὥστε νὰ σέ ὑπερα-
 σπισθῇ αὐτός; Μοὶ φαίνεται ὅτι ἔπρεπε νὰ
 σέ ἀκούσῃ κραυγάζοντα, ἐκπεπληγμένον ὡς
 οἱ ἄνδρες τῆς Βαιθσεμέας. «Τίς δύναται νὰ
 σταθῇ ἐνώπιον τοῦ Κυρίου τοῦ ἁγίου τούτου
 Θεοῦ; » (Α'. Σαμ. ς'. 20.) Ἡ δύναμις τοῦ
 Θεοῦ εἶναι κατὰ σοῦ. Ἡ δόξα τῆς δυνάμεως
 τοῦ Θεοῦ μέλλει νὰ δειχθῇ εἰς τὴν τεράστι-
 ον σόγχυσιν καὶ καταστροφὴν ἐκείνων, οἵτι-
 νες δὲν ὑπακούουσι τὸ Εὐαγγέλιον. Αὐτὸς
 σθέλει κάμει τὴν δυνάμιν του γνωστὴν εἰς
 αὐτούς». Πόσον ἰσχυρῶς δύναται νὰ τοὺς βα-
 σανίξῃ! Διὰ τοῦτον τὸν σκοπὸν τοὺς ἐγείρει,
 «διὰ νὰ κάμῃ γνωστὴν τὴν δυνάμιν του»·
 (Ρωμ. θ'. 17.) ὦ ἄνθρωπε, εἶσαι ἱκανὸς

ν' ἀντιταχθῇς ἐναντίον τοῦ Ποιητοῦ σου; Ἀμαρτωλὲ, ἡ δύναμις τῆς ὀργῆς τοῦ Θεοῦ εἶναι ἐναντίον σου· δύναμις δὲ καὶ ὀργὴ ὁμοῦ ἐκτελοῦσι φοβερὸν ἔργον. Καλλίτερον ἦτο νὰ ὠπλίζετο ἐναντίον σου ὅλος ὁ κόσμος, παρὰ νὰ ἔχῃς τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ ἐναντίον σου. Δὲν δύναται τις νὰ διαφύγῃ τὰς χεῖρας αὐτοῦ, μηδὲ νὰ συντρίψῃ τὰ δεσμά του. «Τὴν βροντὴν τῆς δυνάμεώς του τίς δύναται νὰ ἐννοήσῃ; »(Ἰώβ κς'. 14.) Ἄθλιος, ὅστις θέλει τὴν ἐννοήσῃ αἰσθανόμενος αὐτὴν! «Ἐὰν θέλῃ νὰ δικαιολογηθῇ μὲ αὐτὸν, δὲν ἐμπορεῖ νὰ τὸν ἀποκριθῇ ἐν ἀπὸ τὰ χίλια· εἶναι σοφὸς τὴν καρδίαν, καὶ κραταιὸς εἰς τὴν δύναμιν. Ποῖος ἐσκληρύνθη ἐναντίον αὐτοῦ, καὶ εὐτύχησεν; Αὐτὸς μετακινεῖ τὰ ὄρη, χωρὶς νὰ τὸ γνωρίζωσι· καταστρέφει αὐτὰ εἰς τὴν ὀργὴν του. Αὐτὸς σείει τὴν γῆν ἀπὸ τὸν τόπον της, καὶ οἱ στύλοι αὐτῆς σαλεύονται. Αὐτὸς προστάζει τὸν ἥλιον, καὶ δὲν ἀνατέλλει· καὶ κρύπτει ὑπὸ σφραγίδα τὰ ἄστρα! Ἴδού ἀφαιρεῖ· ποῖος ἐμπορεῖ νὰ τὸν ἐμποδίσῃ; Τίς θέλει εἰπεῖ εἰς αὐτὸν, Τί κάμνεις; Ἐὰν

ὁ Θεὸς δὲν σύρη τὴν ὀργὴν του, καὶ οἱ ἐπηρ-
 μένοι βοηθοὶ καταβάλλονται ὑποκάτω εἰς
 αὐτόν». (Ἰωβ θ'. 3—13.) Καὶ εἶσαι σὺ ἰ-
 κανὸς ν' ἀντιπαραταχθῇς, πρὸς τοιοῦτον ἀν-
 ταγωνιστήν; «Βάλετε λοιπὸν τοῦτο εἰς τὸν
 νοῦν σας ὅσοι λησμονεῖτε τὸν Θεόν, μήπως
 σᾶς ἀρπάσῃ, καὶ δὲν εἶναι κἀνείς, ὁ ὁποῖος
 νὰ σᾶς λυτρώσῃ». (Ψαλ. ν'. 22.) Ὑποτά-
 χθητε εἰς τὸ ἔλεος. «Ἄς μὴ ἀντιπαρατάττη-
 ται κόνις καὶ ἄχυρον ἐναντίον τοῦ Παντο-
 κράτορος. Μὴ ἀντιτάττητε ἀσπαλάθους καὶ
 ἀκάνθας εἰς μάχην ἐναντίον αὐτοῦ, μήπως
 περάσῃ διὰ μέσου αὐτῶν καὶ κατακαύσῃ
 αὐτὰ ὅλα ὁμοῦ· ἀλλὰ πιασθῆτε ἀπὸ τὴν δύ-
 ναμιν αὐτοῦ διὰ νὰ κάμητε εἰρήνην μετ' αὐ-
 τόν». (Ἡσαΐ. κζ'. 4, 5.) «Οὐαὶ εἰς ἐκεῖνον,
 ὅστις ἀντιμάχεται μετ' τὸν ποιητὴν του.»
 (Ἡσαΐ. μέ. 9.) Ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ εἶναι ἀν-
 τιτεταγμένη πρὸς σέ διὰ νὰ σέ καταστρέψῃ.
 Διέταξε τὰ βέλη του, καὶ ἡτοίμασεν ὄργανα
 θανάτου, καὶ ἔκαμε τὰ πάντα ἑτοιμα· αἱ
 βουλαι αὐτοῦ εἶναι ἐναντίον σου, διὰ νὰ βου-
 λευθῶσι τὴν καταστροφὴν σου. Βλέπει με

ποίαν ὁρμὴν θέλεις πέσει εἰς μίαν στιγμὴν, πῶς θέλεις τρίζει τοὺς ὀδόντας σου ἀπὸ ἀγωνίαν καρδίας, ὅταν ἴδῃς σεαυτὸν βεβυθισμένον ἄνευ θεραπείας εἰς τὴν ἄβυσσον τῆς ἀπωλείας.

Ἡ ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ ὥμοσεν ἐναντίον σου. Ἐὰν ἦναι ἀληθὴς καὶ πιστὸς, πρέπει νὰ χαθῇς, ἂν ἐξακολουθῇς εἰς τὰς ὁδοὺς σου. Ἐὰν δὲν ἦναι ψευδὴς εἰς τὸν λόγον του, πρέπει νὰ ἀποθάνῃς, ἂν δὲν μετανόησῃς. «Ἐὰν ἀπιστῶμεν, ἐκεῖνος πιστὸς μένει· ν' ἀρνηθῇ ἑαυτὸν δὲν δύναται». (Β'. Τιμ. β'. 13.) τουτέστιν εἶναι πιστὸς εἰς τὰς ἀπειλάς, καθὼς εἰς τὰς ἐπαγγελίας του, καὶ θέλει δείξει τὴν πιστότητά του καταστρέφων ἡμᾶς, ἐὰν δὲν πιστεύωμεν. Ὁ Θεὸς σὲ εἶπε σαφέστατα ὅτι, Ἐὰν δὲν σὲ νίψῃ, δὲν ἔχεις μέρος μετ' αὐτοῦ». (Ἰωάν. ιγ'. 8.) ὅτι «Ἐὰν ζῇς κατὰ σάρκα, μέλλεις ν' ἀποθάνῃς». (Ῥωμ. ή. 13) ὅτι «ἐὰν δὲν ἐπιστρέψῃς, δὲν θέλεις ἐμβῇ κατ' οὐδένα τρόπον εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν». (Ματθ. ιη'. 3.) Ἀγαπητοί, καθὼς ἡ ἀμετάβλητος πιστότης τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν

ἐπαγγελίαν καὶ τὸν ὅρκον τοῦ παρέχει εἰς τοὺς πιστοὺς ἰσχυρὰν παρηγορίαν, οὕτως αὖ-τη φέρει καὶ εἰς ἀπίστους μεγάλην ἔκπλη-ξιν, καὶ σύγχυσιν.

᾽Ω ἁμαρτωλὲ, εἶπέ μοι, τί φρονεῖς περὶ θ-λων τῶν ἀπειλῶν τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ τῶν περιεχομένων εἰς αὐτὸν κατὰ σοῦ; Πιστεύ-εις ὅτι αὗται εἶναι ἀληθεῖς ἢ ὄχι; ἂν ὄχι, εἶσαι ἄθλιος ἄπιστος. Ἄλλ' ἐὰν τὰς πιστεύ-ῃς, ποίαν σιδηρὰν καρδίαν ἔχεις, ὥστε δύνα-σαι νὰ περιπατῇς ἄνω καὶ κάτω ἡσύχως, ἐνῶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ πιστότης τοῦ Θεοῦ ἀ-πεφάσισαν νὰ σὲ καταστρέψωσιν; Ὁλόκλη-ρον τὸ βιβλίον τοῦ Θεοῦ μαρτυρεῖ ἐναντίον σου, ἐνόςῳ μένεις ἀμετανόητος· σὲ καταδι-κάζει εἰς πᾶσαν σελίδα, καὶ ὁμοιάζει ὡς πρὸς σὲ τὸ τυλικτὸν βιβλίον τοῦ Ἰεζεκιήλ, «ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν τοῦ ὁποίου ἦσαν γεγραμ-μένοι κλαυθμοὶ, θρηνῳδαί, καὶ οὐαί». (Ἰεζ. β'. 10.) Καὶ ὅλα ταῦτα βεβαίως θέλουσιν ἐ-πέλθει ἐπὶ σέ, ἐὰν δὲν μετανοήσῃς. «Ὁ οὐ-ρανὸς καὶ ἡ γῆ θέλουν παρέλθει· ἀλλ' ἰῶτα

ἐν ἡ μία κεφαλαία τοῦ λόγου τούτου δὲν θέλει παρέλθῃ ποτέ! (Ματθ. ε. 18.)

Τώρα, ἄθροισον ὅλα ταῦτα ὁμοῦ, καὶ εἰπέ μοι, ἐὰν ἡ κατάστασις τοῦ ἀμετανοήτου δὲν ἦναι παντάπασιν ἐλβεινή. Καθὼς ἀναγινώσκομεν περὶ τινων ὅτι ἐσυμφώνησαν μεθ' ἔρκοῦ καὶ ἀρᾶς νὰ φονεύσωσι τὸν Παῦλον, οὕτω πρέπει καὶ σὺ νὰ γνωρίσης, ἀμαρτωλὲ, μὲ φρίκην σου, ὅτι ὅλοι αἱ ιδιότητες τοῦ ἀπείρου Θεοῦ συνώμασαν νὰ σέ τιμωρήσωσιν.

Ω ἄνθρωπε, τί θέλεις κάμει; Ποῦ θέλεις φύγει; Ἐὰν ἡ παγγνωσία τοῦ Θεοῦ δύναται νὰ σέ εὕρῃ, δὲν θέλεις διαφύγει. Ἐὰν ὁ ἀληθὴς καὶ πιστὸς Θεὸς φυλάττῃ τὸν ἔρκον του, πρέπει ἐξάπαντος νὰ χαθῇς, ἐὰν δὲν πιστεύῃς καὶ μετανόησῃς. Ἐὰν ὁ Παντεδύναμος ἔχῃ δύναμιν νὰ σέ βασανίσῃ, πρέπει ἐξάπαντος νὰ ἦσαι παντάπασιν ἄθλιος καὶ κατὰ τὸ σῶμα καὶ κατὰ τὴν ψυχὴν καθ' ὅλην τὴν αἰωνιότητα, ἐὰν δὲν προλάβῃς τοῦτο διὰ τελείας ἐπιστροφῆς.

2. Ὅλη ἡ κτίσις τοῦ Θεοῦ εἶναι ἐναντίον σου. α' Ὅλη ἡ κτίσις (λέγει ὁ Παῦλος)

στενάζει καὶ συμπονεῖν. (Ῥωμ. ή. 22.) Ἄλλ' ὑπὸ τί ή κτίσις στενάζει; Ὑπὸ τήν φοβερὰν κατάχρησιν, εἰς τήν ὁποίαν εἶναι ὑποταγμένα, ὥστε νά ὑπηρετῇ τὰς ἐπιθυμίας τῶν ἀσεβῶν. Καί διὰ τί ή κτίσις συστενάζει; Δι' ἀπελευθέρωσιν ἀπὸ ταύτην τήν κατάχρησιν· σδιότι ή κτίσις ἀκουσίως ὑπετάχθη εἰς τήν δουλείαν ταύτην. (Ῥωμ. ή 20, 21.) Ἐάν τὰ ἄλογα καὶ τὰ ἄψυχα ὄντα εἶχον φωνήν καὶ λογικόν, ἤθελον βοᾶ, ὡς ὑπὸ δουλείαν ἀφόρητον κείμενα, κατὰ τῆς ὁποίας ὑποφέρουσι δουλείας παρὰ τῶν ἀσεβῶν, ἐναντίον τῆς ἑαυτῶν φύσεως καὶ τῶν σκοπῶν, διὰ τοὺς ὁποίους ἐδημιούργησεν αὐτὰ ὁ μέγας δημιουργός. Ἐξοχός τις ἱεροκλήρυξ ἔλεγε, «Τὸ ποτὸν, τὸ ὁποῖον ὁ μέθυτος πίνει, ἐάν εἶχε λογικόν ὡς ὁ ἄνθρωπος διὰ νά γνωρίζῃ πόσον ἀναιδῶς τὸ καταχρᾶται ὁ μέθυτος, ἤθελον ἀναστενάζει εἰς τὸ βαρέλιον ἐναντίον αὐτοῦ, ἤθελον ἀναστενάζει εἰς τὸ ποτήριον ἐναντίον αὐτοῦ, ἀναστενάζει εἰς τὸν λάρυγγα αὐτοῦ, καὶ εἰς τὸν στόμαχόν του ἐναντίον αὐτοῦ, ἤθελον ὑδρίζει αὐτὸν κατὰ πρό-

σωπον, ἔὰν ἡδύνατο νὰ ἐμιλήσῃ. Καὶ ἔὰν ὁ Θεὸς ἤνοιγε τὰ στόματα τῶν δημιουργημάτων, καθὼς ἤνοιξε τὸ στόμα τοῦ ὄνου τοῦ Βαλαάμ, τὸ ἔνδυμα, τὸ ὁποῖον ὁ ὑπερήφανος φορεῖ, ἤθελεν ἀναστενάζει ἐναντίον αὐτοῦ. Δὲν ὑπάρχει κτίσμα, τὸ ὁποῖον δὲν ἤθελεν ἀναστενάζει ἐναντίον αὐτοῦ, ἔὰν εἶχε λογικὸν νὰ γνωρίζῃ πόσον ὁ ἄνθρωπος, πρὶν ἐπιστραφῇ καταχρᾶται αὐτό. Ἡ γῆ ἤθελεν ἀναστενάζει βαστάζουσα αὐτόν· ὁ ἀήρ ἤθελεν ἀναστενάζει δίδων εἰς αὐτόν ἀναπνοήν· ἡ οὐκία αὐτοῦ ἤθελεν ἀναστενάζει σκεπάζουσα αὐτόν· ἡ κλίνη αὐτοῦ ἤθελεν ἀναστενάζει ἀναπαύουσα αὐτόν· ἡ τροφή του, τρέφουσα αὐτόν· τὰ φορέματα, ἐνδύοντα αὐτόν, καὶ ἡ κτίσις ὅλη ἤθελεν ἀναστενάζει παρέχουσα εἰς αὐτόν βοήθειάν τινα καὶ παρηγορίαν, ἐνὸς ὧ ζῇ ἐν ἁμαρτίᾳ ἐναντίον τοῦ Θεοῦ.

Μοὶ φαίνεται ὅτι ἤθελε φρίττει ἢ μὴ ἐπιστραφεῖσα ψυχὴ, ὅταν συλλογίζεται ὅτι εἶναι ἄχθος τῆς κτίσεως. « Ἰόψε αὐτήν· διὰ τί καταργεῖ καὶ τὴν γῆν ; » (Δουκ. ιγ'. 7.) Ἐὰν τὰ ἄψυχα κτίσματα ἡδύναντο μόνον

νὰ ὁμιλήσωσιν, ἡ τροφή σου ἤθελεν εἰπεῖ· Κύριε, πρέπει νὰ τρέφω τοιοῦτον ἀνόσιον ἄνθρωπον, καὶ νὰ δίδω τὴν δύναμίν μου εἰς αὐτόν, διὰ νὰ σὲ ἀτιμάζῃ; Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ἤθελεν εἰπεῖ· Κύριε, πρέπει νὰ παρέχω εἰς τοῦτον τὸν ἄνθρωπον ἀναπνοὴν διὰ νὰ ὁμιλῇ ἐναντίον τοῦ οὐρανοῦ, καὶ νὰ ἐξυθρίξῃ τὸν λαόν σου, καὶ νὰ ἐκπνέῃ τὴν ὑπερηφάνειαν καὶ ὀργὴν καὶ αἰσχρολογίαν του, καὶ νὰ ἐκφέρῃ ὅρκους καὶ βλασφημίας ἐναντίον σου; Τὸ ἄθλιόν του ζῶον ἤθελεν εἰπεῖ· Κύριε, πρέπει νὰ φέρω αὐτὸν πρὸς τοὺς πονηροὺς τοῦ σκοπούς; Πονηρὸς ἄνθρωπος! ἡ γῆ ἀναστενάζει ὑπ' αὐτόν, καὶ ἡ κόλασις ἀναστενάζει διὰ ν' ἀπολαύσῃ αὐτόν, ἕως οὗ ὁ θάνατος εὐχαριστήσῃ ἀμφοτέρως.

Ἐνόσω ὁ Κύριος τῶν δυνάμεων εἶναι ἐναντίον σου, ἔσο βέβαιος ὅτι καὶ τὰ στρατεύματα τοῦ Κυρίου εἶναι ἐναντίον σου, καὶ ὅλα τὰ κτίσματα ἵστανται τρόπον τινὰ ὥπλισμένα, ἕως οὗ διὰ τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ ἀνθρώπου ἢ διένεξις ἢ μεταξὺ Θεοῦ καὶ αὐτοῦ

λάβῃ τέλος καὶ ὁ Θεὸς κάμῃ διαθήκην εἰρήνης μεταξὺ τῆς κτίσεως καὶ αὐτοῦ.

3. Ὁ ὠρυόμενος λέων, ὁ Σατανᾶς, ἔχει πλήρη δύναμιν ἐπὶ σέ. «Ζωγρεῖται ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸ θέλημά του.» (Β'. Τιμ. β'. 26.) «Τοῦτο εἶναι τὸ πνεῦμα τὸ ὁποῖον ἐνεργεῖ εἰς τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας.» (Ἐφ. β'. 2.) αὐτὸς εἶναι ὁ ἄρχων τοῦ σκότους τοῦ κόσμου τούτου, δηλαδὴ τῶν ἀμαθῶν ἀμαρτωλῶν, οἵτινες ζῶσιν εἰς τὸ σκότος. Οἰκτεῖρετε μὲν τοὺς ἀθλίους Ἰνδοὺς, οἵτινες λατρεύουσι τὸν διάβολον ὡς Θεόν των· ἀλλ' ὀλίγον συλλογίζεσθε ὅτι αὕτη εἶναι καὶ ἡ ἰδική σας κατάστασις· εἶναι κοινὴ ἀθλιότης τῶν ἀσεβῶν ὅτι ὁ διάβολος εἶναι Θεός των. Ὅχι, ὅτι ἔχουσι σκοπὸν νὰ τὸν λατρεύωσιν· εἶναι δὲ μάλιστα ἔτοιμοι νὰ ἐξυδρίσωσι καὶ αὐτὸν καὶ ἐκεῖνον, ὅστις ἤρπεν εἰπεῖ ὅτι αὐτοὶ πράττουσιν οὕτω· ἀλλ' ἐν τούτοις ὑπηρετοῦσιν αὐτὸν καὶ ζῶσιν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ. «Δοῦλοι εἰσθε ἐκείνου, εἰς τὸν ὁποῖον ὑπακούετε.» (Ῥωμ. ζ'. 16) Ὡ! πόσοι λοιπὸν θέλουσιν εὑρεθῇ πραγματικοὶ δοῦλοι τοῦ

Διαβόλου, οἵτινες ὑπολαμβάνουσιν ἑαυτοὺς οὐδέν ἄλλο ἢ τέκνα τοῦ Θεοῦ! Ἄμα σᾶς προσφέρῃ ἁμαρτωλὴν τινα ἡδονὴν ἢ εὐκαιρίαν παρανόμου ὠφελείας, ἀμέσως τὴν ἐναγκαλίζεσθε. Ἐὰν σᾶς ὑπαγορεύσῃ τι ψεῦδος, ἢ σᾶς παρακινήσῃ εἰς ἐκδίκησιν, ἐτοίμως ὑπακούετε. Ἐὰν σᾶς ἀπαγορεύσῃ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς Γραφῆς ἢ τὴν προσευχήν, ὑπακούετε αὐτόν, καὶ ἐπομένως εἰσθε δοῦλοί του. Τῷόντι αὐτὸς ἴσταται ὀπίσθεν τοῦ παραπετάσματος, ἐνεργεῖ εἰς τὸ σκότος, καὶ δὲν βλέπουσιν οἱ ἁμαρτωλοὶ ποῖος τοὺς προτρέπει εἰς τὸ ἔργον· ἀλλὰ καθ' ὅλον τὸ διάστημα αὐτὸς τοὺς σύρει. Ἀναμφιβόλως ὁ ψεύστης δὲν ψεύδεται μὲ σκοπὸν νὰ δουλεύσῃ τὸν Σατανᾶν, ἀλλὰ ψεύδεται διὰ τὸ ἰδιὸν τι συμφέρον· ἀλλ' ὅμως αὐτὸς εἶναι βασις ἴσταται ἀόρατος καὶ ἐμπνέει τὸ κακὸν εἰς τὴν καρδίαν του. Ἀναμφιβόλως ὁ Ἰούδας, ὅτε ἐπώλησε τὸν Κύριόν του δι' ἀργύριον, καὶ οἱ Χαλδαῖοι καὶ οἱ Σαβαῖοι, ὅταν ἐληγάτησαν τὸν Ἰωβ, δὲν εἶχον σκοπὸν νὰ εὐχαριστήτωσι τὸν Διάβολον, ἀλλὰ τὴν ἰδίαν των

πλεονεξίαν· πλήν αὐτὸς ἦτον ὅστις τοὺς διήγειρεν εἰς τὰς κακοπραγίας των. Οἱ ἄνθρωποι δύνανται νὰ ἦναι δοῦλοι καὶ ὑπηρέται ποταπότατοι τοῦ Διαδόλου, καὶ ὅμως ποτὲ νὰ μὴ τὸ γνωρίσωσι, καὶ μάλιστα νὰ εὐαρεστώνται μὲ τὴν φαντασίαν ὅτι εἶναι ἐλεύθεροι. Εὐρίσκεσαι εἰσέτι εἰς ἄγνοιαν, καὶ δὲν ἐπέστρεψας ἀπὸ τὸ σκοτὸς εἰς φῶς; Φοβοῦμαι ὅτι εἶσαι ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ Σατανᾶ. Ζῆς πράττων ἐκουσίως γνωστήν τινα ἁμαρτίαν; Γνώριζε λοιπὸν ὅτι εἶσαι ἐκ τοῦ Διαδόλου. Ζῆς εἰς ἔριδας, φθόνον, ἢ κακίαν; Βέβαια αὐτὸς εἶναι ὁ πατήρ σου. "Ὡ φοβερά κατὰστασις! "Ὡ καὶ ὁ Σατανᾶς ἐμπορῇ νὰ χορηγῇ εἰς τοὺς δούλους του διαφόρους ἡδονὰς, πράττει ὅμως τοῦτο, μόνον μὲ σκοπὸν νὰ τοὺς σύρῃ εἰς ἀτελεύτητον ὄλεθρον. Ὁ ὄφις ἔρχεται μὲ τὸν καρπὸν εἰς τὸ στόμα του· ἀλλ' ὡς ἡ Εὐα, δὲν βλέπεις τὸ θανατηφόρον κέντρον! Αὐτὸς, ὅστις τώρα σὲ πειράζει, θέλει μίαν ἡμέραν σὲ βασανίζει. Εἶθε νὰ ἡδυνάμην νὰ σὲ κάμω μόνον νὰ ἴδῃς ὅποιον κακὸν αὐθέντην ὑπηρετεῖς· πόσον ἀνε-

λεήμονα τύραννον εὐχαριστεῖς, τοῦ ὁποίου ὅλη ἡ εὐχαρίστησις εἶναι νὰ σὲ παρακινήσῃ νὰ κάμῃς βεβαίαν τὴν ἀπώλειαν καὶ τὴν καταδίκην σου, καὶ νὰ πυρόνῃς ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον τὴν κάμινον, ἐντὸς τῆς ὁποίας πρέπει νὰ καίησαι εἰς μυριάδας μυριάδων αἰώνων.

4. Ἡ ἐνοχὴ ὅλων τῶν ἁμαρτιῶν σου κεῖται ὡς ὄρος ἐπάνω σου. Ἀθλία ψυχὴ! Δὲν τὸ αἰσθάνεσαι· ἀλλὰ τοῦτο εἶναι, τὸ ὁποῖον σφραγίζει τὴν ἀθλιότητά σου. Ἐνόσω εἶσαι ἀμετανόητος, οὐδεμία τῶν ἁμαρτιῶν σου δὲν ἐξαλείφεται· ὅλοι μένουσιν εἰς λογαριασμὸν σου. Ἡ ἀναγέννησις καὶ ἄφεσις τῶν ἁμαρτιῶν ποτὲ δὲν ἀποχωρίζονται ἀπ' ἀλλήλων. Ὁ ἀσεβὴς ἀναμφιβόλως δὲν ἐδικαιώθη, οὐδ' ἐσυγχωρήθη· εἶναι φοβερὸν πρᾶγμα νὰ ἦναί τις ὀφειλέτης, καὶ μάλιστα τοῦ Θεοῦ ὀφειλέτης· διότι δὲν ὑπάρχει κράτησις τόσον φοβερά, ὅσον ἡ ἰδική του, οὐδὲ φυλακὴ τόσον φρικώδης, ὅσον ἡ ἰδική του. Ἰδὲ φωτισθέντα τινὰ ἁμαρτωλὸν, ὅστις αἰσθάνεται τὸ βάρος τῆς ἐνοχῆς του· ὦ, πόσον εἶναι φρικτὰ τὰ

βλέμματά του, πόσον φοβερά τὰ παράπονά του! αἱ παρηγορίαι του μετεβλήθησαν εἰς ἄψινθιον, καὶ ἡ ὑγρότης του εἰς ξηρασίαν, καὶ ὁ ὕπνος του ἀπεμακρύνθη ἀπὸ τὰ ὄμματά του. Εἶναι φρίκη εἰς ἑαυτὸν καὶ εἰς πάντας τοὺς περὶ αὐτόν· καὶ εἶναι ἑτοιμος νὰ ξηλεύσῃ καὶ αὐτοὺς τοὺς λίθους, οἵτινες κεῖνται εἰς τὰς ὁδοὺς, διότι εἶναι ἀναίσθητοι, καὶ δὲν αἰσθάνονται τὴν ἀθλιότητά του· καὶ εὐχεται νὰ ᾔτο σκύλος, μᾶλλον παρὰ ἄνθρωπος· διότι τότε ὁ θάνατος ἤθελε παύσει τὴν ἀθλιότητά του· ἐνῶ τώρα ὁ θάνατος θέλει εἶσθαι μόνον ἀρχὴ ἐκείνης, ἥτις δὲν θέλει τελειώσῃ ποτέ.

Ὅσον ἐλαφρὰν καὶ ἂν τὴν θεωρῇς τώρα, θέλεις εὐρεῖ μίαν ἡμέραν, ὅτι ἡ ἐνοχὴ τῆς ἁμαρτίας μὴ συγχωρηθείσης εἶναι φορτίον βαρὺ. Αὕτη εἶναι μυλόπετρα, ὥστε «ὅποιος πέσῃ ἐπάνω εἰς ταύτην, θέλει συντριφθῇ, καὶ εἰς ὅποιον πέσῃ αὕτη, θέλει τὸν συντρίψῃ εἰς κόνιν». (Ματθ. κα'. 44.) Ἡ ἐνοχὴ τῶν ἁμαρτιῶν μας ἐπροξένησε τὴν ἀγωνίαν καὶ τὸν θάνατον τοῦ μακαρίου Σωτῆρος

ἡμῶν. Καὶ ἐὰν ἔκαμε τοῦτο εἰς τὸ χλωρὸν ξύ-
λον, εἰς τὸ ξηρὸν τί θέλει κάμει ;

Ὡ, συλλογίσθητι περὶ τῆς καταστάσεώς
σου ἐν καιρῷ ! Δύνασαι χωρὶς νὰ τρέμῃς νὰ
συλλογισθῇς περὶ τῆς ἀπειλῆς ταύτης, «Θέ-
λεις ἀποθάνει εἰς τὰς ἁμαρτίας σου ;» (Ἰωάν.
ἡ'. 24.) Ἦτο προτιμότερον εἰς σέ ν' ἀποθά-
νῃς εἰς φυλακὴν, εἰς λάκκον, ἢ εἰς εἰρκτὴν,
παρὰ εἰς τὰς ἁμαρτίας σου. Ἐὰν ὁ θάνατος,
ὥς θέλει ἀφαρπάσει δλας σου τὰς παρηγο-
ρίας, ἀφήρπαξε καὶ τὰς ἁμαρτίας σου ὁμοῦ,
ἤθελεν εἶσθαι τοῦτο μικρά τις ἀνακούφισις·
ἀλλ' αἱ ἁμαρτίαι σου θέλουσι σέ ἀκολουθή-
σει, ὅταν οἱ φίλοι σου σέ ἀφήσωσι, καὶ ἔλαι
αἱ κοσμικαὶ ἀπολαύσεις σέ ἀποχαιρετήσω-
σιν· αἱ ἁμαρτίαι σου δὲν θέλουσιν ἀποθάνει
μετὰ σοῦ καθὼς τὰ χρέη τοῦ φυλακισμένου,
ἀλλὰ θέλουσιν ὑπάγει εἰς κρίσιν μετὰ σοῦ,
διὰ νὰ γείνωσιν ἐκεῖ κατήγοροί σου, καὶ θέ-
λουσιν ὑπάγει μετὰ σοῦ εἰς τὴν κόλασιν διὰ
νὰ γείνωσιν ἐκεῖ βασανισταί σου. Ὅποῖον
κακὸν θέλουν σέ κάμει οὗτοι ! Ἐπιθεώρησον
ἐν καιρῷ τὰ χρέη σου, διὰ νὰ μάθῃς πόσον

ἐκάστη τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ εἶναι ἐτοίμη
νὰ σὲ πιάσῃ ἀπὸ τὸν λαιμὸν διὰ τὰ ἀναρίθ-
μητα πρὸς αὐτὴν χρέη σου. Τί λοιπὸν θέλεις
κάμει τότε, ὅταν ὅλοι ὁμοῦ ἀπέλθωσιν ἐναν-
τίον σου; Ἐχε ἀνοικτοὺς τοὺς ὀφθαλμοὺς
τῆς συνειδήσεώς σου, διὰ νὰ βλέπῃς τοῦτο,
ὥστε νὰ παύῃς ἐλπίζων εἰς σεαυτὸν, καὶ
νὰ καταφύγῃς εἰς τὸν «Χριστὸν διὰ νὰ
κρατήσῃς τὴν προκειμένην ἐλπίδα». (Ἐβρ.
ῥ. 18.)

5. Αἱ λυσσώδεις ἐπιθυμίαι σου σὲ κατα-
δουλόνουσιν ἀθλίως. Ἐνός σοι μένεις ἀμετανόη-
τος, εἶσαι ἀληθῶς δοῦλος τῆς ἁμαρτίας· βα-
σιλεύει ἐπὶ σοῦ καὶ σὲ κρατεῖ ὑπὸ τὴν ἐξου-
σίαν της· ἕως οὗ μεταβιβάσῃς εἰς τὰ δεσμὰ
τῆς διαθήκης τοῦ Θεοῦ. Δὲν ὑπάρχει ἄλλος
τοιούτος τύραννος, ὅποιος ἡ ἁμαρτία. Ὡ τοῦ
ἀκαθάρτου καὶ φοβεροῦ ἔργου, εἰς τὸ ὅποιον
αὕτη ἐνασχολεῖ τοὺς δούλους της!

Δὲν ἤθελε πληγώσῃ τὴν καρδίαν σου τὸ
νὰ βλέπῃς πληθὺς ἀθλίων ἀνθρώπων δουλευόν-
των καὶ μοχθούντων, διὰ νὰ συνάξωσι ξύλα
καὶ φρύγανα διὰ τὴν ἰδίαν των πυράν; Αὕτη

εἶναι ἢ ἐνασχόλησις τῶν δούλων τῆς ἁμαρτίας. Καὶ ἐνῷ μάλιστα μακαρίζουσιν ἑαυτοὺς διὰ τὰ ἄδικα κέρδη των, ἐνῷ τραγοῦσιν ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἡδονῶν, δὲν κáμνουσιν ἄλλο, εἰμὴ νὰ θησαυρίζωσιν ἐκδίκησιν ἀτελευτήτου καταπαύσεως, εἰμὴ νὰ προσθέτωσιν ὕλην εἰς τὴν πυρὰν τοῦ Ἰοφὲθ, καὶ νὰ ἐπιχέωσιν ἔλαιον, ὥστε ν' αὐξάνῃ ἡ δύναμις τῆς φλογός. Τίς ἤθελεν ὑπηρετήσῃ τοιοῦτον Κύριον, τοῦ ὁποίου ἡ ὑπηρεσία εἶναι ὑπηρεσία ἀχρευστάτη, τοῦ ὁποίου ὁ μισθὸς εἶναι θάνατος ;

Ποῖον ἐλεεινὸν θέαμα ἦτό ποτε ὁ ἄθλιος ἐκεῖνος, ὅστις κατείχετο ἀπὸ τὸν λεγεῶνα τῶν δαιμόνων ! Δὲν ἤθελε κατασυντριφθῇ ἡ καρδιά σου, ἐὰν ἔβλεπες αὐτὸν μεταξὺ τῶν μνημείων κατακόπτοντα καὶ καταπληγόντα ἑαυτόν ; Τοιαύτη εἶναι ἡ ἰδική σου κατάστασις· τοιοῦτον εἶναι τὸ ἔργον σου· πᾶν κτύπημα ἀπευθύνεται εἰς τὴν καρδίαν σου. Ἡ συνείδησις τρώντι τώρα κοιμᾶται· ἀλλ' ὅταν ὁ θάνατος καὶ ἡ κρίσις σὲ φέρωσιν εἰς αἴσθησιν, τότε θέλεις αἰσθάνεσθαι τὴν ὀδύνην

πάσης πληγῆς. Ὁ συνοισθανόμενος τὰς ἀμαρτίας του ἀμαρτωλὸς εἶναι ψηλαφητὸν παρὰδειγμα τοῦ ἀθλίου ζυγοῦ τῆς ἀμαρτίας· ἡ συνείδησις τὸν ἐπιπλήττει, καὶ ἀγγέλλει εἰς αὐτὸν τὸ τέλος τῶν πραγμάτων τούτων· καὶ ὅμως τόσον εἶναι δοῦλος τῶν ἐπιθυμιῶν του, ὥστε ἐξακολουθεῖ, τὴν ὁδὸν του, ἂν καὶ βλέπη ὅτι αὕτη φέρει εἰς ἀπώλειαν· ὅταν ὁ πειρασμὸς ἔρχηται, ἡ ἐπιθυμία συντρίβει τοὺς δεσμοὺς ὧν τῶν ταξιμάτων καὶ ὑποσχέσεων του, καὶ τὸν κατακρημνίζει εἰς τὸν ὀλεθρόν του.

6. Ἡ κάμινος τῆς αἰωνίου ἐκδικήσεως εἶναι ἤδη πεπυρωμένη καὶ ἐτοίμη διὰ σέ! Ἡ κόλασις καὶ ὁ ὀλεθρος ἀνοίγεται τὰ στόματα των ἐπὶ σέ, χάσκουσι διὰ σέ, στενάζουσι διὰ σέ, (Ἡσαΐ. ἐ. 14.) περιμένοντα τρόπον τινὰ μὲ λαίμαργον ὄμμα, ἐνῶ ἴστασαι εἰς τὸν κρημνόν. Ἐὰν ἡ ὀργὴ τῶν ἀνθρώπων ᾔναι ὡς «τὸ βρύχημα τῶν λεόντων» «βαρυτέραν παρά τὴν ἄμμον,» (Παροιμ. κς'. 3.) ὅποια εἶναι ἡ ὀργὴ τοῦ ἀπείρου Θεοῦ!

Ἄν ἡ κάμινος τὴν ὁποίαν ὁ Ναβουχοδο-

νόσορ, ἐμπλησθεὶς θυμοῦ, ἐπρόσαξε νὰ ἐκκαύ-
σωσιν ἐπταπλασίως θερμότεραν παρ' ὅσον ἐ-
φάνη ποτὲ καιομένη, ἐξεκαύθη εἰς τοσοῦτον
βαθμὸν ὥστε ἡ φλόξ τοῦ πυρὸς νὰ θανατώσῃ
καὶ ἐκείνους, οἵτινες ἐπλησίασαν διὰ νὰ ρί-
ψωσιν εἰς αὐτὴν τοὺς τρεῖς παῖδας, πόσον καυ-
στική εἶναι ἡ φλογεῖς ὀργὴ τοῦ Παντοδυ-
νάμου ! Βεβαίως αὕτη εἶναι ἐβδομηκοντά-
κις ἐπτά καυστικώτερα. Πῶς σὲ φαίνεται,
ὦ ἄνθρωπε, τοῦτο τὸ νὰ ἦσαι καύσιμος ὕλη
εἰς τὴν γέενναν καθ' ὅλην τὴν αἰωνιότητα ;
'Εμπορεῖ ἡ καρδιά σου ν' ἀνθέξῃ, ἢ ἔμπο-
ρουν αἱ χεῖρές σου νὰ ἔχωσι δύναμιν εἰς τὰς
ἡμέρας ἐκείνας, εἰς τὰς ὁποίας ἐγὼ θέλω
ἐνεργήσῃ ἐναντίον σου, λέγει ὁ Κύριος τῶν
δυνάμεων ; (Ἰεζεκ. κθ'. 14.) 'Εμπορεῖς νὰ
βαστάξῃς τὰς ἀτελευτήτους καύσεις ; 'Εμ-
πορεῖς νὰ βαστάξῃς τὸ κατατρῶγον πῦρ,
(Ἦσ. λγ'. 14.) ὅτε θέλεις εἰσθαι ὡς πεπυ-
ρωμένος σίδηρος εἰς τὴν γέενναν, καὶ θέλεις
κατέχεσθαι ὅλος καὶ σῶμα καὶ ψυχὴ ὑπὸ
τῆς φλογεῖς ἐκδικήσεως τοῦ Θεοῦ, ὡς ὁ ἐκ
πυρὸς σπινθηροβολῶν σίδηρος, ὅταν ἐκπυρ-

σωθῇ εἰς φλογερωτάτην κάμινον ; Τινὲς τῶν ἐκλεκτοτέρων δούλων τοῦ Θεοῦ, ἔταν αὐτὸς ἔκρυψε τὸ πρόσωπόν του ἀπ' αὐτοῦς καὶ ἐφοβοῦντο τὰ ἀποτελέσματα τῆς δυσαρρεσκείας του, ἐθρήνησαν τὴν κατάστασίν των μὲ πικροὺς θρήνους. Πῶς λοιπὸν σὺ θέλεις ὑποφέρει, ἔταν ὁ Θεὸς ἐκχύσῃ ὄλας τὰς φιάλας τοῦ θυμοῦ του, καὶ ἀντιπαραταχθῇ κατὰ σοῦ, διὰ νὰ σὲ βασανίξῃ, ἔταν κάμῃ τὴν συνείδησίν σου χωνίον, διὰ τοῦ ὁποίου θέλει ἐγχείει τὸν φλογερόν του θυμὸν εἰς τὴν ψυχὴν σου αἰωνίως, καὶ ἔταν γεμίσῃ ὄλους σου τοὺς πόρους μὲ τοσαῦτα βάσανα, μὲ ὅσας τώρα γέμουςιν ἀμαρτίας ! ἔταν ἡ ἀθανασία γείνη ἀθλιότης σου, καὶ ἔταν τὸ νὰ ἀποθάνῃς θάνατον κτήνους, καὶ τὸ νὰ καταποθῇς εἰς τὴν ἄβυσσον τῆς ἐξοντώσεως θέλῃς τὰ θεωρεῖ εὐδαιμονίαν, ἀλλ' εὐδαιμονίαν, τὴν ὁποίαν αἰῶναι εὐχαὶ καὶ ὠκεανὸς δακρῶν δὲν δύνανται ν' ἀγοράσωσι ;

Τώρα δύνασαι ν' ἀναβάλλῃς τὴν κακὴν ἡμέραν, καὶ νὰ γελαῖς, καὶ νὰ ἦσαι εὐθυμὸς, καὶ νὰ λησμονήσῃς τὸν φόβον τοῦ Κυρίου.

Ἄλλὰ πῶς δύνασαι νὰ ἐπιμένῃς καὶ νὰ ἀν-
 θέξῃς, ὅτε ὁ Θεὸς θέλει σὲ ρίψει εἰς κλίνην
 βασάνων, καὶ σὲ κάμει νὰ κοίτησαι εἰς λύ-
 πην; Ὅτε βρυχήματα καὶ βλασφημίαι θέ-
 λουσιν εἶσθαι ἡ μόνη μουσικὴ σου; καὶ ὅτε ὁ
 οἶνος τῆς ὀργῆς τοῦ Θεοῦ, ὅστις ἐκχύνεται
 ἄκρατος εἰς τὸ ποτήριον τῆς ἀγανακτήσεώς
 του, θέλει εἶσθαι τὸ μόνον ποτόν σου; καὶ
 ὅτε ἀντὶ ἀέρος θέλεις εἰσπνεύσει φλόγας;
 ἐν ἐνὶ λόγῳ, ὅτε ὁ καπνὸς τῆς βασάνου σου
 θέλει ἀναθαίνει εἰς αἰῶνας αἰώνων, καὶ δὲν
 θέλει; ἔχει οὐδεμίαν ἀνάπαυσιν οὔτε ἡμέ-
 ραν, οὔτε νύκτα, οὐδεμίαν ἀνάπαυσιν εἰς τὴν
 συνείδησίν σου, οὐδεμίαν ἄνεσιν εἰς τὰ ὅστα
 σου· ἀλλὰ θέλεις εἶσθαι εἰς βδέλυγμα καὶ
 εἰς θάμβος, καὶ εἰς κατάραν καὶ εἰς ὄνειδι-
 σμὸν αἰωνίως; (Ἱερειμ. μβ'. 18.)

ὦ ἁμαρτωλέ! Στάσου ἐνταῦθα καὶ συλ-
 λογίσου. Ἐὰν ᾖσαι ἄνθρωπος, καὶ ὄχι ἀναι-
 σθητος κορμὸς, συλλογίσου. Ἀναλογίσθητι
 ποῦ ἴστασαι· ἴστασαι ἐπ' αὐτοῦ τοῦ χεῖλους
 τῆς ἀπωλείας. Ζῇ ὁ Κύριος καὶ ζῇ ἡ ψυχὴ
 σου, ἐν μόνον βῆμα ὑπάρχει μεταξὺ σοῦ καὶ

ταύτης. Δὲν γνωρίζεις, ὅταν ὑπάγῃς εἰς τὴν κλίνην σου, εἴαν δὲν θέλῃς εἰσθαι εἰς τὴν κόλασιν πρὶν ἐξημερώσῃ. Οὐδὲ ἐξεύρεις ὅταν σηκόνῃσαι, εἴαν δὲν θέλῃς ἐμπέσει ἐκεῖ πρὸ τῆς ἐσπέρας. Τολμᾷς νὰ ὀλιγωρῇς τοῦτο ; Θέλεις νὰ ἐμμένῃς εἰς τοιαύτην φοδερὰν κατὰστασιν, ὥς νὰ μὴ ἔπασχῃς τίποτε ; Ἐάν ἀναβάλλῃς τοῦτο καὶ λέγῃς, Τοῦτο δὲν ἀνήκει εἰς σέ, ἀναθεώρησον τὸ προηγούμενον κεφάλαιον, καὶ εἰπέ μοι τὴν ἀλήθειαν. Δὲν εὐρίσκεται ἐπάνω σου κἀνὲν τῶν μελανῶν ἐκείνων χαραγμάτων ; Μὴ τυφλόνης τοὺς ὀφθαλμοὺς σου, μὴ ἀπατᾷς σεαυτόν· ἰδὲ τὴν ἀθλιότητά σου, ἐνόσω δύνασαι νὰ τὴν πρόσλῃς. Συλλογίσου ὅποιον εἶναι τὸ νὰ ᾔσῃς ἀπερὶ μμένος, ἀδόκιμος, ἀπολωλώς, σκεῦος ὀργῆς εἰς τὸ ὅποιον ὁ Κύριος θέλει χύνει τὴν βασανιστικὴν τοῦ ὀργῆν ἐνόσω ὑπάρχει.

Ἡ θεία ὀργὴ εἶναι σφοδρὸν καταναλίσκον, αἰώνιον, ἄσβεστον πῦρ, καὶ αὕτη πρέπει νὰ ᾔῃαι ἢ μερίς σου, εἴαν δὲν παρατρήσῃς τοὺς δρόμους σου, καὶ ταχέως ἐπιστρέψῃς εἰς τὸν Κύριον δι' ἀληθοῦς ἐπιστροφῆς. Ὅποιον κα-

ταπληκτικὸν θέαμα ὑπῆρξαν ἐκεῖνοι, τοὺς
ὁποίους ἤγγιξε τὸ πῦρ τοῦτο, καὶ ἐπὶ τοὺς
ὁποίους ἐπέρασε καὶ μόνη ἡ ὁσμή αὐτοῦ πρὶν
ἀποθάνωσι. Ποίου καρδία δὲν ἤθελε κατα-
τηχθῇ, ἐὰν ἤκουε τὰς κραυγὰς τοῦ Σπύρα ;
ἢ ἂν ἔβλεπε τὸν Χάλωνα, τὸ μνημεῖον ἐκεῖνο
τῆς θείας δικαιοσύνης, καταντήσαντα εἰς
δέρμα καὶ ὀστᾶ, βλασφημοῦντα τὸν Θεὸν
τοῦ οὐρανοῦ, καταρώμενον ἑαυτὸν, καὶ διη-
νεκῶς κραυγάζοντα, « ὦ βάσανον, βάσανον,
βάσανον ! » ὥς ἐὰν αἱ φλόγες τῆς ὀργῆς εἴ-
χον ἤδη καταλάβει αὐτὸν, ἐὰν ἤκουε τὸν
Ῥόγερον κράζοντα, « Ἀπήλαυσα μὲν ὀλίγην
ἡδονήν, ἀλλὰ τῶρα πρέπει νὰ ὑποφέρω τὴν
κόλασιν αἰωνίως ! » εὐχόμενον ταύτην μόνον
τὴν μετρίασιν, τουτέστι νὰ τὸν ἀφήσῃ ὁ Θεὸς
νὰ καίηται αἰωνίως ὀπισθεν ἐκείνου τοῦ πυ-
ρὸς (τοῦ ἐπὶ τῆς ἐστίας) καὶ ἀποκρινόμενον
εἰς ὅλα ὅσα τῷ ἔλεγον διὰ νὰ παρέξωσιν εἰς
αὐτὸν ἐλπίδα τινά, « Ἀφεύκτως θέλω ὑπά-
γει εἰς τὴν κόλασιν, ἀφεύκτως θέλω ὑπάγει
εἰς τὴν κάμνον τῆς κολάσεως, διὰ μυριάδας
μυριάδων αἰώνων ! » ὦ, ἐὰν οἱ φόβοι καὶ αἱ

προμηνύσεις τῆς μελλούσης ὀργῆς ἦναι τόσον φρικτὰ, τόσον ἀφόρητα, ὅποια πρέπει νὰ ἦναι ἡ αἰσθησις αὐτῆς !

Ἀμαρτωλὲ, εἶναι μάταιον νὰ σὲ κολακεύω· οὕτω ποιῶν ἤθελα σὲ σύρει εἰς τὸ ἄσπεστον πῦρ. Μάθε παρὰ τοῦ ζῶντος Θεοῦ, ὅτι ἐδῶ πρέπει νὰ κοιτήσαι· μετὰ τούτων τῶν καύσεων πρέπει νὰ κατοικῇς, ἕως οὔ ἡ ἀθανασία ἀποθάνῃ καὶ τὸ ἀναλλοίωτον ἀλκιωθῇ, ἕως οὔ ἡ αἰωνιότης παρέλθῃ, καὶ ἡ παντοδυναμία δὲν ἦναι πλέον ἱκανὴ νὰ σὲ παιδεύσῃ, ἐὰν δὲν ἀνακαινισθῇς ὅλος διὰ τῆς ἁγιαζούσης χάριτος.

7. Κατὰ σοῦ ῥίπτει ὁ νόμος ὅλας τὰς ἀπειλὰς καὶ τὰς κατάρας του. "Ὡ πόσον φρικτὰ βροντᾷ ! Ἀστράπτει καταναλίσκον πῦρ εἰς τὸ πρόσωπόν σου. Οἱ λόγοι αὐτοῦ εἶναι ὥς γυμνὰ ξίφη καὶ ὥς ὀξεῖα βέλη τῶν ἰσχυρῶν. Ἀπαιτεῖ ἄκραν ἱκανοποίησιν, καὶ φωνάζει, Δικαιοσύνη ! Δικαιοσύνη ! Πνέει αἷμα καὶ πόλεμον καὶ πληγὰς καὶ θάνατον ἐναντίον σου· σπεῦσον εἰς τὸ ἁγιαστήριον, τὴν πόλιν τῆς καταφυγῆς, αὐτὸν τὸν Κύριον Ἰη-

σοῦν Χριστόν· κρύψου εἰς αὐτόν, διότι ἄλλως, εἶσαι χαμένος, χωρὶς ἐλπίδα θεραπείας.

8. Αὐτὸ τὸ Εὐαγγέλιον ἀποφασίζει τὴν αἰώνιον καταδίκην σου Ἐὰν ἐπιμένῃς εἰς τὴν ἀμετανόητον καὶ ἀνεπίστρεπτον κατάστασίν σου, ἤξευρε ὅτι τὸ Εὐαγγέλιον σὲ καταδικάζει πολὺ περισσότερον παρ' ὅσον ἤθελες καταδικασθῇ διὰ τὴν παράβασιν μόιον τῆς πρώτης Διαθήκης. Δὲν εἶναι φρικτὸν πρᾶγμα, ὥστε αὐτὸ τὸ Εὐαγγέλιον νὰ πληροῖ τὸ στόμα του κατὰ σοῦ μὲ ἀτειλὰς; καὶ αὐτὸς ὁ κύριος νὰ «βρυχᾶται ἐναντίον σου ἀπὸ τὸ ὄρος Σιών;» Ἄκουσε τὸν φόβον τοῦ Κυρίου. «Ὅστις ἀπιστήσῃ θέλει κατακριθῇ». (Μάρκ. ιζ'. 16.) «Ἐὰν δὲν μετανοῇτε, πάντες θέλετε ἀπολεσθῇ». (Λουκ. ιγ'. 3.) «Αὕτη εἶναι ἡ κατάκρισις ὅτι τὸ φῶς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον καὶ οἱ ἄνθρωποι ἠγάπησαν τὸ σκότος μᾶλλον παρὰ τὸ φῶς.» (Ἰωάν. γ'. 19.) «Ὅστις ἀπειθεῖ εἰς τὸν Υἱόν, ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ μένει ἐπάνω εἰς αὐτόν.» (Ἰωάν. γ'. 36.) Ἐὰν ὁ λόγος ὁ λαληθεὶς δι' ἀγγέλων ἔγινε βέβαιος καὶ πᾶσα παράβασις

καὶ παρακοή ἔλαβε δικαίαν μισθοποδοσίαν, πῶς θέλομεν ἀπορύγει ἡμεῖς, ἐὰν ἀμελήσωμεν τόσον μεγάλην σωτηρίαν;» (Ἑβρ. θ'. 2.) «Ὅστις ἀθετήσῃ τὸν νόμον τοῦ Μωϋσέως χωρὶς οἰκτιρμῶν ἀποθνήσκει· πόσῳ χειροτέρας τιμωρίας θέλει ἀξιωθῇ ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος κατεπάτησε τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ;» (Ἑβρ. ι'. 28. 29.)

Καὶ εἶναι τοῦτο ἀληθές τῷ ὄντι; Εἶναι αὕτη ἡ ἀθλιότης σου; Βέβαια εἶναι ἀληθές, καθὼς ὁ Θεὸς εἶναι ἀληθής. Καλλίτερον ν' ἀνοιξῇς τοὺς ὀφθαλμούς σου, καὶ νὰ ἴδῃς αὐτὴν τώρα, ἐνόςῳ δύνασαι νὰ τὴν θεραπεύσῃς παρὰ νὰ τὴν τυφλόνῃς καὶ σκληρύνῃς σεαυτὸν, ἕως οὔ (πρὸς αἰώνιον θλίψιν σου) αἰσθανθῇς ὅ,τι δὲν ἤθελες νὰ πιστεύσῃς· καὶ ἐὰν ἦναι ἀληθές, διατί βραδύνεις καὶ χρονοτριβεῖς εἰς περίστασιν τοιαύτην; Φεῦ! ἄθλιε ἄνθρωπε! πόσον δραστικῶς ἡ ἁμαρτία σὲ κατέστρεψε καὶ σὲ ἀπυστέρησε, καὶ σοῦ ἀφήρπασεν ὥς καὶ αὐτὸ τὸ λογικὸν διὰ νὰ μὴ προσέχῃς εἰς τὸ αἰώνιον σου ἀγαθόν! ὦ ἄθλιε! ποῖα ἡλιθιότης καὶ ἀναι-

σθῆσι· σὲ κατέλαβεν ! ὦ, ἃς ἀκούσω καὶ ἃς ἐξυπνίσω τοῦτον τὸν κοιμώμενον ! Τίς κατοικεῖ ἐντὸς τῶν τειχῶν ταύτης τῆς σαρκός ; Ὑπάρχει τις ψυχὴ αὐτοῦ λογικὴ, νοητικὴ ψυχὴ ; ἢ εἶσαι μόνον ἀναίσθητος ὄγκος κρέατος ;

Εἶσαι λογικὴ ψυχὴ, καὶ ὅμως ἐκτηνώθης τοσοῦτον, ὥστε νὰ λησμονήσῃς ὅτι εἶσαι ἀθάνατος, καὶ νὰ θεωρῇς σεαυτὸν ὅμοιον μετὰ κτήνη, τὰ ὅποια χάνονται ; Ἐὰν ἔχῃς νῦν νὰ ἐννοῇς τὴν αἰωνιότητα τῆς μελλούσης καταστάσεως, μικρὸν δυστύχημα νομίζεις εἰσέτι τὴν αἰώνιον ἀθλιότητα ; Ἡ ταύτη κατάστασις ἤθελεν εἶσθαι τοσοῦτον χειροτέρα τῆς κτηνώδους καταστάσεως, ὥστε εἶναι χειρότερον τὸ ἐνεργεῖν ἐναντίον τοῦ λογικοῦ, παρὰ τὸ πράττειν χωρὶς αὐτοῦ. ὦ δυστυχὴς ψυχὴ, ἥτις ἦσο ἡ δόξα τοῦ ἀνθρώπου, σύντροφος τῶν ἀγγέλων, καὶ εἰκὼν τοῦ Θεοῦ ! ἥτις ἦσο ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν κόσμον, καὶ εἶχες τὴν ὑπεροχὴν μεταξὺ τῶν κτισμάτων καὶ τὴν ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν ἔργων τοῦ Πλάστου σου ! ἔγεινες τὴν δούλην

τῆς αἰσθήσεως ; Ἡ θησαυρίζεις ὀλίγην καθααρμένην γῆν, τόσον ἀναρμόδιον εἰς τὴν πνευματικὴν ἀθάνατον φύσιν σου ; ὦ ! διατί δὲν συλλογίζεσαι ποῦ θέλεις εἶσθαι αἰωνίως ; Ὁ θάνατος ἐγγίζει· «ὁ Κριτὴς εἶναι μάλιστα εἰς τὴν θύραν». Ἐντὸς ὀλίγου «ὁ χρόνος δὲν θέλει εἶσθαι πλέον». Καὶ θέλεις νὰ ῥιψοκινδυνεύσης ἐπιμένων εἰς τοιαύτην κατάστασιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐὰν καταλειφθῇς, εἶσαι ἀθεραπεύτως ἄθλιος ;

Ἐλθέ λοιπόν, ἐγέρθητι καὶ δὸς προσοχὴν εἰς ταύτην τὴν σπουδαιοτάτην ὑπόθεσίν σου. Εἰπέ μοι, ποῦ ὑπάγεις ; Τί ! θέλεις νὰ ζῇς εἰς ὁδόν, ὅπου πᾶσα πρᾶξις εἶναι βῆμα πρὸς τὴν ἀπώλειαν ; Καὶ δὲν γνωρίζεις ὅτι τὴν ἀκόλουθον νύκτα δύνασαι νὰ ἔχῃς τὴν κλίνην σου εἰς τὴν κόλασιν ; ὦ, ἐὰν ἔχῃς καὶ ἓνα μόνον σπινθῆρα λογικοῦ, σκέφθητι, καὶ στρέψον, καὶ ἄκουσον τὸν ἀληθινὸν φίλον σου, ὅστις ἠθέλησε νὰ σὲ δείξῃ τὴν παροῦσαν ἀθλιότητά σου, διὰ νὰ δυνηθῇς ἐν καιρῷ νὰ διαφύγῃς καὶ νὰ ᾔσῃ αἰωνίως μακάριος.

Ἄκουσον τί λέγει ὁ Κύριος, «Δὲν φοβεῖ-

σθε ἐμέ ; λέγει ὁ Κύριος· δὲν θέλετε τρέμει
ἐνώπιόν μου ;» (Ἱερ. ε'. 22.) Ὡ ἀμαρτωλοί,
ὀλιγωρεῖτε «τὴν μέλλουσαν ὀργήν ;» Εἶμαι
βέβαιος, ὅτι ἔρχεται καιρὸς, καθ' ὃν δὲν θέ-
λετε τὴν ὀλιγωρεῖ πλέον. Καὶ αὐτὰ τὰ δαι-
μόνια πιστεύουσι καὶ φρίπτουσι». (Ἰακ. β'.
19.) Τί ! εἰσθε σκληρότεροι παρ' αὐτά ;
Θέλετε νὰ τρέχητε ἐπὶ τῆς ἄκρας τοῦ κρη-
μοῦ ; Θέλετε νὰ παίζητε εἰς τὴν τρύπαν
τῆς ἀσπίδος ; Θέλετε νὰ βάλλητε τὴν χειρὰ
σας εἰς τὴν φωλεάν τοῦ βασιλίσκου ; Θέ-
λετε νὰ χορεύητε ἐπάνω εἰς τὸ πῦρ ἕως νὰ
κατακαῇτε, ἢ νὰ παίζητε μὲ τὴν κατανα-
λίσκουσαν ὀργήν, ὥς νὰ ᾔτο ἀδιάφορον εἰς
σαῶς νὰ διαφύγητε ἢ νὰ ὑποφέρητε αὐτήν ;
Ὡ μανιώδης μωρία ! ὥς ἡ τοῦ μανιακοῦ,
ὅστις ῥίπτει φλόγας, βέλη καὶ θάνατον, καὶ
λέγει «δὲν τὸ ἔκαμα παίζων ;» (Παροιμ.
κς'. 19.) Δὲν ὑπάρχει τις τόσον παράφρων,
ὅσον ὁ ἐκούσιος ἀμαρτωλὸς, ὅστις προβαίνει εἰς
τὴν ἀμετανόητον αὐτοῦ κατάστασιν ἀνοή-
τως, ὥς νὰ μὴ ἐκινδύνευεν. Ὁ ἄνθρωπος, ὅς-
τις τρέχει εἰς τὸ στόμιον τοῦ κανονίου, καὶ

παίζει με τὸ αἷμά του, ἢ θυσιάζει τὴν ζωὴν του εἰς παιγνίδιον, εἶναι φρόνιμος, νηφάλιος καὶ σπουδαῖος, παραβαλλόμενος πρὸς ἐκεῖνον, ὅστις ἐπιμένει ἀκόμη εἰς τὰς ἀνομίας του· διότι ἀεξοπλόνει τὴν χεῖρά του ἐναντίον τοῦ Θεοῦ, καὶ ὑπερηφανεύεται ἐναντίον τοῦ Παντοδυνάμου. Ὁρμᾷ κατ' αὐτοῦ με τράχηλον ὑψωμένον, με τὴν πυκνωμένην ῥάχιν τῶν ἀσπίδων του». (Ἰωβ ιε'. 25. 26.) Εἶναι φρονήσεως ἔργον νὰ παίξης με τὸν δεύτερον θάνατον, ἢ νὰ τολμᾷς νὰ πατήσης μέσα εἰς τὴν λίμνην, ἥτις καίει με πῦρ καὶ θειάφειον; Τί νὰ εἶπω; Δέν δύναμαι νὰ εὕρω μηδεμίαν ἔκφρασιν, μηδεμίαν παραβολήν, διὰ τῆς ὁποίας νὰ παραστήσω τὴν φρικώδη μά- ναν τῆς ψυχῆς, ἥτις ἐπιμένει εἰς τὴν ἀμαρτίαν.

Ἐξύπνησον, ἐξύπνησον! ὦ ἀμαρτωλὲ, ἐγέρθητι καὶ φύγε. Μία μόνη θύρα ὑπάρχει, διὰ τῆς ὁποίας ἐμπορεῖς νὰ ἐκφύγης, καὶ αὕτη εἶναι ἡ στενὴ πύλη τῆς ἐπιστροφῆς καὶ τῆς παλιγγενεσίας. Ἐὰν δέν ἐπιστρέψῃς ἀπροσπονήτως ἀπὸ ὅλας τὰς ἀμαρτίας σου,

καὶ ἔλθῃς εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ λά-
θῃς αὐτόν ὡς τὸν Κύριον, τὴν δικαιοσύνην
σου, καὶ περιπατῇς μετ' αὐτοῦ ἐν ἀγιωσύνῃ
καὶ καινότητι ζωῆς, ζῇ ὁ Κύριος, ὅσον εἶναι
βέβαιον ὅτι τώρα εἶσαι ἔξω τῆς κολάσεως,
τόσον εἶναι βέβαιον ὅτι ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν
ἢ νυκτῶν θέλεις εἶσθαι ἐξάπαντος ἐντὸς αὐ-
τῆς. "Ω! ἄρχισον νὰ σκέπτησαι περὶ τῆς
καταστάσεώς σου. Ἡ αἰώνιός σου ἀθλιότης
ἢ μακαριότης δὲν εἶναι ἀξία μικρᾶς τιнос
σκέψεως; Ἐπιθεώρησον πάλιν τὴν ἀθλίαν
κατάστασιν τῶν ἀμετανοήτων. Ἐὰν ὁ Κύ-
ριος δὲν ὠμίλησε δι' ἐμοῦ, μὴ δώσης ἀκρόα-
σιν· ἀλλ' ἐὰν ἦναι αὐτὸς ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ
ὁ λέγων ὅτι αὕτη ἡ ἀθλιότης κεῖται ἐπάνω
σου, εἰς ὁποίαν κατάστασιν εὗρίσκεσαι; Εἶ-
ναι ἴδιον ἀνθρώπου ἔχοντος τὰς αἰσθήσεις του
νὰ ζῇ εἰς τοιαύτην κατάστασιν, καὶ νὰ μὴ
ἀγωνίζεται ὅσον τάχιστα νὰ προλάβῃ τὴν
παντελεῖ καταστροφὴν του; "Ω ἄνθρωπε, τίς
σὲ ἐβάσκανε; (Γαλ. γ'. 1.) Ὡστε περὶ μὲν
τῶν πραγμάτων τῆς παροῦσης ζωῆς νὰ ἦσαι
ἀρκετὰ σοφός, ὥστε νὰ διευθετῇς τὰς ὑπο-

θέσεις σου, νὰ προβλέπης τὸν κίνδυνόν σου,
καὶ νὰ προλαμβάνης τὸν ὀλεθρόν σου· περὶ
δὲ τῶν πραγμάτων, τὰ ὁποῖα ἔχουσιν αἰω-
νίους συνεπείας, ἀδιαφορεῖς καὶ ἀμελεῖς ὥς
νὰ μὴ εἶχον κάμμίαν σχεδὸν ἀναφορὰν πρὸς
σέ ; Τί ! εἶναι οὐδὲν πρὸς σέ τὸ νὰ ἔχῃς ἐ-
ναντίον σου ὅλας τὰς ιδιότητες τοῦ Θεοῦ ;
Δύνασαι νὰ εὐδαιμονῇς χωρὶς τὴν εὐνοίαν
αὐτοῦ ; Δύνασαι νὰ διαφύγῃς τὰς χεῖρας ἧ
νὰ ὑποφέρῃς τὴν ἐκδίκησιν αὐτοῦ ; Ἀκούεις
τὴν κτίσιν στενάζουσαν ὑπὸ σέ, καὶ τὴν κό-
λασιν στενάζουσαν διὰ σέ, καὶ εἰσέτι νομί-
ζεις ὅτι ἡ κατάστασίς σου εἶναι ἀρκούντως
ἀγαθὴ ; Εἶσαι ὑπὸ τὴν δύναμιν τῆς δια-
φθορᾶς, εἰς τὴν σκοτεινὴν ὀχληρὰν φυλα-
κὴν, δεδεμένος μὲ τὰς ἀλύσεις τῶν ἐπιθυ-
μιῶν σου, ἐργαζόμενος τὴν κόλασίν σου, καὶ
δὲν εἶναι τοῦτο ἄξιον λογισμοῦ ;

Θέλεις νὰ καταφρονήσῃς ὅλους τοὺς φό-
βους τοῦ νόμου, ὅλας τὰς κατάρας καὶ τοὺς
κεραυνούς του, ὥς νὰ ᾔσαν παιδίου ἀπειλαί ;
Γελάῃς τὴν κόλασιν καὶ τὴν ἀπώλειαν ; ἢ
δύνασαι νὰ πίνῃς τὸ φαρμακερὸν ποτήριον

τῆς ὀργῆς τοῦ Παντοδυνάμου, ὥς νὰ ᾔτῃ
ἀπλῶς τὸ σύνθημα ποτόν ;

Ζῶσον τὴν ὁσφύν σου ὡς ἀνὴρ· διότι θέλω
σε ἐρωτήσῃ, καὶ σὺ ἀποκρίθητι εἰς ἐμέ. Εἴ-
σαι τοιοῦτος Λεβιαθάν, ὥστε αἱ λεπίδες τῆς
ὑπερηφανείας σου νὰ ἀντισταθῶσιν εἰς τὸν
ποιητὴν σου ; Θέλεις νομίσῃ τὰ βέλη του
ὡς ἄχυρον ; καὶ τὰ θανατηφόρα ὄργανά του
ὡς ξύλον σαθρόν ; Εἴσαι βασιλεὺς ἐπάνω εἰς
ὅλους τοὺς υἱοὺς τῆς ὑπερηφανείας, ὥστε
νὰ λογίζῃσαι τὰ ἀκόντιά του ὡς στυππεῖον,
καὶ νὰ γελᾷς εἰς τὸ σείσμα τῆς λόγχης του ;
Ἐδημιουργήθης ἄφοδος, καὶ καταφρονεῖς τὰ
ὀδοντωτὰ βέλη του ; (Ἰωβ μ'. μα'.) Εἴσαι
ὡς ἵππος ὅστις ἀνασκάπτει μὲ τὸν πόδα
του εἰς τὴν πεδιάδα καὶ ἀγάλλεται εἰς τὴν
δύναμίν του, ὅστις ὑπάγει εἰς ἀπάντησιν
τῶν δπλων ; Καταγελᾷς τὸν φόβον καὶ δὲν
τρομάζεις, οὐδὲ στρέφεις ὀπίσω ἀπὸ τὴν ῥομ-
φαίαν τοῦ Θεοῦ, ὅταν ἡ φαρέτρα του κρο-
ταλίξῃ κατεπάνω σου, ἡ ἐξαστράπτουσα
λόγχη του καὶ τὸ δόρυ ; » (Ἰωβ λθ'. 21—
23.) Ἐὰν δὲ αἱ ἀπειλαὶ καὶ αἱ κλήσεις τοῦ

λόγου δὲν σὲ τρομάζωσιν οὐδὲ σὲ ἐξυπνῶσιν,
εἶμαι βέβαιος ὅτι ὁ θάνατος καὶ ἡ κρίσις
θέλει πράξει τοῦτο. "Ω! τί θέλεις κάμει
ὅταν ὁ Κύριος ἐφορμήσῃ ἐναντίον σου, καὶ
εἰς τὴν ὀργὴν τοῦ πέσῃ ἐπάνω σου, καὶ
αἰσθανθῇς ὅ,τι τώρα ἀναγινώσκεις; Ἐὰν,
ὅτε τοῦ Δανιὴλ οἱ ἐχθροὶ ἐρρίφθησαν εἰς τὸν
λάκκον τῶν λεόντων, καὶ αὐτοὶ καὶ αἱ γυ-
ναῖκές των καὶ τὰ τέκνα των, οἱλέοντες
συνήρπασαν αὐτοὺς καὶ κατεσύντριψαν ὅλα
τὰ ὅστ' αὐτῶν πρὶν φθάσωσιν εἰς τὸ βάθος
τοῦ λάκκου, (Δανιὴλ ς'. 24.) τί θέλεις γεί-
νει σὺ, ὅταν ἐμπέσῃς εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ζῶν-
τος Θεοῦ;

Μὴ ἀντιπαρατάττηται λοιπὸν κατὰ τοῦ
Θεοῦ. «Μετανόησον καὶ ἐπίστρεψον,» καὶ
οὕτω κἀνέν ἀπ' αὐτὰ δὲν θέλει ἐπέλθει
ἐπάνω σου. «Ζητεῖτε τὸν Κύριον ἐνῷ ἐμπο-
ρεῖ νὰ εὑρεθῇ· ἐπικαλεῖσθε αὐτὸν ἐνῷ εἶναι
πλησίον. Ἄς ἀφήσῃ ὁ ἀσεβὴς τὸν δρόμον
του, καὶ ὁ ἄδικος τὰς βουλάς του, καὶ ἃς
ἐπιστρέψῃ πρὸς τὸν Κύριον, καὶ θέλει τὸν
ἐλεήσει, καὶ πρὸς τὸν Θεὸν ἡμῶν, διότι

αὐτὸς θέλει συγχωρήσει ἀφθόνως. (Ήσαϊας
νε'. 6. 7.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

**Οδηγίαι πρὸς τοὺς ἀμετανοήτους.*

Πρὶν ἀναγνώσῃς τὰς ὁδηγίας ταύτας, σὲ συμβουλεύω, καὶ μάλιστα σὲ ἐπιτάττω ἐνώπιον Θεοῦ καὶ τῶν ἁγίων αὐτοῦ ἀγγέλων, ν' ἀποφασίσῃς ν' ἀκολουθῇς αὐτάς, (καθόσον ἡ συνείδησίς σου πληροφορηθῇ ὅτι αὗται εἶναι σύμφωνοι πρὸς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν κατάστασίν σου) καὶ νὰ ἐπικαλῇσαι τὴν βοήθειαν καὶ εὐλογίαν αὐτοῦ, διὰ νὰ λάβωσιν ἐπιτυχῇ ἔκβασιν. Καὶ καθὼς ἐγὼ ἐζήτησα τὸν Κύριον καὶ ἐσυμβουλευθῆν τὸν λόγον αὐτοῦ περὶ τῆς συμβουλῆς, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ σὲ δώσω, οὕτω καὶ σὺ πρέπει νὰ ὑποδεχθῇς αὐτὴν μὲ ἐκεῖνον τὸν φόβον, καὶ τὴν εὐλάβειαν, καὶ τὸν σκοπὸν τῆς ὑπακοῆς, τὰ ὅποια ὁ λόγος τοῦ ζῶντος Θεοῦ ἀπαιτεῖ.

Προσέχετε λοιπὸν τώρα. «Βάλετε τὰς καρδίας σας εἰς ὄλους τοὺς λόγους, τοὺς ὁποίους ἐγὼ σήμερον διαμαρτύρομαι εἰς σᾶς· διότι τοῦτο δὲν εἶναι λόγος μάταιος διὰ σᾶς, ἐπειδὴ τοῦτο εἶναι ἡ ζωὴ σας». (Δευτερ. λβ'. 46. 47.) Ὁ σκοπὸς ὅλων, ὅσα ἐλέχθησαν μέχρι τοῦδε εἶναι νὰ σᾶς διαθέσωσιν οὕτως, ὥστε νὰ βάλῃτε τὰς καρδίας σας εἰς τὸ μέγα τοῦτο ἔργον, καὶ νὰ ἐπιστρέψῃτε ἄνευ ἀναβολῆς εἰς τὸν ζῶντα Θεόν. Δὲν ἠθέλησα νὰ σᾶς ἐνοχλήσω, οὐδὲ νὰ σᾶς «βασανίσω πρὸ τοῦ καιροῦ» διὰ τῶν λογισμῶν τῆς αἰωνίου ἀθλιότητός σας δι' ἄλλον σκοπὸν, εἰμὴ διὰ νὰ ἀποφύγητε αὐτήν. Ἐὰν μὲν ἦσθε ἀποκεκλεισμένοι εἰς τὴν παροῦσαν ἀθλιότητά σας χωρὶς ἐλπίδα θεραπείας, ἦλθεν εἶσθαι φιλάνθρωπον ἔργον, νὰ σᾶς ἀφήσωμεν ἡσυχούς, ὥστε ν' ἀπολαμβάνητε τὴν μικρὰν ἐκείνην εὐχαρίστησιν, τῆς ὁποίας εἰσθε δεκτικοὶ εἰς τὸν κόσμον τοῦτον· ἀλλ' ὅμως δύνασθε εἰσέτι νὰ κατασταθῇτε εὐδαίμονες, εἰάν δὲν ἀπορρίπτητε ἐκουσίως τὰ μέσα τῆς θεραπείας σας.

Ἰδοὺ κρατῶ ἀνοικτὴν διὰ σᾶς τὴν θύραν· ἐγέρθητε, φεύγετε! Βάλλω ἔμπροσθέν σας τὴν ὁδὸν τῆς ζωῆς· περιπατεῖτε εἰς αὐτὴν, καὶ θέλετε ζῆσαι, καὶ δὲν θέλετε ἀποθάνει. Λυποῦμαι συλλογιζόμενος ὅτι μέλλετε νὰ γείνητε αὐτόχειρες, καὶ νὰ κατακρημνίσητε ὑμᾶς αὐτοὺς, ἐνῷ ὁ Θεὸς καὶ οἱ ἄνθρωποι φωνάζουσι πρὸς σᾶς καθὼς ὁ Πέτρος ἄλλοτε πρὸς τὸν Κύριόν του· «Γενοῦ ἔλεως εἰς τὸν ἑαυτὸν σου». (Ματθ. ις'. 22.)

Ἡ ἀπώλεια τῶν ἀσεβῶν εἶναι ἐκούσιος. Ὁ Θεὸς, ὅστις ἔπλασεν αὐτοὺς, κράζει πρὸς αὐτοὺς ὡς ὁ Παῦλος πρὸς τὸν τεταραγμένον δεσμοφύλακα, ὅτε ἤθελε νὰ φονεύσῃ ἑαυτόν· «Μὴ κάμῃς εἰς τὸν ἑαυτὸν σου κανὲν κακόν». (Πράξ. ις'. 28.) Οἱ ἱερεῖς τοῦ Χριστοῦ νουθετοῦσι καὶ παρακαλουθοῦσιν αὐτοὺς καὶ ἐπιθυμοῦσι νὰ τοὺς ἐπιστρέψωσιν· ἀλλὰ φεῦ! οὐδεμία προτροπὴ, οὐδεμία παράκλησις ἰσχύει, ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι κατακρημνίζουσιν ἑαυτοὺς εἰς τὴν ἀπώλειαν ἐνῷ αὐτὴ ἡ εὐσπλαγχνία εἶναι παροῦσα καὶ τοὺς βλέπει· Τί νὰ εἶπω; Δὲν ἤθελε λυπηθῇ τις ἐ-

πρωστὺν φιλάνθρωπος, ἐὰν ἐν καιρῷ μαινομέ-
νου λοιμοῦ αὐτὸς μὲν εἶχεν ἱατρικόν τι, τὸ
ὁποῖον βεβαίως ἤθελε θεραπεύσει τὴν πόλιν
καὶ αὐτοὺς τοὺς πλέον ἀπηλπισμένους, οἱ
φίλοι του ὅμως καὶ γείτονες ἀπέθνησκον
ἀνὰ ἑκατοντάδας περὶ αὐτὸν, διότι δὲν ἤθε-
λον νὰ τὸ μεταχειρισθῶσιν; "Ἀνθρωποι καὶ
ἀδελφοί, ἂν καὶ φέρητε συμπτώματα βέ-
βαια τοῦ θανάτου εἰς τὸ πρόσωπόν σας, ἔχω
ὅμως ἱατρικόν τι, τὸ ὁποῖον ὅλους βεβαίως
θέλει σᾶς θεραπεύει. Ἀκολουθεῖτε μόνον τὰς
ὁδηγίας ταύτας, καὶ ἐὰν δὲν φθάσητε εἰς
τὸν οὐρανὸν, ἐγὼ εὐχαριστοῦμαι νὰ χάσω
αὐτόν.

"Ἀκουσον λοιπὸν, ὦ ἁμαρτωλέ! καὶ ἐὰν
θέλῃς νὰ ἐπιστρέψῃς καὶ νὰ σωθῇς, ἐγκολ-
πώθητι τὴν ἀκόλουθον συμβουλήν.

Ὁδηγία Α'. "Ἐχε ὡς ἀδιαφιλονείκητον ἀ-
λήθειαν, ὅτι εἶναι ἀδύνατον ν' ἀπολαύσῃς
ποτὲ τὸν οὐρανὸν εἰς ταύτην τὴν ἀμετανόη-
τον κατάστασιν.

Δύναται ἄλλος παρὰ τὸν Χριστὸν νὰ σώ-
σῃ; καὶ οὗτος σὲ λέγει, ὅτι ποτὲ δὲν θέλει

κάμει τοῦτο, ἐκτός ἐάν ἀναγεννηθῇς καὶ ἐπιστρέφῃς. Δὲν κρατεῖ αὐτὸς τὰς κλεῖς τοῦ οὐρανοῦ; καὶ δύνασαι νὰ εἰσέλθῃς χωρὶς τὴν ἄδειαν αὐτοῦ; Βεβαίως ὄχι, ἐνόσω διαμένεις εἰς τὴν φυσικὴν σου κατάστασιν, ἄνευ ἀληθοῦς καὶ ἐντελοῦς ἀνανεώσεως.

Ὁδηγία Β'. Προσπάθει νὰ κατανοήσῃς καὶ νὰ συναισθανθῇς ζωηρῶς τὰς ἁμαρτίας σου.

Μόνοι οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι καὶ καταnuχθέντες τὴν καρδίαν καὶ ὅλως ἀηδιᾶσαντες τὴν ἁμαρτίαν, μόνοι οὗτοι θέλουσιν ἔλθει εἰς τὸν Χριστόν, διὰ νὰ θεραπευθῶσι κατὰ τὸν ἴδιον αὐτοῦ τρόπον, καὶ ἐρωτήσῃ, «Τί νὰ κάμωμεν;» Πρέπει νὰ λογαριάσωσιν ἑαυτοὺς ὡς νεκροὺς, πρὶν προσέλθωσιν εἰς τὸν Χριστόν διὰ νὰ λάβωσι ζωὴν. Προσπάθει λοιπὸν νὰ βάλῃς εἰς τάξιν ὅλας σου τὰς ἁμαρτίας ἐνώπιόν σου· μὴ φοβῆσαι νὰ τὰς βλέπῃς, ἀλλ' ἄφες τὸ πνεῦμά σου νὰ κάμνῃ ἐντελῇ τὴν ἔρευναν. Ἐρεῦνα τὴν καρδίαν σου καὶ τὸν βίον σου· ἐξέταζε ἀκριβῶς σεαυτὸν καὶ ὅλας τὰς ὁδοὺς σου,

διὰ νὰ δυνηθῇς νὰ κάμνης πλήρη ἀνακάλυψιν· καὶ κράζε εἰς βοήθειαν τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, συναισθανόμενος τὴν ἰδίαν σου εἰς τοῦτο ἀνικανότητα· διότι ἴδιον τοῦ Πνεύματος ἔργον εἶναι νὰ ἐλέγχῃ τὸν ἄνθρωπον περὶ τῶν ἁμαρτιῶν του. Ἐξάπλωσον τὰ πάντα ἐνώπιον τῆς συνειδήσεώς σου, ἕως οὔ ἡ καρδιά σου καὶ οἱ ὀφθαλμοί σου νὰ κλαίωσι. Μὴ λείπῃς ἀπὸ τὸ νὰ ἀγωνίζῃσαι παρακαλῶν τὸν Θεὸν καὶ παρακινῶν τὴν ἰδίαν σου ψυχὴν, ἕως οὔ κράξῃ συναισθανομένη τὰς ἁμαρτίας σου, ὡς ὁ φωτισθεὶς δεσμοφύλαξ· «Τί πρέπει νὰ κάμω διὰ νὰ σωθῶ ;»

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον μελέτα τὸν ἀριθμὸν τῶν ἁμαρτιῶν σου. Ἡ καρδιά τοῦ Δαβὶδ ἐλειποθύμησεν, ὅτε ἐσυλλογίζετο τὰς ἁμαρτίας του, καὶ ἐστοχάζετο ὅτι εἶχε πλειότερας ἁμαρτίας παρὰ τρίχας εἰς τὴν κεφαλὴν του. Τοῦτο τὸν ἔκαμε νὰ κράξῃ, Ὅποιοι οἱ οἰκτιρμοὶ τοῦ Θεοῦ ! Ἴδὲ ὅπισθέν σου, ποῖός ποτε ὑπῆρξε τόπος, ποῖός ποτε ὑπῆρξε καιρὸς, εἰς τὸν ὁποῖον δὲν ἔπραξες ἁμαρτίαν ; Ἴδὲ ἐντός σου, ποῖον μέρος ἢ δύναμιν δύνα-

σαι νὰ εὕρῃς εἰς τὸ σῶμα ἢ τὴν ψυχὴν μὴ
φαρμακευμένα ἀπὸ ἁμαρτίαν; Ποῖον καθή-
κόν ποτε ἐκτελεῖται εἰς τὸ ὅποῖον δὲν ἐνε-
χύθη τοῦτο τὸ δηλητήριο; Ὡ πόσον μεγά-
λον εἶναι τὸ κεφάλαιον τῶν χρεῶν σου, ὅσ-
τις καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ζωῆς σου ἡ-
γόραζες χωρὶς νὰ πληρώσης οὐδὲ ὀβολόν;
Θεώρησον τὴν ἁμαρτίαν τῆς φύσεώς σου καὶ
ὅλον τὸ ἐπικατάρατον γέννημα αὐτῆς τῆς
ἁμαρτίας τῆς ζωῆς σου· ἀνακάλει εἰς τὸν
νοῦν σου τὰς ἐλλείψεις σου καὶ τὰς παρα-
βάσεις, τὰς ἁμαρτίας τῶν λογισμῶν, τῶν
λόγων, καὶ τῶν ἔργων σου, τὰς ἁμαρτίας
τῆς νεότητός σου καὶ τὰς ἁμαρτίας τῆς
ώριμωτέρας ἡλικίας σου. Μὴ ὁμοιάζης ἀ-
πηλπισμένον χρεωκόπον, ὅστις φοβεῖται νὰ
ἐξετάζῃ τὰ κατὰ στίχά του. Ἀναγίνωσκε
προσεκτικῶς τὰ βιβλία τῆς συνειδήσεώς
σου. Ταῦτα πρέπει νὰ ἀνοιχθῶσι γρήγορα
ἢ ἄργά.

Μελέτα τὰς ἐπιβαρύνσεις τῶν ἁμαρτιῶν
σου, καθότι εἶναι οἱ μεγάλοι ἐχθροὶ τοῦ Θεοῦ,
τῆς ζωῆς σου, καὶ τῆς ζωῆς τῆς ψυχῆς σου.

ἐν ἐνὶ λόγῳ αὐταὶ εἶναι οἱ κοινοὶ ἐχθροὶ ἀπάσης τῆς ἀνθρωπότητος. Πόσον ὁ Δαβὶδ, ὁ Ἐσδρας, ὁ Δανιήλ, καὶ οἱ καλοὶ Λευῖται ἔκρινον βαρυτέρας τὰς ἁμαρτίας των, ἀναλογιζόμενοι τὴν κατὰ Θεοῦ ἐναντιότητά των τὴν ἀντίστασιν των πρὸς τοὺς ἀγαθοὺς καὶ δικαίους νόμους του, καὶ τὰ ἐλέη καὶ τὰς νουθεσίας, ἐναντίον τῶν ὁποίων ἐπράχθησαν !

”Ω, ὁποῖον κακὸν ἔκαμεν ἡ ἁμαρτία εἰς τὸν κόσμον ! Οὗτος εἶναι ὁ ἐχθρὸς, ὅστις εἰσήγαγε τὸν θάνατον, ὅστις ἐλήστευσε καὶ ἠχμαλώτισε τὸν ἄνθρωπον, ὅστις ἔκαμε τὸ ἔργον τοῦ διαβόλου, καὶ ἔσκαψε τὴν κόλασιν. Οὗτος εἶναι ὁ ἐχθρὸς, ὅστις ἀνεστάτωσε τὸν κόσμον, καὶ ἔσπειρε διχονοίας μεταξὺ ἀνθρώπου καὶ τῶν λοιπῶν κτισμάτων, μεταξὺ ἀνθρώπου καὶ ἀνθρώπου, μάλιστα δὲ μεταξὺ ἀνθρώπου καὶ ἑαυτοῦ, ἀντιτάττων τὸ σαρκικὸν μέρος κατὰ τοῦ λογικοῦ, τὴν θέλησιν κατὰ τῆς κρίσεως, τὴν ἐπιθυμίαν κατὰ τῆς συνειδήσεως· καὶ τὸ χεῖριστον μάλιστα πάντων, μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου, κάμνων τὸν ἁμαρτωλὸν εἰς τὸν Θεὸν μιση-

τὸν, καὶ μισοῦντα τὸν Θεόν. ὦ ἄνθρωπε !
 πῶς δύνασαι ἰὰ ὀλιγορῆς τόσον τὴν ἁμαρ-
 τίαν ; Αὕτη εἶναι ὁ προδότης, ὅστις ἐδίψα
 τὸ αἷμα τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ὅστις ἐπώλησεν
 αὐτόν, ὅστις ἐνέπαιξεν αὐτόν, ὅστις ἔδειρεν
 αὐτόν, ὅστις ἔπτυσεν εἰς τὸ πρόσωπόν του,
 ὅστις διεσπάραξε τὰς χεῖράς του, ὅστις ἐξ-
 εκέντησε τὴν πλευράν του, ὅστις κατέθλιψε
 τὴν ψυχὴν του, ὅστις κατεπλήγωσε τὸ σῶμά
 του, ὅστις δὲν ἔπαυσε τὴν καταδρομὴν, πρὶν
 ἢ τὸν δέσῃ, τὸν καταδικάσῃ, τὸν καρφώσῃ,
 τὸν σταυρώσῃ, καὶ παραδειγματίσῃ αὐτόν.
 Αὕτη εἶναι τὸ θανατηφόρον καὶ δραστηκώ-
 τατον ἐκεῖνο δηλητήριο, τοῦ ὁποῦ μί-
 α μόνη ῥανὶς χυθεῖσα εἰς τὴν ῥίζαν τοῦ ἄν-
 θρωπίνου γένους, διέφθειρε, κατέστρεψεν, ἐ-
 φαρμάκωσε καὶ ἐξωλόθρευσεν ὅλον τὸ γένος.
 Αὕτη εἶναι ὁ αἰμοβόρος δήμιος, ὅστις ἐθα-
 νάτωσε τοὺς προφήτας, ἔκαυτε τοὺς μάρτυ-
 ρας, ἐφόνευσεν ὅλους τοὺς ἀποστόλους, ὅλους
 τοὺς πατριάρχας, ὅλους τοὺς βασιλεῖς καὶ
 δυνάστας, ὅστις κατέστρεψε πόλεις, κατε-
 βρόχθισε κράτη, κατέστρεψε καὶ κατέφαγεν

ὁλόκληρα ἔθνη. Ὅποιονδήποτε καὶ ἂν ἦτο
τὸ ὄπλον, διὰ τοῦ ὁποίου ἐπράχθησαν ταῦτα,
ἡ ἁμαρτία ἦτο ἡ αἰτία. Καὶ εἰσέτι φρονεῖς
αὐτὴν ὡς μικρόν τι; Ἐὰν ὁ Ἀδὰμ καὶ ὅλα
τὰ τέκνα του ἠδύναντο νὰ ἐξορυχθῶσιν ἐκ
τῶν τάφων των καὶ τὰ σώματά των νὰ ἐπι-
σωρευθῶσιν ἕως εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἔπειτα
ἐγίνετο ἔρευνα, ποῖος φοβερὸς φονεὺς ἦτον
ἔνοχος ὅλου τοῦ αἵματος τούτου, ἤθελεν ἂ-
ποδειχθῇ ὅτι ἦτον ἡ ἁμαρτία. Μελέτα τὴν
φύσιν τῆς ἁμαρτίας, ἕως οὔ ἡ καρδία σου
κλίνει εἰς τὸ νὰ τὴν φοβῇται καὶ νὰ τὴν
βδελύσσηται, καὶ μελέτα τὸ βάρος τῶν ἰδι-
αιτέρων σου ἁμαρτιῶν, πῶς ἡμάρτησας ἔ-
ναντίον ὅλων τῶν τοῦ Θεοῦ νουθεσιῶν, ἑναν-
τίον τῶν ἰδίων σου προσευχῶν, ἑναντίον τῶν
ἐλεῶν, ἑναντίον τῶν παιδεύσεων, ἑναντίον
τοῦ καθαρωτάτου φωτός, ἑναντίον τῆς καθα-
ρωτάτης ἀγάπης, ἑναντίον τῶν ἰδίων σου
ἀποφάσεων, ἑναντίον τῶν ὑποσχέσεων, τα-
ξιμάτων, καὶ συνθηκῶν καλλιτέρας ὑπακοῆς.
Ἐλεγγε δι' ὅλα ταῦτα τὴν καρδίαν σου, ἕως

οὐ ἐντραπῇ καὶ παύσῃ ἀπὸ τοῦ νὰ φρονῇ καλὰ περὶ ἑαυτῆς.

Μελέτα τὸ ἀξιόποινον τῆς ἁμαρτίας. Αὐτὴ κράζει πρὸς τὸν οὐρανὸν, φωνάζει δι' ἐκδικήσιν. Τὰ ὀψώνιά της εἶναι θάνατος καὶ κόλασις· σύρει τὴν κατάραν τοῦ Θεοῦ ἐπάνω εἰς τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα. Ὁ παραμικρότατος ἁμαρτωλὸς λόγος ἢ λογισμὸς σὲ ὑποβάλλει ὑπὸ τὴν ἄπειρον ὀργὴν τοῦ Θεοῦ. "Ὡ ποίου φορτίου ὀργῆς, ὁποίου βάρους κατάρας, ὁποίων θησαυρῶν ἐκδικήσεως ἦσαν ἄξια τὰ ἄπειρα πλήθη τῶν ἁμαρτιῶν σου! "Ὡ! κρίνε σὺ σεαυτὸν, διὰ νὰ μὴ σὲ κρίνῃ ὁ Κύριος.

Μελέτα τὴν ἀσχημίαν καὶ μολυσμὸν τῆς ἁμαρτίας· εἶναι μέλαινα ὡς ἡ κόλασις, εἶναι αὐτὴ ἡ εἰκὼν καὶ τὸ ὁμοίωμα τοῦ διαβόλου ἐγκεχαραγμένα ἐπὶ τῆς ψυχῆς. (Α'. Ἰωάν. γ'. 8—10.) "Ἦθελες τρομάζει, εἰς ἔθλεπες σεαυτὸν εἰς τὴν μισητὴν ἀσχημίαν τῆς φύσεώς του. Δὲν ὑπάρχει βόρβορος τόσον ἀκάθαρτος, λοιμὸς ἢ λέπρα τόσον ἐπιβλαβὴς καὶ ἀπεχθὴς, ὅσον ἡ ἁμαρτία, εἰς

τὴν ὁποίαν εἶσαι βεβυθισμένος, καὶ κατεστη-
μένος πλέον δυσάρεστος εἰς τὴν καθαρὰν καὶ
ἁγίαν φύσιν τοῦ ἐνδόξου Θεοῦ παρ' ὅσον δύ-
ναι νὰ ᾔῃ εἰς σέ τὸ ῥυπαρώτατον πρᾶγμα
τοῦ κόσμου. Δύνασαι νὰ βάλῃς φρῶνον εἰς
τὸν κόλπον σου ; δύνασαι νὰ περιθάλῃς αὐ-
τὸν, καὶ νὰ ἡδύνῃσαι εἰς αὐτόν ; Τόσον καὶ
σὺ εἶσαι ἐναντίως πρὸς τὴν καθαρὰν καὶ τε-
λείαν ἁγιότητα τῆς θείας φύσεως, καὶ τό-
σον δυσάρεστος εἰς αὐτήν, πρὶν καθαρισθῇς
διὰ τοῦ αἵματος τοῦ Ἰησοῦ καὶ τῆς δυνά-
μεως τῆς χάριτος.

Παρὰ πάσας τὰς ἄλλας ἁμαρτίας θεώρει
αὐτὰς τὰς δύο· α') τὴν ἁμαρτίαν τῆς καρ-
δίας σου. Εἶναι ἀνωφελές νὰ ἀποκόπτῃς τοὺς
κλάδους, ἐνῶ ἡ ῥίζα τῆς διαφθορᾶς μένει
ἀνέπαφος. Ματαιίως οἱ ἄνθρωποι ἐξαντλοῦσι
τὰ ὕδατα τοῦ ῥύακος ἐνῶ ἀναθλύζει ἡ πηγὴ,
ἥτις πληροῖ αὐτὸν πάλιν ᾧ καταφερθῇ ὁ
πέλεκυς τῆς μετανοίας σου (καθὼς ἡ τοῦ
Δαβὶδ) εἰς τὴν ῥίζαν τῆς ἁμαρτίας. Μελέτα
πόσον βαθὺς, πόσον διαρκὲς εἶναι ὁ φυσικὸς
σου μολυσμὸς, πόσον γενικὸς εἶναι, ἕως οὔ

φωνάξης ὡς ὁ Παῦλος, «Ποῖος θέλει μέ-
λευθερώσει ἀπὸ τὸ σῶμα τούτου τοῦ θανά-
του;» (Ῥωμ. ζ'. 24.) Ἡ καρδιά ποτὲ δὲν
συντρίβεται ὡς πρέπει πρὶν καταπεισθῇ ἐν-
τελῶς περὶ τῆς δεινότητος τῆς ἀρχικῆς καὶ
βαθυρρέτης αὐτῆς διαρθοῦς. Εἰς τὸτο προσή-
λωσον τὸν νοῦν σου· τοῦτο εἶναι, τὸ ὁποῖον
σὲ κάμνει ῥάθυμον εἰς πᾶν καλόν, καὶ ἐπιρ-
ρεπῇ πρὸς πᾶν κακόν. Τοῦτο ἐκχέει εἰς μὲν
τὴν διάνοιάν σου τυφλότητα, ὑπερηφάνειαν,
προλήψεις, καὶ ἀπιστίαν· εἰς δὲ τὴν θέλησίν
σου ἔχθραν, ἀστασίαν, καὶ πείσμα· εἰς δὲ
τὰς παθήσεις σου ὑπέρμετρον θερμότητα καὶ
ψυχρότητα· εἰς δὲ τὴν συνείδησίν σου ἀναι-
σθησίαν καὶ ἀπιστίαν, εἰς δὲ τὴν μνήμην
σου ἐπιλησμοσύνην καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ διατα-
ράττει πάντα τροχὸν τῆς ψυχῆς σου, καὶ κα-
θιστᾷ αὐτὴν ἀντὶ κατοικίας ἀγιωσύνης, ἀλη-
θῆ γέενναν ἀνομίας. Τοῦτο εἶναι, τὸ ὁποῖον
ἐμόλυνε καὶ διέστρεψεν ὅλα τὰ μέλη σου
καὶ τὰ μετήλλαξεν εἰς ὅπλα ἀδικίας καὶ
εἰς δοῦλα τῆς ἁμαρτίας· τὸ ὁποῖον ἐγέμισε
τὴν μὲν κεφαλὴν σου μὲ σαρκικά καὶ δις-

φθαρμένα βουλευματα, τὴν δὲ χεῖρα μὲ ἀ-
μαρτωλὰς πράξεις, τοὺς δὲ ὀφθαλμοὺς μὲ
περιπλάνησιν καὶ ἀσέλγειαν, τὴν δὲ γλῶσ-
σαν μὲ θανατηφόρον δηλητήριον· τὸ ὅποιον
ἤνοιξε μὲν τὰ ὦτα πρὸς μύθους, κολακείαν
καὶ αἰσχρολογίαν, ἔκλεισε δὲ αὐτὰ πρὸς τὰς
διδασκαλίας τῆς ζωῆς· κατέστησε δὲ τὴν
καρδίαν σου ἐπ' ἀράτον πηγὴν βλων τῶν θά-
νατηφόρων φαντασιῶν, ὥστε ἐκχέει τὴν κα-
κίαν τῆς ἀκαταπαύστως καὶ τόσον φυσικῶς,
ὅσον ἡ πηγὴ ἐκχέει τὰ ὕδατά της, ἢ ἡ τα-
ρακτομένη θάλασσα ῥίπτει ἔξω καταπάτη-
μα καὶ πηλόν. (Ήσαϊας νζ'. 20.) Καὶ θέ-
λεις ἀκόμη νὰ ἦσαι ἐν ἀγάπῃ μὲ τὸν ἑαυτὸν
σου, καὶ νὰ μᾶς λέγῃς εἰσέτι παρὶ τῆς ἀγαθῆς
καρδίας σου, "ὦ, ποτέ μὴ παύσης μελετῶν
τὸ ὀλέθριον μίasma, τὴν ἀρχέγονον διαφθο-
ρὰν τῆς καρδίας σου, ἕως οὗ ὡς ὁ Ἐφραΐμ
θρηνήσῃς σεαυτὸν, καὶ ὡς ὁ Τελώνης μὲ βα-
θυτάτην λύπην κτυπήσῃς τὸ στῆθός σου, καὶ
ὡς ὁ Ἰωβ, ἀβδελυχοῦς σεαυτὸν, καὶ μετα-
νοήσῃς εἰς τὸ χῶμα καὶ εἰς τὴν σποδόν. »
(Ἰωβ μδ'. 6.) 6') Τὸ ἰδιαίτερον κακὸν, εἰς

τὸ ὁποῖον εἶσαι πολὺ ἔκδοτος. Γνώρισον ὅλα τὰ δεινὰ αὐτοῦ, βάλε εἰς τὴν καρδίαν σου ὅλας τὰς κατ' αὐτοῦ ἀπειλὰς τοῦ Θεοῦ· ἡ μετάνοια ἀποδιώκει ἀπ' ἔμπροσθέν της ὅλην τὴν ἀγέλην τῶν ἁμαρτημάτων, ἀλλὰ κατ' ἐξοχὴν ἐμπήγει τὸ βέλος της εἰς τὴν ἀγαπητὴν ἁμαρτίαν, καὶ ταύτην ἐξαιρέτως κατατρέχει. "Ω ! προσπάθει νὰ κάμῃς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην μισητὴν εἰς τὴν ψυχὴν σου, καὶ διπλασίασον τὰς φυλακὰς καὶ τὴν ἀπόφασίν σου ἐναντίον αὐτῆς, διότι αὕτη τὰ μάλιστα ἀτιμάζει τὸν Θεὸν καὶ σὲ ρίπτει εἰς κινδύνους.

Ὁδηγία Γ'. Πάσχισον νὰ συναισθανθῇ βαθέως ἡ καρδία σου τὴν παροῦσάν σου ἀθλιότητα. Ἀναγίνωσκε τὸ προηγούμενον κεφάλαιον πάλιν καὶ πάλιν, καὶ ἐκ τοῦ βιβλίου μετὰφερε το εἰς τὴν καρδίαν σου. Ἐνθυμοῦ, ὅταν πλαγιάζῃς, ὅτι, καθόσον γνωρίζεις, δυνατόν νὰ ἐξυπνήσῃς εἰς τὰς φλόγας· καὶ ὅταν ἐγείρῃσαι, ὅτι τὴν ἀκόλουθον νύκτα δυνατόν νὰ πλαγιάσῃς εἰς τὴν γέενναν. Εἶναι δίκαιον νὰ ζῇς εἰς τοιαύτην

περίφοβον κατάστασιν, νὰ στέκησαι κλονοῦ-
μενος ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς ἀβύσσου, καὶ νὰ
ὑπόκησαι εἰς τὴν διάθεσιν πάσης ἀσθενείας,
ὥστε ἐὰν πέσῃ μόνον ἐπὶ σέ, νὰ σὲ στείλῃ
ἀμέσως εἰς τὰς φλόγας τῆς κολάσεως; Ὑ-
πόθες ὅτι ἔθλεpes ἄθλιόν τινα κατάδικον
κρεμάμενον ὑπεράνω τῆς φλογερᾶς καμίνου
τοῦ Ναβουχοδονόσορ διὰ λεπτοῦ τινος νήμα-
τος, τὸ ὅποιον ἦτο ἑτοιμον κατὰ πᾶσαν σιγ-
μὴν νὰ κοπῇ, δὲν ἤθελε τρέμει ἡ καρδιά
σου ὑπὲρ τοῦ τοιούτου δυστυχοῦς; Σὺ εἶσαι
εὖτος· αὕτη εἶναι ἡ κατάστασις σου, ὦ ἄ-
νερ, γύναι, ὅστις ἀναγινώσκεις τοῦτο, ἐὰν
ἦσαι ἀκόμῃ ἀμετανόητος. Τί! ἐὰν ἐκόπτετο
τὸ νῆμα τῆς ζωῆς σου (διότι δὲν γνωρίζεις
ἐὰν τοῦτο συμβῇ τὴν ἀκόλουθον νύκτα, ἢ
τὴν ἀκόλουθον στιγμὴν), ποῦ ἤθελες εἶσθαι
τότε; Ποῦ ἤθελες πέσει; Βέβαια, ὅμα κοπῇ
τὸ νῆμα τοῦτο, θέλεις πέσει εἰς τὴν λίμνην,
ἣτις καίει μὲ πῦρ καὶ θεῖον, ὅπου πρέπει
νὰ κοίτησαι ἐνόσω ὁ Θεὸς ὑπάρχει, ἐὰν ἀπα-
θάνῃς εἰς τὴν παροῦσάν σου κατάστασιν.
Καὶ δὲν τρέμει ἡ ψυχὴ σου, ἐνῶ ἀναγινώ-

σκεις; τὰ δάκρυά σου δὲν βρέχουσι τὸ χαρ-
 τῖον; καὶ ἡ καρδία σου δὲν πάλλει εἰς τὸν
 κόλπον σου; Δὲν ἀρχίζεις ἤδη νὰ κτυπᾷς
 τὸ στῆθός σου, καὶ νὰ συλλογίζησαι, ὅτι
 ἔχεις ἀνάγκην ἀλλαγῆς; "Ω! ἀπὸ τί εἶναι
 κατεσκευασμένη ἡ καρδία σου; ἔχασες ὅχι
 μόνον ὅλον τὸ σέβας τὸ πρὸς τὸν Θεόν, ἀλλὰ
 καὶ ὅλην τὴν ἀγάπην καὶ τὸ ἔλεος τὸ πρὸς
 σεαυτόν;

"Ω! μελέτα τὴν ἀθλιότητά σου, ἕως οὗ ἂ-
 νακράξῃ ἡ καρδία σου πρὸς τὸν Χριστὸν τό-
 σον ἐνθέρμως, ὅσον ὁ πνιγόμενος ἤθελε κράξῃ
 διὰ λέμβον, καὶ ὁ δεινῶς πληγωμένος διὰ
 χειρουργόν. Οἱ ἄνθρωποι πρέπει νὰ ἔλθωσι
 νὰ ἴδωσι τὸν κίνδυνον καὶ νὰ αἰσθανθῶσι τοὺς
 δριμεῖς πόνους τῶν θανατηφόρων ἐλκῶν καὶ
 ἀσθενειῶν των· διότι ἄλλως, ὁ Χριστὸς θέ-
 λει εἰσεῖναι δι' αὐτοὺς ἰατρός οὐδενὸς ἄξιος.
 Τότε ὁ φονεὺς σπεύδει εἰς πόλιν καταφυγίου,
 ὅτε καταδιώκεται ἀπὸ τὸν ἐκδικητὴν τοῦ αἵ-
 ματος· ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι πρέπει νὰ βιασθῶσι
 καὶ νὰ ἐξωσθῶσιν ἔξω ἑαυτῶν, διότι ἄλλως
 δὲν θέλουσιν ἔλθει εἰς τὸν Χριστόν. Στενο-

χωρία ὑπερβολικὴ ἡνάγκασε τὸν ἄσωτον νὰ συλλογισθῇ περὶ ἐπιστροφῆς. (Λουκ. ιε'. 11—32.) Ἐνόσω ἡ Λαοδίκεια στοχάζεται, ὅτι εἶναι πλουσία, πλήρης ἀγαθῶν, καὶ οὐδενὸς ὀνείδης, εἶναι ὀλίγη δι' αὐτὴν ἐλπίς. Πρέπει αὕτη βαθέως νὰ καταπεισθῇ περὶ τῆς ἀθλιότητος, τυφλότητος, πτωχείας καὶ γυμνότητός της, πρὶν θελήσῃ νὰ προσέλθῃ εἰς τὸν Χριστὸν διὰ χρυσίον, ἐνδύματα καὶ κολλύρον. (Ἀποκάλ. γ'. 14—22.) Διὰ τοῦτο φάται ἀνοικτοὺς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς συνειρήσεως, μεγάλυνε τὴν ἀθλιότητά σου, ὅσω τὸ ὀνητὸν, μὴ ἀποφεύγῃς τὴν θῆαν αὐτῆς, φοβούμενος μήπως πλησθῇς ἀπὸ φόβου. Τὸ αἶμα τῆς ἀθλιότητός σου εἶναι μόνον τῆς ἡγῆς ἢ ἐμποίησις, ἥτις εἶναι ἀναγκαία εἰς θεραπείαν. Καλλίτερον εἶναι τώρα νὰ ὀθῆσαι τὰ βάσανα, τὰ ὁποῖα σὲ ἀναμένουσι, ἢ νὰ τὰ αἰσθάνησαι μετὰ ταῦτα.

Ὁδηγία Δ'. Θεὸς εἰς τὴν καρδίαν σου φωνάζει, ὅτι πρέπει νὰ προσδοκῇς βοήθειαν ὅχι ἀπὸ σεαυτὸν, οὐδὲ ἀπὸ τὰ ἰδιά σου ἔργα. Μὴ φρονῇς ὅτι ἡ προσευχή σου, ἀνά-

γνωσις, ἀκρόασις τοῦ λόγου, ἐμελολογία ἢ δο
 ὀρθωσις τῶν ἁμαρτιῶν, θέλουσι προσεγγίσει
 θεραπείαν. Πρέπει μὲν νὰ δίδῃς προσοχήν
 καὶ εἰς ταῦτα, ἀλλ' εἶσαι χαμένος, ἐὰν ἐπα
 ναπαύῃσαι εἰς αὐτά. Εἶσαι χαμένος, ἐὰν
 ἐλπίζῃς ν' ἀποφύγῃς τὸν πνιγμὸν δι' ἄλλῃ
 σανίδος παρὰ διὰ τοῦ Χριστοῦ. Πρέπει νὰ
 λησμονήσῃς σεαυτὸν, καὶ νὰ ἀφήσῃς τὴν
 ἰδίαν σου σοφίαν, τὴν ἰδίαν σου δικαιοσύνην,
 τὴν ἰδίαν σου δύναμιν, καὶ νὰ ῥιφθῇς ὅλως
 διόλου ἐπὶ τοῦ Χριστοῦ, ἄλλως δὲ δὲν δύνα
 σαι νὰ διαφύγῃς. Ἐνόςῃ οἱ ἄνθρωποι ἐμπί
 στεύονται εἰς ἑαυτοὺς, καὶ συνιστῶσι τὴν
 ἰδίαν των δικαιοσύνην, καὶ ἔχουσι πεποίθη
 σιν εἰς τὴν σάρκα, δὲν θέλουσιν ἐλθεῖν σω
 τηριωδῶς εἰς τὸν Χριστόν. Πρέπει νὰ μάθῃς
 ὅτι τὸ κέρδος σου δὲν εἶναι ἄλλο, εἰμὴ ζῆ
 μία καὶ σκύδαλα, ἢ δύναμις σου ἀδυναμία
 ἢ δικαιοσύνη σου ῥάκη καὶ σαπρία, πρὸς
 γείνην δραστηκὴ συνδιαλλαγή μετὰ τοῦ
 καὶ τοῦ Χριστοῦ. (Φιλιπ. γ'. 8.) Δύναται
 ὁ νεκρὸς ν' ἀποτινάξῃ τὰ σάβανα του, καὶ
 νὰ λύσῃ τὰ δεσμὰ τοῦ θανάτου; Ἐὰν δὲ

ναται, τότε καὶ σὺ δύνασαι ν' ἀναζωοποιή-
σης σεαυτὸν, ὄντα νεκρὸν εἰς τὰ παραπτώ-
ματα καὶ τὰς ἁμαρτίας, καὶ μὴ δυνάμενον
νὰ λατρεύῃς εὐπροσδέκτως τὸν Ποιητὴν σου
εἰς ταύτην τὴν κατάστασιν. (Ἐφεσ. β'. 1.)
Διὰ τοῦτο, ὅταν ὑπάγῃς νὰ προσευχηθῇς, ἢ
νὰ μελετήσῃς, ἢ νὰ πράξῃς τι τῶν καθήκον-
των, πρὸς τὰ ὁποῖα ἐνταῦθα προτρέπεται,
ἐξίστασθό σεαυτοῦ, προσκάλει τὴν βοήθειαν
τοῦ Πνεύματος, ὡς ἀπηλπισμένος νὰ πράξῃς
τι εὐάρεστον πρὸς τὸν Θεὸν διὰ τῆς ἰδίας
σου δυνάμεως· μὴ ἀμελῇς ὅμως μηδὲν κα-
θῆκον· εἰσελθε εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ Πνεύματος.
Ἐνῷ ὁ Εὐνοῦχος ἀνεγίνωσκε, τότε τὸ Ἅγιον
Πνεῦμα ἔστειλε τὸν Φίλιππον πρὸς αὐτόν.
Ὅτε οἱ μαθηταὶ προστῆχοντο, ὅτε ὁ Κορνή-
λιος καὶ οἱ φίλοι του ἤκροάζοντο, τότε τὸ
Ἅγιον Πνεῦμα ἔπεσεν ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἐπλή-
ρωσε πάντας.

᾽Οδηγία Ε'. Παραίτησον ἀμέσως πάσας
τὰς ἁμαρτίας σου. Ἐὰν ἐξ ἐναντίας παρα-
δοῇς εἰς τὴν πράξιν ὁποιασδήποτε ἁμαρτίας,
εἶται χαμένος. Ματαίως ἐλπίζεις ζωὴν διὰ

τοῦ Χριστοῦ, ἐὰν δὲν ἀπομακρυνθῇς ἀπὸ τὴν ἀδικίαν. (Β'. Τιμ. β'. 19.) Ἐγκατάλιπε τὰς ἁμαρτίας σου· διότι ἄλλως δὲν δύνασαι νὰ εὕρῃς ἔλεος. Δὲν δύνασαι νὰ νυμφευθῇς τὸν Χριστόν, ἐὰν δὲν λάβῃς τὸ διαζύγιον τῆς ἁμαρτίας. Παραίτησον τὸν προδότην· διότι ἄλλως δὲν δύνασαι νὰ ἔχῃς εἰρήνην μετὰ τοῦ οὐρανοῦ. Πρέπει νὰ ἀφήσῃς ἢ τὰς ἁμαρτίας σου ἢ τὴν ψυχὴν σου. Ἐὰν μιᾶς μόνῃς ἁμαρτίας φεισθῇς, καὶ ὁ Θεὸς δὲν θέλει φεισθῇ σοῦ· αἱ ἁμαρτίαι σου πρέπει ν' ἀποθάνωσιν, ἢ σὺ πρέπει ν' ἀποθάνῃς δι' αὐτάς. Ἐὰν συγχωρῇς μίαν ἁμαρτίαν, ἂν καὶ μικράν, ἂν καὶ κρυφίαν, ἂν καὶ προφασίσῃς τὴν ἀνάγκην, καὶ ἔχῃς μυρία δικαιολογήματα καὶ προφάσεις δι' αὐτήν, ἡ ζωὴ τῆς ψυχῆς σου πρέπει νὰ ὑπάγῃ διὰ τὴν ζωὴν τῆς ἁμαρτίας ἐκείνης. Καὶ δὲν θελεῖ ἀγορασθῇ αὕτη μὲ μεγάλην τιμὴν ;

ὦ ἁμαρτωλέ ! ἄκουσον καὶ σκέφθητι, ἐὰν θέλῃς ν' ἀφήσῃς τὰς ἁμαρτίας σου, ὁ Θεὸς θέλει σὲ δώσει τὸν Χριστόν του. Δὲν εἶναι αὕτη καλὴ ἀνταλλαγή ; Διτμαρτύρομαι ἔμ-

προσθέν σου τὴν ἡμέραν ταύτην ὅτι, εἰάν ἀπολεσθῇς, δὲν ἀπόλλυσται διότι δὲν ἐδόθη ποτὲ Σωτὴρ ἢ δὲν σὲ ἐπροσφέρθη ζωὴ, ἀλλὰ διότι προτιμᾷς (ὥς οἱ Ἰουδαῖοι) τὸν φονέα ἀντὶ τοῦ Σωτῆρος, τὴν ἁμαρτίαν ἀντὶ τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἀγαπᾷς τὸ σκότος μᾶλλον παρὰ τὸ φῶς· ἐρεῦνα λοιπὸν τὴν καρδίαν σου με φῶς, ὥς ἠρεύνων οἱ Ἰουδαῖοι τὰς οἰκίας των πρὸ τοῦ Πάσχα μήπως εὐρίσκετο προζύμιον.

Προσπάθησον νὰ ἐξιχνιάσῃς τὰς ἁμαρτίας σου. Ἐμβα εἰς τὸ ταμεῖόν σου καὶ σκέφθητι. Εἰς ποῖον κακὸν ἔζησα; Ποῖον χρέος εἰς τὸν Θεὸν ἠμέλησα; Ποίαν ἁμαρτίαν ἔπραξα κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ μου; Καὶ τώρα ἔμπηξον τὰ βέλη εἰς τὴν καρδίαν τῆς ἁμαρτίας σου, ὥς ὁ Ἰωᾶν εἰς τὴν καρδίαν τοῦ Ἀθεσσαλώμ. Ποτὲ μὴ στέκῃς θεωρῶν με καλὸν ὄμμα τὰς ἁμαρτίας σου, μηδὲ νὰ περιστρέφῃς αὐτὰς ὡς γλυκύ τι ὑπὸ τὴν γλῶσσάν σου· ἀλλ' ἀπόρριψον αὐτὸ ὡς δηλητήριον με φόβον καὶ ἀποστροφὴν. Φεῦ! τί καλὸν θέλουσι σὲ κάμει αἱ ἁμαρτίαι σου, καὶ διστάζεις ν' ἀφήσῃς αὐτάς; Θέλουσι μὲν σὲ κολακεύει, ἀλλ'

ἐνῷ σὲ εὐαρεστοῦσι, θέλουσι σὲ καταστρέψει, σὲ δηλητηριάσει, καὶ θέλουσιν ἐπλῖσει τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν ὀργὴν τοῦ ἀπείρου Θεοῦ ἐναντίον σου· θέλουσιν ἀνοίξει διὰ σὲ γέενναν, καὶ θέλουσιν ἐπισωρεύσει ξύλα διὰ ἃ σὲ κατακαύσωσιν. Ἴδὲ τὸ ξύλον τῆς ἀγχόνης, τὸ ὁποῖον ἠτοίμασαν διὰ σέ. "Ω ! μεταχειρίσθητι αὐτὰς ὡς μεταχειρίσθησαν τὸν Ἀμάν· καὶ ἐκτέλεσον ἐπ' αὐτὰς τὴν ποινὴν, τὴν ὁποίαν ᾔθελον αὐταὶ ἐκτελέσει ἐπὶ σέ. (Ἑσθῆρ ζ'. 9.) Ἄρον αὐτὰς, σταύρωσον αὐτάς, καὶ μόνος Κύριός σου ᾧς ἦναι ὁ Χριστός.

Ὁδηγία ΣΤ'. Ἐκλεξον σεμνῶς τὸν Θεὸν ὡς μερίδα καὶ μακαριότητά σου. Μὲ ὅλην τὴν δυνατὴν ἀφοσίωσιν καὶ εὐλάβειαν ὁμολόγησον ὅτι ὁ Κύριος εἶναι ὁ Θεός σου. Θεὸς τὸν κόσμον μὲ ὅλην τὴν δόξαν του, μὲ ὅλα τὰ χρώματα καὶ τὴν κομψότητά του, μὲ ὅλας τὰς ἡδονάς του καὶ τοὺς προδιδασμοὺς εἰς ἓν μέρος· καὶ θεὸς τὸν Θεὸν μὲ τὰ ἄπειρα πλεονεκτήματά του καὶ τὰς ἀπείρους τελειότητάς του εἰς τὸ ἄλλο, καὶ ἐσκεμμένως ἐκλε-

ξον. Ἐπαναπαύθητι εἰς τὸν Θεόν. Κάθισε ὑπὸ τὴν σκιάν αὐτοῦ. Αἱ ἐπαγγελίαι καὶ τελειότητές του ὡς καθελκύσωσι τὴν πλάστιγγα ἐναντίον ὅλου τοῦ κόσμου. Βάλε εἰς τὴν καρδίαν σου τοῦτο, ὅτι ὁ Κύριος εἶναι πανταρχῆς μερίς σου· ὅτι δὲν δύνασαι νὰ ἦσαι ἄθλιος, ἐνῷ ἔχεις τὸν Θεὸν ζωὴν σου. Λάβε αὐτὸν ὡς ἀσπίδα σου καὶ ὡς ὑπερμέγέθη μισθόν σου. Ὁ Θεὸς μόνος εἶναι περισσότερον παρ' ὅλον τὸν κόσμον· εὐχαριστοῦ εἰς αὐτόν. "Ας ἔχωσιν ἄλλοι τοὺς βαθμοὺς καὶ τὴν δόξαν τοῦ κόσμου· τὴν ἰδικτήν σου εὐδαιμονίαν θές εἰς τὴν εὐνοίαν τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τὸ φῶς τοῦ προσώπου αὐτοῦ.

"Αθλιε ἀμαρτωλέ! ἐξέπεσας ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ ἐκίνησας τὴν δύναμιν καὶ ὀργὴν του ἐναντίον σου. Πλὴν γινώριζε ὅτι ἐκ τῆς πλουσιοπαρόχου χάριτός του σὲ προσφέρει νὰ γέινῃ πάλιν Θεός σου ἐν Χριστῷ. Τί λέγεις σὺ ἄνθρωπε; θέλεις νὰ ἔχῃς τὸν Κύριον ὡς Θεόν σου; "Ω! δέχθητι τὴν συμβουλήν ταύτην καὶ θέλεις ἔχει αὐτόν. Ἐλθέ πρὸς αὐτόν διὰ τοῦ Χριστοῦ· ἀρνήθητι τὰ εἰδῶλα τῶν ἡδο-

νῶν σου, τοῦ κέρδους καὶ τῆς ὑπολήψεως· ὅς ἐκθρονισθῶσι ταῦτα, καὶ ἀντ' αὐτῶν ἐνθρόνισον τὸν Θεὸν εἰς τὴν καρδίαν σου, ὥστε νὰ ἦναι πρῶτος εἰς τὴν ἀγάπην σου, καὶ εἰς τὰ βουλευμάτα σου· διότι δὲν θέλει ὑποφέρει νὰ ἔχῃ τινὰ ὑπεράνω αὐτοῦ. Ἐν ἐνὶ λόγῳ πρέπει νὰ λάβῃς αὐτὸν καθ' ὅλας τὰς προσωπικὰς σχέσεις του, καθ' ὅλας τὰς οὐσιώδεις τελειότητάς του.

1. Καθ' ὅλας τὰς προσωπικὰς σχέσεις του. Θεὸς ὁ πατὴρ πρέπει νὰ ληφθῇ ὡς πατὴρ σου. "ὦ ! ἐλθέ πρὸς αὐτὸν ὡς ὁ Ἄσωτος, λέγων, «Πάτερ, ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου, καὶ δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ καλεσθῶ υἱός σου.» (Λουκ. ιε'. 18. 19.) ἀλλ' ἐπειδὴ διὰ τοῦ θαυμασίου ἐλέους σου ἠὐδόκησας νὰ δεχθῇς ἐνώπιόν σου ὡς τέκνον σου ἐμὲ τὸν ἀχρεϊότατον, ὅσον τὸ ἀπ' ἐμοῦ, μάλιστα κτῆνος καὶ ὄχι ἄνθρωπον, σὲ δέχομαι σπουδαίως ὡς πατέρα μου, ἀφιερῶμαι εἰς τὴν φροντίδα σου, ἐμπιστεύομαι εἰς τὴν πρόνοιάν σου, καὶ ρίπτω τὸ φορτίον μου ἐπὶ σέ. Ἐξαρτῶμαι ἀπὸ τὴν πρόβλεψίν σου

καὶ ὑποτάσσομαι εἰς τὰς παιδεύσεις σου, ἐμπιστεύομαι ὑπὸ τὴν σκέπην τῶν πτερύγων σου, κρύπτομαι εἰς τοὺς θαλάμους σου, καὶ καταφεύγω εἰς τὸ ὄνομά σου. Παραιτοῦμαι τὴν εἰς ἑμαυτὸν πεποιθήσιν, ἐπαναπαύω τὴν ἐμπιστοσύνην μου εἰς σέ, διακηρύττω τὰς πρὸς σέ ὑποσχέσεις μου· καὶ θέλω νὰ ἦμαι ἰδικός σου καὶ ὄχι ἄλλου. Πάλιν ὁ Θεὸς ὁ Υἱὸς πρέπει νὰ ληφθῇ ὡς Σωτὴρ σου, ὁ λυτρωτὴς σου καὶ ἡ δικαιοσύνη σου. Πρέπει νὰ τὸν παραδεχθῇς ὡς τὴν μόνην ὁδὸν πρὸς τὸν πατέρα καὶ τὸ μόνον μέσον τῆς ζωῆς. Ἐκβαλε λοιπὸν τὸ ἔνδυμα τῆς αἰχμαλωσίας σου, φόρεσον τὸ ἔνδυμα τοῦ γάμου, καὶ νυμφεύθητι τὸν Χριστόν. Κύριε, εἶμαι ἰδικός σου καὶ ἐγὼ καὶ ὅλα τὰ ὁποῖα ἔχω, τὸ σῶμά μου, ἡ ψυχὴ μου καὶ ἡ κατάστασις μου. Εἰς σέ δίδω τὴν καρδίαν μου. Θέλω νὰ ἦμαι ἰδικός σου ὁλοκλήρως, ἰδικός σου αἰωνίως. Θέλω ἐπιθέσει τὸ ὄνομά σου εἰς ὅλα ὅσα ἔχω, καὶ θέλω μεταχειρίζεσθαι αὐτὰ μόνον ὡς ἀγαθὰ ἰδικά σου ἐνόσω συγχωρεῖς τοῦτο, παραδίδων τὰ πάντα εἰς σέ. Δέν θέλω

νὰ ἔχω ἄλλον βασιλέα ἐπάνω μου. « Ἄλλοι
Κύριοι ἔλαβον ἐξουσίαν ἐπάνω μου· τώρα δ-
μως μόνον τὸ ἰδικόν σου ὄνομα θέλω ἀναφέ-
ρει. » (Ήσαϊας κς'. 13.) Καὶ ὁμνῶ ἐνταῦθα
πίστιν εἰς σέ, ὑποσχόμενος νὰ ὑπηρετῶ καὶ
νὰ φοβῶμαι σέ ὑπὲρ πάντας τοὺς ἀντιπάλους.
Ἀπαρνοῦμαι τὴν ἰδίαν μου δικαιοσύνην, ἀ-
πελπίζομαι τοῦ νὰ συγχωρηθῶ καὶ νὰ σωθῶ
ποτε διὰ τῶν ἰδίων μου ἀγαθοεργιῶν ἢ χα-
ρίτων, καὶ ἐπερείδομαι μόνον εἰς τὴν ἰδικὴν
σου πανταρχῇ θυσίαν καὶ μεσιτείαν διὰ νὰ
συγχωρηθῶ, νὰ ζήσω, καὶ νὰ γείνω παραδε-
κτὸς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Σὲ λαμβάνω ὡς τὸν
μόνον ὁδηγὸν καὶ διδάσκαλόν μου, ἀποφασί-
ζων νὰ διευθύνωμαι ὑπὸ σοῦ καὶ νὰ περιμένω
τὴν συμβουλὴν σου. Τελευταῖον, ὁ Θεὸς τὸ
Πνεῦμα πρέπει νὰ ληφθῇ ὡς ὁ ἁγίαστὴς σου,
ὡς ὁ συνήγορός σου, ὁ σύμβουλός σου, ὁ πα-
ράκλητος, ὁ διδάσκαλος τῆς ἀμαθείας σου,
τὸ ἐνέχυρον καὶ ὁ ἀρραβὼν τῆς κληρονομίας
σου. « Σήκω, βορῶ· καὶ ἔρχου, νότε· πνεῦσε
εἰς τὸν κῆπόν μου. » (Ἄσμα δ'. 16.) Ἐλθέ,
ὦ Πνεῦμα τοῦ Ὑψίστου· ἐδῶ ὑπάρχει ναὸς

διὰ σέ· ἐδῶ ἀναπαύου αἰωνίως· κατοίκει ἐδῶ·
 ἰδοὺ ὀλοτελῶς παραδίδομαι εἰς σέ· σέ στέλ-
 λω τὰς κλεῖς τῆς καρδίας μου, διὰ νὰ ᾔῃ
 ὅλα ἰδικά σου. Παραδίδω τὴν χρῆσιν ὅλων
 εἰς σέ, ὥστε πᾶσα δύναμις καὶ πᾶν μέλος
 νὰ ᾔῃ τὸ ὄργανον, διὰ τοῦ ὁποίου νὰ ἐκτε-
 λῇται ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ θέλησις τοῦ Πα-
 τρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς.

2. Καθ' ὅλας τὰς οὐσιώδεις τελειότητας.
 Θεώρησον πόσον ὁ Κύριος ἀπεκάλυψεν ἑαυ-
 τὸν εἰς σέ ἐν τῷ λόγῳ αὐτοῦ. Θέλεις νὰ τὸν
 λάβῃς ὡς τοιοῦτον Θεόν; Ὡ ἀμαρτωλὲ, ἰδοὺ
 αἱ μακαριώταται ἀγγελίαι, αἵτινες ἤλθόν
 ποτε εἰς τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων. «Ὁ Κύ-
 ριος θέλει εἶσθαι ὁ Θεός σου», ἐὰν θέλῃς
 μόνον νὰ δεχθῇς αὐτὸν καθ' ὅλα τὰ πλεονε-
 κτήματά του. Θέλεις νὰ ἔχῃς τὸν οἰκτίρμονα,
 τὸν ἐλεήμονα, τὸν συγχωροῦντα τὰς ἁμαρ-
 τίας, Θεόν σου; Ὡ ! ναι, λέγει ὁ ἀμαρτω-
 λὸς, ἀλλέως εἶμαι χαμένος. Ἀλλ' οὗτος σέ
 λέγει, Ἐγὼ εἶμαι ὁ ἅγιος καὶ ἐχθρὸς τῆς
 ἁμαρτίας Θεός· ἐὰν θέλῃς νὰ ἀναγνωρισθῇς
 ὡς εἷς ἐκ τοῦ λαοῦ μου, πρέπει νὰ ᾔῃς ἅγιος

τὴν καρδίαν, ἅγιος τὴν ζωὴν· πρέπει νὰ ἀποβάλλῃς πάσας τὰς ἀνομίας σου, καὶ τοι προσφιλεστάτας καὶ φυσικωτάτας καὶ ἀναγκαιοτάτας πρὸς συντήρησιν τῶν κοσμικῶν συμφερόντων σου. Ἐὰν δὲν ἦσαι εἰς ἔχθραν μὲ τὴν ἁμαρτίαν, δὲν δύναμαι ἐγὼ νὰ ἦμαι Θεός σου. Ἀπόρριψον τὴν ζύμην. «Ἀπόβαλε τὴν κακίαν τῶν πράξεών σου· παῦσαι νὰ κάμνῃς κακόν· μάθε νὰ κάμνῃς καλόν.» (Ἡσ. α', 16, 17.) Ἐκβαλε τοὺς ἐχθρούς μου· εἰδεμὴ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἔχῃς εἰρήνην μετ' ἐμοῦ. Τί ἀποκρίνεται ἡ καρδία σου; «Κύριε, ἐπιθυμῶ νὰ σὲ ἔχω ὡς τοιοῦτον Θεόν· ἐπιθυμῶ νὰ ἦμαι ἅγιος ὡς σὺ εἶσαι ἅγιος, καὶ νὰ γείνω κοινωνὸς τῆς ἁγιωσύνης σου. Σὲ ἀγαπῶ ὅχι μόνον διὰ τὴν ἀγαθότητα καὶ τὸ ἔλεός σου, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἁγιωσύνην καὶ τὴν καθαρότητά σου. Λαμβάνω τὴν ἁγιωσύνην σου ὡς εὐδαιμονίαν μου. Ὡ! ἔσο πρὸς ἐμὲ πηγὴ ἁγιωσύνης· ἐπίθεε εἰς ἐμὲ τὴν σφραγίδα καὶ τὸ ὁμοίωμα τῆς ἁγιωσύνης σου. Εὐγνωμόνως θέλω παραιτήσῃς ὅλας τὰς ἁμαρτίας μου, ἅμα μὲ διατάξεις. Τὰς ἐκου-

σίας ἁμαρτίας μου πάραυτα ἐγκαταλείπω·
περὶ δὲ τῶν ἀσθενειῶν μου, αἵτινες προσκολ-
λῶνται εἰς ἐμέ, ἂν καὶ ἐπιθυμῶ νὰ ἐλευθε-
ρωθῶ ἀπ' αὐτὰς, ἀκαταπαύστως θέλω τὰς
πολεμεῖ, ἀποστρέφομαι αὐτὰς, καὶ θέλω
προσεύχεσθαι ἐναντίον των, καὶ δὲν θέλω
ἀφήσει ποτὲ αὐτὰς ν' ἀναπαυθῶσιν ἡσύχως
εἰς τὴν ψυχὴν μου. » Ἀγαπητοί, ἐὰν σεῖς θέ-
λητε οὕτω νὰ παραδεχθῆτε τὸν Κύριον, αὐτὸς
θέλει εἰσθαι Θεός σας.

Πάλιν δὲ σαῖς λέγει· Ἐγὼ εἶμαι ὁ Παντο-
δύναμος Θεός. Θέλετε νὰ καταθέσητε τὰ
πάντα εἰς τοὺς πόδας μου, νὰ παραδώσητε
θλα εἰς τὴν διαθήσιν μου, καὶ νὰ μὲ λάβητε
ὥς τὴν μόνην μερίδα σας ; Θέλετε νὰ ὁμολο-
γήσητε καὶ νὰ τιμήσητε τὴν παντοδυναμίαν
μου ; Θέλετε νὰ μὲ λάβητε ὥς εὐδαιμονίαν
σας, καὶ θησαυρόν σας, καὶ ἐλπίδα σας, καὶ
μακαριότητά σας ; Εἶμαι ἥλιος ἐν ταύτῳ
καὶ ἀσπίς. Θέλετε νὰ μὲ ἔχητε ὥς τὸ πᾶν ;
Τώρα τί λέγετε εἰς τοῦτο ; Ἐπιθυμεῖ ἡ ψυ-
χή σας τὰ κρίμματα καὶ τοὺς λέβητας τῆς
Αἰγύπτου ; Δὲν οὐκ ἀρέσκει ἀντὶ τῆς γῆϊνου

σου θέλημα μάλλον παρά τὸ ἰδικόν μου. Ἐγκρίνω καὶ συγκατατίθεμαι εἰς τοὺς νόμους σου, καὶ νομίζω προνόμιόν μου τὸ νὰ ὑπακούω εἰς αὐτούς. Καὶ ἂν καὶ ἡ σὰρξ στασιάζῃ, καὶ συχνὰ ὑπερπηδᾷ τὰ ὄριά της, ἀπεφάσισα νὰ μὴ λάβω ἄλλον Κύριον εἰμὴ σέ. Ἐκουσίως ὁμνύω νὰ σέ ἔχω πρῶτον καὶ νὰ σέ ὁμολογῶ ἡγεμόνα μου, καὶ ἀποφασίζω ὅλας τὰς ἡμέρας μου νὰ πληρόνω τὸν φόρον τῆς λατρείας, ὑπακοῆς, ἀγάπης, καὶ ὑπηρεσίας εἰς σέ, καὶ νὰ ζῶ διὰ σέ μέχρι τέλους τῆς ζωῆς μου. » Αὕτη εἶναι ἡ ὀρθὴ παραδοχὴ τοῦ Θεοῦ.

Ἐν βραχυλογίᾳ αὐτὸς σᾶς λέγει, Ἐγὼ εἰμι ὁ ἀληθὴς καὶ πιστὸς Θεός, Ἐὰν θέλητε νὰ μὲ ἔχητε ὡς Θεόν σας, πρέπει νὰ στέρξητε νὰ ἐμπιστευθῇτε εἰς ἐμέ. Θέλετε νὰ ῥιψοκινδυνεύσητε ἑαυτούς εἰς τὸν λόγον μου, καὶ νὰ ἐπιστηριχθῇτε εἰς τὴν πιστότητά μου, καὶ νὰ λάβητε τὴν ὑπόσχεσίν μου εἰς ἀσφάλειάν σας; Εὐχαριστεῖσθε νὰ μὲ ἀκολουθῇτε μετὰ πενίας, καὶ ὀνείδους, καὶ θλίψεως, ἐδῶ, καὶ νὰ περιμένητε ἕως εἰς τὸν ἄλλον κόσμον νὰ προβιθασθῇτε; Εὐχαριστεῖσθε νὰ κοπιᾶ-

ζητε, καὶ νὰ ὑποφέρητε, καὶ νὰ περιμένητε
τὴν ἀνταμοιβὴν σας μέχρι τῆς ἀναστάσεως
τῶν δικαίων; Ἡ ὑπόσχεσίς μου δὲν θέλει
πάντοτε ἐκπληρωθῇ ἁμέσως· θέλετε ἔχει τὴν
ὑπομονὴν νὰ περιμένητε; Τώρα, ἀγαπητοί,
τί λέγετε εἰς τοῦτο; Θέλετε νὰ ἔχητε τοῦ-
τον τὸν Θεὸν Θεὸν σας; Εὐχαριστεῖσθε νὰ
ζῆτε διὰ τῆς πίστεως, καὶ νὰ ἐμπιστευθῆτε
εἰς αὐτὸν, ὅτι θέλετε ἀπολαύσει ἀόρατον μα-
καριότητα, ἀόρατον οὐρανὸν, ἀόρατον δό-
ξαν; Ἀποκρίνονται αἱ καρδίαι σας, Κύριε,
ῥιψοκινδυνεύομεν ἑαυτοὺς εἰς σέ, παραδιδό-
μεθα εἰς σέ, ῥιπτόμεθα ἐπὶ σέ· γνωρίζομεν
εἰς τίνα ἐνεπιστεύθημεν ἑαυτοὺς· εὐχαρίστως
δεχόμεθα τὸν λόγον σου· προτιμῶμεν τὰς ὑ-
ποσχέσεις σου περισσότερον ἀπὸ τὰ κτήματά
μας· καὶ τὰς ἐλπίδας τοῦ οὐρανοῦ περισσό-
τερον ἀπὸ ὅλας τὰς ἀπολαύσεις τῆς γῆς· θέ-
λομεν κάμει τὸ θέλημά σου, πᾶν ὅ,τι θέ-
λεις ἐδῶ· ἀρκεῖ μόνον νὰ λάβωμεν τὴν ὑπό-
σχασίν σου ὅτι θέλομεν ἀπολαύσει τὸν οὐρα-
νὸν εἰς τὸ μέλλον. Ἐὰν δύνασθε ἐν ἀληθείᾳ
καὶ ἐσκεμμένως νὰ δεχθῆτε οὕτω τὸν Θεόν,

θέλει εἶσθαι ἰδικός σας. Οὕτως ἔταν τις ἀ-
ληθῶς ἐπιστρέψῃ πρὸς τὸν Θεόν, πρέπει νὰ
ῆναι ἡ παραδοχὴ αὐτοῦ σύμφωνος πρὸς τὰ
πλεονεκτήματά του. Ἀλλ' ἔταν οἱ ἄνθρω-
ποι παραδέχονται μὲν τὸ ἔλεος αὐτοῦ, ἀλλ'
ἀγαπῶσιν εἰσέτι τὴν ἁμαρτίαν καὶ μισῶσι
τὴν ἀγιωσύνην καὶ τὴν καθαρότητα, ἡ θέ-
λωσι μὲν νὰ λάβωσιν αὐτὸν εὐεργέτην των,
ἀλλ' ὅχι καὶ ὡς ἡγεμόνα των ἢ προστάτην
των, ἀλλ' ὅχι καὶ ὡς τὴν μερίδα των, αὕτη
δὲν εἶναι ἐντελής καὶ ἀληθὴς ἐπιστροφή.

Ὁδηγία Ζ'. Δέχθητι τὸν Κύριον Ἰησοῦν
ὡς ἰδικόν σου καθ' ὅλα τὰ ἀξιώματά του.

Κατὰ ταύτας τὰς συνθήκας δύναται τις
νὰ ἔχῃ τὸν Χριστόν. Ἀμαρτωλὲ, ἀπώλεσας
σεαυτὸν, καὶ ἐδυθίσθης εἰς τὸν λάκκον τῆς
ἐλεινοτάτης ἀθλιότητος, ἔξω τῆς ὁποίας δὲν
δύνασαι νὰ ἐξέλθῃς μόνος· ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς Χρι-
στὸς εἶναι ἱκανὸς καὶ ἕτοιμος νὰ σέ βοηθή-
σῃ, καὶ ἐλευθέρως προσφέρει ἑαυτὸν εἰς σέ.
Ἄν καὶ αἱ ἁμαρτίαι σου ῆναι τόσον πολλαί,
καὶ μεγάλαι ἢ πολυχρόνιοι, θέλεις ὅμως βε-
βαιότατα συγχωρηθῇ καὶ σωθῇ, ἐὰν δὲν ἀμε-

λῆς πρὸς μεγάλην σου βλάβην, τὴν προσφο-
 ράν, ἣτις ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ τώρα προσφέ-
 ρεται εἰς σέ. Ὁ Κύριος Ἰησοῦς σέ παρακαλεῖ
 ν' ἀποβλέψῃς πρὸς αὐτὸν καὶ νὰ σωθῇς. «Ἐλ-
 θέ εἰς αὐτὸν, καὶ δὲν θέλει βέβαια σέ ἐκβά-
 λει ἔξω». (Ἰωάν. ς'. 37.) Μάλιστα σέ πα-
 ρακαλεῖ νὰ φιλιωθῇς. Κράζει εἰς τὰς ὁδοὺς·
 κρούει τὴν θύραν σου· σέ παρακαλεῖ νὰ πα-
 ραδεχθῇς αὐτὸν καὶ νὰ ζῇς μετ' αὐτοῦ. Ἐάν
 ἀποθάνῃς, ἀποθνήσκεις, διότι δὲν ἠθέλησας
 νὰ ἔλθῃς πρὸς αὐτὸν διὰ ζωὴν.

Τώρα παραδέχθητι προσφερόμενον τὸν Χρι-
 στὸν, καὶ ἐσώῃς διὰ παντός. Τώρα συγκα-
 τάνευσον εἰς αὐτὸν, καὶ τὸ συνοικέσιον ἐτε-
 λέσθη· ὅλος ὁ κόσμος δὲν δύναται νὰ τὸ ἐμ-
 ποδίσῃ. Μὴ ἀπομακρύνῃσαι ἐξ αἰτίας τῆς ἀ-
 νάξιότητός σου. Ἀνθρώπε, σοὶ λέγω, οὐδὲν
 ἄλλο εἰς τὸν κόσμον δύναται νὰ σέ ἀπολέσῃ,
 εἰμὴ ἡ ἰδική σου ἀθελησία. Ὁμίλει ἄνθρωπε,
 ἐπιθυμεῖς τὴν τιμὴν ταύτην; Θέλεις τὸν Χρι-
 στὸν νὰ ᾔῃαι ἰδικός σου καθ' ὅλας τὰς σχέ-
 σεις του, Βασιλεὺς σου, Ἱερεὺς σου, Προ-
 φῆτης σου; Θέλεις νὰ ἔχῃς αὐτὸν καὶ νὰ βα-

στάξης τὸν σταυρὸν αὐτοῦ ; Μὴ λάβῃς τὸν Χριστὸν χωρὶς σκέψιν· ἀλλὰ πρῶτον κάθισε καὶ λογαρίασε τὴν δαπάνην. Θέλεις νὰ θέσῃς ὅλα εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ ; Εὐχαριστεῖσαι νὰ διατρέχῃς πάντα κίνδυνον μετ' αὐτῆς ; Θέλεις νὰ συμμετέχῃς τοῦ κλήρου αὐτοῦ, ὅπου καὶ ἂν πίπτῃ ; Θέλεις «ν' ἀπαρνηθῇς σεαυτὸν, νὰ σηκώσῃς τὸν σταυρὸν σου, καὶ νὰ ἀκολουθῇς αὐτόν ; » Εἶσαι ἐσκεμμένος καὶ ἐν γνώσει καὶ ἐλευθέρως ἀποφασισμένος νὰ προσκολληθῇς πρὸς αὐτόν καθ' ὅλους τοὺς καιροὺς καὶ τὰς περιστάσεις ; Ἐὰν ἔχῃ οὕτω οὐδέποτε θέλεις ἀπολεσθῇ, ἀλλὰ μετέβῃς ἐκ τῆς θανάτου εἰς τὴν ζωὴν. Τοῦτο εἶναι τὸ κυριώτατον μέσον τῆς σωτηρίας σου, τοῦτέστι τὸ νὰ δεχθῇς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν κατὰ τοιαύτην συνθήκην· καὶ διὰ τοῦτο ἐὰν ἀγαπᾷς σεαυτὸν, πρόσεχε νὰ ἦσαι πιστὸς εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς τὴν ψυχὴν σου ἐνταῦθα. (Ἰωβ γ'. 34.)

Ὁδηγία Η'. Παράδος εἰς αὐτόν ὡς ἰδικὰς του ὅλας τὰς δυνάμεις τοῦ σώματος καὶ τῆς ψυχῆς σου καὶ ὅλα τὰ συμφέροντά σου. « Ἐ-

κεῖνοι ἔδωκαν πρῶτον τὸν ἑαυτὸν των εἰς τὸν Κύριον.» (Β'. Κορινθ. η'. 5.) «Παραστήσατε τὰ σώματά σας θυσίαν ζωντανήν.» (Ῥωμ. ιθ'. 1.) Ὁ Κύριος δὲν ζητεῖ τὰ ἰδικά σου, ἀλλὰ σέ· δὸς λοιπὸν εἰς αὐτὸν τὸ σῶμά σου μὲ ὅλα τὰ μέλη του, καὶ τὴν ψυχὴν σου μὲ ὅλας τὰς δυνάμεις της διὰ νὰ δοξασθῇ εἰς τὸ σῶμά σου καὶ εἰς τὸ πνεῦμά σου, τὰ ὁποῖα εἶναι ἰδικά του.» (Α'. Κορινθ. ζ'. 20.)

Ὅταν παραδεχθῇς, ὥς πρέπει, τὸν Χριστὸν, παραδίδονται καὶ ὅλαι αἱ δυνάμεις σου εἰς αὐτόν. Τὸ κριτικόν σου, λέγει, Κύριε, εἶσαι ἄξιος πάσης παραδοχῆς, «διακρινόμενος μεταξὺ μυριάδων.» (Ἀσμ. ε. 10.) Εὐτυχὴς ὁ ἄνθρωπος, ὅστις σέ εὕρισκε. «Ὅλα τὰ πράγματα, τὰ ὁποῖα ἤθελέ τις ἐπιθυμῇ, δὲν εἶναι ἀντάξια σοῦ.» (Παροιμ. γ'. 13—15.) Τὸ λογικὸν ἀφίνει πλέον τοὺς διεφθαρμένους του συλλογισμοὺς καὶ τὰ σοφίσματα καὶ τὰς προλήψεις του ἐναντίον τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ὁδῶν αὐτοῦ, καὶ δὲν διστάζει πλέον, ἀλλ' ἀποφασίζει ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ ἐναντίον ὅλου τοῦ κόσμου. Τὸ συμ-

πέρασμά του είναι τοῦτο· σκαλὸν εἶναι νὰ μένω ἐδῶ·» καὶ βλέπει τοιοῦτον θησαυρὸν εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦτον, τοιαύτην ἀξίαν εἰς τὸν μαργαρίτην τοῦτον, ἥτις εἶναι ἀνταξία πάντων. (Ματθ. ιγ'. 44—46).) "Ω! ἰδοὺ τὸ πολυτιμότεον βραβεῖον ἀφ' ὅσα ποτὲ προσφέρθησαν εἰς ἄνθρωπον! Ἴδοὺ τὸ δραστηκότεον ἱατρικὸν ἀφ' ὅσα ποτὲ τὸ ἔλεος ἠτοίμασεν! Εἶναι ἄξιος τῆς ὑπολήψεώς μου, ἄξιος τῆς ἐκλογῆς μου, ἄξιος τῆς ἀγάπης μου, ἄξιος νὰ τὸν ἐναγκαλισθῶ, νὰ τὸν λατρεύω, νὰ τὸν θαυμάζω αἰωνίως! ('Αποκάλ. ε'. 12.) Ἀποδέχομαι τὰ ἄρθρα τῆς συνθήκης του· αἱ ἀπαιτήσεις του εἶναι δίκαιαι καὶ ἔλλογαι, πλήρεις δικαιοσύνης καὶ ἐλέους. Προσέτι καὶ ἡ θέλησις παραδίδεται. Δὲν στέκει πλέον δισταχούσα, οὐδ' ἐπιθυμοῦσα, ἀλλ' ἀποφασίζει ἀπολύτως· Κύριε, ἡ ἀγάπη σου με ἐνίκησε· με ἐκέρδησας καὶ θέλεις με ἔχει. Εἴσελθε, ὦ Κύριε, εἰς σὲ ἐλευθέρως ἀνοίγω· συγκατανεύω νὰ σωθῶ κατὰ τὸν ἰδικόν σου τρόπον. Θέλεις ἔχει ὅ,τι δήποτε, μάλιστα δὲ τὰ πάντα, σὲ μόνον νὰ ἔχω. Τὸ μνημονικὸν παρα-

δίδεται εἰς τὸν Χριστὸν, καὶ λέγει, Κύριε, ἔδω ὑπάρχει ἀποθήκη διὰ σέ· ἔκβαλε ταῦτα τὰ οὐτιδανὰ πράγματα, καὶ θές ἐκεῖ τὸν θησαυρόν σου· ὥς γείνω ταμεῖον τῆς ἀληθείας σου, τῶν ἐπαγγελιῶν σου, τῆς προνοίας σου. Τὸ συνειδὸς λέγει, Κύριε, πάντοτε θέλω λαμβάνει τὸ μέρος σου· θέλω εἶσθαι ὁ πιστὸς σου μνημῶν· θέλω δίδει νοουθεσίας, ὅταν δ ἀμαρτωλὸς πειράζεται· καὶ θέλω τὸν ἐπιπλήττει, ὅταν σέ προσβάλῃ· θέλω μαρτυρεῖ ὑπὲρ σοῦ, καὶ κρίνει ὑπὲρ σοῦ, καὶ ὁδηγεῖ εἰς τὰς ὁδοὺς σου· καὶ ποτὲ δὲν θέλω ἀφήσει τὴν ἀμαρτίαν ἡσυχον εἰς ταύτην τὴν ψυχὴν. Αἱ παθήσεις ὡσαύτως προσέρχονται εἰς τὸν Χριστόν. "Ω, λέγει ἡ ἀγάπη, εἶμαι τετρωμένη πρὸς σέ. "Ω ! λέγει ἡ ἐπιθυμία, τώρα ἐπληρώθη ὁ πόθος μου· ἰδοὺ ἡ εὐχαρίστησις, τὴν ὁποίαν ἐζήτουν· ἰδοὺ ἡ ἐπιθυμία τῶν ἐθνῶν· ἰδοὺ ἄρτος δι' ἐμέ, καὶ βάλασαμον δι' ἐμέ, καὶ πᾶν ὅ,τι μὲ χρειάζεται. Ὁ φόθος κλίνει τὸ γόνυ μὲ θαυμασμόν καὶ σέβας, λέγων· Χαῖρε, Κύριε, εἰς σέ θέλω προσφέρει τὴν ὑπόκλισίν μου· ὁ λόγος σου καὶ ἡ ῥά-

βδος σου θέλουν ἐξουσιάζει τὰς κινήσεις μου· σὲ θέλω σέβεσθαι καὶ δοξάζει· ἔμπροσθέν σου θέλω πέσει καὶ σὲ προσκυνήσει. Ἡ λύπη παρομοίως προσέρχεται καὶ λέγει· Κύριε, ἡ δυσαρέσκειά σου καὶ ἡ ἀτιμία σου, αἱ συμφοραὶ τοῦ λαοῦ σου καὶ αἱ ἀνομίαι μου θέλουν μὲ προξενεῖ κλαυθμὸν, θέλω θρηγεῖ, ὅταν προσβάλλησαι· θέλω κλαίει, ὅταν τὰ συμφέροντά σου παραδιάζωνται. Ἡ ὀργὴ λέγει παρομοίως ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ· Κύριε, τίποτε ἄλλο δὲν μὲ παρακινεῖ εἰς τοσαύτην ἀγανάκτησιν, εἰς ὅσην ἡ κατὰ σοῦ μωρία μου· τὸ νὰ μωρανθῶ καὶ νὰ βασκανθῶ τόσον, ὥστε νὰ δίδω ἀκρόασιν εἰς τὰς κολακείας τῆς ἀμαρτίας καὶ τοὺς πειρασμοὺς τοῦ Σατανᾶ ἐναντίον σου. Τὸ μῖσος ὡσαύτως θέλει λάβει τὸ μέρος τοῦ Χριστοῦ, λέγον· Ὁμνύω θανάσιμον ἔχθραν κατὰ τῶν ἐχθρῶν σου· ποτὲ δὲν θέλω εἶσθαι φίλος τῶν ἐχθρῶν σου· ὁμνύω αἰῶνιον πόλεμον κατὰ πάσης ἀμαρτίας· δὲν θέλω δεῖξει διόλου ἔλεος· δὲν θέλω κάμει διόλου εἰρήνην. Οὕτως ὅλαι αἱ δυνάμεις σου ὡς παραδοθῶσιν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν.

Προσέτι πρέπει νὰ παραδώσης ὅλα τὰ συμφέροντά σου εἰς αὐτόν. Ἐὰν κρατήσης τίποτε ἀπὸ τὸν Χριστόν, τοῦτο θέλει εἰσθαῖ καταστροφή σου. (Λουκ. ιδ'. 33.) Ἐὰν δὲν ἀφήσης ὅλα κατὰ προπαρασκευὴν καὶ ἀποφασιν τῆς καρδίας σου, δὲν δύνασαι νὰ ἦσαι μαθητὴς αὐτοῦ· πρέπει νὰ μισήσης τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα καὶ αὐτὴν σου τὴν ζωὴν, ὡς πρὸς αὐτόν, καὶ καθόσον ἀντικρούονται πρὸς αὐτόν. (Λουκ. ιδ'. 26.) Ἐν ἐνὶ λόγῳ, πρέπει νὰ παραδώσης εἰς αὐτόν καὶ τὸν ἑαυτόν σου, καὶ ὅλα ὅσα ἔχῃς ἄνευ ἐξαιρέσεως· διότι ἄλλως δὲν δύνασαι νὰ ἔχῃς μέρος εἰς αὐτόν.

ἽΟδηγία Θ'. Ἐκλεξὸν τοὺς νόμους τοῦ Χριστοῦ ὡς κανόνα τῶν λόγων, τῶν λογισμῶν καὶ τῶν πράξεων σου. Αὕτη εἶναι ἡ τοῦ ἀληθῶς ἐπεστραμμένου ἐκλογὴ· ἀλλ' ἐν τούτοις ἐνθυμοῦ τοὺς τρεῖς τούτους κανόνας.

1. Πρέπει νὰ ἐκλέξῃς αὐτοὺς ὅλους. Δὲν δύναται τις νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν οὐρανὸν διὰ τῆς μερικῆς ὑπακοῆς. Ἐάνεις ἅς μὴ στοχασθῇ ὅτι ἀρκεῖ νὰ ἐκτελῇ τις τὰ εἰλαφρὰ καὶ

εὐχερῇ τῆς θρησκείας καθήκοντα, παραβλέπων τὰ βαρέα καὶ δύσκολα τὰ ἀπαιτοῦντα αὐταπάρνησιν, καὶ ἐναντιούμενα πρὸς τὰ συμφέροντα τῆς σαρκός. Ἡ ὅλα πρέπει νὰ τὰ ἀναδεχθῇτε ἢ μηδέν. Ὁ εἰλικρινῶς ἐπεσραμμένος, ἂν καὶ προσέχη τὰ μέγιστα ν' ἀποφύγη τὰς μεγίστας ἀμαρτίας, καὶ νὰ ἐκπληροῖ τὰ μέγιστα καθήκοντα, δὲν παραβλέπει ὅμως διόλου οὐδ' αὐτὰς τὰς μικροτάτας ἀμαρτίας, καὶ τὰ μικρότατα καθήκοντα.

2. Πρέπει νὰ ἐκλέξῃς τοὺς νόμους τοῦ Χριστοῦ διὰ πάντα καιρὸν, εἴτε εἰς εὐτυχίαν, εἴτε εἰς δυστυχίαν, εἴτε εἰς λαμπράς, εἴτε εἰς σκοτεινάς ἡμέρας. Ὁ ἀληθῶς ἐπεσραμμένος ἔχει ἀποφασισμένον τὸν δρόμον του· θέλει ἐμμένει στερεὸς εἰς τὴν ἐκλογὴν του, καὶ δὲν θέλει στρέφει τὰ νῶτα κατὰ τὸν ἄνεμον, καὶ μεταβάλλει τὴν θρησκείαν του κατὰ τὸν συρμόν. «Ἐπροσκολλήθην εἰς τὰς μαρτυρίας σου» Ἐκλίνα τὴν καρδίαν μου εἰς τὸ νὰ ἐκτελῶ τὰ διατάγματά σου πάντοτε μέχρι τέλους. Τὰς μαρτυρίας σου

ἔλαβα κληρονομίαν εἰς τὸν αἰῶνα· θέλω εἶσθαι διὰ παντὸς ἐνησχολημένος εἰς τὰ διατάγματα σου». (Ψαλ. ριθ'. 111. 112. 117.)

3. Τοῦτο δὲν πρέπει νὰ γίνηται ἀμελῶς, ἀλλ' ἐσκεμμένως καὶ ἐν γνώσει. Ὁ ἀπειθὴς υἱὸς εἶπεν, « Ὑπάγω, Κύριε, καὶ δὲν ὑπῆγες ». (Ματθ. κα'. 30.) Πόσον ὠραῖα ὑπέσχοντο! « Ὅλα ἔσα ἂν εἶπη Κύριος ὁ Θεός μας, θέλομεν κάμει αὐτά. » (Δευτερ. ε'. 27.) Καὶ πιθανὸν ὅτι ὠμίλουν ὡς ἐφρόνουν. Ἀλλ' ὅτε ἐδοκιμάσθησαν, ἀπεδείχθη ὅτι δὲν ὑπῆρχε τοιαύτη καρδιά εἰς αὐτοὺς, ὥστε νὰ πράξωσιν ὅ,τι ὑπεσχέθησαν.

Ἐὰν ἐπιθυμῇτε νὰ δεχθῆτε μὲ εἰλικρίνειαν τοὺς νόμους καὶ τὰς ὁδοὺς τοῦ Χριστοῦ, σπουδάζετε τὴν ἔννοιαν καὶ τὸ πλάτος καὶ τὴν ἔκτασιν αὐτῶν. Ἐνθυμεῖσθε ὅτι αὐτοὶ εἶναι πνευματικοί· διέρχονται ἕως εἰς τοὺς διαλογισμοὺς καὶ τὰς κλίσεις τῆς καρδίας, ὥστε, ἐὰν θέλητε νὰ περιπατῆτε κατὰ τὸν κανόνα τοῦτον, καὶ αὐτοὶ οἱ διαλογισμοὶ σας καὶ αἱ ἐσωτερικαὶ κινήσεις σας πρέπει νὰ ὑποτάσσωνται εἰς αὐτούς.

Πάλιν δὲ εἶναι πολὺ αὐστηροὶ καὶ ἀπαι-
τοῦσιν αὐταπάρνησιν, καὶ εἶναι ἀπ' εὐθείας
ἐναντίοι πρὸς τὰς φυσικὰς σας κλίσεις. Πρέ-
πει νὰ λάβητε τὴν στενὴν πύλην, τὴν τε-
θλιμμένην ὁδὸν, καὶ νὰ εὐχαριστῆσθε τὸ ἀνα-
στελληται ἡ σὰρξ ἀπὸ τὴν ἐλευθερίαν, τὴν
ὁποίαν ἐπιθυμεῖ. Ἐν ἐνὶ λόγῳ οἱ νόμοι εἶναι
περιεκτικοί· «διότι ὁ νόμος σου εἶναι πλα-
τὺς σφῶδρα» (Ψαλ. ριθ'. 96.) Μὴ μένητε
εἰς τὰ γενικά· διότι ὑπάρχει πολλὴ ἀπάτη
εἰς αὐτά· ἀλλὰ φέρε τὴν καρδίαν σου εἰς
τὰς μερικὰς προσταγὰς τοῦ Χριστοῦ. Ἐκεῖ-
νοι οἱ Ἰουδαῖοι, περὶ τῶν ὁποίων ἀναφέρει ὁ
προφήτης, ἐφκίνοντο τόσον καλῶς ἀποφρασι-
σμένοι, ὅσον καὶ ἄλλος τις εἰς τὸν κόσμον,
καὶ ἐπεκλοῦντο μάρτυρα τὸν Θεὸν, ὅτι ἐ-
φρόνουν ὡς ἔλεγον· ἀλλ' ἔμενον εἰς τὰ γενι-
κά· ὅταν ἡ διαταγὴ τοῦ Θεοῦ ἐμποδίξῃ τὴν
κλίσιν των, δὲν θέλουσι νὰ ὑπακούσωσιν. Ἀ-
πεφάσισας μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ νὰ
ἀρχίσῃς τὴν εὐσυνείδητον πρᾶξιν παντὸς κα-
θήκοντος, τὸ ὁποῖον εὐρίσκεις, ὅτι ἀπαιτεῖ ὁ
νόμος ἀπὸ σέ, καὶ ν' ἀντιπαρταχθῇς κατὰ

πάσης ἁμαρτίας, τὴν ὁποίαν εὐρίσκεις ἐκεῖ ἀπηγορευμένην ; Αὕτη εἶναι ἡ ὁδὸς τοῦ νὰ ᾔσῃ ἀληθῶς ὑπήκοος τῶν τοῦ Θεοῦ προσταγμάτων διὰ νὰ μὴ αἰσχυρθῇς ποτέ. Παρατήρει τὰ ἰδικὰ χρέη, πρὸς τὰ ὁποῖα ἡ καρδιά σου εἶναι ἐναντιωτάτη, καὶ τὰς εἰδικὰς ἁμαρτίας, πρὸς τὰς ὁποίας εἶναι ἐπιρροεστώτη· καὶ βλέπε εἰς τὴν ἀληθῶς ἀποφασισμένην, ἐκεῖνα μὲν νὰ ἐκπληροῖ, ταύτας δὲ ν' ἀποφεύγῃ. Τί λέγεις πρὸς τὴν ἐγκάρδιόν σου ἁμαρτίαν, τὴν ἐπικερδῆ ἁμαρτίαν σου ; Τί λέγεις πρὸς τὰ δαπανηρὰ, τὰ ἐπικίνδυνα καὶ τὰ εἰς τὴν σάρκα δυσάρεστα χρέη ; Ἐὰν χωλαίνῃς ἐντιῦθα, καὶ δὲν ἀποφασίζῃς μετὰ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ νὰ ἐναντιόνησαι εἰς τὴν σάρκα καὶ νὰ ἐνεργῇς σπουδαίως, εἶσαι σαθρός.

Ὁδηγία Γ'. Ὅλα ταῦτα ἃς συμπληρωθῶσι μετὰ σεμνὴν συνθήκην μεταξὺ τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ψυχῆς σου.

Προσδιόρισον καιρὸν τινα, πλεον ἢ ἐφάπαξ νὰ τὸν ἐξοδεύσῃς ἐν κρυπτῷ ἐνώπιον τοῦ Κυρίου, ζητῶν ἐνθέρμως τὴν ἰδικήν του βοήθειαν

καὶ ἐλεήμονα παραδοχὴν σου· ἐξετάζων τὴν καρδίαν σου, ἂν εἰλικρινῶς θέλῃς νὰ παραιτήσης ὅλας τὰς ἁμαρτίας σου, καὶ νὰ παρδῶσης σεαυτὸν, σῶμά τε καὶ ψυχὴν, εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν αὐτοῦ, ὥστε νὰ ὑπηρετῇς αὐτὸν ἐν ἀγιότητι καὶ δικαιοσύνῃ ὅλας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου. Φέρε τὸ πνεῦμά σου ὅσον ἔνεστιν εἰς σύννουν διαθήκην, ἀρμοδίαν πρὸς ὑπόθεσιν τοσοῦτον σπουδαίαν. Δάδε τὴν διαθήκην τοῦ Θεοῦ καὶ δὸς πίστιν εἰς τὴν ὑπόσχεσιν αὐτοῦ, ὅτι θέλει σὲ δώσει χάριν καὶ δύναμιν, διὰ πῶν ὁποίων νὰ δύνασαι νὰ ἐκτελέσῃς τὴν ὑπόσχεσίν σου. Μὴ ἔχῃς πεποιθήσιν εἰς τὴν ἰδίαν σου δύναμιν, εἰς τὴν δύναμιν τῶν ἰδίων σου ἀποφάσεων, ἀλλὰ στηρίζου εἰς τὴν δύναμιν ἐκείνου.

Ὁδηγία ΙΑ'. Πρόσεχε νὰ μὴ ἀναβάλλῃς τὴν ἐπιστροφὴν σου, ἀλλὰ σπεῦσον ἀμέσως νὰ παρδῶτῃς τὴν καρδίαν σου εἰς τὸν Θεόν. «Ἐσπούδασα καὶ δὲν ἤργοπόρησα.» (Ψαλ. ριθ'. 60.) Ἐνθυμοῦ καὶ τρέμε τὸ λυπηρὸν παράδειγμα τῶν μωρῶν παρθένων, αἵτινες δὲν

ἤλθον, εἰμὴ ὅτε «ἡ θύρα τοῦ ἔλεους ἐκλεί-
σθη» καὶ τοῦ καταπεισθέντος Φήλικος, ὅς-
τις εἶπε πρὸς τὸν Παῦλον ὅτι ἤθελε τὸν με-
τακαλέσει, ὅταν λάβῃ καιρὸν, καὶ δὲν εὐρί-
σκομεν ὅτι ἔλαβε ποτὲ τοιοῦτον. "Ω ! εἴσελθε
ἐνόςῳ τὸ σήμερον καλεῖται, μήπως σκληρυν-
θῇς ὑπὸ τῆς ἀπάτης τῆς ἀμαρτίας· (Ἐβρ.
γ'. 13.) μήπως ἡ ἡμέρα τῆς χάριτος παρ-
έλθῃ, καὶ τὰ πρὸς εἰρήνην σου ἀποβλέποντα
κρυφθῶσιν ἀπὸ τοῦς ὀφθαλμοῦς σου. (Λουκ.
ιβ'. 42.) Τώρα τὸ ἔλεος σέ προσκαλεῖ· τώρα
ὁ Χριστὸς περιμένει νὰ σέ δώσῃ χάριν, καὶ
τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ ἀγωνίζεται μετὰ σοῦ·
τώρα οἱ ἱερεῖς καλοῦσι· τώρα ἡ συνείδησις
παρακινεῖ· τώρα εἶναι δυνατόν νὰ λάβῃς τὸν
Χριστὸν, ἐὰν δέχῃσαι αὐτόν. "Ω ! δέχθητι
τὴν προσφερομένην χάριν· τώρα ἢ οὐδέποτε.
Ἐὰν παραμελήσῃς ταύτην τὴν προσφορὰν,
ὁ Θεὸς δύναται νὰ ὁμόσῃ εἰς τὴν ἐργὴν του,
ὅτι δὲν θέλεις γενοῦν τὸν δεῖπνόν του.

᾿Οδηγία IB'. Ἀκροάζου εὐσυνειδήτως τὸν
λόγον τοῦ Θεοῦ ὥς τὸ ὠρισμένον μέσον διὰ
τὴν ἐπιστροφὴν σου· ἀκροάζου, λέγω, ὅχι

κατὰ συνήθειαν, ἀλλ' εὐτυνειδήτως, μὲ ταύτην τὴν ἐπιθυμίαν, σκοπὸν, ἐλπίδα καὶ προσδοκίαν νὰ ἐπιστρέψῃς δι' αὐτοῦ. Πρὸς πάντα λόγον, τὸν ὅποιον ἀκούεις, ἔρχου μὲ τοῦτον τὸν λογισμόν, "Ὡ! ἐλπίζω ὅτι ὁ Θεὸς θέλει εἰσέλθῃ τώρα· ἐλπίζω ὅτι αὕτη ἡ ἡμέρα εἶναι ὁ καιρὸς, ὅτι οὗτος εἶναι ὁ ἄνθρωπος, διὰ τοῦ ὁποίου ὁ Θεὸς θέλει μὲ φέρει εἰς τὴν μετάνοιαν. "Ὅταν ἔρχῃσαι εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ διὰ ν' ἀπολαύσῃς τὰ πλεονεκτήματά του, ὕψονε τὴν καρδίαν σου οὕτω πρὸς τὸν Θεόν· Κύριε, αὕτη ἂς ᾦναι ἡ Κυριακή· οὗτος ἂς ᾦναι ὁ καιρὸς, καθ' ὃν δύναμαι νὰ λάβω τὴν ἀνακαινιστικὴν χάριν. "Ὡ! ἂς λεχθῇ, ὅτι ταύτην τὴν ἡμέραν ὁ δεῖνα ἐγεννήθη εἰς σέ!

"Ἐνστασις. Σὺ θέλεις εἰπεῖ. Πολὺν καιρὸν ἔγεινα ἀκροατὴς τοῦ λόγου, καὶ ὅμως δὲν ἴσχυε νὰ κατορθώσῃ τὴν ἐπιστροφὴν μου. Ἀπόκρισις. Ναί, ἀλλὰ δὲν ἐπρόσεχες εἰς αὐτὸν κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον, εὐδ' ἀπεφάσισας νὰ δεχθῇς αὐτὸν εἰς τὴν καρδίαν σου, καὶ νὰ ὑπακούῃς ὅλους τοὺς

λόγους, τοὺς ὁποίους Κύριος ὁ Θεός σου ἤθε-
λε λαλήσει πρὸς σέ

‘Οδηγία ΙΓ’. Συνέργει με τὸ Πνεῦμα, ὅ-
ταν ἀρχίζῃ νὰ ἐνεργῇ εἰς τὴν καρδίαν σου.
Ὅταν αὐτὸ σὲ κάμνῃ νὰ αἰσθάνησαι ὅτι εἶ-
σαι ἁμαρτωλὸς, μὴ πνίγῃς τὴν αἴσθησιν ταύ-
την, ἀλλ’ ἐνώθητι με τὸ Πνεῦμα, καὶ παρα-
κάλει τὸν Κύριον νὰ σὲ δώσῃ σωτήριον ἐπι-
στροφῇ. «Τὸ Πνεῦμα μὴ σβέννυτε.» (Α΄. Θεσ.
ς. 19.) Μὴ ἀπορρίπτῃς αὐτὸ, μὴ ἀνθίστα-
σαι εἰς αὐτό. Πρόσεχε μὴ ἀποσθέσῃς τὴν
συναίσθησιν τῶν ἁμαρτιῶν σου διὰ τῆς κα-
κῆς συναναστροφῆς, ἢ τῶν κοσμικῶν φρον-
τίδων. Ὅταν ᾗται εἰς ἀγωνίαν ἐξ αἰτίας τῆς
ἁμαρτίας, καὶ φοβῆται περὶ τῆς αἰωνίου σου
καταστάσεως, παρακάλει τὸν Θεὸν ν’ ἀπο-
λαύσῃς εἰρήνην μόνον ἐκ τῆς παντελοῦς ἀ-
παρνήσεως πάσης ἁμαρτίας, ἐκ τῆς ὁλοφύ-
χου ἀποστροφῆς αὐτῆς, καὶ τῆς ἀφοσιώσεως
βλῆς ἀνεξαιρέτως τῆς καρδίας σου εἰς τὸν
Χριστόν. Λέγε πρὸς αὐτόν, ἑγώ κατα-
καρδα, Κύριε· μὴ ἀφήσῃς τὸ ἔργον σου εἰς
τὸ μέσον. Δεῖξόν μοι ὅλην μου τὴν ἀνομίαν,

ὅσῃν ἡ φύσις δύναται νὰ ὑποφέρῃ Ὑπαγε
μέχρι τοῦ βάθους τῆς διαφθορᾶς μου, καὶ
σφάξον τὰς ἁμαρτίας μου. Οὕτω παραδόθητι
εἰς τὸ ἔργον τοῦ Πνεύματος, καὶ ἀνοιξον τὰ
ἱστία σου πρὸς τὰς αὖρας αὐτοῦ.

Ὁδηγία ΙΔ'. Ἐνασχολοῦ εἰς τὴν σταθε-
θεράν ἐπιμελῇ χρῆσιν τῆς σπουδαίας καὶ ἐν-
θέρμου προσευχῆς. Ὅστις ἀμελεῖ τὴν προ-
σευχὴν, εἶναι βέβηλος καὶ ἀσεβὴς ἁματω-
λός. Ὅστις δὲν εἶναι σταθερὸς εἰς τὴν προ-
σευχὴν εἶναι ὑποκριτής, ἐκτὸς ἐὰν ἡ παρά-
λειψις αὐτῇ ᾖ ἐναντία πρὸς τὴν συνήθη
διαγωγὴν του ἕνεκα στιγμιαίου τινὸς πει-
ρασμοῦ. Ἐν τῶν πρωτίστων πραγμάτων, εἰς
τὰ ὁποῖα ἐμφαίνεται ἡ ἐπιστροφή, εἶναι ἡ
ἐνασχόλησις τῶν ἀνθρώπων εἰς τὴν προσευ-
χὴν. Διὰ τοῦτο ἐνασχολοῦ εἰς τὸ χρέος τοῦτο·
μὴ ἀφήσῃς μηδεμίαν ἡμέραν νὰ παρέλθῃ
χωρὶς καὶ πρωτὶ καὶ ἑσπέρας ν' ἀφιερώνῃς
καιρὸν τινα εἰς σταθεράν καὶ σεμνὴν ἐν κρυ-
πτῷ προσευχὴν. Προσκάλει τὴν οἰκογένειάν
σου ὡσαύτως ὁμοῦ καθ' ἡμέραν καὶ ὅπως
πρέπει, διὰ νὰ λατρεύῃ τὸν Θεὸν μετὰ σοῦ.

Ἀλλοίμονον εἰς σέ, ἐάν εὐρεθῇς μεταξὺ τῶν οἰκογενειῶν ἐκείνων, αἵτινες δὲν ἐπικαλοῦνται τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ. Ἀλλὰ καὶ ψυχραὶ καὶ νεκραὶ προσευχαὶ οὐδ' εἰς τὸ μέσον τοῦ τοῦ οὐρανοῦ δὲν θέλουσι φθάσει. "Ἐσο θερμὸς καὶ καρτερικὸς· ἡ καρτερία θέλει ὑπερισχύσει· ἀλλ' ἄνευ βίας ἡ βασιλεία τοῦ οὐρανοῦ δὲν ἀρπάζεται. (Ματθ. ια'. 12.) Πρέπει ν' ἀγωνισθῇ τις νὰ εἰσέλθῃ, καὶ νὰ παλαίῃ μὲ δάκρυα καὶ ἰκτεσίας ὡς ὁ Ἰακώβ, ἐάν θέλῃ νὰ λάβῃ τὴν εὐλογίαν. Εἶσαι χαμένος διὰ παντός, ἐάν δὲν λάβῃς τὴν χάριν· καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ἐνασχοληθῇς εἰς τοῦτο, καὶ ν' ἀποφασίσῃς νὰ μὴ σ' ἐμποδίξῃ ἀπ' αὐτὸ κανὲν πράγμα. Ὁ ἄνθρωπος, ὅστις εἶναι σταθερὸς εἰς ταύτην τὴν ἀπόφασιν, λέγει, "Ἡ πρέπει νὰ λάβω τὴν χάριν, ἥ δὲν θέλω ποτὲ παύσει ἀπὸ τοῦ νὰ ἀγωνίζωμαι παρακαλῶν τὸν Θεὸν καὶ παρακινῶν τὴν καρδίαν μου, ἕως οὔ μὲ ἀνακαινίσῃ μὲ τὴν δύναμιν τῆς χάριτός του.

Ὁδηγία ΙΕ'. Παραίτησον τὰς κακὰς συν-

αναστροφάς σου, καὶ ἀπόφευγε τὰς ἀφορμάς τῆς ἁμαρτίας.

Ποτὲ δὲν θέλεις ἀποστραφῇ ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν, πρὶν ἀποφύγῃς καὶ ἀπολύσῃς τοὺς εἰς τὴν ἁμαρτίαν φέροντας πειρασμούς· ποτὲ δὲν περιμένω τὴν ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας ἐπιστροφὴν σου, ἐὰν δὲν ἀπαρνηθῇς σεαυτὸν τοσοῦτον, ὥστε ν' ἀποφεύγῃς τὰς ἀφορμάς αὐτῆς· ἐὰν ἐγγίξῃς τὸ δέλεαρ, καὶ παίξῃς εἰς τὰ χεῖλη τῶν κρημνῶν, καὶ δοκιμάζῃς καὶ ἐγγίξῃς τὴν παγίδα, ἡ ψυχὴ σου βεβαίως θέλει πιασθῇ. Ὅταν ὁ Θεὸς κατὰ πρόνοιαν ἐκθέσῃ τοὺς ἀνθρώπους εἰς ἄφρευκτον πειρασμόν, καὶ αἱ περιστάσεις ᾗναι τοιαῦται, ὥστε νὰ μὴ δυνάμεθα νὰ προλάβωμεν, τότε ἐμποροῦμεν νὰ προσδοκῶμεν ἰδιαιτέραν ἀπ' αὐτὸν βοήθειαν μεταχειριζόμενοι τὰ ὑπ' αὐτοῦ διωρισμένα μέσα. Ἀλλ' ὅταν πειράζωμεν τὸν Θεόν, τρέχοντες εἰς κίνδυνον, δὲν θέλει ἐπιχειρίσει νὰ μᾶς ὑποστηρίξῃ, ὅταν εὕρισκώμεθα εἰς πειρασμούς. Καὶ ἀφ' ὅλους τοὺς πειρασμούς ὁ ὀλεθριώτατος καὶ βλαβερώτατος εἶναι ἡ κακὴ συναναστροφή. "Ὁ, ὁποίας χρηστὰς ἐλ-

πίδας ἔσθεςεν αὕτη ! "Ω, πόσας ψυχὰς, περιουσίας, οἰκογενείας, πόλεις κατέστρεψε ! Πόσοι ἄθλιοι ἁμαρτωλοὶ ἐφωτίσθησαν μὲν, καὶ ἐπληροφροήθησαν, καὶ ἦσαν ἔτοιμοι νὰ ὑπεκφύγῃσι τὸν Διάβολον, καὶ διέφυγον μάλιστα τὴν παγίδα αὐτοῦ, καὶ ὅμως, ἡ κακὴ συναναστροφή τοῦς ἔστρε τέλος πάλιν ὀπίσω, καὶ κατέστησεν αὐτοὺς ἐπτάκις περισσότερον τέκνα τῆς γεέννης ! Ἐν ἐνὶ λόγῳ δὲν ἔχω ἐλπίδας περὶ σοῦ, εἰάν δὲν ἀποτινάξῃς τὴν πονηρὰν συναναστροφήν σου. Ἡ ζωὴ σου ἐξήρτηται ἀπὸ τούτου· ἄφες αὐτὴν, ἢ ἄλλως δὲν ἐμπορεῖς νὰ ζήσῃς· θέλεις νὰ γείνῃς χειρότερος ἀπὸ τὸ κτῆνος τοῦ Βαλαάμ, ὥστε νὰ τρέχῃς ἔμπρὸς, ὅταν βλέπῃς τὸν Κύριον εἰς τὸν δρόμον μὲ ῥομφαίαν γεγυμνωμένην ; Ἄς ἐγγραφῇ μὲ κεφαλαῖα γράμματα εἰς τὴν συνείδησίν σου ἡ γνώμη αὕτη· « Ὁ σύντροφος τῶν ἀφρόνων θέλει ἀπολεσθῇ. » (Παροιμ. ιγ'. 20.)

Ὁ Κύριος τό εἶπε καὶ τίς θέλει τὸ ἀναιρεῖται ; Καὶ θέλεις νὰ τρέξῃς εἰς τὸν ὀλεθρον, ὅταν αὐτὸς ὁ Θεὸς σὲ προνουθετῇ ; Ἐὰν ὁ Θεός

ποτε μεταβάλῃ τὴν καρδίαν σου, τοῦτο θέλει φανῇ ἐκ τῆς ἀλλαγῆς τῆς συναναστροφῆς σου. "Ω! φοβοῦ καὶ ἀπόφευγε τὴν ἄβυσσον, εἰς τὴν ὁποίαν τοσαῦται μυριάδες ψυχῶν κατεπώθησαν εἰς τὴν ἀπώλειαν. Εἶναι δύσκολον τῶντι νὰ διαφύγῃς. Οἱ σύντροφοί σου θέλουσι σ' ἐμπαίζει διὰ τὴν εὐσέδειάν σου, καὶ θέλουσι προσπαθεῖ νὰ σὲ γεμίσωσι προλήψεις ἐναντίον τῆς θρησκευτικῆς αὐστηρότητος καὶ ἀκριβείας ὡς γελοίας καὶ ὀχληράς· θέλουσι σὲ κολακεύσει καὶ σὲ γοητεύσει· ἀλλ' ἐνθυμοῦ τὰς νουθεσίας τοῦ ἁγίου Πνεύματος· «Υἱέ μου, ἐὰν θελήσωσιν οἱ ἁμαρτωλοὶ νὰ σὲ δελεάσωσι, μὴ συγκατατεθῇς. Ἐὰν εἴπωσιν, Ἐλθέ μεθ' ἡμῶν, βάλε τὸν κλῆρόν σου μεταξὺ ἡμῶν, Μὴ περιπατήσῃς εἰς τὸν δρόμον ὁμοῦ μὲ αὐτούς· ἄπεχε τὸν πόδα σου ἀπὸ τὰς τρίβους αὐτῶν. » (Παροιμ. α'. 10—15.) Ἀπόφευγε αὐτὸν, μὴ περάσῃς δι' αὐτοῦ ἔκκλινον ἀπὸ αὐτὸν καὶ διάβα· διότι ὁ δρόμος τῶν ἁσεβῶν εἶναι ὡς τὸ σκότος· δὲν γνωρίζουσι ποῦ προσκίπτουσι. (Παροιμ. δ'. 15—19). Οὗτοι ἐνεδρεύουσι

κατὰ τοῦ ἰδίου των αἵματος, ἐπιβουλεύονται τὰς ἑαυτῶν ψυχάς. (Παροιμ. α'. 18.) Ἡ ψυχὴ μου κινεῖται ἐντός μου, ἐνῶ βλέπω πόσοι τῶν ἄκροατῶν μου καὶ ἀναγνωστῶν μου κινδυνεύουσι νὰ χαθῶσιν, αὐτοὶ καὶ αἱ οἰκογένειαι των, διὰ τοῦ ὀλεθρίου τούτου κακοῦ, συχνάζοντες δηλαδὴ εἰς τόπους καὶ συναναστροφάς τοιαύτας, διὰ τῶν ὁποίων σύρονται εἰς τὴν ἁμαρτίαν. Καὶ πάλιν δὲ σὰς νουθετῶ, ὡς ὁ Μωϋσῆς τὸν Ἰσραὴλ· «Καὶ ἐλάλησεν εἰς τὴν συναγωγὴν, λέγων, Συρθῆτε εὐθύς ἀπὸ τὰς σκηνάς τῶν ἁμαρτωλῶν τούτων ἀνθρώπων.» (Ἀριθμ. ις'. 26.) Ὡ, ἀποφεύγετε αὐτοὺς ὡς τοὺς ἔχοντας ἔλκηλοιμοῦ εἰς τὰ πρόσωπά των. Οὗτοι εἶναι τοῦ Διαβόλου οἱ μαστροποὶ καὶ αἱ παγίδες· καὶ ἂν δὲν ἐκφύγῃς, θέλουσι σὲ σύρει εἰς τὴν ἀπώλειαν, καὶ θέλουσι προξενήσει τὸν αἰώνιον σου ὀλεθρον.

Ὁδηγία ΙΣΤ'. Προσδιόριστον μίαν ἡμέραν ἰδιαιτέραν διὰ νὰ ταπεινόνῃς ἐν κρυπτῷ τὴν ψυχὴν σου διὰ νηστείας καὶ προσευχῆς, διὰ νὰ συναισθάνῃσαι τὰς ἁμαρτίας σου καὶ

τὴν ἀθλιότητα τῆς καρδίας σου. Ἀναγίνωσκε τὴν διμιλίαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν, (Ματθ. ε΄.) καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ· γράψον τὰ παραμεληθέντα ἁμαρτήματά σου ἐναντίον πάσης ἐντολῆς, καὶ οὕτω κάμε κατάλογον τῶν ἁμαρτιῶν, καὶ μὲ ἐντροπὴν καὶ λύπην ἐξάπλωσον αὐτὰς ἐνώπιον τοῦ Κυρίου σου.

Βραχὺς Μονόλογος.

Τί φρονεῖς, ὦ ψυχὴ μου, βαδίζουσα οὕτως; ἔχεις συμμαχίαν μὲ τὴν κόλασιν; ἔκαμες συνθήκην μὲ τὸν θάνατον; ἀγαπᾷς τὴν ἀθλιότητά σου; Εἶναι καλὸν διὰ σέ νὰ μένης ἐδῶ; Φεῦ! τί νὰ κάμω; νὰ ἐμμένω εἰς τὰς ἁμαρτωλὰς ὁδοὺς μου; Λοιπὸν καταδίκη βεβαία θέλει εἶσθαι τὸ τέλος μου.

Τόσον ἡλίθιος νὰ ᾔμαι, ὥστε νὰ ὑπάγω νὰ πωλήσω τὴν ψυχὴν μου εἰς τὰς φλόγας ἀντὶ ὀλίγου οἴνου καὶ ὀλίγης ἀναπαύσεως, ὀλίγης ἡδονῆς, ἢ κέρδους, ἢ σαρκικῆς εὐαρεστήσεως; Νὰ μένω εἰσέτι εἰς ταύτην τὴν

ἀθλίαν κατάστασιν ; Ὅχι· ἐὰν ἀργοπορήσω
ἔδῳ θέλω ἀποθάνει. Τί λοιπόν ; δὲν ὑπάρχει
βοήθεια ; δὲν ὑπάρχει ἐλπίς ; Οὐδεμία, ἐὰν
δὲν ἐπιστρέψω. Ὑπάρχει τις θεραπεία εἰς
τοιαύτην ἀξιοθρήνητον ἀθλιότητα ; ὑπάρχει
τι ἔλεος μετὰ τοιαύτην παροξυντικὴν ἀνο-
μίαν ; Μάλιστα· ἐὰν ὁ ὅρκος τοῦ Θεοῦ ἦναι
ἀληθής, θέλω συγχωρηθῆ καὶ ἐλεηθῆ, ἐὰν
ἐπιστρέψω ἀμέσως ἀνυποκρίτως καὶ ἀνεπι-
φυλάκτως διὰ τοῦ Χριστοῦ εἰς αὐτόν.

Λοιπὸν σὲ εὐχαριστῶ γονυπετής, ὦ πανοι-
κτίρμων Θεέ, ὅτι ἡ ὑπομονή σου μὲ περιέ-
μενε μέχρι τοῦδε· διότι, ἐὰν μὲ ἐλάμβανες
ἐν ᾧ εὕρισκόμην εἰς ταύτην τὴν κατάστα-
σιν, ἤθελα χαθῇ διὰ παντός.

Καὶ τώρα λατρεύω τὴν χάριν σου, καὶ
ἀποδέχομαι τὴν προσφορὰν τοῦ ἐλέους σου·
ἀπαρνοῦμαι ὅλας τὰς ἁμαρτίας μου, καὶ
ἀποφασίζω διὰ τῆς χάριτός σου νὰ ἀντιτα-
χθῶ ἐναντίον των, καὶ νὰ σὲ ἀκολουθήσω ἐν
ἀγιότητι καὶ δικαιοσύνῃ πάσας τὰς ἡμέρας
τῆς ζωῆς μου.

Ποῶς εἶμαι ἐγώ, Κύριε, ὥστε νὰ ἔχω ἀ-

ξιώσεις πρὸς σέ, ἢ νὰ ἔχω μέρος ἢ κληρονομίαν εἰς σέ; ἐπειδὴ ὅμως προεκτείνεις τὸ χρυσοῦν σκῆπτρον, λαμβάνω τὴν τὸλμην νὰ προσέλθω καὶ νὰ ἐγγίξω. Ἡ ἀπελπισία μου ἤθελεν ἀτιμάσει τὸ ἔλεός σου, καὶ ἡ ἀπομάκρυνσίς μου, ὅταν μὲ προτᾶξῃς νὰ προσέλθω, ἤθελεν εἶσθαι καταστροφή ἰδική μου, ἐν ταυτῷ καὶ ἀνταρσία ἐναντίον σου ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς ταπεινοφροσύνης. Διὰ τοῦτο κλίνω τὴν ψυχὴν μου εἰς σέ καὶ μὲ ὅλην τὴν δυνατὴν εὐγνωμοσύνην σέ δέχομαι ὡς ἰδικόν μου, καὶ παραδίδω ἐμυτὸν εἰς σέ ὡς ἰδικόν σου. Σὺ θέλεις εἶσθαι Ἡγεμὼν μου «Βασιλεὺς μου καὶ Θεός μου»· σὺ θέλεις κάθησθαι ἐπὶ τοῦ θρόνου, καὶ ὅλαι αἱ δυνάμεις μου θέλουν προσπίπτει εἰς σέ, καὶ θέλουν ἔρχεσθαι καὶ σέ προσκυνεῖ ἐνώπιον τῶν πρῶτων σου. Σὺ θέλεις εἶσθαι ἡ μερίς μου, ὦ Κύριε, καὶ ἐγὼ θέλω ἐπαναπαύεσθαι εἰς σέ.

Σὺ ζητεῖς τὴν καρδίαν μου. Ὡ νὰ ἦτο ὁπωσδήποτε ἀξία τῆς παραδοχῆς σου! Εἶμαι ἀνάξιος, ὦ Κύριε, ἀπείρως ἀνάξιος τοῦ νὰ ἦμαι ἰδικός σου· ἀλλ' ἐπειδὴ οὕτω θέλεις,

ἐλευθέρως παραδίδω εἰς σέ τὴν καρδίαν μου·
λάβε την, εἶναι ἰδική σου· εἴθε νὰ ἦτο καλ-
λιτέρα ! Ἀλλὰ, κύριε, παραδίδω αὐτὴν εἰς
τάς χειράς σου, ὅστις μόνος δύνασαι νὰ τὴν
διορθώσῃς. Μόρφωσον αὐτὴν κατὰ τὴν ἰδίαν
σου καρδίαν· κάμε την ὅποιαν θέλεις, ἀ-
γίαν, ταπεινὴν, οὐράνιον, ἀπαλὴν, τρυφερὰν,
εὐκαμπτον, καὶ ἐγγάραξον τὸν νόμον σου εἰς
αὐτήν.

« Ἐρχου, Κύριε Ἰησοῦ, ἔρχου ταχέως· εἴ-
σελθε μετὰ θριάμβου ! ἀνάλαβέ με πρὸς
σεαυτὸν εἰς αἰῶνας αἰώνων. Παραδίδω ἑμαυ-
τὸν εἰς σέ· ἔρχομαι πρὸς σέ ὡς τὴν μόνην
ὁδὸν πρὸς τὸν Πατέρα, ὡς τὸν μόνον Μεσί-
την, ὡς τὸ μέσον τὸ ὠρισμένον νὰ φέρῃ ἐμέ
εἰς τὸν Θεόν. Κατέστρεψα ἑμαυτόν· ἀλλ' εἰς
σέ εἶναι ἡ βοήθειά μου, σῶσόν με, Κύριε·
διότι ἄλλως ἀπόλλυμαι. Ἐρχομαι πρὸς σέ,
ἄξιός ὢν νὰ ἀποθάνω καὶ νὰ κολασθῶ. Ὅ-
σον ὁ δοῦλος εἶναι ἄξιός τοῦ μισθοῦ του καὶ
ὁ ἐργάτης ἄξιός τοῦ κόπου του, τοσοῦτον καὶ
ἐγὼ εἶμαι ἄξιός τοῦ θανάτου καὶ τῆς κολά-
σεως τῶν δικαίων μισθῶν μου, διὰ τὰς ἀ-

μαρτίας μου. Ἀλλὰ καταφεύγω εἰς τὴν ἀξίαν σου, πέποιθα μόνον εἰς τὴν ἀξίαν καὶ δύναμιν τῆς θυσίας σου, καὶ τὴν ἰσχὺν τῆς μεσιτείας σου. Ὑποτάσσομαι εἰς τὴν διδασκαλίαν σου· ἐκλέγω τὴν κυβέρνησίν σου. « Ἀνοίξατε σεῖς, αἰώνιοι θύραι, διὰ νὰ εἰσέλθῃ ὁ Βασιλεὺς τῆς δόξης. »

Ἦ σὺ, Πνεῦμα τοῦ Ὑψίστου, Παράκλητε καὶ Ἁγίαστὰ τῶν ἐκλεκτῶν σου, εἴσελθε μὲ ὄλην τὴν ἔνδοξόν σου συνοδίαν, ὅλους τοὺς καρπούς σου καὶ τὰς χάριτάς σου· ὥς γείνω κατοικία σου. Σοὶ δίδω μόνον ὅ,τι εἶναι ἤδη ἴδιόν μου· ἀλλ' ἰδοὺ, ὥς ἡ πτωχὴ χήρα, ῥίπτω τὰ δύο μου λεπτά, τὴν ψυχὴν μου καὶ τὸ σῶμά μου, εἰς τὸ ταμεῖόν σου, πληρέστατα παραδίδων αὐτὰ εἰς σέ, διὰ ν' ἁγιασθῶσιν ὑπὸ σοῦ, νὰ γείνωσι δοῦλοι σου. Ταῦτα θέλουσιν εἶσθαι οἱ πελάται σου, θεράπευσον τὴν ἀσθενειάν των· θέλουσιν εἶσθαι ὑπὴκοοί σου, κυβέρνα τὰ κινήματά των. Παραπολὺν καιρὸν ἐδούλευσα τὸν κόσμον, πολὺν καιρὸν ἠκροάσθην τὸν Σατανᾶν· ἀλλὰ τώρα ἀποβάλλω αὐτοὺς ὅλους, καὶ θέλω νὰ κυβερνῶ-

μαι ἀπὸ τὰς ἰδικαίς σου διατάξεις καὶ ὁδηγίας, καὶ νὰ ἀκολουθῶ τὰς συμβουλὰς σου.

ὦ μακαρία Τριάς, ὦ ἔνδοξε Μονάς, παρὰδίδομαι εἰς σέ· δέξου με, γράψον τὸ ὄνομά σου, ὦ Κύριε, ἐπάνω εἰς ἐμέ, καὶ ἐπάνω εἰς ὅλα ὅσα ἔχω ὡς ἰδιοκτησίαν σου· βάλε τὸ σημεῖόν σου ἐπάνω εἰς ἐμέ, ἐπάνω εἰς πᾶν μέλος τοῦ σώματός μου, καὶ εἰς πᾶσαν δύναμιν τῆς ψυχῆς μου. Ἐκλεξα τὰς ἐντολάς σου, τὸν νόμον σου θέλω ἔχει πρὸ ὀφθαλμῶν, καὶ θέλω σπουδάζει νὰ τὸν ὑπακούω. Κατὰ τοῦτον τὸν κανόνα ἀποφασίζω διὰ τῆς χάριτός σου νὰ περιπατῶ κατὰ τοῦτον τὸν νόμον θέλει κυβεῖν ἡ ψυχή μου τὸ σύνολόν μου. Καὶ ἂν καὶ θέλω εἶσθαι ἐλλειπῆς εἰς τὴν τήρησιν τῶν ἐντολῶν σου, ἐκουσίως ὅμως δὲν θέλω παραβῇ καμμίαν. Γνωρίζω ὅτι ἡ σὰρξ θέλει δυσαρτεῖσθαι, ἀλλ' ἀποφασίζω μὲ τὴν δύναμιν τῆς χάριτός σου νὰ προσκολληθῶ εἰς σέ καὶ τὰς ἀγίας ὁδοὺς σου μὲ ὅποιανδήποτε θυσίαν. Εἶμαι βέβαιος ὅτι δὲν θέλω χάσει ἀπὸ σέ· καὶ διὰ τοῦτο εὐχαρίστως θέλω ὑποφέρει καὶ ὄνειδος καὶ δυσκο-

λίας, καὶ μόχθους ἐδῶ, καὶ θέλω ἀπαρνηθῆ
ἐμαυτὸν, καὶ σηκώσαι τὸν σταυρόν μου καὶ
σὲ ἀκολουθήσει. Κύριε Ἰησοῦ, ὁ ζυγὸς σου
εἶναι ἐλαφρὸς, ὁ σταυρὸς σου εὐπρόσδεκτος·
ἐπειδὴ αὕτη εἶναι ἡ πρὸς σέ ὁδός· παραιτοῦ-
μαι πᾶσαν ἐλπίδα κοσμικῆς εὐδαιμονίας,
θέλω εὐχαριστηθῆ νὰ περιμένω ἕως νὰ ἔλθω
εἰς σέ. Ἄς ᾔμαι πτωχὸς καὶ ταπεινὸς καὶ
καταφρονημένος ἐδῶ, μόνον νὰ ζῶ καὶ νὰ
βασιλεύω μετὰ σοῦ εἰς τὸ μέλλον. Κύριε, σὺ
ἔχεις τὴν καρδίαν μου καὶ τὴν χεῖρά μου
εἰς ταύτην τὴν συνθήκην· ὅς ᾔναι αὕτη, ὡς
οἱ νόμοι τῶν Μήδων καὶ τῶν Περσῶν, ἀμε-
τάθετος. Εἰς ταύτην θέλω ἐμμένει, εἰς ταύ-
την τὴν ἀπόφασιν διὰ τῆς χάριτος θέλω ζή-
σει καὶ ἀποθάνει. «ὦμοσα, καὶ θέλω τὸ βα-
στάξει, νὰ φυλάττω τὰς κρίσεις τῆς δικαιο-
σύνης σου.» (Ψαλ. ριθ'. 106.) "Ἐδωκα τὴν
ἐλευθέραν συγκατάθεσίν μου, ἔκαμα τὴν
αἰώνιον ἐκλογὴν μου· Κύριε Ἰησοῦ, ἐπικύ-
ρωσον τὴν συμφωνίαν. Ἀμήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

*Περιέχον τὰ κινουντα πρὸς ἐπιστροφὴν
αἷτια.*

Ἄν καὶ ὅ,τι ἤδη ἐρρέθη περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἐπιστροφῆς, καὶ περὶ τῆς ἀθλιότητος τῶν ἀμετανοήτων, ἤρκει ἵσως νὰ καταπείσῃ τὸν νουνεχὴ ν' ἀποφασίσῃ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν Θεὸν ἀμέσως· γνωρίζων ὅμως πόσον εἶναι φύσει ἰσχυρογνώμων καὶ δυσάγωγος ἡ καρδιά τοῦ ἀνθρώπου, καὶ στοχαζόμενος ἐπομένως, ὅτι τινὲς, καὶ ἀφοῦ ἤκουσαν ὅλα ὅσα εἶπα, ἐνδέχεται νὰ μὴ προσέλθωσιν εἰς τὸν Κύριον, ἔκρινα ἀναγκαῖον νὰ προσθέσω εἰς τὰ μέσα τῆς ἐπιστροφῆς καὶ τὰς ὁδηγίας καὶ τὰ ἐξῆς κινουντα αἷτια ὅπως σᾶς καταπείσω νὰ φιλιωθῇτε μετὰ τοῦ Θεοῦ.

Κύριε, μὴ μὲ ἐγκαταλείψῃς τώρα εἰς τὰς τελευταίας μου ταύτας προσπαθείας! Ἐάν τις ἀνέγνωσεν ἕως ἐδῶ, καὶ δὲν συνεκινήθῃ εἰσέτι, τώρα, Κύριε, λάβε αὐτὸν καὶ ἐκτέλεσον τὸ ἔργον σου· τώρα λάβε τον ἀπὸ τὴν

καρδίαν, νίκησέ τον, κατάπεισέ τον, ἕως οὗ εἶπη, Ὑπερίσχυσας, διότι σὺ εἶσαι ἰσχυρότερός μου. Κύριε, δὲν με ἔκαμες ἁλίεα ἀνθρώπων, καὶ ἐκοπίασα τοσοῦτον καιρὸν καὶ δὲν ἐπίασα τίποτε; Φεῦ! νὰ δαπανήσω τὴν δύναμίν μου διὰ τὸ μηδέν! Καὶ τώρα ῥίπτω τὸ δίκτυον τὴν ἐσχάτην φορὰν. Κύριε Ἰησοῦ, παράστηθι εἰς τὸν αἰγιαλόν, καὶ ὁδήγησον ποῦ καὶ πῶς νὰ ῥίψω τὰ δίκτυά μου· καὶ ὥς περικλείσω οὕτω μὲ ἐπιχειρήματα τὰς ψυχὰς, τὰς ὁποίας ζητῶ, ὥστε νὰ μὴ δυνηθῶσι νὰ ἐξέλθωσι. Τώρα, Κύριε, νὰ ἐπιάνα πληθὸς ψυχῶν! νὰ ἐγέμιζαν τὰ δίκτυα! Κύριε Θεέ, ἐνθυμήθητί μου, σέ παρακαλῶ, καὶ ἐνίσχυσόν με ταύτην τὴν φορὰν, ὦ Θεέ.

Ἀλλὰ στρέφομαι πρὸς σᾶς.

Ἄνδρες καὶ ἀδελφοί, οὐρανὸς καὶ γῆ σᾶς προσκαλοῦσι· μάλιστα δὲ καὶ ἡ κόλασις αὐτῇ σᾶς κηρύττει τὴν διδασκαλίαν τῆς μετανόιας· οἱ ἱερεῖς κοπιᾶζουσιν ὑπὲρ ὑμῶν. Οἱ ἄγγελοι τοῦ οὐρανοῦ σᾶς περιμένουσι, νὰ μετανοήσητε καὶ νὰ ἐπιστρέψητε εἰς τὸν Θεόν. Ὡ ἀμαρτωλὲ, διὰ τί νὰ σέ περιγελῶσιν οἱ

διάβολοι εἰς τὴν καταστροφὴν σου, καὶ νὰ χλευάζωσι τὴν ἀθλιότητά σου, καὶ νὰ δια-
σκεδάζωσιν ἑαυτοὺς εἰς τὴν μωρίαν σου;
Αὕτη θέλει εἶσθαι ἡ κατάστασίς σου, ἐὰν δὲν
ἐπιστρέψῃς. Καὶ δὲν ἦτο καλλίτερον νὰ ἦσαι
χαρὰ τῶν ἀγγέλων, παρὰ γέλωτος καὶ παίγνιον
τῶν διαβόλων; Τῶνόντι ἐὰν μὲν μόνον εἰσέλ-
θῃς, τὰ οὐράνια στρατεύματα ἤθελον ψάλλ-
λει, «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ» τὰ ἄστρα τῆς
αὐγῆς ἤθελον ψάλλει ὁμοῦ, καὶ ὅλοι οἱ υἱοὶ
τοῦ Θεοῦ ἤθελον ἀλαλάξει ἀπὸ χαρὰν, (Ἰωβ
λγ'. 7.) καὶ εὐφημήσει τὴν νέαν ταύτην
κτίσιν ὡς εὐφήμισαν τὴν πρώτην. Ἡ μετα-
νοιά σου ἤβλεπε τρόπον τινὰ ἐορτασθῇ εἰς τὸν
οὐρανόν, καὶ τὰ ἔνδοξα πνεύματα ἤθελον χα-
ρῇ, διότι νέος ἀδελφὸς προστετέθη εἰς τὴν
κοινωνίαν των, καὶ ἄλλος κληρονόμος ἐγεν-
νήθη εἰς τὸν Κύριον, καὶ ἀπολωλὼς υἱὸς ἐ-
πέστρεψε σῶος καὶ ὑγιής. Τὰ δάκρυα τοῦ
ἀληθῶς μετανοημένου εἶναι τῶνόντι ὁ οἶ-
νος, ὅστις εὐφραίνει καὶ τὸν Θεὸν καὶ τὸν
ἄνθρωπον.

Ἐὰν ἦναι μικρόν τι τὸ νὰ χαίρωσιν ἄν-

ἄνθρωποι καὶ ἄγγελοι εἰς τὴν ἐπιστροφὴν σου, γινώριζε, ὅτι καὶ ὁ Θεὸς αὐτὸς ἤθελε χαρῇ εἰς σέ, μάλιστα ὡς ἐν ἡμέρᾳ ἐορτῆς, καὶ ἤθελεν ἐπαναπαύεσθαι εἰς τὴν ἀγάπην του. Ποτὲ ὁ Ἰακώβ δὲν ἔκλαυτε μὲ τὴν χαρὰν ἐπάνω εἰς τὸν λαιμὸν τοῦ υἱοῦ του Ἰωσήφ, μὲ ὅσῃν ἤθελε χαρῇ εἰς σέ ὁ οὐράνιος Πατήρ σου διὰ τὴν πρὸς αὐτὸν ἔλευσίν σου. Ἴδὲ τὴν ἱστορίαν τοῦ ἀσώτου υἱοῦ. Μοὶ φαίνεται, ὅτι βλέπω τὸν γέροντα πατέρα ἀφίνοντα τὸ μεγαλειῶν του καὶ λησμονοῦντα τὴν ἡλικίαν του· ἰδὲ πῶς τρέχει! Ὡ πόσον ταχέως σπεύδει τὸ ἔλεος! ὁ δὲ ἁμαρτωλὸς δὲν σπεύδει οὐδὲ τὸ ἥμισυ τούτου. Μοὶ φαίνεται, ὅτι βλέπω πῶς κινοῦνται τὰ σπλάγχνα του, καὶ πόσον οἶκτον αἰσθάνεται. Πόσον ὀξυδερκὴς εἶναι ἡ ἀγάπη! Μοὶ φαίνεται, ὅτι ἀκούω τὴν μουσικὴν μακρόθεν. Ὡ μελωδία τοῦ οὐρανίου χοροῦ! Δὲν δύναμαι νὰ μάθω τὴν ᾠδὴν, (Ἀποκάλ. ιδ'. 3.) ἀλλὰ μοὶ φαίνεται, ὅτι τὸ κυριώτερον αὐτῆς, τὸ ὁποῖον συμφάλλει μὲ γλυκύτητα ὅλος ὁ ἁρμονικὸς χορὸς, καὶ τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι ἄλλο εἰμὴ τοῦτο. « Διότι ὁ

υἱός μου οὗτος ἦτο νεκρὸς καὶ ἀνέζησε, χα-
 μένος καὶ εὐρέθη. » (Λουκ. ιε'. 32.) Δὲν εἶ-
 ναι ἀνάγκη περαιτέρω νὰ ἐξηγήσω τὴν πα-
 ραβολὴν· ὁ Θεὸς εἶναι ὁ Πατὴρ· ὁ Χριστὸς
 εἶναι τὸ δεῖπνον· ἡ δικαιοσύνη του εἶναι ἡ
 στολή· ἡ χάρις του εἶναι τὰ κοσμήματα·
 ἱερεῖς, ἅγιοι καὶ ἄγγελοι εἶναι οἱ φίλοι καὶ
 οἱ δοῦλοι· καὶ σὺ, ὅστις ἀναγινώσκεις, ἐάν
 μόνον θέλῃς ἀνυποκρίτως νὰ μετανοήσῃς καὶ
 νὰ ἐπιστρέψῃς, εἴσαι ὁ εὐπρόσδεκτος ἄσωτος,
 τὸ χαροποιὸν παράδειγμα τῆς χάριτος ταύ-
 τῃς καὶ ἀγάπῃς !

ὦ βράχε ! ὦ ἀδάμας ! Τί ! δὲν ἐκινήθῃς
 ἀκόμη ! ἀκόμη δὲν ἀπεφάσισας νὰ στραφῇς
 ἀμέσως εἰς τὸν Θεόν, καὶ νὰ ἐλεηθῇς ! Θέ-
 λω ἔτι ἅπαξ δοκιμάσει· ἐάν τις ἐστέλλετο
 πρὸς σὲ ἀπὸ τῶν νεκρῶν, ἤθελες καταπει-
 σθῇς ; Ἀκουστον λοιπὸν τὴν φωνὴν ἀπὸ τῶν
 νεκρῶν, ἀπὸ τῶν κολαζομένων, κρᾶζουσας
 πρὸς σὲ νὰ μετανοήσῃς· « Παρακαλῶ σε νὰ
 τὸν πέμψῃς εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς μου
 (διότι ἔχω πάντες ἀδελφοὺς) διὰ νὰ τοὺς μαρ-
 τυρήσῃ ταῦτα, διὰ νὰ μὴ ἔλθωσι καὶ αὐτοὶ

εἰς τὸν τόπον τοῦτον τῆς βασάνου· ἐὰν ὑπά-
γῃ κἀνεῖς ἀπὸ τοῦς νεκροῦς εἰς ἐκείνους,
θέλουσι μετανοήσαι.» (Λουκ. ις'. 27—30.)
"Ακουσον, ὦ ἄνθρωπε! οἱ ἀμετανόηται προ-
κάτοχοί σου κηρύττουσιν εἰς σέ ἀπὸ τὰς
φλόγας τῆς γεέννης νὰ μετανοήσῃς." Ω! ἰδὲ
μόνον κάτω εἰς τὴν ἄβυσσον· βλέπεις πῶς ὁ
καπνὸς τοῦ βασανισμοῦ των ἀναβλίνει εἰς
αἰῶνα αἰώνων! Τί στοχάζεσαι περὶ τῶν ἀ-
λύσεων τούτων τοῦ σκοτούς; Εὐχαριστεῖσαι
νὰ καῆς; Βλέπεις πόσον ὁ σκώληξ κατα-
τρώγει· πόσον τὸ πῦρ λυσσᾷ! Τί λέγεις περὶ
ἐκείνης τῆς ἀδύσσου τῆς ἀπωλείας; Θέλεις
νὰ ἔχῃς τὴν κατοικίαν σου ἐκεῖ; "Ω, βάλε
τὸ ὠτίον σου εἰς τὴν θύραν τῆς κολάσεως·
ἀκούεις τὰς κατάρας, καὶ τὰς βλασφημίας,
καὶ τοὺς κλαυθμοὺς, καὶ τοὺς θρήνους, πῶς
θρηνοῦσι τὴν μωρίαν των καὶ καταρῶνται
τὰς ἡμέρας των; Πῶς βρυχῶνται καὶ τρύ-
ζουσι τοὺς ὀδόντας των; πόσον βαθεῖς οἱ ἀ-
ναστεναγμοί των, πόσον ἀκατάληπτος ἡ ἀ-
θλιότης των! Ἐὰν αἱ κραυγαὶ τοῦ Κορέ,
Δαθὰν καὶ Ἀβειρὼν ἦσαν τόσο φρικταί, (ὅτε

ἡ γῆ ἐσχίσθη καὶ ἤνοιξε τὸ στόμα της, καὶ κατέπιεν αὐτούς, καὶ ὅλα ὅσα ἦσαν εἰς αὐτούς) ὥστε ὅλος ὁ Ἰσραὴλ ἔφυγαν εἰς τὴν βοήν αὐτῶν· ὦ, πόσον φοβερά ἤθελεν εἰσθαῖ ἡ βοή, ἐὰν ὁ Θεὸς ἀνεστήκονε τὸ κάλυμμα ἀπὸ τὸ στόμα τῆς γεέννης, καὶ ἄρνευε τὰς κραυγὰς τῶν κολαζομένων νὰ ἀναβαίνωσι μετὰ τὴν φρίκην των εἰς τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων! καὶ ἀπὸ ὅλων τοὺς θρήνους καὶ ὀδυρμοὺς αὐτῶν, οὗτος εἶναι ὁ κατανυκτικώτατος καὶ φρικωδέστατος, «αἰωνίως! αἰωνίως!» Ζῇ Κύριος, ὅστις ἔκαμε τὴν ψυχὴν σου, ὀλίγας μόνον ὥρας εἶσαι μακρὰν ἀφ' ὅλα ταῦτα, ἐκτὸς ἐὰν μετανοήσης καὶ ἐπιστραφῇς.

”Ω! ἐγὼ καταθυλίζομαι καὶ χάνομαι ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν ἐπιχειρημάτων, τὰ ὅποια ἐδυνάμην νὰ παραστήσω. Ἐὰν ὑπάρχη τι σοφὸν εἰς ὅλον τὸν κόσμον εἶναι τοῦτο, νὰ μετανοήσης καὶ νὰ εἰσέλθῃς· ἐὰν ὑπάρχη τι δίκαιον· ἐὰν ὑπάρχη τι ἔλλογον, εἶναι τοῦτο. Ἐὰν ὑπάρχη τι εἰς τὸν κόσμον, τὸ ὅποιον δύναται νὰ ὀνομασθῇ μανία καὶ μωρία, καὶ

ἐὰν ὑπάρχη τι, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ ὀνομα-
σθῇ ἡλίθιον, ἄτοπον, κτηνῶδες καὶ ἄλογον,
εἶναι τοῦτο, τὸ νὰ ἐμμένῃς εἰς τὴν ἀμετα-
νόητον κατάστασίν σου. Ἄς σὲ παρακαλέ-
σω, ἐπειδὴ καὶ δὲν θέλεις ἐκουσίως νὰ κα-
ταστρέψῃς σεαυτὸν, νὰ καθήσῃς καὶ νὰ
σταθμίσῃς, ἐκτὸς τῶν μέχρι τοῦδε εἰρημέ-
νων, τὰ ἀκόλουθα κινοῦντα αἷτια, καὶ ἃς
εἴπῃ ἡ συνείδησίς σου, ἐὰν δὲν ᾖναι λογι-
κώτατον τὸ νὰ μετανοήσῃς καὶ νὰ ἐπι-
στρέψῃς.

Α'. Ὁ Θεός, ὅστις σὲ ἔπλασε, σὲ προσ-
καλεῖ μὲ πολλὴν εὐσπλαγχνίαν.

Ἡ γλυκυτάτη καὶ πανελεήμων φύσις αὐ-
τοῦ σὲ προσκαλεῖ. Ὡ τῆς ἀγαθότητος τοῦ
Θεοῦ, τῆς ἀπείρου εὐσπλαγχνίας του, καὶ
τοῦ μεγάλου ἐλέους του ! Καθὼς οἱ οὐρανοὶ
εἶναι ὑψηλότεροι τῆς γῆς, οὕτω καὶ αἱ ὁδοὶ
αὐτοῦ εἶναι ὑπεράνω τῶν ὁδῶν ἡμῶν, καὶ οἱ
διαλογισμοὶ αὐτοῦ ὑπεράνω τῶν διαλογισμῶν
ἡμῶν. « Εἶναι πλήρης συμπαθείας, καὶ οἰ-
κτιρμῶν, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος. » Τοῦτο
εἶναι μέγα ἐπιχείρημα διὰ νὰ καταπείσῃ

τοὺς ἁμαρτωλοὺς νὰ εἰσέλθωσιν· «Ἐπιστρέψατε πρὸς Κύριον τὸν Θεὸν σας· διότι εἶναι ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος, καὶ μεταμελούμενος διὰ τὸ κακόν.» (Ἰωήλ. β'. 13.) Ἐὰν ὁ Θεὸς δὲν μετεμελεῖτο διὰ τὸ κακόν, τότε ἠθέλαμεν ἔχει ἀθυμίαν πρὸς τὴν μετάνοιαν. Ἐὰν δὲν ὑπῆρχεν ἐλπίς ἐλέους, δὲν ἠθέλεν εἶσθαι θαυμαστὸν, ἔάν οἱ ἀντάρται ἐπέμενον· ἀλλὰ ποτὲ ὑπήκοοι δὲν ἀπήλαυσαν τοιοῦτον οἰκτίρμονα ἡγεμόνα, οὐδὲ ἀπῆντησαν τοιαύτην εὐσπλαγχνίαν, ὑπομονὴν καὶ ἐπιείκειαν, ὅποια σεῖς. «Τίς εἶναι Θεὸς καθὼς σὺ συγχωρῶν ἀνομίαν;» (Μιχ. ζ'. 18.) Ὁ ἁμαρτωλοῖ, ἰδέτε μὲ ποῖον Θεὸν ἔχετε νὰ κάμνητε· ἔάν μόνον θελήσητε νὰ ἐπιστρέψητε, θέλει ἐπιστρέψει καὶ αὐτός, καὶ θέλει σᾶς εὐσπλαγχνισθῇ· θέλει καταστρέψει τὰς ἀνομίας σας, καὶ θέλει ῥίψει ὅλας τὰς ἁμαρτίας σας εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης. (Μιχ. ζ'. 19.) «Ἐπιστρέψατε πρὸς ἐμέ, καὶ ἐγὼ θέλω ἐπιστρέψει πρὸς σᾶς, λέγει Κύριος τῶν δυνάμεων. (Μαλαχ. γ'. 7.) — Οἱ ἁμαρτωλοὶ δὲν σφάλλουσιν ἔ-

χοντες πολὺ ὑψηλὰς ἐννοίας περὶ τοῦ ἐλέους τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ 1) παραθλέποντες τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ 2) ὑποσχόμενοι εἰς ἑαυτοὺς ἔλεος ἐκτὸς τῆς ὁδοῦ τοῦ Θεοῦ. Τὸ ἔλεος αὐτοῦ εἶναι πέραν πάσης φαντασίας, μεγάλοι οἰκτιρμοὶ, πολυποίκιλοι οἰκτιρμοὶ, (Νεεμ. θ', 19.) φιλόστοργοι οἰκτιρμοὶ, πιστοὶ οἰκτιρμοὶ, αἰώνιοι οἰκτιρμοὶ καὶ ὅλοι οὗτοι εἶναι ἰδικοὶ σου, ἂν θελήσῃς νὰ ἐπιστρέψῃς. Θέλεις νὰ εἰσέλθῃς; Ὁ Κύριος ἀπεκδύθη τὸν φόβον, καὶ ἤγειρε θρόνον χάριτος. Προεκτείνει τὸ χρυσοῦν σκῆπτρον· ἤγγισε καὶ ζῆσε. Ἦθελέ ποτε ἐλεήμων ἄνθρωπος φονεύσει τὸν ἐχθρόν του προσκίπτοντα εἰς τοὺς πόδας του, ὁμολογοῦντα τὸ ἁμάρτημά του, ζητοῦντα συγχώρησιν καὶ παρακαλοῦντα νὰ κάμῃ συνθήκην εἰρήνης μετ' αὐτοῦ; πολὺ ὀλιγώτερον ὁ πανελεήμων Θεός. Μελέτα τὸ ὄνομα αὐτοῦ. ("Εξοδ. λδ'. 7.) φυλάττων ἔλεος διὰ χιλιάδας, συγχωρῶν ἁνομίαν καὶ παράβασιν καὶ ἁμαρτίαν.

Αἱ ἐνθαρρύντικαὶ προσκλήσεις αὐτοῦ καὶ ὑποσχέσεις σὲ παρακαλοῦσιν. "Α! πόσον ἐν-

θέρμως σὲ ζητεῖ τὸ ἔλεος ! μὲ πόσῃν ἀγάπῃν,
μὲ πόσῃν ἐπιμονῇν σὲ καλεῖ ! μὲ πόσῃν σπου-
δῇν θέλει νὰ σὲ κάμῃ ἰδικόν του ! « Ἐπί-
στρεψον Ἰσραὴλ, ἡ ἀποστάτις, λέγει ὁ Κύ-
ριος, καὶ δὲν θέλω κάμει νὰ πέσῃ ἡ ὀργή
μου ἐπάνω εἰς ἐσᾶς, διότι ἐγὼ εἶμαι ἐλεή-
μων, λέγει ὁ Κύριος καὶ δὲν θέλω φυλάττει
τὴν ὀργὴν διὰ παντός· μόνον γνῶρισε τὴν
ἀνομίαν σου. Ἐπιστρέψατε, υἱοὶ ἀποστά-
ται, λέγει ὁ Κύριος, καὶ θέλω ἰατρεύσει
τὰς ἀποστασίας σας. Σὺ ἐπόρνευσας μὲ πολ-
λοὺς ἐραστάς, ὅμως ἐπίστρεψε πάλιν εἰς
ἐμὲ, λέγει ὁ Κύριος. » (Ἱερεμ. γ'. 1—12.)
« Ζῶ ἐγὼ, λέγει Κύριος ὁ Θεός, δὲν θέλω
τὸν θάνατον τοῦ ἁμαρτωλοῦ, ἀλλὰ νὰ ἐπι-
στρέψῃ ὁ ἀσεβὴς ἀπὸ τὸν δρόμον του καὶ νὰ
ζῇ. Ἐπιστρέψατε, ἐπιστρέψατε ἀπὸ τοὺς
πονηροὺς δρόμους σας· διατί ν' ἀποθάνητε,
οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ; » (Ἱεζεκ. λγ'. 11.) « Ἐάν
ὁ ἄνομος ἐπιστραφῇ ἀπὸ ὅλας τὰς ἀνομίας
του, τὰς ὁποίας ἔπραξε, καὶ φυλάξῃ ὅλα
τὰ διατάγματά μου, καὶ πράττῃ ὅ,τι εἶναι
νόμιμον καὶ δίκαιον, βέβαια θέλει ζήσῃ,

δὲν θέλει ἀποθάνει. Ὅλαι αἱ ἀνομίαι, τὰς
 ὁποίας ἔπραξε, δὲν θέλουν μνημονευθῆ εἰς
 αὐτόν· εἰς τὴν δικαιοσύνην του, τὴν ὁποίαν
 ἔπραξε, θέλει ζήσει » (Ἰεζεκ. ιη' 21, 22.)
 Μετανοήσατε καὶ ἐπιστρέψατε ἀπὸ θλας σας
 τὰς ἀνομίας· οὕτως ἡ ἀδικία δὲν θέλει εἰ-
 σθαι ὁ ἀφανισμὸς σας. Ἀπορρίψατε ἀπ' ἐ-
 πάνω σας ὅλας τὰς ἀνομίας, τὰς ὁποίας
 ἤνομήσατε εἰς ἐμέ, καὶ κάμετε εἰς τὸν ἑαυ-
 τόν σας νέαν καρδίαν καὶ νέον πνεῦμα· διότι
 οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ διατί ν' ἀποθάνητε; ἐγὼ
 βέβαια δὲν θέλω τὸν θάνατον τοῦ ἀποθνή-
 σκοντος, λέγει Κύριος ὁ Θεός· διὰ τοῦτο ἐ-
 πιστρέψατε καὶ ζήσατε.» (Ἰεζεκ. ιη' 30
 —32.) ὦ κατανυκτικαί, χαρίεσαι λέξεις!
 φωνὴ Θεοῦ, ὄχι ἀνθρώπου! Οὗτος δὲν εἶναι
 τρόπος ἀνθρώπων, ὁ προσβεβλημένος ἡγεμὼν
 νὰ ἰκετεύῃ τὸν προσβάλλοντα καὶ προδοτι-
 κὸν ἀντάρτην. ὦ πόσον τὸ ἔλεος σέ ἀκο-
 λουθεῖ καὶ σέ παρακαλεῖ! Δὲν συνετρίβη
 εἰσέτι ἡ καρδιά σου; ὦ, εἴθε σήμερον νὰ
 ἤκουες τὴν φωνὴν του!

Β'. Αἱ πύλαι τοῦ οὐρανοῦ ἠνεώχθησαν

ἔμπροσθέν σου, αἱ αἰώνιοι πύλαι ἀνεπετά-
σθησαν πρὸς σέ, καὶ εὐρύχωρος σοὶ προσ-
φέρεται εἴσοδος εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ οὐ-
ρανοῦ.

Ὁ Χριστὸς τώρα πρὸς σέ ἀποτείνεται,
καὶ σὲ καλεῖ νὰ ἐγερθῇς καὶ νὰ καθέξῃς
τὴν ἀγαθὴν ταύτην γῆν. Θεώρησον τὴν δό-
ξιν τοῦ ἄλλου κόσμου, καθὼς παριστάνεται
εἰς τὸν χάρτην τοῦ εὐαγγελίου· ἀνάβα εἰς
τὸ Φασγὰ τῶν ἐπαγγελιῶν, καὶ στρέψον τοὺς
ὀφθαλμούς σου πρὸς βορρᾶν, καὶ πρὸς μεσημ-
βρίαν, καὶ πρὸς ἀνατολὰς, καὶ πρὸς δυσμὰς,
καὶ ἰδὲ τὴν ἀγαθὴν γῆν τὴν πέραν τοῦ Ἰορ-
δάνου, καὶ τὸ καλὸν ἐκεῖνο ὄρος· θεώρησον
τὸν παράδεισον τοῦ Θεοῦ, ποτιζόμενον ἀπὸ
τοὺς ῥύακας τῆς δόξης. Ἐγείρε καὶ διέρχου
τὴν γῆν ταύτην κατὰ μῆκος καὶ πλάτος·
διότι τὴν γῆν, τὴν ὁποίαν βλέπεις, ὁ Κύριος
θέλει δώσει εἰς σέ διὰ παντός, ἂν μόνον θε-
λήσῃς νὰ ἐπιστρέψῃς. Ἄς εἴπω πρὸς σέ, ὡς
ὁ Παῦλος πρὸς τὸν Ἀγρίππαν «Πιστεύεις
τοὺς προφήτας;» Ἐὰν πιστεύῃς τωόντι, ἰδὲ
μόνον πόσα ἔνδοξα πράγματα ἐλαλήθησαν

περὶ τῆς πόλεως τοῦ Θεοῦ, καὶ γινώριζε, ὅτι
ὅλα ταῦτα προσφέρονται εἰς σὲ ἐν ὀνόματι
τοῦ Θεοῦ. Ὡς ὁ Θεὸς εἶναι ἀληθής, αὕτη
αἰωνίως θέλει εἶσθαι ἰδική σου, ἐὰν μόνον
θέλῃς νὰ ἐπιστρέψῃς ἐντελῶς.

Ἴδὲ τὴν πόλιν τὴν ἐκ καθαροῦ διαφανοῦς
χρυσίου, τῆς ὁποίας τὰ θεμέλια εἶναι κε-
κοσμημένα με παντὸς εἶδους πολυτίμους λί-
θους, τῆς ὁποίας αἱ πύλαι εἶναι μαργαρίται,
τῆς ὁποίας τὸ φῶς εἶναι ἡ δόξα, τῆς ὁποίας
ναὸς εἶναι ὁ Θεός. Πιστεύεις τοῦτο ; Ἐὰν τὸ
πιστεύῃς, δὲν εἶσαι παράφρων μὴ θέλων νὰ
λάβῃς κατοχὴν αὐτῆς, ἐνῶ αἱ πύλαι ἀνοί-
γονται πρὸς σὲ, καὶ προσκαλεῖσαι νὰ εἰσέλ-
θῃς ; Ὡ σεῖς, υἱοὶ τῆς μωρίας, θέλετε νὰ
ἐναγκαλισθῇτε τὴν κοπρίαν καὶ νὰ ἀπορρί-
ψῃτε τὴν βασιλείαν ; Ἴδου ὁ Κύριος σᾶς ἀ-
ναβιβάζει εἰς τὸ ὄρος, σᾶς δεικνύει τὴν βα-
σιλείαν τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὅλην τὴν δόξαν
αὐτῆς, καὶ σᾶς λέγει· Ὅλα ταῦτα θέλω
σᾶς δώσει, ἂν μόνον θελήσῃτε νὰ ἐπιστρέ-
ψῃτε εἰς ἐμέ· ἂν θέλῃτε νὰ ὑποταχθῇτε εἰς
τὸ ἔλεος, νὰ δεχθῇτε τὸν Υἱόν μου, καὶ νὰ

ὑπηρετῆτε ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ἀγιότητι. Ὡ-
μωροὶ καὶ βραδεῖς τὴν καρδίαν εἰς τὸ νὰ
πιστεύσητε· θέλετε νὰ ζῆτε καὶ νὰ ὑπη-
ρετῆτε τὸν κόσμον, καὶ ν' ἀμελῆτε τὴν αἰώ-
νιον δόξαν; Τί! νὰ μὴ ἐμδῆτε εἰς τὸν πα-
ράδεισον, ἀφ' οὗ ἡ φλογερὰ ῥομφαία, ἥτις
ἔκκειτό ποτε διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν εἴσοδον,
χρησιμεύει τώρα εἰς τὸ νὰ ὠθῇ μέσα εἰς αὐ-
τόν! Ἀλλὰ σεῖς θέλετε εἰπεῖ ὅτι δὲν κρίνω
μέ ἀδελφικὴν ἀγάπην, στοχαζόμενος ἐσᾶς
ἀπίστους. Τί λοιπὸν νὰ στοχασθῶ περὶ ὑ-
μῶν; Ἡ ἀπονενοημένοι ἄπιστοι εἰσθε, ὥστε
δὲν πιστεύετε τοῦτο, ἧ ἔξω φρενῶν, οἵτινες
γνωρίζετε μὲν καὶ πιστεύετε τὸ ἔξοχον καὶ
τὴν αἰωνιότητα τῆς δόξης ταύτης, καὶ ὁμῶς
τόσον φρικωδῶς ἀμελεῖτε αὐτήν.

Προσέξατε μόνον εἰς τὸ προσφερόμενον εἰς
σᾶς· τὴν μακαρίαν βασιλείαν, «βασιλείαν
δόξης, βασιλείαν δικαιοσύνης, βασιλείαν εἰ-
ρήνης, καὶ αἰώνιον βασιλείαν.» Ἐνταῦθα
θέλεις κατciκεῖ, ἐνταῦθα θέλεις βασιλεύει
διὰ παντός· καὶ ὁ Κύριος θέλει σὲ καθίσει
ἐπὶ θρόνου δόξης, καὶ μετὴν ἰδίαν του χεῖρα

θέλει ἐπιθέσει τὸ βασιλικὸν διαδῆμα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σου, καὶ σὲ δώσει στέφανον ὃχι ἐξ ἀκανθῶν· διότι αὐτοῦ δὲν θέλει εἶσθαι ἀμαρτία οὐδὲ θλίψεις· ὃχι ἐκ χρυσοῦ, διότι οὗτος θέλει εἶσθαι ἀχρεϊέστερος παρὰ τὴν λάσπην κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν· ἀλλὰ στέφανον ζωῆς, «στέφανον δικαιοσύνης, στέφανον δόξης»· μάλιστα «θέλεις ἐνδυθῇ τὴν δόξαν ὡς ἔνδυμα, καὶ θέλεις λάμπει ὡς ὁ ἥλιος εἰς τὸ στερέωμα, εἰς τὴν δόξαν τοῦ Πατρὸς σου.» Ἐπίβλεψον τώρα ἐπὶ τὴν οὐθενὸς ἀξίαν σάρκα σου· καὶ αὕτη αὕτη ἡ σὰρξ σου, ἥτις εἶναι ἀπλῇ κόνις καὶ σποδὸς, θέλει εἶσθαι λαμπροτέρα παρὰ τοὺς ἀστέρας. Ἐν ἐνὶ λόγῳ, θέλεις γείνει ὅμοιος «μὲ τοὺς ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ,» καὶ «θέλεις βλέπει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν δικαιοσύνῃ.» Σκέψου τώρα καὶ εἰπέ μοι, πιστεύεις πλέον; Ἐὰν ὃχι, ἡ συνείδησίς σου πρέπει νὰ σὲ κηρύξῃ ἄπιστον· διότι εἶναι αὐτὸς ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, τὸν ὁποῖον ἐγὼ λαλῶ.

Ἄλλ' ἐὰν λέγῃς, ὅτι πιστεύεις, ὡς μάθω ἔπειτα τὴν ἀπόφασίν σου. Θέλεις νὰ ἐναγ-

καλίσθῃς τοῦτο ὡς εὐδαιμονίαν σου; Θέλεις
 νὰ παραιτήσης τὰ ἁμαρτωλά σου κέρδη, τὰς
 ἀπηγορευμένας ἡδονάς σου; Θέλεις νὰ κα-
 ταπατήσης τὴν ὑπόληψιν τοῦ κόσμου, καὶ
 νὰ κλείσης τὰ ὦτά σου πρὸς τὰς κολακείας
 αὐτοῦ, καὶ ν' ἀποσπασθῇς ἀπὸ τὰς ἀγκά-
 λας του; Εὐχαριστεῖται νὰ ὑπομείνης ὄνει-
 δος καὶ πένιαν, ἐὰν ταῦτα εὐρίσκωνται εἰς
 τὴν πρὸς τὸν οὐρανὸν ὁδόν, καὶ νὰ ἀκολου-
 θήσης τὸν Κύριον μὲ ταπεινὴν αὐταπάρνη-
 σιν, διάγων ἐπίμοχθον καὶ δυσάρεστον πρὸς
 τὴν σάρκα βίον; Ἐὰν οὕτω, τὸ πᾶν εἶναι
 ἰδικόν σου, καὶ τοῦτο αἰώνως.

Καὶ δὲν εἶναι δικαία ἡ προσφορά; Δὲν
 εἶναι δίκαιον νὰ κολασθῇ, ὅστις θέλει νὰ ἐξ-
 ακολουθῇ καὶ νὰ χαθῇ, ἐν ᾧ δύναται νὰ ἔχη
 ὅλα ταῦτα, μόνον ἀποδεχόμενος αὐτά; Θέ-
 λεις νὰ πιστεύσης ὅτι σὲ λέγει ὁ Θεός; Θέ-
 λεις ν' ἀφήσης τὸν κόσμον, καὶ νὰ ἐλευθε-
 ρώσης τὰς χεῖράς σου ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας σου,
 καὶ νὰ ἐναγκαλισθῇς τὴν αἰώνιον ζωὴν; Ἐὰν
 ὅχι, ὡς σὲ εἶπη ἡ συνείδησις ἂν δὲν ᾔσαι ἔξω
 φρενῶν, παραμελῶν τοσοῦτον εὐδαίμονα ἐκ-

λογήν, διὰ τῆς ὁποίας ἡδύνασο νὰ γείνης μακάριος εἰς αἰῶνας αἰώνων.

Γ'. Ὁ Θεὸς θέλει δώσει εἰς σὲ ἀνεκλάλητα προνόμια κατὰ τὸ παρόν.

Ἄν καὶ τὸ πλήρωμα τῆς μακαριότητός σας θέλῃ ἀναβληθῇ εἰς τὴν μέλλουσαν ζωὴν, δὲν θέλει ὁμοῦς σᾶς δώσει ὁ Θεὸς μικρὰ πράγματα καὶ ἐνταῦθα· θέλει σᾶς ἐξαγοράσει ἀπὸ τὴν δουλείαν· θέλει σᾶς ἀποσπάσει ἀπὸ τοὺς ὄνυχας τοῦ λέοντος «ὁ ὄφις θέλει κεντήσῃ τὴν πτέρναν σας, ἀλλὰ σεῖς θέλετε συντρίψει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.» «θέλει σᾶς ἐλευθερώσει ἀπὸ τὸν παρόντα τοῦτον πονηρὸν αἰῶνα.» (Γαλ. α'. 4.) Ἡ εὐτυχία δὲν θέλει σᾶς καταστρέψει, οὐδὲ ἡ συμφορὰ θέλει σᾶς χωρίσει ἀπὸ αὐτόν.

Θέλει σᾶς ἐξαγοράσει ἀπὸ τὴν δύναμιν τοῦ τᾶφου, καὶ κάμει τὸν βασιλέα τῶν τρόμων (τὸν θάνατον) ἄγγελον εἰρήνης πρὸς σᾶς· καὶ θέλει ἀφαιρέσει τὴν κατάραν ἀπὸ τὸν σταυρὸν, καὶ κάμει τὴν θλίψιν λέσθητα καθαρισμοῦ, ἱατρικὸν, πτυάριον, διὰ ν' ἀποβάλλῃ τὸ ἄχυρον καὶ νὰ καθαρίσῃ τὸν νοῦν. Θέ-

λει σᾶς σώσει ἀπὸ τὴν κράτησιν τοῦ νόμου, καὶ τρέψει τὴν κατάραν εἰς εὐλογίαν πρὸς σᾶς. Αὐτὸς ἔχει τὰς κλεῖς τοῦ ἅδου καὶ τοῦ θανάτου, καὶ κλείει καὶ οὐδεὶς ἀνοίγει, καὶ θέλει κλείσει τὸ στόμα αὐτοῦ, ὥς ποτε ἔκλεισε τὰ στόματα τῶν λεόντων, διὰ νὰ μὴ βλαφθῇτε ὑπὸ τοῦ δευτέρου θανάτου.

Πρὸς τούτοις ὅχι μόνον θέλει σᾶς σώσει ἀπὸ τὴν ἀθλιότητα, ἀλλὰ καὶ θέλει σᾶς ἐγκαθιδρύσει εἰς ἀνεκκλήτητα προνόμια. Θέλει παραδώσει ἑαυτὸν εἰς σᾶς. Θέλει εἶσθαι φίλος καὶ πατὴρ πρὸς σᾶς. Θέλει εἶσθαι ἥλιος καὶ ἀσπὶς εἰς σᾶς. Ἐν ἐνὶ λόγῳ θέλει εἶσθαι εἰς σᾶς Θεός. Καὶ τί περισσότερον δύναται νὰ λεχθῇ; Τί ἐμπορεῖτε νὰ περιμένητε, ὥς ὁ Θεὸς νὰ πράξῃ διὰ σᾶς, καὶ νὰ ᾔναι διὰ σᾶς; τοῦτο θέλει πράξει, τοῦτο θέλει γείναι. Ἐκείνη, ἣτις νυμφεύεται βασιλέα, περιμένει, ὅτι οὗτος θέλει πράττει πρὸς αὐτὴν ὡς βασιλεὺς, ὅτι θέλει τὴν κάμει νὰ ζῇ ὥπως ἀρμόζει πρὸς τὸν βαθμὸν τῆς, καὶ νὰ ἔχῃ ἀνάλογον προῖκα· ὅστις δ' ἔχει βασιλέα πατέρα ἢ φίλον, περιμένει, ὅτι οὗτος θέλει

πράξει πρὸς αὐτὸν ὡς βασιλεὺς. Φεῦ ! οἱ βασιλεῖς καὶ μονάρχαι τῆς γῆς, οἱ τοσοῦτον ὑπεράνω ὑμῶν, δὲν εἶναι εἰμὴ ὡς αἱ ζωγραφημέναι πεταλοῦδαι μεταξὺ τῶν λοιπῶν τοῦ εἵδους των, καὶ ὡς ὁ καλλίχρους σκώληξ μεταξὺ τῶν λοιπῶν σκωλήκων, παραβαλλόμενοι πρὸς τὸν Θεόν. Καθὼς ὑπερβαίνει ἀπείρως τὴν δόξαν καὶ δύναμιν τῆς σιλπνῆς του κόνεως, οὕτω θέλει ὑπερβῆ ἄσυγκρίτως κατὰ τὰς εὐεργεσίας πρὸς τοὺς ἀγαπητούς του πᾶν ὅ,τι οἱ βασιλεῖς δύνανται νὰ πράξωσι πρὸς τοὺς ἰδικούς των· «θέλει σᾶς ζῶσει χάριν καὶ δόξαν, καὶ δὲν θέλει κρατήσῃ κἀνέν καλὸν ἀπὸ σᾶς.» θέλει σᾶς λάβῃ ὡς υἱοὺς καὶ θυγατέρας του, καὶ σᾶς κάμῃ κληρονόμους τῶν ἐπαγγελιῶν του, καὶ καταστήσῃ τὴν αἰώνιον του διαθήκην μὲ σᾶς· θέλει σᾶς δικαιώσῃ ἀπὸ ὅλα ὅσα ὁ νόμος, ἡ συνείδησις καὶ ὁ Σατανᾶς δύνανται νὰ σᾶς κατηγορήσωσι· θέλει σᾶς ἐπιτρέψῃ ἐλευθέραν τὴν εἴσοδον εἰς τὴν παρουσίαν του, καὶ ἀποδεχθῇ τὸ πρόσωπόν σας καὶ τὰς προσευχὰς σας· θέλει κατοικεῖ εἰς σᾶς, καὶ τηρεῖ στα-

θεράν καὶ φιλικήν κοινωνίαν με σᾶς· τὸ ὅτιον
του θέλει εἶσθαι ἀνοικτόν, ἡ θύρα του ἀνοι-
κτῆ, ἡ ἀποθήκη του ἀνοικτῆ πρὸς σᾶς, καθ’
ὅλους τοὺς καιρούς· ἡ εὐλογία του θέλει μέ-
νει ἐπάνω σας, καὶ θέλει κάμει τοὺς ἐχθρούς
σας νὰ σᾶς ὑπηρετῶσι, καὶ νὰ ἐργάζωνται
τὰ πάντα διὰ τὸ καλόν σας.

Δ’. Οἱ ὅροι τοῦ ἐλέους σᾶς ἔγειναν ὅσον
τὸ δυνατόν συγκαταβατικοί. Ὁ Θεὸς ὑπε-
χώρησε τοσοῦτον εἰς τοὺς ἁμαρτωλοὺς, ὅσον
δύναται νὰ πράξῃ συμφώνως πρὸς τὴν τιμὴν
του. Αὐτὸς δὲν θέλει νὰ ᾔηται αἷτιος ἁμαρ-
τίας, οὐδὲ νὰ μιάνῃ τὴν δόξαν τῆς ἀγιωσύ-
νης του· καὶ πῶς ἡδύνατο νὰ ὑποχωρήσῃ πε-
ρισσότερον ἀφ’ ὅ,τι ὑπεχώρησε χωρὶς νὰ τὴν
μιάνῃ;

Ὁ Θεὸς δὲν ἐπιβάλλει εἰς σᾶς κἀνὲν πράγ-
μα παράλογον ἢ ἀδύνατον, ἐπὶ συνθήκῃ ζωῆς.
Δύο πράγματα ἔπρεπε νὰ γείνωσι κατὰ τὸ
πνεῦμα τῆς πρώτης διαθήκης· α’) πληρέστατα
νὰ ἱκανοποιήσωμεν τὰς ἀπαιτήσεις τῆς δι-
καισύνης διὰ παρελθόντα πταίσματα· β’)
νὰ ἐκτελῶμεν προσωπικῶς, ἐντελῶς καὶ διη-

νεκῶς ὅλον τὸν νόμον διὰ τὸν μέλλοντα και-
 ρόν· διὰ τῶν ἁμαρτιῶν μας ἀδύνατον καὶ διὰ
 τῶν δύο τούτων ὁδῶν. Ἀλλὰ βλέπε τὴν εὐερ-
 γητικὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τὰ δύο.
 Δὲν ἐπιμένει εἰς τὸ νὰ δώσητε σεῖς ἱκανο-
 ποίησιν, ἀλλ' εὐχαριστεῖται νὰ τὴν λάβῃ ἀπὸ
 τὸν Ἑγγυητὴν καὶ τοῦτον τὸν Ἑγγυητὴν
 αὐτὸς τὸν ἐπρομήθευσε. «Τὰ πάντα εἶναι
 ἀπὸ τὸν Θεόν, ὅστις μᾶς ἐφιλίωσε μὲ τὸν
 ἑαυτὸν του διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἔ-
 δωκεν εἰς ἡμᾶς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς φιλιώ-
 σεως, ὅτε ὁ Θεὸς ἦτον ἐν Χριστῷ φιλιόνων
 τὸν κόσμον μὲ τὸν ἑαυτὸν του, μὴ λογαριά-
 ζων εἰς αὐτοὺς τὰ σφάλματά των, καὶ ἔβα-
 λεν εἰς ἡμᾶς τὸν λόγον τῆς φιλιώσεως.» (Β'.
 Κορινθ. ε'. 18, 19.) Ἀνακηρύττει, ὅτι ἔλα-
 βε λύτρον καὶ δὲν περιμένει ἄλλο τι εἰμὴ νὰ
 δεχθῇτε τὸν Υἱόν του, «ὅστις ἐγένετο εἰς
 ἡμᾶς ἀπὸ Θεοῦ σοφία, δικαιοσύνη, ἁγια-
 σμός, καὶ ἀπολύτρωσις.» (Α'. Κορινθ. α'.
 30.) καὶ θέλει εἶσθαι δικαιοσύνη καὶ ἀ-
 πολύτρωσις εἰς σᾶς. «ὁ ὁποῖος ἀνεβάστασεν
 αὐτὸς τὰς ἁμαρτίας μας εἰς τὸ σῶμά του

ἐπὶ τοῦ ξύλου, διὰ ν' ἀποθάνωμεν εἰς τὰς ἁμαρτίας καὶ νὰ ζήσωμεν εἰς τὴν δικαιοσύνην.» (Α'. Πέτρ. β'. 24.) Ἐὰν λοιπὸν ἔλθῃτε διὰ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ, καὶ ἀγωνισθῇτε ἐκ καρδίας νὰ ἀρέσκητε εἰς αὐτόν, ἔχοντες τοῦτο ὡς τὴν κυριωτέραν φροντίδα σας, θέλει εὐσπλάγχχνως σᾶς παραδεχθῇ.

Ὡ! θεωρήσατε τὴν συγκατάθεσιν τοῦ Θεοῦ σας· ἃς εἶπω πρὸς σᾶς, ὡς οἱ δοῦλοι τοῦ Νεεμάν πρὸς αὐτόν· «Πάτερ μου, ἐὰν ὁ προφήτης ἤθελε σὲ εἰπεῖ μέγα τι πρᾶγμα, δὲν ἤθελες κάμει αὐτό; πόσω μᾶλλον τώρα, ὅταν σὲ λέγῃ, λούσου καὶ καθαρίσω!» (Β'. Ἰβασιλ. ε. 13.) Ἐὰν ὁ Θεὸς ἐξήτει φρικτὸν τι, αὐστηρὸν καὶ σκληρὸν πρᾶγμα ἀπὸ σᾶς, διὰ ν' ἀποφύγητε τὴν αἰώνιον καταδίκην, δὲν ἠθέλετε τὸ κάμει; Ἐὰν καθ' ὑπόθεσιν ἐπρόκειτο νὰ δαπανήσητε ὅλας τὰς ἡμέρας σας ἐν θλίψει εἰς ὁλολύζουσάν τινα ἔρημον, ἢ «νὰ προσφέρητε τὸν καρπὸν τῆς κοιλίας σας διὰ τὴν ἁμαρτίαν τῆς ψυχῆς σας», (Μιχ. ς'. 7.) δὲν ἠθέλετε μετ' εὐγνωμοσύνης δεχθῇ τὴν αἰώνιον ἀπολύτρωσιν, ἃς

ἦσαν καὶ τοιαῦται αἱ συνθήκαι ; Πρὸς τοῦ-
τοις μάλιστα, ἐὰν ὁ Θεὸς σᾶς ἔλεγε νὰ
καίησθε εἰς τὸ πῦρ ἑκατομμύρια αἰῶνων, ἢ
τοσοῦτον καιρὸν νὰ βασανίζησθε εἰς τὴν κό-
λασιν, δὲν ἠθέλετε εὐχαρίστως τὸ παραδεχ-
θῆ ; Φεῦ ! ὅλα ταῦτα δὲν εἶναι εἰμὴ οὐδὲν
ὥς πρὸς τὴν αἰωνιότητα. Ἐὰν ὁ προσβε-
βλημένος Δημιουργὸς σᾶς ἐκράτει ἔν μόνον
ἔτος εἰς τὰ βασανιστήρια, καὶ ἔπειτα σᾶς
ἐπρότεινε νὰ παραιτήσητε τὰς ἁμαρτίας σας,
νὰ παραδεχθῆτε τὸν Χριστὸν, καὶ νὰ τὸν
δουλεύσητε ὀλίγα ἔτη μὲ αὐταπάρνησιν, ἢ
νὰ μείνητε εἰς ταύτην τὴν κατάστασιν αἰ-
ωνίως, στοχάζεσθε ὅτι ἠθέλετε διστάσει καὶ
διαφιλονεικήσει περὶ τῶν συνθηκῶν, καὶ ἀμ-
φιβάλλει ἂν ἔπρεπε νὰ παραδεχθῆτε τὴν πρό-
τασιν ; Ὡ ἀμαρτωλὲ, ἐπίστρεψε καὶ ζῆσε·
διατί ν' ἀποθάνης, ὅταν δύνασαι νὰ ἔχῃς
ζωὴν δωρεάν, ὅταν τὸ ἔλεος σὲ ἱκετεύῃ νὰ
σωθῇς ; Ἐὰν ἠδύνασο νὰ εἴπῃς, « Κύριε, σὲ
ἐγνώρισα, ὅτι εἶσαι σκληρὸς ἄνθρωπος, »
(Ματθ. κε'. 21.) καὶ τότε ἀκόμη δὲν ἠδύ-
νασο νὰ ἔχῃς οὐδεμίαν πρόφασιν. Ἀλλ' ὅταν

ὁ Θεὸς τοῦ οὐρανοῦ ἔκυψε τοσοῦτον, καὶ συγκατετέθη εἰς τοιοῦτον βαθμὸν, ἕαν ἀκόμη ἀφίστασαι, τίς θέλει συνηγορήσει ὑπὲρ σοῦ ;

Ἔνστασις. Μ' ὅλα τὰ πλεονεκτήματα τῆς νέας ταύτης Διαθήκης εἶμαι ἀνίκανος νὰ μετανοήσω καὶ νὰ πιστεύσω, καὶ οὕτω νὰ ἐνδώσω εἰς τὰς ἀπαιτήσεις.

Ἀπόκρισις. Ἡ ἱκανότης σου εἶναι τοσαύτη, ὥστε νὰ ἔχῃς χρέος νὰ μετανοήσῃς ἄνευ ἀναβολῆς. Ἀλλ' ἡ ἀκόλουθος σκέψις ὡς χρησιμεύσῃ ὡς πληρεστέρα ἀπόκρισις.

Ε'. Ὁ Θεὸς σᾶς προσφέρει δλην τὴν ἀπαιτουμένην χάριν πρὸς ἐνίσχυσίν σας. «Ἐξέτεινα τὴν χειρὰ μου, καὶ κἀνεῖς δὲν ἐπρόσεχε.» (Παροιμ. α'. 24.) Καὶ ἂν καὶ ἦσθε βεβουθισμένοι εἰς τὸν λάκκον τῆς ἀθλιότητος ἐκείνης, ἐκ τῆς ὁποίας ποτὲ δὲν δύνασθε νὰ ἐκδοῇτε, ὁ Χριστὸς σᾶς προσφέρει βοήθειαν νὰ ἐξέλθητε· ἐκτείνει πρὸς σᾶς τὴν χειρὰ τῆς καὶ ἕαν χαθῇτε, χάνεσθε, διότι ἀπορρίπτετε τὴν βοήθειάν του. «Ἴδου στέκω εἰς τὴν θύραν καὶ κρούω, ἕαν τις ἀνοίξῃ τὴν θύραν,

θέλω εἰσελθεῖν πρὸς αὐτόν.» (Ἀποκάλ. γ. 20.) Καὶ ἐὰν ᾦσθε πτωχοὶ καὶ ταλαίπωροι, καὶ τυφλοὶ, καὶ γυμνοὶ, ὁ Χριστὸς σᾶς προσφέρει θεραπείαν τῆς τυφλώσεώς σας, κάλυμμα τῆς γυμνότητός σας, πλοῦτον αὐτὸ τῆς πτωχείας σας· σᾶς προσφέρει τὴν δικαιοσύνην του, τὴν χάριν του. « Συμβουλεύω σε ν' ἀγοράσῃς ἀπὸ ἐμὲ χρυσίον διὰ νὰ πλουτήσῃς, καὶ φορέματα λευκὰ διὰ νὰ ἐνδυθῇς, καὶ κολλύριον νὰ κρίσῃς τοὺς ὀφθαλμούς σε διὰ νὰ βλέπῃς.» (Ἀποκάλ. γ. 18.) Λέγεις ὅτι οἱ ὄροι εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐκτελεσθῶσι· διότι δὲν ἔχω τι, μὲ τὸ ὁποῖον ν' ἀγοράσω. Πρέπει νὰ γνωρίζῃς ὅτι ἡ ἀγορὰ αὕτη γίνεται «χωρὶς ἀργύριον καὶ χωρὶς τιμὴν.» (Ἡσαΐας νε'. 1.) Ἡ ἀγορὰ αὕτη εἶναι παράκλησις καὶ ζήτησις ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σε. Ὁ Θεὸς σε διατάττει νὰ γνωρίσῃς αὐτόν καὶ νὰ τὸν φοβῇσαι. Λέγεις, Ναί· ἀλλ' ὁ νοῦς μου εἶναι τετυφλωμένος καὶ ἡ καρδιά μου ἐσκληρυμμένη ἀπὸ τὸν φόβον του. Ἀποκρίνομαι. Ὁ Θεὸς προσφέρει νὰ φωτίσῃ τὸν νοῦν

σου, καὶ νὰ σὲ διδάξῃ τὸν φόβον του, ὥστε
 τώρα, ἐὰν οἱ ἄνθρωποι ζῶσιν εἰς ἄγνοϊαν
 καὶ ἀπαλλοτριῶσιν ἀπὸ τοῦ Κυρίου, τοῦτο
 συμβαίνει διότι δὲν θέλουν νὰ ἐννοήσωσι, καὶ
 νὰ ἐπιθυμήσωσι τὴν γνῶσιν τῶν ὁδῶν του.
 «Ἐὰν ἐπικαλεσθῇς τὴν φρόνησιν, ἐὰν ζητή-
 σῃς αὐτὴν ὡς ἀργύριον, τότε θέλεις ἐννοήσαι
 τὸν φόβον τοῦ Κυρίου, καὶ τότε θέλεις εὐρεῖ
 τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ Θεοῦ.» (Παροιμ. β'. 3—
 5.) Δὲν εἶναι τοῦτο δικαία πρότασις; «Ἐ-
 πιστρέψατε ἀκούοντες τοὺς ἐλέγχους μου·
 ἰδοὺ ἐγὼ θέλω ἐκχύσει τὸ Πνεῦμά μου ἐπά-
 νω σας.» (Παροιμ. α'. 23.) "Ἄν καὶ ἀφ'
 ἑαυτοῦ σας δὲν δύνασθε νὰ κάμητε μηδὲν,
 ὅμως δύνασθε νὰ κάμητε τὰ πάντα διὰ τοῦ
 Πνεύματος του ἐνισχύοντός σας, καὶ αὐτὸ
 προσφέρει βοήθειαν εἰς σᾶς. Ὁ Θεὸς σᾶς
 προστάζει. «Λούσθητε, καθαρίσθητε.» (Ψαλ-
 μίας α'. 16.) Σεῖς λέγετε ὅτι εἰσθε ἀνί-
 κανοι, καθὼς ἡ λεοπάρδαλις νὰ ἐξαλείψῃ
 τὰς κηλίδας της. Ναί· πλὴν ὁ Κύριος προ-
 τείνει νὰ σᾶς καθάρσῃ, ὥστε, ἐὰν εἰσέτι
 ἦσθε ῥυπαροὶ, τοῦτο πρέχεται ἀπὸ τὴν

ιδίαν σας θέλῃσιν. « Ἐγὼ σὲ ἐκαθάρισά, σὺ ὅμως δὲν ἐκαθαρίσθης. » (Ἰεζεκ. κδ'. 13)
 « Οὐαὶ εἰς σέ, Ἱερουσαλήμ, δὲν θέλεις καθα-
 ρισθῇ; ἕως πότε ἀκόμη; (Ἱερεμ. ιγ'. 27.)
 Ὁ Θεὸς σᾶς προσκαλεῖ νὰ καθαρισθῇτε, καὶ
 σᾶς παρακαλεῖ νὰ ἐνδώσῃτε εἰς τὰς προτάσεις
 τοῦ δεχθῇτε τὴν προσφορὰν τοῦ, καὶ ἄφετε
 αὐτὸν νὰ πράξῃ διὰ σᾶς καὶ εἰς σᾶς ὅ,τι
 σεῖς δὲν δύνασθε νὰ πράξητε ὑπὲρ ἑαυτῶν.

Ἐπίλογος.

Καὶ τώρα ἀγαπητοί, εἰς τὸ τέλος τοῦ λό-
 γου ἐπεθύμουν νὰ γνωρίσω τὸ φρόνημά σας.
 Τί ἔχετε σκοπὸν νὰ κάμῃτε; Θέλετε νὰ ἐμ-
 μένητε εἰς ταύτην τὴν κατάστασιν καὶ ν' ἀ-
 ποθάνητε; ἢ θέλετε νὰ ἐπιστρέψῃτε ἀμέ-
 σως καὶ νὰ ἐναγκαλισθῇτε τὴν αἰώνιον ζωὴν;
 Ἔως πότε θέλετε ἀργοπορεῖ εἰς τὰ Σόδομα;
 Ἔως πότε χωλαίνετε μεταξὺ δύο φρονημά-
 των; » (Α'. Βασιλ. ιη'. 21,) Δὲν ἀπεφασί-
 σατε, πότερον ὁ Χριστὸς ἢ Βαραββᾶς, ἡ εὐ-
 δαιμονία ἢ ἡ βάσανος, ὁ μάταιος καὶ ἄ-

θλιος οὗτος κόσμος ἢ ὁ παράδεισος τοῦ Θεοῦ εἶναι ἢ καλλιτέρα ἐκλογή; Εἶναι ἀμφίβολον, ἐὰν ὁ Ἀθανὰ καὶ ὁ Φαρφάρ τῆς Δαμασκοῦ ἦναι καλλίτεροι ὑπὲρ πάντα τὰ ὕδατα τῆς Ἑδέμ; (Β'. Βασιλ. ε'. 12.) ἢ ἂν ὁ ἀχρεῖος βόρβορος τῆς ἀμαρτίας ἦναι προτιμότερος παρὰ τὸ ὕδωρ τῆς ζωῆς, τὸ καθαρόν ὡς τὸ κρύσταλλον, ἀναβλύζον ἐκ τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ἀρνίου; Δύναται ὁ κόσμος ἀληθῶς νὰ κάμῃ ὑπὲρ ὑμῶν ὅ,τι δύναται ὁ Χριστός; Θέλει σᾶς παρασταθῇ εἰς τὴν αἰωνιότητα; Θέλουσι καταβῇ μαζί σας ἡδοναί, ἀγροί, ἀξιώματα, θησαυροί; Ἐὰν ὅχι, δὲν ἔχετε ἀνάγκην νὰ ζητήσητε καὶ νὰ εὔρητέ τι, τὸ ὅποιον θέλει σᾶς συνοδεύσει ἐκεῖ; Τί φρονεῖτε διςάζοντες καὶ ταλαντευόμενοι; Πρέπει νὰ σᾶς ἀφήσω τέλος πάντων, ὡς ὁ Παῦλος τὸν Ἀγρίππαν, σχεδὸν πεπεισμένους μόνον; Εἰσθε χαμένοι διὰ παντός, ἐὰν μείνητε ἐδῶ! Ἐὰν δὲν ἦσθε ὅλως διόλου χριστιανοί, εἶναι ὡς νὰ μὴ ἦσθε διόλου. Ἔως πότε θέλετε μένει εἰς τοιαύτας ματαίας εὐχὰς καὶ ἀκάρπους σκοπούς; Πότε θέλετε

φθάσει εἰς σταθεράν καὶ πλήρη ἀπόφασιν ; Δὲν βλέπετε πῶς ὁ Σατανᾶς σᾶς ἀπατᾷ, πειράζων καὶ παρακινῶν σας εἰς ἀναβολάς ; Πόσον καιρὸν σᾶς ἔσυρε εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἀπωλείας ;

Λοιπὸν μὴ μοῦ προβάλλητε ἀναβολήν· μὴ μὲ εἶπητε, μετέπειτα· πρέπει νὰ λάβω ἀμέσως τὴν συγκατάθεσίν σας. Ἐὰν τῶρα δὲν ἀποφασίσητε, ἐν ᾧ ὁ Κύριος διαπραγματεύεται μὲ σᾶς καὶ σᾶς παρακαλεῖ, πολὺ ὀλιγώτερον μετὰ ταῦτα, ὅταν αἱ ἐντυπώσεις αὗται ἐξαλειφθῶσι, καὶ σεῖς σκληρυνθῆτε διὰ τῆς ἀπάτης τῆς ἀμαρτίας. Μὲ δίδετε τὴν χεῖρά σας ; Θέλετε ν' ἀνοίξητε τὴν θύραν, καὶ νὰ δώσητε εἰς τὸν Κύριον Ἰησοῦν πλήρη καὶ ἄμεσον κατοχήν ; Θέλετε νὰ ὑπογράψητε τὴν διαθήκην του ; Τί ἀπορασίζετε ; Ἐὰν εἰσέτι ἀναβάλλητε, ὁ κόπος μου εἶναι χαμένος, καὶ τὰ πάντα κινδυνεύουσι νὰ ματαιωθῶσιν. "Ἐλθετε, ρίψατε τὸν κληρόν σας, ἐκλέξατε. Ἴδου τῶρα εἶναι ἡμέρα σωτηρίας, «σήμερον ἐὰν ἀκούσητε τῆς φωνῆς αὐτοῦ.» (Β'. Κορινθ. ζ'. 2. Ἑβρ. δ'. 7.)

Διατί νὰ μὴ ἦναι αὕτη ἡ ἡμέρα, ἀφ' ἧς ἀρχίζει ἡ εὐδαιμονία σου; Διατί νὰ ριψοκινδυνεύσης μίαν ἡμέραν πλειότερον εἰς ταύτην τὴν ἐπικίνδυνον καὶ φοβεράν κατάστασιν; Τί! ἂν ὁ Θεὸς ταύτην τὴν νύκτα ἀπῆττει τὴν ψυχὴν σου; Ὡ νὰ ἐγνώριζες κἂν εἰς ταύτην τὴν ἡμέραν σε, πρὶν κρυφθῶσιν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς σου, τὰ πρὸς εἰρήνην σου! (Λουκ. ιθ'. 42.) Αὕτη εἶναι ἡ ἡμέρα σου, καὶ δὲν εἶναι εἰμὴ μία μόνη. Ἄλλοι ἀπῆλυσαν τὴν ἡμέραν των καὶ ἔλαβον τὴν καταδίκην των· καὶ τώρα σὺ ἐφέρθης εἰς τὴν σκητὴν τοῦ κόσμου τούτου, διὰ νὰ παραστήσης τὸ μέρος σου δι' ὅλην τὴν αἰωνιότητα. Ἐνθυμοῦ ὅτι τώρα εἶναι ἡ δοκιμὴ διὰ τὴν αἰωνιότητα· ἐὰν δὲν κάμῃς σοφὴν ἐκλογὴν τώρα, εἶσαι χαμένος διὰ παντός. Ὅποια εἶναι ἡ παρούσα ἐκλογὴ σου, τοιαύτη πρέπει νὰ ἦναι ἡ αἰώνιος σου κατάστασις.

Καὶ εἶναι τοῦτο ἀληθὲς τῶντι; Ζωὴ καὶ θάνατος πρόκεινται εἰς ἐκλογὴν σου; Τί σὲ ἐμποδίζει νὰ γείνης εὐδαίμων; Τίποτε δὲν σὲ ἐμποδίζει, οὐδὲ δύναται νὰ σὲ ἐμποδίσῃ,

εἰμή ἡ ἰδία σου ἐκούσιος ἀμέλεια ἢ ἀποδο-
λή. Ἡ παρατήρησις τοῦ εὐνούχου πρὸς τὸν
Φίλιππον ἦτον· «Ἴδοὺ νερόν· τί μὲ ἐμποδί-
ζει νὰ βαπτισθῶ;» (Πράξ. ἡ. 36.) Οὕτω
δύναμαι καὶ ἐγὼ νὰ εἶπω πρὸς σέ· ἰδοὺ ὁ
Χριστὸς, ἰδοὺ ἔλεος, συγχώρησις, ζωή· τί
ἐμποδίζει νὰ συγχωρηθῇς καὶ νὰ σωθῇς;
Πλησίον ἐνὸς τῶν μαρτύρων, ἐνῶ προσηύχε-
το δεδεμένος διὰ νὰ καῇ, ἔθεσαν κιβώτιον
περιέχον τὴν ἐλευθέρωσίν του· τὴν ὁποίαν
ἐκεῖνος δικαίως ἀπέρριψε· διότι ἐπροσφέρετο
ἐπὶ ἀναξίων συνθηκῶν· ἀλλ' ἐνταῦθα αἱ συν-
θῆκαι εἶναι πολλὰ ἔντιμοι καὶ εὐκολοί. "ὦ
ἀμαρτωλέ! θέλεις νὰ ἀπολεσθῇς ἔχων τὴν
συγχώρησίν σου πλησίον σου; Παράδος πά-
ραυτα τὴν συγκατάθεσίν σου εἰς τὸν Χρι-
στὸν, ν' ἀπαρνηθῇς τὰς ἀμαρτίας σου, ν' ἀ-
παρνηθῇς σεαυτὸν, νὰ σηκώσῃς τὸν ζυγὸν
καὶ τὸν σταυρὸν καὶ θέλεις θριαμβεύσει· ὁ
Χριστὸς εἶναι ἰδικός σου, συγχώρησις, εἰ-
ρήνη, ζωή, μακαριότης, τὰ πάντα εἶναι ἰ-
δικά σου. Καὶ δὲν εἶναι αὕτη ἡ προσφορά
ἀξία παραδοχῆς; Διατί νὰ διστάξῃς, ἢ ἀμ-

φιθάλων νὰ φιλονεικῇς περὶ τοῦ πράγμα-
τος ; Δὲν εἶναι τάχα ἔξω πάσης ἀμφισθη-
τήσεως, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι καλλίτερος παρὰ
τὴν ἁμαρτίαν, ἢ δόξα παρὰ τὴν ματαιό-
τητα ; Διατί νὰ ἐγκαταλείψῃς τὸ ἴδιόν σου
ἔλεος, καὶ νὰ ἁμαρτάνῃς ἐναντίον τῆς ἰδίας
σου ζωῆς ; Πότε θέλεις ἀποσεῖσαι τὴν ῥαθυ-
μίαν σου καὶ παραιτήσῃς τὰς προφάσεις σου ;
Μὴ καυχᾶσαι διὰ τὴν αὐρίον δὲν γνωρίζεις
ποῦ ταύτην τὴν νύκτα θέλεις καταλύσει.

Τώρα τὸ Ἅγιον Πνεῦμα σὲ διεγείρει·
δὲν θέλει ὅμως πράττει τοῦτο πάντοτε.
Δὲν ἠσθάνθης τὴν καρδίαν σου τεθερμα-
σμένην ἀπὸ τὸν λόγον ; καὶ κατεπείσθης
σχεδὸν νὰ παραιτήσῃς τὰς ἁμαρτίας σου
καὶ νὰ προσέλθῃς εἰς τὸν Χριστόν ; Δὲν
ἠσθάνθης κινήσεις τινὰς εἰς τὸν νοῦν σου,
διὰ τῶν ὁποίων ἐνουθετήθης περὶ τοῦ κιν-
δύνου σου, καὶ ἔμαθες ποῦ ἤθελε καταν-
τήσῃς ἡ ἀμελής διαγωγή σου ; Πιθανὸν νὰ
ἦσαι ὡς ὁ νέος Σαμουὴλ, ὅστις, ὅτε ὁ Κύριος
τὸν ἐκάλεσεν ἅπαξ καὶ δις, δὲν ἐγνώρισε
τὴν φωνὴν τοῦ Κυρίου· ἀλλ' αὐταὶ αἱ κι-

νήσεις καὶ αἱ ἐπιθυμίαι εἶναι αἱ προσφοραί,
καὶ αἱ δοκιμαί, καὶ αἱ κλήσεις, καὶ αἱ προ-
τροπαὶ τοῦ Πνεύματος. "Ω ! δράξον τὴν εὐ-
καιρίαν, καὶ γνώρισον τὴν ἡμέραν τῆς ἐπι-
σκέψεώς σου.

Τώρα ὁ Κύριος Ἰησοῦς ἐκτείνει τοὺς βρα-
χίονάς του νὰ σᾶς δεχθῇ· σᾶς παρακαλεῖ δι'
ἡμῶν. Πόσον συγκινητικῶς, πόσον παθητι-
κῶς, πόσον συμπαθητικῶς σᾶς παρακαλεῖ.
Ἡ ἐκκλησία πίπτει εἰς ἔκστασιν αἰφνίδιον
εἰς τὸν ἦχον τῆς φωνῆς αὐτοῦ, «τῆς φωνῆς
τοῦ ἀγαπητοῦ μου.» (Ἰ. Ασμ. ε'. 2.) "Ω ! θέ-
λεις νὰ φράξῃς τὰ ὦτά σου πρὸς τὴν φωνὴν
του ; Δὲν εἶναι αὕτη ἡ φωνή, ἥτις «συντρί-
βει τὰς κέδρους, καὶ κάμνει τὰ ὄρη νὰ σκιρ-
τῶσιν ὡς μοσχάριον ; ἥτις σείει τὴν ἔρημον
καὶ καταδιαίρει τὰς φλόγας τοῦ πυρός ;»
(Ψαλ. κθ'. 3—8.) Δὲν εἶναι ἡ βροντὴ τοῦ
Σινᾶ, ἀλλ' εἶναι φωνὴ πραεῖα καὶ σιγανή·
δὲν εἶναι ἡ φωνὴ τοῦ ὄρους Γαβὰλ, φωνὴ κα-
τάρας καὶ φρίκης, ἀλλ' ἡ φωνὴ τοῦ ὄρους
Γαριζίν, φωνὴ εὐλογιῶν καὶ χαροποιῶν ἀγ-
γελιῶν ἀγαθῶν πραγμάτων. Δὲν εἶναι ἡ φω-

νῇ τῆς σάλπιγγος, οὐδὲ ἡ φωνὴ τοῦ πολέμου, ἀλλ' ἀγγελία εἰρήνης ἀπὸ τὸν Ἀρχοντα τῆς εἰρήνης. Ἐμπορῶ νὰ εἶπω πρὸς σέ, ὦ ἁμαρτωλὲ, ὡς ἡ Μάρθα πρὸς τὴν ἀδελφὴν της· «Ὁ διδάσκαλος εἶναι ἐδῶ καὶ σέ κράζει.» (Ἰωάν. ια'. 28.) Σήκω τώρα, ὡς ἡ Μαρία, ταχέως, καὶ ἔλθε πρὸς αὐτόν. Πόσον γλυκεῖται εἶναι αἱ προσκλήσεις του! Κράζει εἰς τὰς πλατείας· «Ἐάν τις διψᾷ, ἅς ἔρχηται πρὸς ἐμέ, καὶ ἅς πίνη.» (Ἰωάν. ζ'. 37.) Πόσον πλουσιοπάροχος εἶναι· δὲν ἀποκλείει κανένα. «Ὅποιος θέλει ἅς ἔρχηται καὶ ἅς λαμβάνῃ τὸ ὕδωρ τῆς ζωῆς δωρεάν.» (Ἀποκάλ. κβ'. 17.) «Ὅστις εἶναι ἄφρων, ἅς στραφῇ ἐδῶ· ἔλθετε, φάγετε ἀπὸ τὸν ἄρτον μου, καὶ πίετε ἀπὸ τὸν οἶνον, τὸν δοῖον ἐσυγκέρασα. Ἀφήσατε τὴν ἀφροσύνην, καὶ ζήσατε.» (Παροιμ. θ'. 4—6.) «Ἐλθετε πρὸς ἐμέ, καὶ σηκώσατε τὸν ζυγὸν μου ἐπάνω σας, καὶ μάθετε ἀπὸ ἐμέ, καὶ θέλετε εὐρεῖ ἀνάπαυσιν εἰς τὰς ψυχὰς σας.» (Ματθ. ια'. 28. 29) «Τὸν ἐρχόμενον πρὸς με δὲν θέλω ἐκβάλλει διόλου ἔξω.» (Ἰωάν. ζ'. 37.) Πόσον θρηνεῖ τὸν

ἐπιμόνως ἀποποιούμενον ! « Ἱερουσαλὴμ, Ἱερουσαλὴμ ! ποσάκις ἠθέλησα νὰ συνάξω τὰ τέκνα σου, ὡς ἡ ὄρνις συνάγει τοὺς νεοσσούς της ὑπὸ τὰς πτέρυγας της, καὶ δὲν ἠθέλησατε ! » (Ματθ. κγ'. 37.) « Ἴδου ἐγὼ, ἰδοὺ ἐγὼ ἐξήπλωσα τὰς χεῖράς μου ὅλην τὴν ἡμέραν εἰς λαὸν ἀπειθή. » (Ἡσαΐας ξε'. 1. 2.)
 "Ω ! καταπείσθητε τώρα τέλος πάντων νὰ ῥιφθῇτε εἰς τοὺς βραχίονας τῆς ἀγάπης του.

Ἰδέτε σεῖς, υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, ὁ Κύριος Ἰησοῦς ἤνοιξε τὴν φυλακὴν, καὶ τώρα ἔρχεται πρὸς σᾶς διὰ τῶν ἱερέων του, καὶ σᾶς παρακαλεῖ νὰ ἐξέλθῃτε. Ἐὰν ὁ Χριστὸς σᾶς ἔκραζε νὰ ἐξέλθῃτε ἀπὸ παλάτια ἢ ἀπὸ παρὰ δεισόν τινα, δὲν ἤθελεν εἶσθαι θαυμαστόν, ἔὰν δὲν ἠθέλετε· καὶ ὅμως πόσον εὐκόλως ὁ Ἀδὰμ πειρασθεὶς ἐξῆλθεν, ἀλλὰ σᾶς κρᾶζει νὰ ἐξέλθῃτε ἀπὸ τὴν φυλακὴν σας, ἀπὸ τὰς ἀλύσεις σας, ἀπὸ τὴν εἰρκτὴν, ἀπὸ τὸ σκότος, καὶ εἰσέτι δὲν θέλετε νὰ ἐξέλθῃτε ; Σᾶς καλεῖ εἰς τὴν ἐλευθερίαν, καὶ ὅμως δὲν θέλετε νὰ ἀκούσῃτε ; Ὁ ζυγὸς του εἶναι ἑλαφρὸς, οἱ νόμοι του εἶναι ἐλευθερία, ἡ δοῦ-

λεία του είναι ἀπελευθέρωσις, καὶ (ὅποιαν-
δήποτε πρόληψιν ἐνδέχεται νὰ ἔχητε ἐναντίον
τῶν ὁδῶν του) ἐὰν τὸν Θεὸν πιστεύητε, θέλετε
εὗρεῖ αὐτὰς ὁλας, ἡδονὴν καὶ εἰρήνην, καὶ
θέλετε γεύεσθαι γλυκύτητα καὶ χαρὰν ἀνεκ-
λάλητον, καὶ θέλετε ἔχει ἄπειρον ἡδονὴν καὶ
εὐδαιμονίαν εἰς αὐτάς.

Ἀγαπητοί ! πῶς νὰ σᾶς παραιτήσω ; Τώ-
ρα εἶμαι ἕτοιμος νὰ τελειώσω, ἀλλ' ἤλθα νὰ
ἶδω συνθήκην γενομένην μεταξὺ τοῦ Χριστοῦ
καὶ ὑμῶν, πρὶν παύσω. Τί ! νὰ σᾶς ἀφήσω
εἰς τὸ τέλος, καθὼς σᾶς εὔρον κατ' ἀρχάς ;
Ἀνεγνώσατε ἕως ἐδῶ, καὶ δὲν ἀπεφασίσατε
ἀκόμη νὰ ἐγκαταλείψητε πάραυτα ὁλας τὰς
ἁμαρτίας σας καὶ νὰ ἐναγκαλισθῆτε τὸν
Ἰησοῦν Χριστόν ; Φεῦ ! τί νὰ εἶπω ! τί νὰ
κάμω ! Θέλετε ν' ἀπορρίψητε ὅλους τοὺς λό-
γους μου ; Εἰς μάτην ἔτραξα ; Μεταχειρι-
σθεῖς τοσαῦτα ἐπιχειρήματα, καὶ κατανα-
λώσας τόσον καιρὸν διὰ νὰ σᾶς καταπείσω,
ν' ἀποτύχω ἐπὶ τέλους τῆς ἐλπίδος μου ;
Ἀλλ' εἶναι μικρὸν τὸ ν' ἀπορρίψητε ἐμέ-
σεῖς καταφρονεῖτε τὸν Θεόν, ὅστις σᾶς ἔπλα-

σεν· ἀπορρίπτετε τὴν συμπάθειαν καὶ τὰς παρακλήσεις τοῦ Σωτῆρος, καὶ θέλετε φανῇ, ὅτι ἐναντιοῦσθε πρὸς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, ἐὰν δὲν καταπεισθῇτε τώρα νὰ μετανοήσῃτε καὶ νὰ ἐπιστρέψῃτε.

Ἄν καὶ σᾶς ἐπροσκάλεσα πολὺν καιρὸν, καὶ σεῖς μὲ ἀπερρίψατε, ἔτι ἅπαξ θέλω ὑψώσει τὴν φωνήν μου ὡς σάλπιγγα, καὶ φωνάξει ἀπὸ τὰς ὑψηλοτέρας τῆς πόλεως θέσεις, πρὶν τελειώσω τὴν ὁμιλίαν μου μὲ τὴν ἀθλίαν ταύτην ἔκφρασιν, «Τετέλεσται.» Ἐτι ἅπαξ θέλω προσκαλέσει τοὺς ἀμελεῖς ἀμαρτωλοὺς, ὥστε, εἰ δυνατόν, νὰ τοὺς ἐξυπνίσω. «Ὡ γῆ, γῆ, γῆ, ἄκουσον τὸν λόγον τοῦ Κυρίου.» Ἐὰν δὲν ἀπεφασίσάτε νὰ ἀποθάνητε, δότε ἀκρόασιν εἰς τὰς τελευταίας κλήσεις τοῦ ἐλέους. Ἰδοὺ ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ ἀνακηρύττομεν δημοσίως εἰς σᾶς. «Τώρα λοιπὸν ἀκούσατέ μου, τέκνα, ἀκούσατε παιδείαν καὶ γίνεσθε σοφοί, καὶ μὴ ἀποδοκιμάζετε αὐτήν.» (Παροιμ. ἡ. 32, 33.) Ὡ! «Ὅλοι οἱ διψῶντες, ἔλθετε εἰς τὰ ὕδατα, καὶ ὅσοι δὲν ἔχετε ἀργύριον, ἔλθετε, ἀγοράσατε

καὶ φάγετε· ναί, ἔλθετε, ἀγοράσατε οἶνον καὶ γάλα, χωρὶς ἀργύριον καὶ χωρὶς τιμὴν. Διατί ἐξοδεύετε ἀργύρια ὅ,τι δὲν εἶναι εἰς ἄρτον; καὶ τὸν κόπον σας εἰς ὅ,τι δὲν χορταίνεται; Ἀκούσατέ μου μὲ προσοχήν, καὶ θέλετε φάγει ἀγαθὰ, καὶ ἡ ψυχὴ σας θέλει εὐφρανθῇ εἰς τὸ πάχος. Κλίνατε τὸ ὦτίον σας, καὶ ἔλθετε πρὸς ἐμέ· ἀκούσατε, καὶ ἡ ψυχὴ σας θέλει ζήσει, καὶ θέλω κάμει μὲ σᾶς αἰώνιον διαθήκην, τὰ ἐλέη τοῦ Θεοῦ τὰ πιστά.» (Ἡσαΐας νε'. 1—3.) Πᾶς ὁ ἀσθενῶν ὅποιανδήποτε ἀσθένειαν ἢ βάσανον, ἢ κατεχόμενος ἀπὸ πονηρὸν πνεῦμα εἴτε ὑπερηφανείας, εἴτε ὀργῆς, εἴτε ἐπιθυμίας, εἴτε φιλαργυρίας, ἔλθετε πρὸς τὸν Ἰατρὸν, φέρετε τοὺς ἀσθενεῖς σας. Ἴδου, ἐδῶ εἶναι ἐκεῖνος, ὅστις ἰατρεύει πᾶν εἶδος ἀσθενειῶν, καὶ πᾶν εἶδος νοσημάτων τοῦ λαοῦ. (Ματθ. δ'. 23, 24.)

Πᾶς ὅστις εἶναι εἰς στενοχωρίαν, καὶ πᾶς ὅστις εἶναι δυσηρεστημένος μὲ τὸν ἑαυτὸν του συνάχθητε ὅλοι εἰς τὸν Χριστὸν καὶ οὗτος θέλει γεῖναι ἀρχηγός σας. Οὗτος θέλει εἰσθαι ὁ προστάτης σας κατὰ τῶν καταδιώ-

ξεων τοῦ νόμου· οὗτος θέλει σᾶς σώσει ἀπὸ τὰς χειρας τῆς θείας δικαιοσύνης. Ἴδου εἶναι ἀνοικτὸν ἁγιαστήριον εἰς σᾶς, εἶναι γνωστὸν καταφύγιον. Ἀφήσατε τὰς ἁμαρτίας, καὶ εἰσέλθετε εἰς αὐτὸν μήπως ὁ ἐκδικητὴς τοῦ αἵματος σᾶς συλλάβῃ, μήπως ἡ καταναλίσκουσα ὀργὴ σᾶς προφθάσῃ. Πᾶς τυφλὸς καὶ ἁμαθὴς ἁμαρτωλὸς, ἐλθὲ καὶ ἀγόρασον κολλύριον διὰ νὰ βλέπῃς. Ἄφες τὰς προφάσεις σου· εἶσαι διὰ παντὸς χαμένος, ἐὰν διαμένης εἰς ταύτην τὴν κατάστασιν. Ἀλλὰ παραδέχθητι τὸν Χριστὸν ὡς προφήτην σου, καὶ θέλει εἶσθαι φῶς εἰς σέ. Ζήτησον παρ' αὐτοῦ γνῶσιν· σπούδαζε τὸν λόγον του· ἐπιμελοῦ καὶ καταγίνου εἰς τὴν θρησκείαν. Ταπεινώθητι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ αὐτὸς θέλει σέ διδάξῃ τὰς ἐδούς του, καὶ σέ κάμει σοφὸν εἰς σωτηρίαν. Ἀλλ' ἐὰν δὲν θέλῃς νὰ τὸν ἀκολουθήσῃς, καὶ ἀμελήσῃς, ἐπειδὴ ἔχεις ἓν μόνον τάλαντον, θέλει σέ καταδικάσει ὡς πονηρὸν καὶ ὀκνηρὸν δοῦλον. (Ματθ. κε'. 21—26.)

Πᾶς βέβηλος ἁμαρτωλὸς, ἐλθὲ καὶ ζῆσε.

Ἐπίστρεψον εἰς τὸν Κύριον, καὶ θέλει σὲ ἐλεήσει· δέχθητι τὴν παράκλησιν. Ὡ, ἐπίστρεψον, ἐλθέ! Σὺ ὅστις ἐπλήρωσας τὸ στόμα σου μὲ ὄρκους καὶ κατάρας, βλαὶ αἱ ἁμαρτίαι καὶ βλασφημίαι σου θέλουσι συγχωρηθῇ, ἐὰν μόνον θέλῃς νὰ στραφῇς ἐντελῶς εἰς τὸν Χριστὸν καὶ νὰ εἰσέλθῃς. Ὡ ἀκάθαρτε ἁμαρτωλὲ, ἄφες, ἀπόβαλε τὰς πορνείας σου ἀπ' ἔμπροσθέν σου, καὶ τὰς μοιχείας σου ἀπὸ τὸ μέσον τῶν μαστῶν σου. (Ὡσηὲ δ'. 2.) καὶ παραδόθητι εἰς τὸν Χριστὸν ὡς σκεῦος ἁγιωσύνης, μόνον πρὸς χρῆσιν αὐτοῦ, καὶ τότε, καὶ «ἐὰν αἱ ἁμαρτίαι σου ᾖναι ὡς τὸ πορφυροῦν, θέλουν γείνει λευκαὶ ὡς ἡ χιών· καὶ ἂν ᾖναι κόκκιναι ὡς βύσσινον, θέλουν γείνει ὡς τὸ λευκὸν μαλλίον,» (Λουκ. Ζ' 47. δ'. 7. Ἡσαΐας α'. 17 καὶ Δ.)

Ἀκούσατε σεῖς μέθυσοι, ἕως πότε θέλετε μεθύει; ἀπορρίψατε τὸν οἶνόν σας. Ἄν καὶ ἐκυλίεσθε εἰς τὸν βόρβορον τῆς ἁμαρτίας σας, παραδόθητε εἰς τὸν Χριστὸν, ἵνα ζῆτε σωφρόνως, καὶ δικαίως, καὶ εὐσεβῶς· ἐναγκαλίσθητε τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, δέ-

χθῆτε τὴν κυβέρνησιν αὐτοῦ, καὶ, ἂν καὶ ᾔσθε ἀκάθαρτοι, αὐτὸς θέλει σᾶς καθαρίσαι. (Ἀποκάλ. α'. 5.)

Ἀκούσατε σεῖς, καταφρονῆταί, ἀκούσατε τὸν λόγον τοῦ Κυρίου· ἂν καὶ ἐμπαίξῃτε τὴν εὐσέβειαν καὶ τοὺς ἐπαγγελλομένους αὐτήν, ἂν καὶ ἐχλευάσατε τὸν Χριστὸν καὶ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, ὅμως ἔτι σᾶς καλεῖ νὰ συναχθῆτε ὑπὸ τὰς πτέρυγας τοῦ ἐλέους του. Ἐν ἐνὶ λόγῳ, ἂν καὶ ᾔθέλετε εὐρεθῆ μεταξὺ τῶν χειρίστων τοῦ μαύρου καταλόγου, (Α'. Κορινθ. ς'. 10.) ὅμως διὰ τῆς ἐντελοῦς ἐπιστροφῆς θέλετε λουσθῆ, θέλετε δικαιωθῆ, θέλετε ἁγιασθῆ εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ καὶ διὰ τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

Ὡ πάντες οἱ κατ' ἐπιφάνειαν εὐσεβεῖς, εἰσθε γλιανοὶ μόνον χριστιανοί, καὶ ἐπαναπαύεσθε εἰς τὴν μόρφωσιν τῆς εὐσεβείας. Μὴ χολαίνῃτε πλέον μεταξὺ δύο φρονημάτων· εἰσθε τέλειοι χριστιανοί, «ζήλωσον καὶ μετανόησον» (Ἀποκάλ. γ'. 19.) καὶ τότε ἂν καὶ προσεβάλετε τὸν Χριστὸν, θέλετε εἶσθαι ἡ χαρὰ τῆς καρδίας του.

Καὶ τῶρα ὁμολογήσατε, ὅτι ἔλεος ἐπροσφέρθη εἰς σᾶς. « Διαμαρτύρομαι σήμερον ἐναντίον σας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, ὅτι ἔβαλα ἔμπροσθέν σας τὴν ζωὴν καὶ τὸν θάνατον, τὴν εὐλογίαν καὶ τὴν κατάραν· διὰ τοῦτο ἐκλέξατε τὴν ζωὴν διὰ νὰ ζῆτε. » (Δευτ. λ'. 19.) Δὲν δύναμαι νὰ μεταχειρισθῶ εἰμὴ τὴν πειθῶ καὶ τὴν προτροπὴν. Δὲν δύναμαι κατ' ἄλλον τρόπον νὰ σᾶς βιάσω νὰ γείνητε εὐδαίμονες· ἐὰν ἡδυνάμην, ἤθελα τὸ κάμει. Ποίαν ἀπόκρισιν θέλετε στείλει δι' ἐμοῦ εἰς τὸν Κύριόν μου; Ἄς εἶπω πρὸς σᾶς, ὡς ὁ δοῦλος τοῦ Ἀβραάμ. πρὸς τὴν οἰκογένειαν τοῦ Ναχώρ. « Καὶ τῶρα, ἐὰν θέλητε νὰ δείξητε εὐνοίαν καὶ δικαιοσύνην πρὸς τὸν κύριόν μου, εἰπάτε εἰς ἐμέ. » (Γεν. κδ'. 49.) Ὡ! εἶθε νὰ λάβω ταιαύτην ὥραιαν ἀπόκρισιν, ὅποιαν ἡ Ῥεβέκα ἔδωκε! « Καὶ εἶπον, Θέλομεν κράξει τὴν νέαν, καὶ ζητήσῃ ἀπόκρισιν, ἀπὸ τοῦ στόματός της. Καὶ ἔκραξαν τὴν Ῥεβέκαν καὶ εἶπον πρὸς αὐτήν, Θέλεις νὰ ὑπάγῃς μετὰ τὸν ἄνθρωπον τοῦτον; καὶ αὕτη εἶπεν, Ὑπάγω. (Γεν. κδ'. 57.

58.) ὦ Ω ! ἃς ἐλάμβανον ταύτην μόνην ἀπὸ
 σᾶς τὴν ἀπόκρισιν ! Διατί νὰ ἦμαι ἐγὼ ὁ
 κατήγορός σας, ὅστις ἐπιθυμῶ τὴν σωτηρίαν
 σας ; Διατί αἱ παθητικάι περὶ ἐλέους ὀμι-
 λίαί νὰ μεταβληθῶσιν εἰς τρομερὰς ἐπιβα-
 ρύνσεις τῆς ἰσχυρογνωμοσύνης σας, καὶ προσ-
 θήκας εἰς τὴν ἀθλιότητά σας ; Κρίνατε καθ'
 ἑαυτοῦς· δὲν νομίζετε, ὅτι ἡ καταδίκη θέλει
 εἶσθαι διπλασίως φοβερὰ ἐκείνων, οἵτινες ἐμ-
 μένουσιν εἰς τὰς ἁμαρτίας των, μεθ' ὅλας
 τὰς προσπάθειας ἡμῶν νὰ τοὺς ἀνακαλέσω-
 μεν ; Ἀναμφιβόλως «θέλει εἶσθαι πλέον ὑ-
 ποφερτὸν εἰς τὴν Τύρον καὶ τὴν Σιδῶνα, μάλ-
 λιστα καὶ εἰς αὐτὰ τὰ Σόδομα καὶ τὰ Γό-
 μορῶρα, τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως, παρὰ εἰς
 σᾶς.» (Ματθ. ια'. 22—24.)

Ἀγαπητοί, ἐὰν ἔχητέ τινα εὐσπλαγχνίαν
 πρὸς τὰς ἀπολλυομένας ψυχὰς σας, δέχθητε
 τὰς παρούσας προσφορὰς τοῦ ἐλέους. Ἐὰν ὁ
 Θεὸς, ὅστις σᾶς ἔπλασεν, ἔχῃ ἐξουσίαν τινὰ
 ἐπάνω σας, ὑπακούσατε εἰς τὴν προσταγὴν
 του, καὶ εἰσέλθετε. Ἐὰν δὲν ἦσθε καταφρο-
 νηταὶ τῆς χάριτος, καὶ δὲν θέλητε νὰ κλεί-

σητε καθ' ὑμῶν τὰς θύρας τοῦ ἐλέους, με-
τανοήσατε καὶ ἐπιστρέψατε· ἅς μὴ στέκη ὁ
οὐρανὸς ἀνεωγμένως διὰ σᾶς ματαίως· ἅς μὴ
ἀνοιξῇ ὁ Κύριος Ἰησοῦς τὰς ἀποθήκας του,
καὶ ἅς μὴ σᾶς προσκαλῇ ματαίως ν' ἀγο-
ράσητε χωρὶς ἀργύριον καὶ χωρὶς τιμὴν· ἅς
μὴ ἀγωνίζηται τὸ Πνεῦμα αὐτοῦ καὶ οἱ ἱε-
ρεῖς αὐτοῦ ὑπὲρ ὑμῶν ματαίως, καὶ ἅς μὴ
σᾶς ἀφήσωσι τώρα τέλος πάντων ἀκαταπί-
στους, μήπως καὶ ἡ ἀπόφασις τῆς καταδί-
κῃς ἐκδοθῇ ἐναντίον σας.

Πάτερ τῶν πνευμάτων ! λάβε Σὺ εἰς τὰς
χεῖράς σου τὴν καρδίαν, ἥτις εἶναι σκληρο-
τέρα παρ' ὥστε νὰ ἰσχύσῃ κατ' αὐτῆς ἡ ἀ-
δυναμία μου. Μὴ τελειώσῃς σὺ, ἂν καὶ ἐγὼ
ἐτελείωσα. Εἰς λόγος τῆς τελεσιουργικῆς ду-
νάμεώς σου θέλει τελέσει τὸ ἔργον. "Ὡ σὺ,
ὅστις ἔχεις τὴν κλεῖδα τοῦ Δαβὶδ, ὅστις ἀ-
νοίγεις καὶ κἀνεῖς δὲν κλείει, ἀνοιξον ταύ-
την τὴν καρδίαν, ὡς τὴν τῆς Λυδίας, καὶ ἅς
εἰσέλθῃ ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης, καὶ κάμε
ταύτην τὴν ψυχὴν αἰχμάλωτόν σου. "Ἄς μὴ
σκληρύνῃ αὐτὸν ὁ πειράζων εἰς ἀναβολάς·

ἄς μὴ κινήσῃ ἀπὸ τοῦτον τὸν τόπον μηδὲ
 ἄς σηκώσῃ τοὺς ὀφθαλμούς σου ἀπὸ τοὺς
 στίχους τούτους, ἕωσοῦ ἀποφασίσῃ νὰ πα-
 ραιτήσῃ τὰς ἁμαρτίας σου, καὶ νὰ παρα-
 δεχθῇ τὴν ζωὴν μετὰ τοὺς αὐταπαρνητικούς
 ὁδούς σου. Εἰς τὸ ὄνομά σου, Κύριε Θεέ, ἤρ-
 χισα τοὺς κόπους μου τούτους, καὶ εἰς τὸ
 ὄνομά σου τοὺς τελειώνω. Ἄς μὴ χαθῶσιν αἱ
 τοσαῦται ὥραι, τὰς ὁποίας εἰς αὐτοὺς ἐδά-
 πάνησα· ἄς μὴ χαθῶσιν ἔλαι οἱ συλλογισμοί
 τῆς καρδίας, καὶ ἔλαι αἱ προσπάθειαι τὰς
 ὁποίας κατέβαλον. Κύριε Θεέ τὴν χεῖρά σου
 ἐπὶ τὴν καρδίαν τοῦ ἀναγνώστου τούτου, καὶ
 ἀπόστειλον τὸ Πνεῦμά σου, ὥς ποτε τὸν Φί-
 λιππον, νὰ κολληθῇ εἰς τὴν ἁμαξάν τοῦ εὐ-
 νούχου, ἐνῶ αὐτὸς ἀνεγίνωσκε τὸν λόγον.

Δέομαί σου, Κύριε Θεέ, ἄς εὗρεθῇ τὴν
 τελευταίαν ἡμέραν, ἢ ὅχι ἐνόσω ζῶ, ὅτι τι-
 νες ψυχαὶ ἐπέστρεψαν διὰ τῶν κόπων τούτων,
 καὶ ἄς ἐμφανισθῶσιν τινες, καὶ ἄς εἴπωσιν
 ὅτι διὰ τῶν προτροπῶν τούτων ἐκερδήθησαν
 εἰς σέ· Ἀμήν. Ἀμήν. Ὅστις ἀναγινώσκει
 ἄς εἴπῃ· Ἀμήν.

Τ Ε Λ Ο Σ.

ΠΙΝΑΞ ΠΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

Εἰσαγωγή.....	Σελίς
Θερμὴ πρὸς τοὺς ἁμαρτωλοὺς πρόσκλη- σις νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὸν Θεόν.....	3

ΚΕΦ. Α'.

Τί δὲν εἶναι ἐπιστροφή, καὶ διόρθωσις τῶν παρεξηγήσεων αὐτῆς	8

ΚΕΦ. Β'.

Δεικνύον θετικῶς, τί εἶναι ἐπιστροφή.	24

ΚΕΦ. Γ'.

Ἀνάγκη τῆς ἐφαρμογῆς	86

ΚΕΦ. Δ'.

Σημεῖα τῶν ἀμετανοήτων.....	133

ΚΕΦ. Ε'.

Ἡ ἀθλιότης τῶν ἀσεβῶν	165

ΚΕΦ. ΣΤ'.

Ὁδηγίαι πρὸς τοὺς ἀμετανοήτους... ,	218

ΚΕΦ. Ζ'.

Περιέχον τὰ κινουῦντα πρὸς ἐπιστροφήν αἷτια.....	281
Ἐπίλογος.....	308

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

200

ΑΔ

'Αλλήν, 'Ιωσήφ.

παραίνεσις πρὸς τοὺς.....

ἀριθ. χρ. 32927

Ἀπόστολος Κωνσταντῆ Β. Βασιλοπούλου Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας